

1593 S. 33 (5849)

A

£2.10.

L XXXIII. Co.

3 Nov 05

Rem tuam custodi

Hic Liber est Christophori de Heris 1586

Const. 12.

Dispensatorium,

HOC EST,
PHARMACORVM
conficiendorum
ratio.

VALERIO CORDO
authore.

APPENDIX EX SCRIPTIS
D. Iacobi Syluij, pro instructione
Pharmacopolarum
vtilissima.

*Nunc denuò omnia à quàm plurimis
mendis expurgata.*

Venetijs, in officina Erasmiana,
apud Vincentium Valgrisium,
M. D. LVI.

TITVLI DI-
ſpenſatorij.

TITVLI
Appendicis.

PRAEFATIO
Ad lectorem.

V'M Valerius Cordus, Euritii illius celeberrimi Medici filius, studiorũ gratia Italiã petiturus, obiter ad vrbẽ nostram Norimbergã peruenisset, atq; cum doctis quibusdam ac bonis uiris, præcipuè Medicis, mutuam notitiam, amicitiam, familiaritatemq; studiosè cõtraheret, inter cætera, quæ de bonis literis, atque re medica, utro citroque inter eos familiariter, ut fieri solet, agitata sunt, mentio incidit Dispensatorii quod ipse ex omni genere bonorum authorum, cum ueterum tum recentium de Pharmacorum omnium, quatenus in usu sunt, conficiendorum ratione collectum, diligenter & emendatissimè conscripserat. Cumque constaret, illud iam anteà in aliquot Saxonię urbi-

bus, præcipuis Medicis approbantibus, in uſum publicum fuiſſe receptum, interimque tamen ab eo & locupletatũ, & annotationibus eruditis, magis atque magis illuſtratũ, rogatus fuit à compluribus, ut illud ipſum etiam noſtris Pharmacopolis impertiret. Cordus autem, etſi ad iuuandum rem medicam iam tũ mirificè eſſet accenſus; pro ſua tamen modeſtia, atque prudentia, nõ nihil ſubuerebatur, priuatam ſuam authoritatẽ ad Pharmacopolas permouendos, ponderis haudquaquã ſatis eſſe habituram. Itaque librum ſuum Senatui potiùs offert, tum demum in uſum publicum aſſumendum, cùm eſſet illius iudicio & authoritate comprobatus. Senatus uerò, pro ſua in ſtudioſos omnes propẽſione, ac reipublicę omni ex parte iuuandæ diligentia ac ſolicitudine, officium illud Cordi perquàm gratum habuit, librumq́; collegio Medicorum, Cordo præſente, perlegendum & examinandum tradidit:

dit: vt ſi quid mutandum, adijciendúmve arbitraturi eſſent, id authore non modò ſciente, verùm etiam cōſentiente fieri poſſet. Quod cùm ſedulò ac magna diligentia factum eſſet, Senatusq́ue ex Medicorum cēſura iam intellexiſſet, nihil hactenus abſolutius, aut emendatius in hoc deſcriptionum genere typis in uulgatum eſſe, librum non ſolùm in publicum edendum, verùm etiā Pharmacopolis, vt eum veluti lumen quoddam deinceps ſequantur, offerendū eſſe decreuit. Cuius quidem editioni, hac quoque de cauſa ſtudioſiùs inuigilatum eſt, ut authore interim in Italia, dum ad metam ſtudiorum ſuorum quàm acerrimè contendit, immatura morte ſublato, aliquid tamen illius extaret, quod ingeniū eius & induſtriā poſteritati teſtaretur, eumq́; ab obliuione vindicaret. Hoc igitur Valerij Cordi, candidiſsimi & diligentiſsimi iuuenis monumentum qualecunque, certè non pœnitendum,

ſtudioſe lector, obuijs ulnis amplectere: & ſi quid ex eo iuuaberis, (iuuaberis autem, niſi fallor, quàm plurimùm) Ampliſsimo Norimbergenſi Senatui, cuius liberalitate tibi communicatur, gratias habe. Sin autem aliquid in eo diſplicuerit, ne authorem mortuum inhumaniter calumnijs impete, ſed abſolutiore opere in publicum edendo illum uincere, & nomen eius obſcurare contende. Et bene uale.

INDEX COMPOSITORVM MEDICAMENTORUM, secundum ordinem Alphabeti.

Diacitonium

Iuleb

Oleum

Oleum

Pilulę

Finis Indicis medicamentorum compositorum.

INDEX

INDEX SIMPLICIVM
quæ in hoc libro declarantur.

Conſerua

Mamera

SAN-

153

FINIS.

ONDERA, *quibus hodie Medici utuntur, hæc ſunt: libra, uncia, quarta, drachma, ſcrupulus, ſiliqua: & hæc quidem à Græcis atq; Romanis mutuarunt. Præter hæc ſunt alia, quæ à Barbaris atque Arabibus deſumpſerunt, qualia ſunt: manipulus, pugillus, aureus, kiſt, kirath, & dauic, quorum nominibus Meſuen potiſsimum uti conſtat. Libra itaque, quæ & pondo etiam dicitur, in duodecim uncias diuiditur. Errant itaque indocti huius ætatis Pharmacopolæ, qui libram ſedecim unciarum, quæ ſanè mercatoria ac negociatoria eſt, in medicamentis conficiendis accipiunt. Ea autem illos uti libra facile ex quartis colligitur, quibus uncias quatuor aſsignant, quas ſi quater ſumpſeris, ſedecim prodibunt unciæ. Quartam autem libræ partem Latini quadrantem nominant, ſicuti tertiam trientem, ſextam ſextantem. Quadrãs itaque, uel (ut noſtri loquuntur) quarta, pondus exiſtit trium unciarum. Triens uerò quatuor, ueluti ſextans duarum unciarum.*

Porrò uncia, octo drachmas constituit.
Drachma scrupulos tres. Scrupulum ue-
rò, qui Græcis γράμμα dicitur, quasi pri-
mum ponderis elementum, nonnulli Scri-
ptulum etiam nominant, habet uerò obo-
los duos. Obolus pendet siliquas, quæ Græ-
cis κεράτια uocantur, tres. Siliquæ ita-
que sex grana, scrupulum pendent. Vnum
uerò siliquæ granum, sex lentis seminibus,
pondere respondet: quæ si sexies sumpse-
ris, prodibunt in uniuersum trigintasex,
quæ scrupulum constituunt. Sic se habent
pondera, quæ Græcorum Medici etiam
usurparunt. Nunc ad ea quibus Arabes,
& recentiores usi sunt ueniemus, inter
quæ primũ Manipulus nobis occurrit. Sic
autem uocant herbarum fasciculum, qui
manu deprehendi, & complecti potest.
Pugillo autem perperã pro pondere utun-
tur recentiores, cùm sit diminutiuum po-
tiùs à pugno, qui compreßis fit digitis. Au-
reus, illis pondus unius drachmæ cum di-
midia significat. Dauic pondus sex gra-
norum. Kirath uerò trium.

NOTAE

NOTAE PONDErum, quæ hodie in vſu ſunt.

Grani	Nota eſt	*gr. Ein gren oder gerſten Kornleinſch vver,*
Scrupuli		℈. *Ein ſcrupel, ein dritteil eins quintlins.*
Drachmæ		ʒ. *Ein quintle, oder gulden ſchvver.*
Vnciæ		℥. *Ein vntZ, iſt Zvveylot.*
Quadrantis		*quad. Ein quart vi. lot.*
Libræ		*lib. Ein pfund.*
Semis		*s. Halb.*

CONFECTIONES AROMATICAE.

Aromaticum Charyophyllatum, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Charyophyllorum ʒ vii.
Macis
Zedoariæ
Galangæ
Sandali Machoziri
Trochiscorum diarhodon
Cinnamomi
Ligni aloës
Spicæ Indicæ
Piperis longi
Cardamomi maioris ana ʒ i.
Rosarum ʒ iiii.
Glycyrrhizæ rasæ
Galliæ moschatæ veræ ana ʒ ii.
Folii. (sumatur eius loco cassia lignea vera, aut duplex pondus Cinnamomi)
Cubebarum ana ℈ ii. gr. v.
Ambræ ʒ i.
Moschi ℈ s.
Sacchari optimi.

IN *confectionibus aromaticis ad lib. vnam pendentem ℥ xij. accipiatur ℥ i. specierum.*

MYROPOLAE *accipiant in confectionibus libram continentem ℥ xij. & secundum hanc diuidantur ʒ. & ℈ i. pendeat xx. grana electa.*

GALANGAE, *id est, minoris Galangæ et russæ, saporis aromatici. Nam affertur hodie noua quædam*

quædam Galanga magna, craſſa, foris ſubruffa intus Zingiberis palliditate & filis, guſtu acerrima ſine aromatica aliqua gratia, hæc in nullas confectiones inijcienda eſt. Quod ſemel dixiſſe ſatis ſit.

SANDALVM *MachoZiri, eſt ſpecies citrini ſandali, odoratiſsima, & valde aromatica, tam guſtu quàm odore, & affertur ad nos cum ſandalo albo, & citrino vulgari.*

GLYCYRRHIZA *eſt dulcis radix, quam hodie corrupto nomine Liquiritiam appellant.*

FOLIVM *nondum allatum eſt ad nos in Germaniam, quare cùm eo careamus, neceſſe eſt eius loco aliquod ſuccedaneum accipere. Eſt autem eius ſuccedaneum vt Galenus nobis reliquit, Spica Indica, aut Caßia lignea vera. Cùm autem hæc confectio alioquin capiat Spicam Indicam, Folij vice, caßiam ligneam veram accipiendam eſſe cenſeo.*

MOSCHI *ſcribendum eſt, nam Muſci appellatione, arborum villoſa canicies dicitur.*

¶ Ventriculum & Cor confortat, Nauſeam & vomitum ſedat, & valet contra putrefactionem in partibus ventriculi. Membra verò nutritionis calefacit, ventoſitatem diſſoluit & carminat.

Aromaticum Roſatum deſcriptione Gabrielis.

R. Roſarum rubearum ʒ xv.
Glycyrrhizæ raſæ ʒ vii.
Ligni aloës
Sandali Machoziri ana ʒ iii.
Cinnamomi electi ʒ v.

Macis
Charyophyllorum ana ʒ ii. s.
Gummi Arabici
Tragacanthæ ana ʒ ii. ℈. ii.
Nucis Muſchatæ
Cardamomi minoris
Galangæ ana ʒ i.
Spicæ Indicæ
Ambræ griſeæ ana ℈ ii.
Moſchi ℈ i.
Sacchari.

CARDAMOMI, *videlicet minoris. Nam cùm ſimpliciter Cardamomum ſcribunt, authores minus Cardamomum, id eſt, vſuale intelligunt.*

MOSCHI, *hoc eſt, vt vulgò dicitur, corrupto vocabulo, Muſci, pus illud aromaticum,*

¶ Ventriculo imbecillo aliiſq; nutritioni deſeruientibus inſtrumentis ſuccurrit. Ventriculi humiditatem, omnemq; in eo putredinem emendat, concoctionem iuuat, & ex morbo conualeſcentibus auxiliatur.

Dianiſu, ſecūdum deſcriptionem Meſuæ.

R. Aniſi electi ʒ xx.
Glycyrrhizæ raſæ
Maſtiches ana ℥ i.
Carui
Macis
Galangæ
Fœniculi
Zingiberis. (idem eſt quod zinziber)
Cinnamomi ana ʒ v.

Macro-

Macropiperis
Melanopiperis
Leucopiperis
Calaminthæ
Pyrethri
Caſsiæ ligneæ veræ ana ℥ ii.
Cardamomi maioris
Charyophyllorum
Cubebarum
Spicæ Indicæ
Croci ana ℥ i. s.
Sacchari.

MASTICHES, *hoc eſt, vt vulgò dicitur, Maſticis.*

CASSIA *lignea vera debet accipi, quæ nuper cœpit afferri: figura Cinnamomi, guſtu aliquantulum lubrica, & Cinnamomi æmula: at non ille paruus cortex ſaporis inſipidi ac ſtiptici, vt hactenus factum eſt.*

¶ Craſsis flatibus in ventriculo natis, eiuſdemq; perfrictioni ſuccurrit. Item pituitã in eo crudã abſumit, tuſsiq; diuturnæ prodeſt.

Diambra, ſecundũ deſcriptionẽ Meſuæ.

R. Cinnamomi
Doronici
Charyophyllorum
Macis
Nucis Muſcatæ
Folii. (aut ſuccedanei eius)
Galangæ ana ℥ iii.
Spicæ Indicæ

Cardamomi maioris
Cardamomi minoris ana ʒ i.
Zingiberis ʒ i. s.
Sandali citrini
Ligni aloës
Piperis longi ana ʒ ii.
Ambræ ʒ i.
Moſchi ʒ s.
Sacchari albiſsimi.

¶ Cõtra omnem corporis imbecillitatem efficax eſt, omnemq́; corporis perfrictionẽ diſcutit, natiuum ſuſcitat calorem, & rediuiuum recreat, reſarcitq́; eos, qui frigido torquentur humore, iuuat articulos, & membris omnibus magnificè ſubuenit, ventriculum faſtidientem, quiq́; cibum cõtinere non poteſt, roborat, & inappetentiam cibi ſummè corrigit. Cor ipſum roborat.

Diathamaron, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Anthophyllorum
Zingiberis ana ʒ v. ℈ i. gr. xvi.
Cinnamomi
Carnium dactylorum
Charyophyll. ana ʒ iiii. ℈ i. gr. xvi.
Galangæ
Spicæ Indicæ
Zedoariæ
Coſti
Pyrethri
Corallii albi

Corallii rubei
Rheupontici. (accipiatur rhabarbarum sic vocatum)
Saliuncæ
Tragacanthæ
Anacardii
Ossium dactylorum
Carpobalsami
Anisi
Baccarum Iuniperi
Leucopiperis
Macropiperis ana ʒ i. ℈ ii. gr. viii.
Limaturæ auri puri
Limaturæ argenti meri
Ossium de corde cerui ana ℈ ii. s.
Rasuræ Eboris
Moschi ana ℈ i. gr. vii.
Ambræ ℈ i.
Sacchari.

THAMAR *Arabibus dactylum, palmæ arboris fructum significat, vnde confectioni nomen* Diathamaron.

ANTHOPHYLLI *sunt grandes charyophylli, qui ad maturitatem peruenerunt, nucleo intus duro bifidoq;, sapore non tam acres vt charyophylli, præterquàm in superficie.*

COSTI *videlicet albi, feruidum & aromaticum saporem habentis.* Non *vulgaris illius grandis, qui teterrimum & rancidum saporem habet, & adulterinus est, atque ex* Heluetiorum *alpibus & Italia ad nos affertur.*

CARPOBALSAMI. Non *habentur Opobalsamum, Carpobalsamum & Xylobalsamum secundum eorum veram descriptionem: verùm cùm ex-*

perientia didicerimus, quòd olea Cinnamomi & Charyophyllorum secundum nostram artem destillandi, veteribus ignotam, parata, in probis Balsami veri, & virtutibus similia esse. Quare etiam pro opobalsamo, oleum charyophyllorum in theriacam nostram accepimus. Non inconsultum esset, si quis pro Carpobalsamo acciperet Cubebas, aut Charyophylla, siue etiam Cardamomum, aut aliud semẽ, quod haberet mordacitatem in gustu cum quadam redolentia, secundum Carpobalsami descriptionẽ, si horum nullum anteà esset in descriptione.

SALIVNCA *Germanicum est vocabulum, quo significatur Spica Celtica vera, quam in Pharmacopolijs Spicam Romanam appellant. Sed in Nicolao Alexandrino Græco, inuenitur loco Saliuncæ Elelysphacum, id est Saluia, præsertim in Aurea Alexandrina.*

LIMATVRAE *auri & argenti. Cùm aurum sic metallicum & valdè ponderosum corpus, limatura eius vel scobs, semper fundum petit, nec æqualiter confectionibus commiscetur, quare & hîc, & reliquis omnibus locis, sumantur folia auri.*

¶ Efficaciter prodest difficulter spirantib. arteriacis, tussientibus, tabidis & omni thoracis & stomachi offensæ, aquæ subter cutem fusæ, renum doloribus voluptatem parit, corporaque saginat.

Diacalaminthon, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Calaminthæ montanæ
Calaminthæ campestris

Seſelios
Petroſelini Macedonici ana ʒ vj.
Zingiberis ʒ iiii.
Apii, id eſt ſeminis Apii
Comarum Thymi ana ʒ ii.
Liguſtici ʒ vi.
Piperis, id eſt piperis nigri ʒ xii.
Sacchari albiſsimi.

CALAMINTHA *montana naſcitur capioſiſſime in montibus circa Confluentiam vrbem ad Rheni & Moſellæ confluentes.*

CALAMINTHA *campeſtris, hoc eſt vſualis Calamintha, quæ in aruis naſcitur, hæc efficacior eſt quàm in humidis locis nata, Germanice,* Kornmyntz *vocatur.*

SESELIOS, *ideſt Siſelios, quod etiam Siler montanum vocatur.*

COMARVM *Thymi, id eſt, ſummitatum, foliorum & florum Thymi*

PETROSELINVM *Macedonicum non eſt Oluſatrum, vel vt corruptè pronuntiant Olixatrum aut Alexandrum, ſemine longo, magno, nigro, amaro ac myrrham æmulante ſapore. Sed quia tam vero macedonico Petroſelino caremus, licet nobis eius loco Oluſatri ſemen accipere, quod vulgò in Pharmacopolijs Petroſelinum Macedonicum, falsò tamen, appellatur, donec ali quando verum nobis contingat.*

PIPERIS, *id eſt piperis nigri, nam cùm piper ſimpliciter pronuntiamus, ſemper nigrum intelligimus.*

¶ Auxiliatur ijs quos cibi faſtidium vrget, appetentiam reuocans, ægrè quoque ſpirantibus, ventriculo refrigerationem ſentienti, & flatibus diſtento confert.

Diacalaminthon Galeni.

R. Calaminthæ
Pulegii
Petroſelini
Seſeleos ana ℥ j.
Apii
Cacuminum, Thymi ana ℥ ii.
Libyſtici ſeminis ℥ viii.
Piperis ℥ xxiiii.
Sacchari.

Diacyminu, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Cymini pridie præparati, id eſt, aceto infuſi, & iterum exiccati ʒ viii. ℈ i.
Cinnamomi
Charyophyllorum ana ʒ ii. s.
Melanopiperis
Zingiberis ana ʒ ii. gr. v.
Galangæ
Thymbræ (eius loco ſume ſatureiam.)
Calaminthæ ana ʒ i. ℈ ii.
Ammios
Liguſtici ana ʒ i. gr. xviii.
Macropiperis ʒ i.
Spicæ Indicæ

Car-

Cardamomi
Nucis Muſcatæ ana ℈ ii. s.
Sacchari.

TYMBRA *eſt propriè Satureia ſylueſtris, circa quam naſcitur Cuſcuta Epithymo ſimilis, quæ Epithymbrum appellatur. Affertur iam ad nos ex orientalibus partibus, verùm raro, ideoq; in defectu eius ſatiuam Tymbram, hoc eſt, Satureiam accipere nobis licet.*

¶ Arteriacis, difficultati ſpirandi, tuſsiculoſis, inflationibus efficaci eſt adiumento, noxam ventriculi corrigit, concoctionem adfert, adſtrictionum vitia ſanat.

Diacinnamomu, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

R. Cinnamomi ſubtilis ʒ xv.
Cinnamomi craſsi
Cymini
Enulæ ana ʒ iiii.
Galangæ ʒ vii.
Charyophyllorum
Piperis longi
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris
Zingiberis
Macis
Nucis Muſcatæ
Ligni aloës ana ʒ iii.
Croci ʒ i.
Sacchari tabarzeth ʒ v.

Sacarhi

Sacchari albissimi.

SACCHARI *tabarZeth, id est, purissimi atque optimi Sacchari, cuius ʒ.v. miscentur speciebus. idq; ideò hoc loco accipitur, vt species eò melius conseruentur ad vsum. Vltimùm Saccharum additur cùm vis rotulas facere ex speciebus.*

¶ Est medicina salubris ad humorositatem ventriculi & putrefactionem in eo, phlegma digerit, & digestionem adiuuat.

Dianthus, secundum descriptionem Nicolai.

R. Florum Rosmarini ℥ j.
Violarum
Rosarum
Glycyrrhizæ ana ʒ vj.
Charyophyllorum
Spicæ Indicæ
Nucis muscatæ
Galangæ
Cinnamomi
Zingiberis
Zedoariæ
Macis
Ligni aloes
Cardamomi
Anisi
Anethi (videlicet seminis) ana ℈ iiij.
Sacchari.

¶ Prodest præter rationem tribulatis, cardiacis, animi lætitiam auget. Eos roborat, qui

qui à longo morbo debiles adhuc ſeſe recolligunt, ventriculum perpulchrè emendat.

Diamargariton frigidum, ſecũdum deſcriptionem Nicolai.

R. Nucleorum ſeminum Citrulli.
Cucurbitæ
Melonum
Cucumerum
Seminis portulacæ
Papaueris albi
Sandali albi
Sandali Moſchatellini.i. Citrini boni odoris
Ligni aloes
Zingiberis
Roſarum rubearum
Florum Nymphææ albæ.i. Nenupharis
Florum Borraginis
Myrtillorum verorum ana ℥ i.
Corallii albi
Corallii rubei ana ℥ s.
Margaritarum ℥ iii.
Sacchari.

NVCLEVS *ſeminum, eſt ipſa in medio ſeminum medulla. Sunt autem eximendi horum ſeminum nuclei, cùm iam præparanda eſt cõfectio hæc, aut aliæ quæ durare debent, nam diu antè exempti rancidi fiunt.*

¶ Omnem virium imbecillitatem firmat iis, quos animus deficit, ſiue à corde, ſiue à ſtomacho

ſtomacho deliquium originem ducat, omnem noxæ cauſam vitalium partium diſcutit: inſuper aſthmaticis, tuſsientibus, tabidis auxiliatur: longo morbo deiectos, & imbecillitate languentes recreat, & ad priſtinum robur conducit.

Diamargariton calidum, ſecundum deſcriptionem Auicennæ.

R. Margaritarum non perforatarum
Pyrethri ana ℥ i.
Zingiberis
Maſtiches ana ℥ iiii.
Zedoariæ
Doronici
Seminis apii
Radicis Thapſiæ
Cardamomi
Nucis Muſcatæ
Macis ana ℥ ii.
Been rubei
Piperis
Macropiperis ana ℥ iii.
Cinnamomi ℥ v.
Sacchari.

¶ Valet mulieribus, rectificat enim diſpoſitionem matricis, & ventriculorum earum.

Diamoſchu dulce, ſecūdum deſcriptionem Meſuæ.

R. Croci
Doronici

Zedoariæ
Ligni aloës
Macis ana ℥ ii.
Margaritarum albarum
Setæ crudæ tostæ
Carabæ
Coralii rubei
Galliæ Moschatæ veræ
Ocimi citrati ana ℥ ii. s.
Been albi
Been rubei
Folii (aut succedanei eius)
Spicæ Indicæ
Charyophyllorum ana ʒ i.
Zingiberis
Cubebarum
Piperis longi ana ʒ i. s.
Moschi ℈ ii.
Sacchari albi.

OCIMVM *citratum non est Melissa, sed species quædam Ocimi siue Basilici, odore Melissæ au citrei mali, cuius defectu Charyophyllatum Ocimum sumi potest.*

¶ Prodest contra cordis palpitationem: ei quoque cui tumultuosa insomnia obuersantur, item his qui incertis tumoribus corripiuntur. Malis cerebri frigidis, vertigini, comitialibus, & difficiliter spirantibus succurrit.

Dia-

Diamoschu amarum, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Croci
Doronici
Zedoariæ
Ligni aloes
Macis ana ʒ ii.
Margaritarum albarum
Setæ crudæ tostæ
Carabæ
Corallii rubei
Galliæ Moschatæ veræ
Ocimi citrati
Been albi
Been rubei
Polii, aut succedanei eius
Spicæ Indicæ
Charyophyllorum ana ʒ i.
Zingiberis
Cubebarum
Piperis longi ana ʒ i. s.
Moschi ℈ ii.
Absinthii
Rosarum ana ʒ iii.
Aloes lotæ ʒ iiii.
Castorei
Ligustici ana ʒ i.
Cinnamomi ʒ ii. s.
Sacchari.

SETA *cruda tosta significat Sericæ bombycis vellus, nullo colore tinctum, nulloq; humori aut suc-* co

co qui tingendo ſit incoctum. Sed tale quale natura eſt, fictiliq; inditum ac donec conteri poßit toſtum, aut aſſatum, vulgò dicitur ſericum vſtum, quamuis comburi non debeat, ſed torreri aut aſſari tantùm.

¶ Hæc confectio valentior eſt ad ea, quæ ſuprà dicta ſunt. Et propriè ad exiccandum humiditates ventriculi, & putrefactiones eius.

Diagalanga, *ſecundum deſcriptionem Meſuæ.*

R. Galangæ
Ligni aloes ana ℥ vii.
Charyophyllorum
Macis
Liguſtici ana ℥ ii.
Zingiberis
Macropiperis
Leucopiperis
Calami aromatici
Cinnamomi ana ℥ i. s.
Calaminthæ ſiccæ
Menthæ ſiccæ
Cardamomi maioris
Spicæ Indicæ
Seminis Apii
Seminis Fœniculi
Seminis Aniſi
Seminis Carui ana ℥ i.
Sacchari albiſsimi.

¶ Valet

¶ Valet aduerſus craſsiores flatus, acidos ructus prauamque concoctionem, item actiones ventriculi & iecoris à frigiditate impeditas robuſtiores reddit, eaſdemq; emendat.

Diapenidium, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Penidiarium ℥ ii. ʒ.
Pinearum
Amygdalorum dulcium
Amygdalorum amarorum
Papaueris albi ana ʒ iii. ℈ i.
Cinnamomi
Charyophyllorum
Zingiberis
Succi glycyrrhizæ
Tragacanthæ
Gummi Arabici
Amyli candidiſsimi
Seminis enucleati Cucurbitæ
Citrulli
Cucumeris
Melonis ana ʒ i. s.
Camphoræ gr. vii.
Sacchari albiſsimi.

AMYLVM *hodie corrupto vocabulo dicitur Amydum.*

¶ Valet aduerſus omnem thoracis noxã, tuſsim à frigore cõtractam, vocis iacturam: tabidis denique & purulenta excreantibus, ſuccurit.

Diaireos

ri p?ius ac tertius est. origo postrem
hemes ac pcipuu est. et eorum mediu obs
et colo'.et quo obseruatia reueretiam
iter aliud exeplu. Quamqz mihi sunt
de lre tue tn iucundissime fuere. Sz
m?.vt quauis mihi anhac car? eras.
rissim?. Ad hoc illa duo oratione puer
inuice respodentia quorum alter est no
seu no tantum. alterum est sz etiam
loco etiam posita quoqz. et aliquibus
exempla subnectam. Hec mihi res no
sed etiam iucunda. M. Antonius no
nis inimicus verumetiam hostis patr
tam ingenio valebat. sed virtute quo
mum. Alexander no solum reliquu or
etiam et ipsum quoqz romanu imperi
tingere. Et tam et quam quoqz sibi re
cara mihi patria est qm tibi iucunda
hec intelliges. Pro eo autem quod ce
sueuerut pro nominib? addentes vel
cas adiectiones. Cicero potius idem
ne ipse ipsa ipsum. et illorum vere adie
tinet vt egoipse magis qz egomet. tui
vosipsi illiipsi vt nunqz secus dicendi
Tu mihi familiaris es. ego te fami
mihi amic? es. ego te amico vtor. Tu
ego te magistro vtor. Ego tecum frec
ques mihi tecum est cosuetudo q sepe
nificat. Habeo tecu magna amicicia.

Gummi Arabici ℥ i. ʒ ii.
Amyli ℥ s.
Glycyrrhizæ
Nucleorum ſeminum Cucurbitæ
Cucumeris
Citrulli
Melonis ana ʒ ii.
Camphoræ ℈ s.
Penidiarum ℥ iii.
Sacchari albiſsimi.

¶ Medetur omnibus pulmonum & thoracis vitiis aridis, maximè tabidis, macie confectis: inflammatione lateris laborantibus, omnibusq; tuſsibus calidis & ſiccis, exaſperationi linguæ & faucium, deuoratum tandiu ægrotans in ore contineat, quoad liquefactum perfectè exugatur.

Diatragacanthu calidum, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Gummi Tragacanthæ
Hyſſopi ana ℥ iiii.
Pineorum nucleorum
Amygdalorum amborum purgatorum
Seminis lini ana ʒ vi.
Seminis fœnogræci
Cinnamomi ana ℥ s.
Glycyrrhizæ raſæ
Succi glycyrrhizæ
Zingiberis ana ʒ ii.
Sacchari albi.

¶ Valet

¶ Valet tuſsientibus ex frigido phlegmate, & non valentibus eiicere, aſthmaticis, empycis, anhelosis, ſuſpirioſis, peripneumonicis, phthiſicis, & ad omnem coarctationem pectoris: ſtomachum confortat, digeſtionem procurat.

Manus Chriſti perlata.

R. Sacchari clarefacti lib. i.
Aquæ roſarum lib. s.

CONCOQVANTVR *dum aqua Roſacea igni euaneſcat, & Saccharum iuſtam craſsitiem conſequatur, in fine Margaritarum minutiſsimè tritarum ℥. s. addatur, atque ſuper marmor aqua roſacea inſperſum infundatur, & fiant rotulæ.*

¶ Medetur deiectis viribus, ardentibus febribus, & imaginationes falſas abolet.

Diahyſſopus, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Hyſſopi
Ireos
Thymi
Melanopiperis ana ʒ xxx.
Pulegii
Thymbræ (eius loco ſume Satureiam)
Rutæ
Cymini ana ʒ xx.
Carnium dactylorum
Tragacanthæ

Glycyrrhizæ
Caricarum pinguium
Passularum enucleatarum
Fœniculi ana ʒ x.
Zingiberis
Anisi
Carui
Seminis ligustici ana ʒ v.
Sacchari

¶ Hoc accõmodatum est ad capitis querelam ex frigido: vuam exiccat, arterias purgat, tussim compescit, omnes frigiditates pectoris & stomachi emendat, digestionem procurat, pleureticis & empycis mirabiliter opitulatur.

Diacostu, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Costi candidi aromatici amari
Cassiæ ligneæ veræ
Cinnamomi ana ʒ v.
Seminis Apii
Seminis Anisi
Schœnanthi
Rheubarbari ana ʒ iii.
Azari ʒ iiii.
Croci
Aristolochiæ
Myrrhæ ana ʒ ii.
Sacchari.

SCHOENANTHI, *hod e corrupto nomine, dicunt squinanthum.*

COSTI AMARI, *cœpit hiſce annis afferi, loco veri Coſti adulterinus quidam, qui nequaquam accipiendus eſt, vt ſuprà dictum eſt, ſed candidus amarus & aromaticus.*

AZARI, *id eſt, radicum eius, ſolæ enim radices ad Medicinam accipi debent.*

¶ Valet ad dolorem viſcerum & oppilationem in eis, & ad principium hydropiſis.

Diarhodon Abbatis ex Nicolao.

R. Sandali albi
Sandali rubei ana ʒ ii. s.
Tragacanthæ
Gummi Arabici
Spodii ana ℈ ii.
Azari
Maſtiches
Spicæ Indicæ
Cardamomi
Succi glycyrrhizæ
Croci
Xyloaloës, ideſt, ligni aloës
Charyophyllorum
Galliæ Moſchatæ Meſuæ
Aniſi
Fœniculi
Cinnamomi
Rheubarbari
Seminis ocimi
Berberis, id eſt, acinorum eius
Seminis ſcariolæ
Seminis portulacæ

Nucleorum ſeminis Cucurbitæ
Citrulli
Cucumeris
Melonis
Seminis papaueris albi ana ℈ i.
Margaritarum
Oſsium de corde cerui ana ℈ s.
Sacchari candi (vt eò melius ſpecies conſeruentur)
Roſarum ana ℥ i. ʒ iii.
Camphoræ gr. vii.
Moſchi ʒ iii. s.
Sacchari albiſsimi.

SCARIOLA *propriè eſt Endiuia illa vulgaris quæ in dorſo foliorum eſt ſpinoſa. qui d autem vera ſit* Endiuia, *vbi locus poſtulauerit, dicemus.*

¶ Valet aduerſus ventriculi calorem, iecinoris, lienis pulmonumq́;, contra viſcerum dolores, & omnem totius corporis noxam à calore proficiſcentem.

Dial acca maior, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

R. Laccę præparatæ (eius præparatio in fine habebitur)
Rheubarbari ana ʒ iii.
Spicæ Indicæ
Maſtiches
Apii
Coliculorum Schœnanthi
Abſinthii

Succi Eupatorij Mesuæ
Ammios
Sabinæ
Amygdalorum amarorum
Costi
Myrrhæ
Rubeæ tinctorum
Fœniculi
Anisi
Asari
Aristolochiæ longæ
Aristolochiæ rotundæ veræ
Gentianæ
Croci
Cinnamomi
Hyssopi
Cassiæ ligneæ veræ
Summitatum Schœnanthi
Bdellij ana ʒ i. s.
Piperis
Zingiberis ana ʒ i.
Sacchari albissimi.

COLICVLORVM *Schœnanthi, herba hæc aromatica à Græcis dicitur* σχοῖνος, *id est, Schœnus, & significat iuncum aromaticum, qui hactenus impropriè dictus est squinanthum. Nam Schœnanthum siue* σχοίνου ἄνθος, *significat iunci huius aromatici florem, qui non affertur ad nos. In hâc autem compositionem ingreditur bis Schœnãthum, hoc quidem loco côliculi aut stipites eius, inferius verò summitates eiusdem.*

SVMMITATVM *Schœnanthi, id est, florum eius, nam flores in summitate huius herbæ constitu-*

ti sunt, & propriè Schœnanthum appellantur: sed quia flores non ad nos feruntur, cogimur tenerrimas eius partes in cacumine decerptas eorum vice medicamentis miscere.

SVCCI *Eupatorij, hic succus non debet fieri ex vulgari Eupatorio, neque ex Eupatorio Græcorum, id est, Agrimonia falsò hodie vocata, sed ex Eupatorio quod Mesue describit. Est autem Eupatoriũ Mesuæ ea herba, quæ ab Italis dicitur Gratia Dei siue Gratiola, cuius magnus est prouẽtus Vuittembergæ in pratis ad Albim fluuium sitis.*

¶ Valet aduersus frigus ventriculi, obstructiones, inflationes, iecinoris & renum duritias sanat, aquæ inter cutem causas omnes discutit, menses ciet, flatuosos spiritus ab alto corporis abigit.

Diacurcuma, id est, διὰ κρόκου maior, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Tragacanthæ ʒ i.
Croci
Azari
Petroselini Macedonici
Dauci
Anisi
Apij ana ʒ iiij.
Rheubarbari
Meu
Spicæ Indicæ ana ʒ vi.
Costi
Myrrhæ
Casiæ ligneæ veræ

Schœnanthi

Schœnanthi
Carpobalſami (aut aliquod ſuccedaneum vt ſuperiùs ſignificatum eſt)
Rubeæ tinctorum
Succi Abſinthij
Succi Eupatorij Meſuæ, id eſt, Gratiolæ
Opobalſami (aut aliquod ſuccedaneum ſiue oleum Caryophyllorum aut aliud craſſum odoriferum oleum) ana ℨ ii.
Calami aromatici
Cinnamomi ana ℨ i. s.
Scordij (videlicet veri)
Scolopendriæ
Succi glycyrrhizæ ana ℨ ii. s.
Sacchari albiſsimi.

¶ Confert ad ægritudines antiquas, & cachexiam, & hydropiſim iuuamentum manifeſtum & eradicat ægritudines hepatis & lienis chronicas, quæ iam induratæ ſunt, & confert ad corruptionem ſtomachi, & humiditatem frigidam, & ventoſitates groſſas in eis, & ad dolorem renum & veſicæ, & vrinam prouocat.

Diapraßiu, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Praſsij ℨ v. s.
Tragacanthæ
Pinearum mundatarum
Amygdalorum dulcium
Piſtaciorum
Carnium dactylorum
Caricarum pinguium

Pasſularum enucleatarum ana ℥ iij. ß.
Cinnamomi
Charyophyllorum
Nucis Muſcatæ
Macis
Ligni aloes
Galangæ
Spicæ Indicæ
Zingiberis
Zedoariæ
Glycyrrhizzæ
Rheupontici
Anacardij
Storacis calamitæ
Galbani
Terebinthinæ
Maſtiches
Myrrhæ
Ireos
Ariſtolochiæ rotundæ
Corticum radicum Capparis
Gentianæ
Melanopiperis
Aniſi
Fœuiculi
Anethi
Apij
Petroſelini Macedonici
Saxifragiæ ana ʒ ii.
Hermodactylorum
Origani
Peucedani
Schœnanthi
Cardamomi

Leucopiperis
Carui
Liguſtici
Vincetoxici ana ʒ i. s. gr. ii. s.
Balſamitæ
Pulegii
Dictamni Cretici
Coſti
Pyrethri
Thymbræ
Baſiliconis
Pęoniæ (videlicet radicis eius, aut ſeminis)
Macropiperis
Amomi
Sinoni
Orobi veri ana ʒ i. gr. ij. s.
Xylobalſami (aut ſuccedaneum aliquod ſimile deſcriptioni xylobalſami)
Caſsiæ fiſtulæ
Coralli rubei
Raſuræ Eboris
Carpobalſami (aut aliquod ſuccedaneum, vt ſuprà)
Dauci Cretici ana ʒ s.
Moſchi
Ambræ
Oſsis de corde cerui ana gr. xiiii.
Sacchari albiſsimi.

SAXIFRAGIA *in Italia dicitur ea herba, quã in Germania Pimpinellam vocamus. Itali habent diuerſam Pimpinellam.*

BALSAMITAE, *Nicolaus Alexandrinus Latinè*

tinè impressus non Balsamitam habet, sed Balsamum: significat tamen Balsami vox nonnunquam etiam Mentam, cuius species est Balsamita, hoc loco recipienda. Nam si Balsami liquorem intellexisset Nicolaus, non simpliciter Balsamum, sed opobalsamum posuisset.

SINONVM *secundum Matthæum Syluaticum, est Petroselinum agreste. Sed de eo infrà in annotationibus Aureæ Alexandrinæ.*

CASSIAE *fistulæ nomine hoc loco nequaquam d.bet intelligi Caßia fistula, cuius nigra medulla bilem per aluum purgat, sed Caßia lignea aromatica, quæ Cinnamomo similis est. Nam hæc etiam apud probatos veteres authores Caßia fistula vocatur.*

DAVCVS *Creticus hodie ignotus est, ideò possumus eius loco Seseli Creticum accipere, id est, Bervvurtz, aromaticam herbam folijs fœniculi, sed multò minoribus.*

¶ Sanat capitis vertigines, oculorum caligines abstergit, palatum & arterias purgat, destillationem vuæ adstringit, dentium dolorem mitigat, asthmaticis & suspiriosis peculiariter opitulatur, pectoris & pulmonis causas facilè amputat, stomachi & hepatis dolorem & debilitates sedat, spleniticorum & pleureticorum angustias paragorizat, omnium interaneorum vitiis prodest, inflationes & torsiones ab eis aufert. Nephreticos, Calculosos, Stranguriosos & Cholericos purgat, & dolorem releuat: sæpius autem sumptum, colorem pallidum emendat, menses deducit, & in ordinem debitum redigit.

Typo-

Typos quotidianarios & quartanarios reprimit. Qui autem hoc electuario vſus fuerit, à multis conſeruabitur morbis.

Diatrion Sandalon, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Sandali albi
Sandali rubei
Sandali Citrini
Roſarum
Sacchari ana ℥ iii.
Rheubarbari
Spodii
Succi Glycyrrhizæ
Seminis portulacæ ana ℥ ii. ℈ s. gr. v.
Amyli
Gummi Arabici
Tragacanthæ
Nucleorum ſeminis Melonum
Cucumeris
Cucurbitæ
Citrulli
Seminis ſcariolæ ana ℥ i. s.
Camphoræ ℈ i.
Sacchari albiſsimi.

SCARIOLA *eſt* Endiuia *vulgaris, cuius folia in dorſo habent ſpinulas, vt dictum eſt ſuprà in* Diarhodon Abbatis.

¶ Pollet aduerſus iecinoris & ventriculi calorem mirum in modum: tabidis, & regio morbo correptis itidem prodeſt.

Diaxylo Aloes, ſecundum deſcriptio-nem Meſuæ.

R. Ligni aloes crudi.
Roſarum ana ℥ i.
Charyophyllorum
Spicæ Indicæ
Macis
Nucis Muſcatæ
Galliæ Moſchatæ Meſuæ
Cubebarum
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris
Maſtiches
Cinnamomi
Cyperi
Schœnanthi
Zedoariæ
Been albi
Been rubei
Folij, aut Macerum ſiue ſpicæ nardi
Setæ crudæ
Margaritarum
Coralli rubei
Carabæ
Foliorum citri
Corticum citrei mali
Ocimi Charyophyllati
Siſymbrij
Mentæ ſiccæ
Sampſuchi, id eſt, Maioranæ
Piperis longi
Zingiberis ana ʒ iiij.
Moſchi boni ℈ i.

Ambræ ℥ i. s.
Sacchari albiſsimi.

CYPERI, *videlicet Cyperi rotundi. Nam rotundæ radices Cyperi propriè & ſimpliciter ab authoribus Cyperus vocantur. Longis verò radicibus Cyperus vocatur ab ijſdem Cyperis. quoniam verò non ſemper rotundum habere licet, neceſſe eſt in penuria eius, longo vti.*

SISYMBRIUM *eſt menta aquatica, nigricantibus vt purpura caulibus.*

¶ Prodeſt malis ventriculi cordis & iecinoris frigidis, animæ defectioni, concoctionique. Oris fœtorem abigit, lætitiámque parit.

Diatrion Pipereon Meſuæ.

R. Macropiperis
Melanopiperis
Leucopiperis ana ℥ v.
Zingiberis
Thymi
Aniſi ana ℥ ii.
Spicæ Indicæ
Ammios
Amomi (quod non habetur, & loco eius capiatur carpeſium ſiue cubeba, aut calamus aromaticus, qui pro vero acoro habetur)
Cinnamomi ana ℥ i.
Caſsiæ ligneæ
Seminis Apii

Seselios
Asari
Enulæ siccæ ana ʒ s.
Sacchari albissimi.

¶Refrigerato ventriculo, & acido ructui, quartanis, exolutis, iecinorosis, & inflationibus auxiliatur. Item tussientibus.

Diazingiber, secundum descriptionem Nicolai.

R. Zingiberis
Galangæ
Charyophyllorum
Cinnamomi
Nucis Muscatæ
Granorum paradisi
Piperis longi
Macis
Cardamomi
Spicæ Indicæ
Rheubarbari
Rosarum rubearum ana gr. xv.
Pinearum mundatarum ℥ s.
Phisticorum, id est, pistaciorum ʒ ii.
Anisi
Fœniculi
Glycyrrhizæ rasæ
Croci ana ʒ s.
Sacchari albissimi.

Electuarium Ducis, secundum descriptionem Nicolai.

R. Anisi

℞. Anisi ʒ ii. gr. xv.
Glycyrrhizæ
Masticheș ana ℈ ij. gr. v.
Chamædryos
Cinnamomi
Zingiberis
Galangæ
Fœniculi
Carui ana ℈ i. gr. xv.
Xylocasiæ
Calaminthæ
Dauci
Pyrethri
Piperis albi
Piperis longi
Cyperi, id est, rotundi
Schœnanthi
Ireos
Amomi (aut succedaneum eius)
Folij (aut succedaneum eius)
Asari ana ℈ i.
Spicæ Indicæ
Croci
Gummi Arabici
Tragacanthæ
Seminis Anethi
Calami aromatici
Cubebarum
Charyophyllorum
Carpobalsami
Cardamomi
Ligustici
Seminis olusatri
Baccarum Iuniperi

Seselios
Pentaphylli, videlicet radicum eius
Seminis Asparagi
Seminis Citri
Acori aut loco eius Galangæ
Ammios
Rheubarbari
Nucis Myristicæ, id est nucis Muscatæ
Ligni aloës
Basilici Charyophyllati
Milij Solis
Seminis Saxifragiæ
Nucleorum seminis Citrulli
Cucumeris
Melonis
Cucurbitæ
Seminis Scariolæ
Petroselini Macedonici
Been albi
Been rubei
Storacis calamitæ ana ℈ s. gr. 7.
Penidiorum ʒ iiii. ℈ ii. s.
Sacchari albissimi.

CHAMAEDRYOS *videlicet veræ, quæ folia habet similia quercus. nascitur in montibus* Ienæ, *& inter* Hersprucк *atque* Ambergam.

OLVSATRI *semen, est magnum semen quod in omnibus pharmacopolijs dicitur* Macedonicum, *siue* Petroselinum Macedonicum.

¶ Valet ad indigestionem & ventositatem stomachi & intestinorum, & ilei dolorem & lapidis.

Electuarium

Electuarium de Gemmis, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

R. Margaritarum albarum ʒ iij.
Saphyri
Hyacinthi
Sardæ
Granatorum
Smaragdi ana ʒ i. s.
Zedoariæ
Doronici
Corticum citrei mali
Macis
Seminis ocimi charyophyllati ana ʒ ij.
Corallij rubei
Carabæ
Raſuræ Eboris ana ʒ i. ℈ ij.
Been albi
Been rubei
Charyophyllorum
Zingiberis
Piperis longi
Spicæ Indicæ
Folij (aut ſuccedanei eius)
Croci
Cardamomi maioris ana ʒ i.
Trochiſcorum diarhodon
Ligni aloes ana ʒ v.
Cinnamomi
Galangæ
Zurumbeth ana ʒ i. s.
Foliorum auri
Foliorum argenti ana ℈ ij.
Ambræ ʒ ij.

Moſchi

Moschi ʒ s.
Sacchari albißimi.

SAPHYRVS & Smaragdus, *qui paßim in Myropolijs habentur, nihil valent cùm flammam edant in igne, & ex argentifodinis colligantur, quare omittendi sunt, aut loco eorum de Hyacintho & Granato maius pondus sumatur.*

SARDA *est gemma, quæ* Neotericis *Carneola vocatur, quod diligenter est notandum. Hactenus enim qualis esset gemma Sarda, ignorauimus omnes.*

ZVRVMBETH *est species Zedoariæ, quæ radicem habet rotundam & globosam, & affertur cum Zedoaria longa.*

¶ Malis cordis, ventriculi, cerebri, iecinoris, & vteri frigidis auxiliatur. Item palpitationi cordis, defectioni animæ, ac concoctioni, tristitiam denique citra causam ortam amouet.

Electuarium Iustinum, secundum descriptionem Nicolai.

R. Cinnamomi
Folii (aut succedanei eius)
Costi
Nardi, id est, Spicæ, Indicæ
Cassiæ ligneæ
Aristolochiæ longæ
Aristolochiæ rotundæ
Enulæ Campanæ
Hyssopi

Pulegii
Artemisiæ
Pentaphylli (videlicet radicis eius)
Leucopiperis
Orobi veri
Petrosellini
Leuistici
Olusatri, idest, Petroselini Macedonici vocati
Seminis vrticæ
Milij Solis
Saxifragiæ seminis (sumatur eius loco semē pimpinellæ nostræ)
Baccarum Iuniperi
Seminis Asparagi
Sileris montani
Seminis Apii
Seminis Anethi
Seminis rutæ
Seminis Citrei mali
Seminis Fœniculi
Seminis Anisi
Baccarum Lauri ana ʒ i. s.
Sacchari albissimi.

¶ Valet ad dolorem renum, calculos frangit, & arenam expellit, ac stranguriam dissoluit.

Confectio liberantis.

R. Radicum tormentillæ
Seminis acetosæ
Endiuiæ

Coriandri

Coriandri præparati
Citrei mali ana ʒ i. s.
Sandalorum omnium
Dictamni albi ana ʒ i. s.
Boli armeni præparati
Terræ sigillatæ (loco eius bolus leuanticus, id est, orientalis sumatur) ana ʒ iii.
Margaritarum
Corallii albi
Corallii rubei
Carabæ
Rasuræ Eboris
Spodii, id est, Eboris vsti, de quo in fine
Ossium de corde cerui
Been albi
Been rubei
Doronici
Cardamomi
Cinnamomi
Macis
Ligni aloës
Cassiæ ligneæ aut succedaneum eius
Croci
Zedoariæ ana ʒ. s.
Smaragdi (loco eius hyacinthi aut granati)
Hyacinthi
Granati
Serici crudi torrefacti, & incisi ana ℈ i.
Penidii
Sacchari candi ana ℈ ii.
Florum Nenupharis, idest, Nymphææ
Buglossæ
Rosarum ana ℈ i.
Camphoræ gr. vii.

Moschi

Moſchi
Ambræ ana gr. iii.
Sacchari albiſsimi.

¶ Contra peſtem plurimum valet, tutatur corpus ne lædatur à peſtifero aere, & præſeruat humores à corruptione.

Confectio cordialis.

R. Margaritarum
Spodij (id eſt, Eboris vſti)
Granatorum verorum
Cinnamomi
Tormentillæ
Boli armeni ana ℥ iii.
Sandalorum omnium
Raſuræ Eboris
Vnicornu ana ℥ ij.
Hyacinthorum
Saphyri (loco eius maius pondus Hyacinthi)
Coralli albi
Coralli rubei
Charabæ albi
Valerianæ veræ
Dictamni
Zedoariæ
Ligni aloes ana ℥ i.
Terræ ſigillatæ (aut boli leuantici, hoc eſt, orientalis) ℥ i. ℈ ii.
Serici crudi, modicum torrefacti ℈ ii.
Oſsium de corde cerui ℈ i. s.
Been albi

Been

Been rubei ana ℈ ii.
Foliorum auri fini numero v.
Moſchi
Ambræ ana gr. x.
Sacchari albiſsimi.

¶ Præſeruat cor in peſte.

Electuarium lætitiæ Galeni ex Nicolao.

R. Florum ocimi Charyophyllati
Croci
Zedoariæ
Xylobalſami, pro quo lignum aloes, quum in iſta deſcriptione non habeatur
Charyophllorum
Corticum citrei mali
Galangæ
Macis
Nucis Muſcatæ
Storacis Calamitæ ana ʒ ij. s.
Aniſi
Raſuræ Eboris
Thymi
Epithymi ana ʒ i.
Camphoræ
Moſchi
Ambræ
Margaritarum perforatarum
Oſsium de corde cerui ana ʒ s.
Auri foliati meri, id eſt, puriſsimi; *feingolo*
Argenti foliati meri ana ℈ i.
Sacchari albiſsimi.

Fiat

Fiat confectio solida.

Si verò volueris facere in forma liquida siue opiatæ, tunc adde

Succi Cydoniorum
Pomorum odoratorum dulcium
Borraginis
Vini veteris optimi, ana partes æquales in tanta mensura, quanta despumando & decoquendo sacchero satisfuerit. Nulla enim aqua saccharum dissolui aut decoqui ad spissitudinem debet in hac confectione.

¶ Lętitiam colorisque bonitatem efficit, concoctionem iuuat, & caniciem arcet.

Electuarium lætificans Rasis.

R. Seminis Mellissę
Corticum citrei mali
Caryophyllorum
Galliæ moschatæ Mesuæ
Masticheş
Croci
Cinnamomi
Nucis Muschatæ
Cardamomi maioris
Neremilch, pro quo potest semen pæoniæ accipi
Been albi
Been rubei
Zedoariæ
Doronici
Seminis ocimi
Seminis ocimi Caryophyllati ana ℥ s.
℈ i.

℈ i. gr. iiij.
Sacchari albiſsimi.

Fiat confectio in tabulis.

Si verò volueris facere in liquida forma, vt decet, tunc prædictas ſpecies ſequenti Syrupo miſce, & fac in modum opiatæ.

℞. Myrobalanorum Chebulornm, numero XL.

Emblicorum, numero LX.

Aquæ lib. vi. aut quantum ſufficit. Coquantur tritæ Myrobalani in prædicta aqua donec remaneat tertia pars, deinde cola. Colaturę adde mellis deſpumati lib. ij. loco prędicti Sacchari, bulliat poſtea, vſque ad iuſtã ſpiſsitudiuem, & inſperge ſpecies prædictas, poſtquàm feruor Syrupi remiſsior factus fuerit.

NEREMISCH, *apud Raſim eſt Roſa aſinina. Auerrois autẽ interpres dicit, Pæoniam eſſe roſam aſinorum, ergo ſecundum hunc Neremiſch, idem eſſet quod Pæonia: niſi Raſis de vtraque, id eſt, de Neremiſch, & de Pæonia, duo propria faceret capitula, tanquam de rebus diuerſis. Certò igitur ſtatuere non poſſumus, quid ſit Neremiſch.*

¶ Confortat omnia membra principalia, ex quibus virtutes manant naturales & animales, iuuat calorem naturalem & ſpiritum viuificat, compeſcit malas cogitationes, & bonos mores, lætitiam & gaudium gignit.

Electuarium,

Electuarium Plirisarcoticum(πληρη-σαρκωτικὸν) *secundum descriptionem Nicolai.*

R. Cinnamomi
Charyophyllorum
Ligni aloes
Galangæ
Spicæ Indicæ
Nucis muscatæ
Zingiberis
Spodii
Schœnanthi
Cyperi
Rosarum
Violarum ana ʒ i. gr. xv.
Folii, loco ipsius Macis sumatur.
Glycyrrhizæ
Masticheſ
Styracis calamitæ
Sampsuchi, id est, Maioranæ
Balsamitæ
Ocimi
Cardamomi
Macropiperis
Leucopiperis
Myrtillorum
Cortices Citrei mali ana ℈ ii. gr. xv.
Margaritarum splendidarum
Been albi
Been rubei
Corallii rubei
Serici tosti ana ℈ i. gr. ii. s.

Moschi

Moschi gr. vii. s.
Camphoræ gr. v.
Sacchari albissimi.

¶ Tristibus, melancholicis, imbecillo ventriculo, deliquio animi à corde proficiscenti succurrit. Memoriam amissam recuperat, sensus acuit, comitialibus, & asthmaticis prodest, omnemque cerebri debilitatem aufert.

Lithontribon, secundum descriptionem Nicolai.

R. Spicæ Indicæ
Zingiberis
Xylobalsami (aut ligni aloës vt supra)
Acori (siue calami aromatici)
Cinnamomi
Peucedani (videlicet radicis eius)
Meu (loco eius accipe seseli cretici radicem, id est, *Bervvurtz*)
Melanopiperis
Macropiperis
Leucopiperis
Saxifragiæ ana ʒ ii. s.
Opobalsami (loco eius sumatur oleum Iuniperi ex granis)
Charyophyllorum
Costi
Rheupontici
Glycyrrhizzæ
Cyperi
Tragacanthæ

Seminis

Seminis olusatri, id est, semen quod Macedonicum vocant
Chamædryos
Seminis Apii
Ammios
Seminis Asparagi
Ocimi
Vrticæ
Citrei mali ana ℥ i. gr. xv.
Folii (aut succedanei eius)
Croci
Schœnanthi
Ligneæ Casiæ (aut succedanei eius)
Bdellii
Mastiches
Ireos
Amomi
Ligustici
Milii solis
Petroselini Macedonici
Seselios
Sinoni (de quo suprà)
Cardamomi
Anethi
Euphorbii
Lapidis Lyncis
Olei Nardini
Olei Moschellini ana ℈ i.
Sacchari albissimi.

Si volueris facere in forma Opiatæ, tunc speciebus adde triplum mellis despumati, loco facchari: diutius enim durant species melle exceptæ quàm saccharo, potest tamen vtroque modo fieri.

OLEI *Moschellini præparatio infra habebitur.*

¶ Præclarum ad indigestionem stomachi ex frigiditate: iliorum lumborumque dolorem compescit: lapides in renibus & vesica potenter confringit, & inde mirabiliter expellit. Stranguriam & dysuriam è vestigio soluit.

Rosata nouella, secundum descriptionem Nicolai.

R. Rosarum
Sacchari
Glycyrrhizæ ana ℥ i. ʒ i. ℈ ii s.
Cinnamomi ʒ ii. ℈ ii. gr. ii.
Charyophyllorum
Nardi, id est, Spicæ Indicæ
Zingiberis
Galangæ
Nucis Muscatæ
Zedoariæ
Storacis calamitæ
Cardamomi
Seminis Apij ana ℈ ʃ. gr. viii.
Sacchari albissimi.

¶ Confert apprimè calori & siccitati stomachi, cordis, hepatis & pulmonis: sitim compescit & vomitum, abscindit debilitatē stomachi, astringit laxa. Cardiacis subuenit, sudorem diaphoreticum reprimit, ex chronica infirmitate debiles recreat.

Electuarium Diapæonias.

R. Radicum pæoniæ ℥ i.
Macis
Spicæ Indicæ
Croci
Corallorum rubeorum
Margaritarum non perforatarum
Masticħes ana ʒ s.
Myrtillorum verorum ʒ i. s.
Cinnamomi
Nucis Muſcatæ
Caryophyllorum
Folij, loco eius Caſsiæ ligneæ veræ
Zingiberis
Piperis longi
Cardamomi
Granorum paradiſi ana ʒ ii.
Glycyrrhizæ ʒ v.
Anacardij ʒ i. s.
Moſchi
Ambræ ana gr. vi.
Sacchari albiſsimi.

Fiat confectio in tabulis in æſtate.
In hyeme verò adde ſpeciebus triplum mellis deſpumati, & conficiatur electuarium.

¶ Confet epilepſiæ.

Electuarium reſumptiuum, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Roſarum

Glycyrrhizæ
Sacchari ana ʒ ii. gr. v.
Gummi Arabici
Tragacanthæ ana ʒ ii. ℈ ii.
Sandali albi
Sandali rubei ana ʒ i. ℈ i.
Papaueris albi
Succi glycyrrhizæ
Amyli
Seminis portulacæ
Lactucæ
Scariolæ ana ʒ iii.
Charyophyllorum
Spodii, pro eo Eboris vſti
Cinnamomi ana ʒ i.
Zedoariæ
Zingiberis
Styracis calamitæ ana ʒ ii
Croci gr. v.
Penidorum ℥ s.
Nucleorum ſeminis Cucurbitæ
Citrulli
Cucumeris ana gr. vi.
Melonis ana ʒ ii.
Seminis Cydoniorum ℈ ii.
Amygdalorum dulcium
Pineorum nucleorum
Berberis
Seminis Maluæ
Seminis Coti ſiue Bombacis
Seminis violarum
Sebeſten ana ʒ ii.
Cum Syrupi violati quãtitate ſufficienti fiat Electuarium

¶ Reſtaurat humiditatem radicalem, lenit, humectat, nutrit, & confortat, aperit poros, obſiſtit choleræ, ſedat febrem, tuſſim, & ſitim: reſtituit integras vires, & priſtinam ſanitatem extenuatis, conſumptis & hecticis.

Diacorum, ſecundum deſcriptionem Meſuæ

R. Radicum Secacul
Acori
Pinearum ana. lib. j. s.

Radices Secacul mūdatæ & inciſę coquantur in aqua clara, donec aqua conſumatur, poſtea optimè piſtentur, & in minutiſsimas partes conterantur donec pulti ſimiles fiant. Deīde affunde eis Mellis odorati & optimè deſpumati lib. x. coquantur lento igne, donec tota aqua, quam radices Secacul imbiberunt, in vaporem reſoluta ſit, diligenter agitando, ne ad vaſis fundum adurātur radices. Cùm autem iuſtæ ſpiſsitudinis cōſiſtentiam acquiſiuerit, ab igne deponito, & adde radices Acori tenuiſsimè tritas, & pineas minutiſsimè inciſas.

Cum ſubſequenti puluere optimè miſtas.

R. Piperis ℥ i.
Piperis longi
Caryophyllorum
Zingiberis
Roſarum
Macis ana ʒ iiii.
Nucis Muſcatæ

Galangæ
Cardamomi ana ʒ iii.

Omnia iſta ſimul cum melle & radicibus Secacul miſceto & vnito, diligenter agitando ne grumi aliqui relinquantur.

SECACVL *verum eſt Siſer, quod Germani vocant GritZelmoren, & Klingelmoren, Galli Eſcheruis & Seruiles, Bauari Nudle, Sueui Geyrle.*

ACORVS, *id eſt, vuglò vocatus Calamus aromaticus. Meſue iubet etiam Acori radices elixari. Sed quia nos recentes & virides non habemus, ut ij qui in calidis regionibus habitant, ideò melius eſt eas tritas melli admiſcere.*

¶ Cõfert mirum in modũ ægritudinibus neruorum, acuit omnes ſenſus & ingeninm, ſedat dolores capitis, eſt peculiare remediũ frigidarum ægritudinum, ſenum, & maximè catarrhi.

Puluis ad epithema Cordis.

R. Sandali rubei ℥ *i*
Corticum citrei mali
Sandali albi
Roſarum
Corallii albi
Corallii rubei
Carabæ
Spodii (accipe Eboris vſti) ana ℥ s.
Oſsis cordis Ceruini
Croci ana ʒ i.
Specierum lætitiæ Galeni.

Specierum Electuarij de gemmis
Specierum Diamargariton ana ℈ iiii.
Camphoræ ℈ j.

In puluerem redactæ ſpecies commiſceantur.

Puluis ad Epithema hepatis.

R. Roſarum
Sandali albi
Sandali rubei
Abſinthij
Schœnanthi
Spodij, pro eo Eboris vſti
Spicæ Indicæ ana ℥ s.
Contrita in puluerem miſce & repone.

CONFECTIONES OPIATAE.

Diaolibanu, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Caſtorei
Opij
Hyoſcyami albi ana ʒ iiii.
Caſsiæ ligneæ ʒ ij. ℈ ij.
Folij, aut ſuccedanea eorum
Croci
Thuris maſculi ana ʒ ij.
Rheupontici
Amomi, pro quo carpeſiũ ana ʒ j. ℈ ii.

Myrrhæ ʒ i. s.
Spicæ Indicæ
Pyrethri
Euphorbii
Leucopiperis ana ℈ ii. s.
Pæoniæ
Styracis calamitæ
Macropiperis ana ʒ i.
Mellis despumati triplex pondus.

EST *verò obseruandum in omnibus opiatis, vt singulis vnciis specierum misceantur tres vnciæ mellis despumati. Si minus fuerit, exiccatur confectio facilè. Si verò plus addatur, vires eius disperguntur.*

THVS *Masculum, est Thus album aut flauum purissimum in globulos rotundos singulos, aut testiculorum figura geminos concretum, ideoq; Masculi cognomen accepit.*

¶ Vtile est ad diuersas passiones capitis, hemicranicum dolorem placat & supercilii lacrymas potenter stringit, fauces rheumatizatas & arterias lenit, hæmoptoicis & tussientibus medetur, vomitum compescit, dolorem stomachi & nauseã aufert. Peripneumonicis, pleureticis, empycis sine dubio subuenit. Gonorrhœam, & satyriasim emendat, & menstrualem sanguinem sistit.

Musa Enea siue Zarenea, uel Egetea, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Castorei.

Myrrhæ

Myrrhæ
Opii
Melanopiperis
Macropiperis
Galbani
Costi
Cinnamomi
Phu
Meu (aut loco eius Seseli Creticum, id est, *Bervvurtz.*)
Dauci
Asari
Croci ana ℥ iiii.
Mellis despumati optimi triplex pondus.

¶ Valet ad omnes passiones frigidas & ventositates crassas, & dolorem dentium & corrosionem eorum, & ad frigus stomachi, & tarditatem digestionis, & colicam, & difficultatem vrinæ, & ad frigus & phlegma, & ad mucositatem vrinæ.

Philonium Maius siue Romanum, secundum descriptionem Nicolai.

℞. Leucopiperis
Hyoscyami albi, id est, seminis eius ana ℥ iiii.
Opii ℥ ii. s.
Casiæ ligneæ, aut saccedanei eius ℥ i. s.
Seminis Apii ℥ i.
Petroselini Macedonici
Fœniculi
Dauci Cretici ana ℈ i. gr. v.

Croci ℥ s.
Spicæ Indicæ
Pyrethri
Zedoariæ ana ℈ s. gr. v.
Cinnamomi ℥ i. s.
Euphorbii
Costi ana ℥ i.
Mellis despumati optimi triplex pondus.

Pro Dauco Cretico, accipere licet Seseli Creticum, id est, *Bervvurtz*.

¶ Emendat tussim cum vino mulso oblatum, peripneumoniam cum hydromelite; sanguinis sputum cum polygoniæ succo; Indigestionem stomachi & vomitum cum posca, dolorem hepatis cum œnomelite curat. spleneticis & auriginosis cum oxymelite subuenit. Cœliacis cum apozemate pegani, pleureticis, iliosis, nephreticis, & vesicæ symptomatis cholericis medetur.

Philonium, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Piperis albi
Seminis hyoscyami albi ana ℥ xx.
Opii ℥ x.
Croci ℥ v.
Spicæ nardi Indicæ
Pyrethri
Castorei ana ℥ i.
Mellis despumati optimi triplum pondus

¶ Mirum in modum mitigat dolores, præcipuè stomachi, matricis, laterum, totius ventris, & colicam cum decoctione cha-

chamæmeli vel rutæ, & ſtatim prouocat ſomnum cum aqua lactucæ vel ſyrupo papaueris, tollit dolorem capitis, cũ decoctione ſtœchadis, prohibet catarrhum cũ decoctione olibani vel ſpicæ, contra ſpaſmum & paralyſim bibitur cũ decoctione nucis muſcatæ, facilitat anhelitum cum decoctione baccarum lauri vel hyſſopi, & ſedat tuſsim cum aqua mellis, prouocat vrinam, facilitat mictum, & frangit lapides veſicæ cũ decoctione Saxifragiæ vel aqua apij: compeſcit vomitum & fluxum ſanguinis ex ore, cum ſucco plantaginis vel decoctione Maſtiches, & ſedat prouocationes & ſingultus, & vitia matricis, & potenter ſomnum inducit.

Philonium ex Galeno & Aegineta.

R. Croci ʒ v.
Pyrethri
Euphorbij
Spicæ Indicæ ana ʒ j.
Piperis albi ʒ xx.
Hyoſcyami ʒ viii.
Lacrymæ papaueris ʒ x.
Mellis deſpumati optimi triplum.

Philonum Perſicum, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

R. Papaueris albi
Hyoſyami albi ana ʒ xx.
Opii
Terræ ſigillatæ (pro qua boli armeni vt ſu-
 prà)

prà) ana ʒ x.
Lapidis hæmatitis
Croci ana ʒ v.
Caſtorei
Spicæ Indicæ
Euphorbii
Pyrethri
Margaritarum
Carabæ
Zedoariæ
Doronici
Trochiſcorum Ramich ana ʒ i. de quibus infrà
Camphoræ ℈ i.
Mellis roſati optimi triplum.

¶ Inuentum eſt ad retinendum ſanguinem menſtruorum, hæmorrhoidarum, fluxum ventris, vomitum, & ſputum ſanguineum, præſertim ſi cum ſucco plantaginis diſſolutum bibatur, & ad fluxum menſtruorũ mittatur in vuluam, & ad fluxum ſanguinis excoriatiuum clyſterizetur. Conſolidat fermè vlcera & venas, & nihil eſt quod magis & tutiùs præſeruet ab abortu prægnantem grauidam.

Requies Nicolai.

R. Roſarum
Violarum ana ʒ iii.
Opii
Hyoſcyami
Papaueris (videlicet albi).
Mandragorę (videlicet corticũ radicis eius)

Scariolæ, videlicet ſeminis
Lactucæ, videlicet ſeminis
Seminis portulacæ.
Pſyllii
Nucis Muſcatæ
Cinnamomi
Sacchari ana ʒ i. s.
Sandali albi
Sandali Citrini
Sandali rubei
Spodii
Tragacanthæ ana ℈ ii. gr. v.
Mellis deſpumati optimi triplum.

¶ Requies dicitur, quia requiem accipientibus præſtat. Maximè typicæ febricitantibus quotidianariis, tertianariis, quartanariis, acutis & peracutis.

Tryphera magna, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

℞. Opii ʒ ii.
Cinnamomi
Charyophyllorum
Galangæ
Spicæ Indicæ.
Zedoariæ
Zingiberis
Coſti
Storacis calamitæ
Calami aromatici
Cyperi
Iridis Illyricæ

Peucedani

Peucedani
Acori aut calami aromatici
Mandragoræ
Nardi Celticæ
Rosarum
Piperis
Anisi
Apij
Petrosellini Macedonici
Fœniculi
Dauci
Hyoscyami
Cymini
Ocimi ana ℥ j.
Mellis despumati optimi triplum.

IRIS ILLYRICA, *est eadem quæ in Pharmacopolijs dicitur Ireos.*

NARDVS *Celtica siue Spica Celtica & Saliunca est eadem herba, quæ in Pharmacopolijs dicitur Spica Romana.*

¶ Auxiliatur dolori stomachi ex frigiditate, & cùm accepta fuerit, statim patientem ad sudorem prouocat, phreneticis & mulieribus quæ ex melancholia de matrice insomnes sunt, rheumaticis, peripneumonicis, & qui excernunt excrementa cum sanguine, vtilissima est.

Tryphera minor Fœnonis.

R. Myrobalanorum Chebulorum]
Bellericorum
Indorum

Indorum,
Emblicorum
Nucis muſcatæ ana ℥
Naſturtii
Aſari
Origani Perſici
Piperis
Olibani
Ammios
Zingiberis
Fructus Tamariſci ſatiuæ
Nardi Indicæ
Schœnanthi
Cyperi ana ℥ iiii.
Scoriæ ferri, quinque diebus in aceto macera tæ, & deinde toſtæ ℥ xx.
Myrobalani cum butyro recenti non ſalito aſſentur modicũ, reliqua oleo amygdalino dulci inuoluantur, deinde addantur
Moſchi ℥ i.
Mellis diſpumati triplex pondus.
Oportet autem diligenter attendere, ne Myrobalani cõburãtur cũ in butyro aſſantur

ORIGANVM Perſicum idem eſt quod origanum orientale: naſcitur etiam in Creta inſula, & Græcia: habet autem ſurculos, capitula, folia, & ramulos maioranæ ſimilia, ſaporem verò inter ſatureiam & dictamnum Creticum medium, eſtq; valde odoratum & aromaticum. affertur ex oriente in Italiam: loco autem eius accipere licet Dictamnum Creticum verum.

TAMARISCVS ſatiua arbor eſt procera. Sed ea nos caremus, ideoq; cogimur loco eius noſtratis

Tamariſci

Tamarisci folijs vti.

SCORIA *ferri propriè significat ferri recrementum, id est, eysen schlacken. Sed hoc non debet hoc loco accipi, sed Squama aut Batitura ferri optimi aut chalybis, quam Græci Stomoma appellant.*

¶ Valet ad corruptionem & exuberantiam menstruorum, & hæmorrhoidarum, & ad corruptionem formæ, & debilitatem stomachi, & destruit humorem crudum, & clarificat colorem, & confortat vesicam, & abscindit fluxum ventris.

Tryphera Sarracenica, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Myrobalanorum Chebulorum
Indorum
Bellericorum
Emblicorum
Citrinorum ana ℥. i
Cinnamomi
Leucopiperis
Macropiperis
Melanopiperis
Secacul, id est, Siseris vt suprà
Folii (aut succedanei)
Spicæ
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris
Casiæ ligneæ (aut succedaneum eius)
Seitaragi Indi
Cyperi
Apii

Linguæ auis
Charyophyllorum
Been albi
Been rubei
Zingiberis ana ℥ ii.
Spicæ
Nucis muſcatæ
Macis
Seſami excorticati ana ℥ iii.
Amygdalorum dulcium
Amygdalorum amarorum ana ℥ v.
Ligni aloës
Rhabarbari
Rutæ
Seminis Fœniculi
Maſtiches ana ℥ ii.
Ocimi Charyophyllati
Menthæ ſiccæ
Origani Perſici (eius loco dictamnum Creticum accipe) ana ℥ i. s.

Fricētur Myrobalani tritæ cum butyro vaccino recenti & non ſalito, aliæ verò ſpecies cum oleo Amygdalino dulci & cōfice cum mellis deſpumati optimi triplo.

SECACVL *non eſt Iringus, neque Iringus qui habet folia Cretami marini, neque ſigillum Salomonis. Sed verum Secacul eſt veterum Siſar, hoc eſt, radix illa quæ Germanicè dicitur* Klingelmorn, *Grinzelmorn, Nudlen, & Geyrlen, Gallicè Eſcheruis & Seruilles.*

LINGVA *auis eſt ſemen fraxini.*

SEITARAGI *Indum, eſt herba Naſturtij odore & ſapore, folijs longis, radice ſimilis eius herbæ,*

bæ, quam Merretich *vocant, Germanicè dicitur* Pfeffervvurtz.

¶Concoctionem ventriculi & hepatis ſuo calore iuuat, ob id flatus diſsipat, humores in ventriculo & alijs viſceribus putres abſumit: oris & corporis odorem & colorem commendat, laſsitudinem tollit, ſanitatem præſentem tuetur, & morborum generationem prohibet, venerem auget, hæmorrhoides ſanat. datur ʒ i. ad ʒ iii.

Tryphera Perſica, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

R. Succorum Solatri aut Solani
Endiuiæ veræ & ſatiuæ
Apii
Lupulorum depuratorum ana lib. i.
Proijciantur deſuper
Violarum ſiccarum aut viridium ʒ iii.
Folliculorum Senæ ℥ ii.
Agarici ℥ i.
Prunorum Damaſcenorum pinguium numero xv.
Cuſcutæ ℥ s.
Myrobalanorum Citrinorum
Chebulorum
Indorum fricatorum in oleo violarum aut amygdalorum dulcium ana ʒ ii.
Spicæ Indicæ ʒ iii.
Bulliant molliuſculo igne donec ſuperſint lib. ij. Et inijciantur
Epithymi ʒ xl.

Bulliant

Bulliant leuiter, deinde ab igne deponantur & percolentur, atque dissoluantur in vna parte istius percolati

Thamarindorum recentium ℥ iii.
Mannæ electæ ℥ i. s.
Pulpæ Cassiæ ℥ iiii.
Sacchari violati lib. i.

Percolentur & mundẽtur à granis & sordibus, atque in aliam aquæ partem proiiciantur.

Sacchari albissimi lib. iii.
Aceti vini lib. i.

Coquãtur leuiusculo igne, deinde proiiciantur super illud quod dissolutum est in succis, & aggregentur simul in vnum, atque coquantur donec mellis crassitiem obtineãt postremò in puluerem redactę sequẽtes species inspergantur.

Rhabarbari optimi ℥ ii.
Myrobalanorum Citrinorum ℥ i. s.
Myrobalanorum Chebulorum
Indorum ana ℥ i.
Myrobalanorum Bellericorum
Emblicorum ana ʒ iiii.
Seminis fumi terræ
Trochiscorum diarhodon
Macis
Masticbes
Cubebarum
Spodii (loco eius Eboris vsti)
Sandali Citrini ana ℈ ii. s.
Nucleorum seminis Cucurbitæ
Citrullj

Cucumeris

Cucumeris
Melonis ana ʒ i. s.
Spicæ Indicæ ʒ ii.
Anisi ʒ iiii.
Inuoluantur in oleo violato, & reponantur in vase vitreo.

¶ Confert febribus acutis & inflammationi stomachi & hepatis, ictericis calidis, de opilatione incolumitatem acquirit, visum à fumis cholericis deperditum reparat. Sitim mitigat, morbos adustionis fieri prohibet.

Confectio Anacardina, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Piperis nigri
Piperis longi
Myrobalanorum Chebulorum
Emblicorum
Belliricorum
Indorum
Castorei ana ʒ ii.
Costi
Anacardii
Sacchari Taberzeth
Seminis Erucæ
Baccarum lauri ana ʒ vi.
Cyperi ʒ iiii.
Anacardi per se terantur, & aliis tritis admiscea|ntur, deinde omnia conficiantur cum Butyri recentis non saliti.
Mellis despumati ana ℥ v. s.

¶ Est

¶ Eſt confectio ſapientum, & eorum qui deſiderant ſcire, acuit enim intellectum, ſubtilizat ſenſum, memoriam recuperat, & confert dolori ſtomachi & ventris à frigiditate facto, & clarificat ſanguinem, colorem bonum facit.

Aurea Alexandrina, ſecundum deſciptionem Nicolai.

R. Aſari
Carpobalſami (aut aliquod ſuccedaneum vt ſuprà)
Sem. Hyoſcyami albi ana ʒ ii. s.
Charyophyllorum
Opii Thebaici
Myrrhæ
Cyperi rotundi ana ʒ ii.
Opobalſami (loco eius oleum Charyophyllorum)
Cinnamomi
Euphorbii
Folii (aut ſuccedanei eius)
Zedoariæ
Zingiberis
Coſti veri
Corallii
Caſsiæ ligneæ veræ
Tragacanthæ
Thuris maſculi
Meu
Storacis calamitæ
Saliuncæ, id eſt, Spicæ Celticæ, quæ nunc Romana dicitur. Sed in Græco Alexandrino

drino habetur elelisphacon, id est, Saluia.
Cardamomi minoris
Seselios
Seminis Napi
Seminis Saxifragiæ
Anethi
Anisi ana ʒ i.
Ligni aloes
Rheubarbari
Aliptæ Moschatæ
Castorei
Spicæ nardi Indicæ
Galangæ
Opopanacis
Anacardii
Mastiches
Sulphuris viui
Radicis Pæoniæ
Eringii (videlicet radicis eius)
Rosarum
Thymi
Acori veri (siue Calami aromatici)
Pulegii
Aristolochiæ longæ
Gentianæ
Corticum radicum Mandragoræ
Chamædryos
Phu
Baccarum lauri
Ammii, id est, ammeos
Dauci Cretici, eius loco licet accipere Seseli Creticum, id est, Bervvurtz.
Macropiperis
Leucopiperis

Xylobalſami, aut aliquod ſuccedan eum
Carui
Amomi
Petroſelini
Seminis Liguſtici
Rutæ
Sinoni ana ℥ s.
Auri cocti, id eſt, omnino igne depurati & ſynceri
Argenti meri
Ambarum Margaritarum
Blaccæ Bizantiæ
Oſsium de corde cerui ana ℈ i. gr. xiii.
Limaturæ Eboris
Calami aromatici
Pyrethri ana gr. viii.
Mellis deſpumati triplum.

IN *Græco Alexandrino Nicolao & alia quædam pretioſa habentur in fine, ni fallor, ſicut videbitur, ſi in lucem venerit.*

MYRRHAE. *Actuarius author, quem Ruellius interpretatus eſt, pro Myrrha habet Myrti baccarum, id eſt, Myrtillorum, facili ex altera in alterutram vocem lapſu: nam Myrta in plurali numero Græcis ſunt fructus Myrti, quæ vox magnam habet ſimilitudinem cum Myrrha.*

MEV *verò nos caremus, eius loco accipere licet Siſonis ſemen, quod iam dicitur amomum. aut Seſeli Creticum, hoc eſt, Beervvurtz. ſed hoc inferius eſt accipiendum pro Dauco Cretico.*

NAPVS *eſt parua, denſa, ac ſolida rapa, quam appellamus Germanice Merſeburgiſch, Borfeldiſch & Bairiſchrublein.*

PHV *verum, quod ad medicinā requirunt authores,*

thores, non est Valeriana vulgaris, sed alia herba quæ Germanicè dicitur Gartemseliunk, Teriacskrant & spicvvtZel. Caulem & flores habet Valerianæ, radicem maiorem & odoratiorem, folia longa & mollia, colitur à nobis in hortis.

AMOMVM *verum, est Rosa Hierichuntis odorata, sed eo pharmacopolæ hactenus caruerũt, eius succedaneum est verus acorus, aut carpesium.*

SINONVM *siue Sison, siue Sinnus, siue Sinon, est semen nigrum aromaticum, quod hodie amomum in pharmacopolijs vocitatur falsò.*

AMBARVM *Margaritarum, hoc est perforatarum & non perforatarum, alij legunt albarum Margaritarum, Actuarius habet simpliciter Margaritarum. non malè ergo quis aget, si tam perforatarum quàm nõ perforatarum, ana ℈.s. gr. vi. & s. acceperit. ita ex vtrisque vnum fiet pondus, videlicet vt Nicolaus habet ℈ i. gr. xiii.*

¶ Contra defluxiones capitis frigore conceptas efficax est, oculorum lacrymas exicat, dentium dolores lenit, aduersus capitis cruciatum summopere prodest, illitum frõti, comitiales, insanos, vertiginosos, & in vniuersum omnem capitis noxam mulcet: tabidis, tussiculosis, humorẽ à thorace reicientibus, cardiacis, sanguinem excreantibus præsenti est auxilio, ischiaticis, coli & renum cruciatibus. Aduersus iliorum noxam, difficultatem vrinæ, & eiusdem stillicidium valet, calculos cõminuit, omni ventris malo liberat, quotidianis & tertianis febribus circa accessionis initium, suffferuefacto stœchadis insculo medetur.

Diacodion,

Diacodion, *ſecundum deſcriptionem Meſuæ.*

℞. Capitum Papaueris flaccidorum numero x.
Aquæ cœleſtis ſextarium i.
Coquantur ad tertias, id eſt, tandiu vſque quò tertia pars aquæ ſuperſit.
Colaturæ expreſſæ adde
Sapæ optimæ ad tertias coctæ ℥ iii.
Mellis optimi ℥ i.
Coquantur ad perfectionem, deinde addantur.
Acaciæ non ita aridæ ſed liquidæ
Hypociſthidis
Croci
Myrrhæ
Balauſtiorum, hoc eſt, florum ana ʒ i.
Ramich ʒ iiii.

FLACCIDORVM, *id eſt, non omnino recentium neque aridorum, ſed medio habitu, qualia ſunt pridiè decerpta.*

SEXTARIVS *menſuræ genus eſt, quod ſi melle repleatur, pendet ℥ xxx. ſi oleo, pendet ℥ xviii. ſi verò aqua repleatur, pendet aqua ℥ xx. hoc autem loco accipiendus eſt ſextarius aquæ cœleſtis. ergo aquæ oportet eſſe vncias viginti ponderales. Variant tamen authores in ſextarii definitione, vt inferiùs in vnguentis dicetur.*

HYPOCISTHIS, *id eſt, vt hodie corrupto nomine vocant,* Hypoquiſtidos.

RAMICH, *compoſitio eſt peculiaris quæ ponitur in* Trochiſcis.

MELLIS *quantitas admodum parua videtur esse in hac confectione. Actuarius aliud habet Diacodion, quod huic subijciemus statim.*

¶ Confert eis quibus ex capite ad pectus & ad pulmonem subtiles catarrhi defluunt, & sunt causa tussis.

Diacodion, secundum descriptionem Actuarij.

R. Capita papaueris, neque perquàm viridia, neque etiam ariditate exusta, numero xiii.
Rosarum ℈ i. ʒ i. s.
Croci; Acaciæ
Dulcis radicis, id est Glycyrrhizæ ana ʒ i.
Armenæ glebæ, id est, boli Armeni ʒ s.
Cinnamomi
Hali
Hypocisthidis
Florum syluestris Punicæ, id est, balaustiarum ana ʒ i.
Myrti
Dauci ana ℥ i.
Corallii candidi, id est, albi
Corallii rutili, id est, rubei
Rhus culinarii
Sanguinis Draconis
Florum Altheæ ana ℈ i.
Seminis portulacæ ʒ i. s.

Capita Papaueris in cœlesti imbre sufficienti duos dies macerato, postridie ad ter-

tias

tias coquito, & decoctum expressum ad iustam consistentiam coquito cum Mellis optimi lib. ii. Postremò deposito ab igne vase, species subtilissimè tritas adiicito, & bene vnito.

ↄ. hoc signum significat pondus, quod dicitur Sicilicus, pendet autem tantum, quantum ʒ ij. & est quarta pars vnciæ vnius.

HALVS *aut Halum siue Alum, est Consolida saxatilis, id est, Symphytum Petræum, quod hodie nō habent Pharmacopolæ, ideoq; necesse est Symphyti, siue Consolidæ maioris radices accipere, nam Galenus dicit, vtile esse magnū Symphytum, id est, Consolidam ad omnia, quæ ad Petræum.i. Alum.*

RHVS *Culinarij, id est, vt nunc vocant Arabico nomine Sumach, oportet autem enucleatum, & pulpam eius accipere.*

¶ Auxilio est cœliacis, dysentericis, lenitati intestinorum, alui profluuio cū aqua cœlesti, in qua spodium inferbuerit, aut succinum torrefactum, vel cum stillatitio rosarum liquore.

Diacastoriu, secundum descriptionem Nicolai.

R. Castorii
Myrobalanorum Citrinorum ana ʒ ii.
Aloes ʒ i. s.
Folii (aut succedanei eius)
Antimonii
Pyrethri
Glycyrrhizæ
Tragacanthæ

Calami aromatici
Nitri
Galbani
Spicæ Nardi Indicæ
Schœnanthi
Opopanacis
Casſiæ ligneæ
Leucopiperis
Macropiperis
Melanopiperis
Xylobalſami (pro quibus Ca-
Carpobalſami ryophyllorum)
Colocynthidis
Sagapeni
Rheupontici
Storacis calamitæ
Zingiberis
Cinnamomi ana ʒ j. gr. ii.
Aſæ fœtidæ
Myrrhæ
Euphorbii ana ʒ i. gr. xvii.
Staphiſagriæ
Dauci
Fœniculi
Petroſelini
Apii
Sileris montani
Baccarum Lauri
Petrolei
Seminis Sinoni
Storacis calamitæ rubeæ
Sanguinis draconis
Cardamomi
Thuris

Agarici

Agarici
Maſtiches
Salis Hammoniaci
Zedoariæ
Aniſi ana ℈ i. gr. ii.
Thymbræ
Hyſſopi
Pulegii
Chamædryos
Origani
Balſamitæ
Ocimi
Radicis Branchæ vrſinæ
Dictamni, videlicet Cretenſis
Seminis Rutæ
Ariſtolochiæ longæ
Ariſtolochiæ rotundæ
Mabathematicon
Aſari
Saluiæ videlicet minoris
Roſarum
Bdellii ana gr. xvi
Epithymi
Polypodii quercini
Opobalſami (loco eius oleum Charyophyllorum) ana gr. xiiii.
Alypiados
Capparis, id eſt, radicis eius ana gr. xi.
Peucedani
Abſinthii ana gr. vii.
Anacardii
Sabinæ
Gentianæ
Corticũ radicum Mandragoræ ana gr. xi.

Ireos gr. iii.
Mellis deſpumati triplum.

PETROLEVM *hoc loco accipiendum eſt clarum flauum, atque liquidiſsimæ tenuitatis: & non nigrum & craſſum.*

STORACIS *rubeæ, id eſt, Calamitæ rubeæ hoc enim loco non eſt accipiendus cortex ille fuſcus & aridus, quem vocant Thymiama, atque malè Storacem rubeam. Sed Storacis Calamitæ puriſsimæ guttæ quibus rufus eſt color.*

SALIS *Hammoniaci, hodie dicunt Armoniaci, eſt autẽ hic duplex. Factitius quo vtuntur Chymiſtæ, aurifabri & erarij. Atque natiuus, qui ad medicinam recipitur. Cùm autem careamus natiuo, neceſſe eſt eius loco ſalem gemmeum accipere. Nam hoc loco non requiritur ſal hammoniacus factitius, vt puto, poteſt tamen tantilla eius portio tutò miſceri tam numeroſis ſimplicibus huius compoſitionis.*

BRANCA *vrſina, hoc loco non ſignificat eam herbam quam Germani BernKlavv vocant, folijs aſperis, vmbella & ſemine anethi, odore & ſapore cimicum, radice acri & feruida, Sed eam Brancam quæ in Italia vrſina vocatur, radicibus longis, tragacanthæ modo mucoſis.*

MABATHEMATICVM *aiunt eſſe cauliculi ſilueſtris ſuccum, eſt autem cauliculus ſeu caulis agreſtis, id olus, quod Cato & alij rei ruſticæ ſcriptores apud Latinos Braſsicam ſylueſtrem vocant, cuius multæ ſunt ſpecies.*

ALYPIAS *ſiue alypum quid ſit, nondum conſtat: quidam interpretantur MeZereon, id eſt, Chamelæam, ſed falsò, vtrunque enim ſeorſum peculiari capite ab authoribus depingitur, vires habet*

bet acres & atram bilem per aluum purgandi, pos- sumus autem eius loco accipere Epythymbrũ, *Thym- bram, aut* Thymum.

¶ Confert cephalalgicis, epilepticis, vertiginosis, hemicranicis, paralysi omnium membrorum, & omnibus frigidis ægritudinibus, tempore frigido nocentibus confert.

Michleta, secundum descriptionem Nicolai.

R. Myrobalanorum Citrinorum
Chebulorum
Indorum oĩum tostorũ ana ℥ ii. s.
Bellericorum
Emblicorum tostorum ana ℥ ii.
Nasturtii, id est, seminis eius ℥ ii. s.
Cymini
Anisi
Fœniculi
Ammios
Carui ana ℥ i. s.
Omnia cruda terantur & macerentur in aceto vini modico xxiiii. horis, exiccentur cũ insperso aceto, posteà torreantur supra prunas. tostis addantur subsequentia,
Spodii. id est, Eboris vsti.
Balaustiorum
Pulpæ Sumachii
Mastiches
Gummi Arabici ana ℥ i. gr. xv.
Omnia cum oleo rosato fricentur, & commisceantur cum Syrupi myrtini triplo.

¶ Propriè valet ad hæmorrhoides, & ad ventris torſionem & rugitum lienteriæ, & dyſenteriæ, & optima eſt omni ſolutioni ventris.

Electuarium de Baccis Lauri, ſecundum deſcriptionem Raſis.

R. Rutæ ℥ x.
Ammios
Cymini
Nigellæ
Liguſtici, id eſt, ſeminis eius
Origani
Carui
Amygdalorum amarorum
Piperis nigri
Piperis longi
Menthaſtri
Dauci
Acori
Baccarum Lauri
Caſtoreii ana ʒ ii.
Sagapeni ℥ s.
Opopanacis ʒ iii.
Mellis deſpumati triplum, id eſt, lib. i. ℥ iiii. ʒ vii.

SAGAPENVM *corrupto nomine vocatur Serapinum in Pharmacopoliis.*

¶ Valet ad colicam & iliacam paſsionem, & doloribus inteſtinorum ex cauſa frigida vel ventoſa confert.

Diaſatyriu,

Diasatyriu, secundum descriptionem Nicolai.

R. Testiculorum Satyrii recentium densorum
Radicum Pastinacæ satiuæ recentium
Radicum Secacul, id est, *GritZelmoren*
Nucis Indicæ
Pinearum
Pistaciorum ana ℥ xii.
Charyophyllorum
Zingiberis
Anisi
Erucæ seminis
Linguæ auis, id est, semen fraxini ana ℥ v.
Cinnamomi
Caudarum scincorum
Seminis bulbi ana ℥ ii. s.
Moschi gr. vii.
Mellis despumati optimi lib. iii.

SATYRION *habet duas radices, vnam solidam, alteram flaccidam, ex his tantùm sumendæ sunt densæ & solidæ.*

SEMINIS *Bulbi. Bulbus vulgò non est cognitus quare eius loco vrticæ semen accipere licet.*

SCINCORVM *notandum est in primis non esse accipiendam reptilia illa quadrupedia ex fossis, quæ nos vocamus vvuassermolchen siue vvasser Eydexen, vt hactenus factitatum est. veri autem scinci iam denuo in copia afferuntur ex Alexandria Aegypti, quos à Materialistis expetant Pharmacopolæ in posterum.*

¶ Pollet contra veſicæ & renum imbecillitatem; iis etiam auxilio eſt, qui vrinam reddere nequeunt: venerem ſtimulat, eamq́ue certa de cauſa ceſſantem, haud ſegniter reſtituit.

Diaſatyriu aliud, ſecũdum deſcriptionem Meſuæ.

R. Secacul albi & mundi & elixati in decocto Cicerum, quorum prima aqua, in qua decoquebantur, ſit effuſa lib. i.
Teſticulorum vulpis ℥ viii.
Radicis Raphani ℥ iii.
Radicis Luph plani ℥ ii.
Terantur hæ tres radices poſteriores, & infundatur ſuper eas lactis bubuli aut ouili tantum, vt lac duos digitos emineat, adiiciendo.
Olei ſeſamini
Butyri recentis non ſaliti ana ℥ iiii.
Coquantur cum facilitate vſque ad conſumptionem lactis, & donec omnino remollitæ ſint radices, & habeant iuſtam ſpiſsitudinem inſtar pultis craſsioris, nam ſi aqueum quod in lacte & radicibus eſt non conſumatur, ſitum contrahit hoc medicamentum.

Poſtea adfunde omnibus hiſce prædictis radicibus,
Mellis deſpumati optimi lib. vi.
Succi Cæparum recentium lib. i. ſ.
Coque omnia ſimul ad perfectam decoctionẽ, deinde ab igne depone, & inſperge ſubſequentiũ ſpecierum minutiſsimũ puluerẽ.

Caudarum

Caudarum Scinci cũ renibus & ſumine ℥ i.
Seminis Erucæ
Zingiberis
Been albi
Been rubei
Linguæ auis, id eſt, ſemen fraxini arboris
Seminis naſturtii
Cinnamomi
Piperis longi
Seminis Bauciæ
Seminis napi
Pulpæ ſeminis Aſparagi maximẽ recentis ana ʒ iiii.
Confice cum eis: vltimò verò adiiciantur ſubſequentia,
Pinearum mundatarum lib. i. s.
Fiſticorum, id eſt, Piſtaci orum mundatorum ℥ x.
Confice & miſce omnia optimè, & aromatiza cum
Moſchi boni ʒ i.

RADICIS *Raphani videlicet ſatiui, quam vocamus* Rettich.

LVPH *planum. Duplex eſt Luph (id eſt Serpentaria) criſpum ſcilicet & planum. Criſpum folia habet diuiſa, & criſpa. Planum verò lata & plana veluti aron, vnde vtrique nomen inditũ eſt. Vulgò autem apud nos caremus Luph, id eſt, vera Serpentaria, ideò eius loco accipiendæ ſunt radices herbæ, quam aron vocant.*

TESTICVLI *vulpis, hoc loco non ſunt accipiendi teſtes animalis, dicti vulpes. Sed radices Satyrij ſiue Orchios, quæ habent ſimilitudinem teſti-*

culorum vulpium. Vnde etiam nomen herba accepit, qua in re quosdam turpiter errasse scio.

NAPVS *est paruum oblongum densumq; rapum, cuius sunt species plures, Bayerischerublein, StecKrublein, Merseburgisch et Bortfedischrublein*

BAVCIA *est pastinaca satiua siue Caryota, Gelbenmoren Germani vocant.*

FISTICVM *siue Phisticum, idem est quod Pistachium siue Pistacium.*

¶ Valet ad erectionem virgæ, multiplicat sperma, & desiderium coeundi.

Theriaca, secundum descriptionem Andromachi.

R. Trochiscorum scilliticorum ℥ xlviii.
Trochiscorum de vipera
Trochiscorum Hedychroi
Piperis nigri
Opii Thebaici ana ℥ xxviii.
Rosarum
Scordii Cretici
Seminis Buniadis agrestis
Iridis Illyricæ
Agarici albi pontici, id est, in Ponto nati
Cinnamomi
Succi Glycyrrhizæ
Opobalsami, loco eius olei Charyophyllorum ana ℥ xii.
Myrrhæ Troglodyticæ
Croci Cilicii
Zingiberis
Rheupontici, id est, Rhabarbari

Radicum Quinquefolii
Calaminthæ montanæ
Marrubii comarum
Stœchadis comarum
Costi recentis, videlicet veri, non adulterini
Piperis albi
Piperis longi
Dictamni Cretici
Thuris masculi
Petroselini Macedonici
Schœnanthi
Terebinthinæ Chiæ, id est, in Chio insula natæ
Cassiæ fistulæ, videlicet Cassiæ ligneæ veræ
Spicæ Nardi Indicę ana ʒ vi.
Gentianæ
Polii minoris comarum
Styracis optimæ
Seselios Massiliensis
Abrotoni
Seminis Thlaspios
Ammii
Chamædryos comarum
Chamæpityos comarum
Hypocisthidis
Malabathri
Nardi Celticæ, id est, Spicæ Romanæ
Anisi Helladici, id est, cognomen Anisi à regione, vbi optimum est.
Meu Athamantici
Fœniculi
Sigilli Lemnii aut Boli Armeni
Chalcitidis semiassatæ

Amomi racemi
Acori
Cardamomi
Phu pontici (accipe verum, quod in hortis colitur)
Corpobalſami
Hyperici comarum
Acaciæ liquidioris
Gummi vermiculati
Dauci Cretici
Galbani puri
Opopanacis
Sagapeni Perſici
Bituminis Iudaici, id eſt, Aſphalti
Centaurii minoris comarum
Caſtorii
Ariſtolochiæ tenuis ana ʒ ii.

Vini veteris odorati, quantum liquoribus & gummis diſſoluendis ſatisfecerit. Mellis deſpumati optimi triplum. Hoc eſt lib. xiiii. ℥ vi. vt ſequetur paulò pòſt.

Confice ſic. Cinnamomum, crocumq; (vt Aëtius vult) vnumquodque per ſe terito, & ſi voles etiam Rhabarbarum & Hedychroos trochiſcos, miſce deinde inuicem optimè, poſteà reliquas herbas ac radices & omnia arida ſimiliter tundito, ſemper ſimilia cum ſuis ſimilibus, aromata per ſe, ac reliqua etiam per ſe ſeorſum. Poſteà (ſi Aëtium imitari eſt animus) Crocum, Caſsiam, Cinnamomum & Lemniam terram in pila cum vino optimo tere atque vnito, ac reliqua omnia ſecundum artem addito, & melle deſpumato vniuerſa excipito.

Ego

Ego verò ita preparare consueui simili se rè ratione.

R. Piper nigrum
Piper album
Piper longum
Iridem Illyricam
Zingiber
Costum
Amomum (aut eius succedaneum)
Acorum
Cardamomum
Carpobalsamum

Incidenda minutim concidito, & in minutissimum puluerem conterito, & per angustissimum cribrum excernito, posteà in scatula diligenter, ne expiret extructa reponito, donec reliquis admisceas.

Posthac

R. Radices Quinquefolii
Gentianam
Meon (aut eius succedaneum)
Phu
Dauci Cretici radicem (aut eius succedaneum)
Aristolochiæ tenuis radicem
Rosas
Trochiscos scilliticos
Scordium
Trochiscos de vipera
Calaminthen montanam
Marrubii comas
Stœchadis comas
Dictamnum Creticam
Schœnanthum

Polii

Polii montani minoris comas
Abrotonum
Chamædryos comas
Chamæpityos comas
Nardum Celticam
Hyperici comas
Centaurii minoris comas, atque
Castorium,& semina omnia

Concidito omnia minutim, teritoque in tenuissimum puluerem, & per angustissimũ cribrum excutito. Excussum puluere prædicto quem reposuisti adiicito, diuque donec perfectè commisti sint in mortario terito, adhibita diligenti cura, ne quid inter tũdendum excernendumque pereat, aut temerè ponderi decedat, mox è mortario exemptum puluerem iterum ne expiret reponito, vsquequò omnia conficiantur. Interea ℞. Agarici optimi albissimi, atque in longa rectaque capillamenta fissilis, frusta electa, ab his scobina deradito ℥ ii. sed quia non facilè per se tunditur, neque etiam cum aliis, propterea quòd in puluerem volatilem resolutus euanescit, ita vt multum ponderi eius decedat, ideò ad scobem Agarici prædictam infunde optimum vinum, & fac Trochiscos minutos in tepida vmbra exiccãdos, exiccatos minutissimè cõtundito atque per cribrum excernito angustissimum, excreti deinde Agarici cape pondus, quod requirit compositio, videlicet ʒ xii. & prædicto pulueri summa diligentia commisceto, quo facto

℞. Opium

Succum

Succum Glycyrrhizæ
Myrrham
Acaciam
Gummi
Hypocisthida.

Cōcidito omnia in minutas partes & misstis superinfundito vini optimi quātum dissoluendis atque eliquandis succis satis fore conieceris, exprimito, posteà per rarum colum liquefactam & modicè calefactam particulam colato, ita vt nihil præter sordes in colo remaneat. Quod si succi & liquores isti sordidi & surculis foliisq́; pleni fuerint, ponderi eorum aliquid addendum esse facilè estimare quis potest, quod in sequentibus densatis liquoribus etiam obseruandum est.

R. Galbanum.
Opopanacum & Sagapenum. hæc affuso optimo vino modestè supra prunas dissoluantur, & per rarum linteum fortiter exprimantur. His dissolutis,
R. Thus masculum
Bitumen Iudaicum. Terantur quàm minutissimè poterint, addendo Terebinthinā, & syncerissimam aut ex scobe ac sordibus expressam Styracem, dissoluātur lento admodum igne cum mellis despumati sufficiēti copia, & ita calidam polticulam posteà cum reliquis calentibus misceto, & diligenter agitato ne rursus in grumos concrescāt thus & bitumen, ubi refrixerint: quapropter aliquid de contusorū puluere est admiscendū. Quòd si hoc modo dissoluere & miscere diffidas, bitumen & thus vnà cum re-

liquis aridis tundito,& tantùm ſtyracem atque terebinthinam diſſoluito, atq; melli deſpumato calenti admiſceto. His factis,
R. Cinnamomum
Malabathrum (aut eius ſuccedaneum)
Caſsiam fiſtulam veram
Trochiſchos Hedychroi
Spicam Nardi Indicam. Et ſimul tundito in tenuiſsimum puluerem. Poſteà
R. Crocum
Rheon ſiue Rhaponticum, id eſt, quod hodie Rhabarbarum vocatur, & vnũquodque ſeorſim tundito. Deinde miſceto.
Trochiſcorum Hedychroi
Cinnamomi
Caſsiæ
Spicæ Nardi
Croci & Rheipontici, pulueres diligentiſſimè. Poſteà
R. Mellis optimi & aromatici, quale è Lithuania Dantiſcum affertur, deſpumetur ſedulò, deſpumati poſtremò mellis ſume lib. xiiii. ℥ vi. ex eo modicum infunde in amplum ahenum ex aurochalco factum, & inſperge paulatim commiſtos paulò ante Trochiſcorum & Hedychroi, Cinnamomi, Caſiæ, Spicæ, Croci & Rheipontici pulueres, alternis vicibus, mel deſpumatum tepidum, atque pulueres inijciendo, quæ diligentiſsimè interim piſtillo ligneo agitanda ſunt. cũ hæc optimè fuerint cõmixta & floridum puniceumq́ue colorem contraxerint, inijcito Lemniam terram anteà ſubtiliſsimè per ſe, deinde cum vino tritam, & vnà etiam Chalcitida

itida aſſatam, quam hoc modo aſſabis: Accipe puriſsimæ Chalcitidis circiter ℥ iii. eã in fictile non ita profundum iniectam, ſupra prunas ponito, donec liquefiat & bulliat: deĩde ab igne auferto, & abiicito id quod in ſuperficie durum eſt atque rufeſcit, & ex medio eius ſume ʒ iiii. & cum vino tritam atque diſſolutam medicamento admiſce. Poſteà paulatim etiam infundito tepefactos liquores & ſuccos, quos anteà in vino diſſoluiſti, alternis vicibus, ſuccos, mel & reliquos pulueres quos primò contriuiſti iniiciens, ſimul etiam admiſce Styracem Terebinthinamque & Opobalſamum, ita vt omnia exactiſsimè admiſceantur, atque ſigillatim mel & pulueres commiſce, donec vniuerſa vnita & in vnam ſubſtantiam redacta ſint, aſsiduè agitando, ne grumi aliqui relinquantur, aut nodi. Poſtquàm verò optimè totam confectionem miſcueris, indito in vas ex denſa materia factum, videlicet ex plumbo albo, quod hodie ſtannum appellant: oportet verò vt tertia aut quarta pars vaſis relinquatur vacua, vt efferueſcens medicamentum attollere ſe queat, nec effluat. Reponendum autem eſt hoc medicamẽtum donec ferueſcat in tepido & ſicco loco, poſt quàm verò ſubſederit, in frigido & ſicco loco conſeruãdum erit. Porrò ego hac ratione præparaui Theriacen, alij verò paulò aliter conficiunt. Sed omnium peſsimè faciũt, qui ſuccos & liquores & reliqua omnia ſimul tundunt, & poſteà tuſum puluerem impuro melli incoquunt. Animaduertendum

etiam

etiam eſt, ne vini plus quàm opus ſit liquoribus & ſuccis diſſoluendis adfundatur: nã ſi vltra modum vinum ſuccis addatur, ſitum contrahet Theri aca. Propterea etiam non conſueui Caſsiam & Crocum & Cinnamomum vino permiſcere, ſed mel: nam aquoſius eſt vinum noſtrate. Quod intelligentes quidam ex recentioribus, qui de compoſitis medicamentis ſcripſerunt, iubent pro vino accipere coctum muſtum, hoc eſt ſapam, paſſum aut defrutum, quibus tamen non aſſentior. Nam hæc vina ſunt ſpiſsiora quàm vt in eis concreti atque denſati ſucci, & liquores diſſolui queant. Nam eius tantùm rei gratia vinum Antidoto huic permiſcere ſoliti ſunt veteres, & nos imitabimur.

Hæc deſcriptio eſt ſumpta ex Aetio, *paulò pòſt ponetur ea quam trãſtuli ex* Græco *carmine* Andromachi *ſenioris*.

VIPERAE *ſerpentes ſunt in* Italia, *inde etiam facti ex eis* Trochiſci *petendi ſunt*.

TROCHISCI *Hedichroi inferiùs in* Trochiſcis *deſcribentur*.

PIPERIS *nigri*. Andromachus *ſenior qui inuentor eſt huius compoſitionis, hoc loco habet*, Piper *longum, in carmina* Elegiaco Græco.

SCORDII *Cretici, optimum ſcordium naſcitur in* Creta *inſula, nos interim noſtrate vtamur ſatis efficaci. Porrò verum* Scordium *herba eſt* Chamædry *ſimilis, odore aliquo allij, & nullo modo* Allium *ſylueſtre, vt hactenus magno errore crediderunt. Naſcitur in* Saxonia, *quemadmodum & circa* Nurembergam.

BVNIAS,

BVNIAS, *id est Napus: quid verò sit Napus* [d]*ictum est in Diasatyrio Mesuæ, & antea etiam.*

MYRRHAE *Troglodyticæ. Troglodytæ populi* [s]*unt Arabibus vicini, apud quos optima nascitur* [M]*yrrha.*

OPOBALSAMO *vero caremus, ideoq; eius* [l]*oco accipiendum est succedaneum aliquod, veluti* [e]*st oleum Caryophyllorum.*

[C]ROCI *Cilicij, id est, in Cilicia Asiæ regione* [n]*ati, & idem est quod Crocus orientalis.*

RHAPONTICVM *hoc loco significat Rha-*[b]*arbarum, nam magna illa radix quam hodie Rha*[p]*onticum vocant, falsò hoc nomen habet.*

COMAE *sunt folia & flores plantarum.*

PIPERIS *longi. Andromachus senior, hoc loco habet, Piper nigrum. Iunior verò Andromachus, id est, Senioris filius ordinem nigri & longi piperis inuertit, quē in hac compositione sequimur, paulò post etiam Senioris Theriacen adscripturi.*

DICTAMNVS *Creticus folia habet alba, lanugine obducta, gustu acria, vt Thymus. Affertur rursum ex Creta insula ad nos.*

CASSIA *fistula hoc loco significat Caßiam ligneam veram, quæ iam iterum affertur, estq; Cinnamomo similis.*

POLIVM *montanum duplex est, vnum pluribus surculis fruticosum ac humi sparsum, alterum candidius & rectius se attollens. Maius nascitur apud nos, minus affertur ex monte Pessulano, & hæ sunt veri Polij species, & totam hyemem virent, vt Lauandula aut Thymus. Vulgò non habuerunt verum polium Pharmacopolæ vsque ad hoc tempus.*

STYRAX, *id est, Storax calamita, accipienda*

da autem est hoc loco purißima eius resina, in micas concreta.

SESELI, *id est, Sileris montani, dicitur autem Maßiliense, à prouincia Maßiliensi, in qua prouenit optimum.*

THLASPI, *est species agrestis nasturtij, quæ paßim nascitur secus vias, semine ruso, sapore acri & glutinoso, quod vt habeant, diligenter curent Pharmacopolæ, vocatur Germanicè vvege-Kressen.*

CHAMAEPITYS, *vera est Iua. herba est tenuibus folijs, floribus paruis, & luteis: nascitur copiosè ad Rhenum in Franconia in vineis & agris quiescẽtibus, præsertim Spiræ Vuormaciæ et VuirtZburgi & alijs locis.*

MALABATHRVM *est folium Indum, cuius succedaneum est Spica tam Indica quàm Celtica.*

MEV *non habemus, loco eius sumimus Seseli Creticum, id est, BervvurtZ, aut potiùs Sison, hoc loco: inferius enim sequetur Daucus Creticus.*

SIGILLVM Lemnium, *id est, terra sigillata, quæ signatur in Lemno insula, in qua effoditur hæc terra, in cuius defectu sumatur bolus Armenus leuanticus.*

CHALCITIS *hodie non à quouis cognoscitur est autem vitrioli natiui species: hac qui carent, accipere poßunt vitriolum viride optimum, quale est Goßlarianum in Saxonia. Porrò Andromachum mihi videtur Chalcitida Theriacæ miscuisse, nigri coloris gratia, qui color ab omnibus in Theriaca requiritur sine aliqua ratione. Mihi itaque videtur nõ necessario eam addi; nam horribili & æruginoso sapore totam compositionem inficit. At cùm ego aliquando in Theriacæ compositione non adiecissem*

Chalcitida

Chalcitida, saporem gratiorem acquisiuit hoc medicamentum. Consulantur igitur hac de re Doctores Medici.

AMOMO vero caremus, eius loco accipimus Carpesium, aut Acorum verum, id est, nostrum Calamum aromaticum.

ACORVS verus, est illa radix, quam hodie falsò vocant calamum aromaticum.

ACACIA succus est fructus ex arbore, è qua distillat gummi Arabicum, loco eius accipimus syluestrium Prunellorum succum inspissatum.

GVMMI vermiculati, id est, Arabici gummi, quod concretum est in grumos vermium figura.

DAVCI CRETICI vice accipere licet Seseli Creticum, id est, Bervvurtz, videlicet radicem eius.

SAGAPENVM hodie vocant Serapinũ, quod in Perside optimum prouenit. Senior Andromachus Sagapeni habet ʒ iiij.
Iunior vero tantùm ʒ ij.

ARISTOLOCHIA tenuis, id est, Aristolochia nostra longa vulgaris.

¶Theriaca in omnibus antidotis od multiplicem vſum potiores partes obtinet. Eſt enim famoſa & ſalubris contra genera ægritudinum plurima, valet enim ad grauiſsimas paſsiones totius corporis humani. Epilepticis, catalepticis, apoplecticis, cephalalgicis, ſtomachicis, hemicranicis prodeſt. Ad raucedinem vocis & conſtrictionẽ pectoris optima eſt. Arteriacis, aſthmaticis, hæmoptoicis, ictericis, hydropicis, peripneumonicis, ilioſis, & vulnera in inteſtinis habentibus,

bus, nephreticis, calculosis subuenit: menstrua educit, & fœtum mortuum expellit: lepras, & variolas, & frigus, & cæteras passiones inueteratas emendat. Præcipue contra omnia venena & serpentium morsus & reptiliũ valet. Sed diuersa est eius dosis pro quantitate & qualitate vniuscuiusque passionis. Omnem defectionem sensuum releuat. Cor, cerebrum, hepar, stomachum confortat, totum corpus incorruptum ducit & custodit.

Theriaca Andromachi Senioris, è carmine eiusdem Elegiaco translata.

R. Trochiscorum Scilliticorum ʒ xlviij.
Trochiscorum Theriacorum
Piperis longi
Liquoris papauerini, id est, opii
Magmatis Hedychroi ana ʒ xxiiii.
Foliorum rosarum siccarum
Iridis Illyricæ, id est, ireos
Cyaneæ glycyrrhizæ
Seminis Buniadis, id est, napi, vulgo *Beyerische rublein.*
Scordii
Liquoris Balsami, loco cuius oleum Charyophyllorum
Cinnamomi
Agarici ana ʒ xii.
Myrrhæ
Costi
Croci Corycii
Casiæ. i. calsię ligneę verę, aut succedanei ei9

Nardi.

Nardi Indicæ
Iunci Arabici, id eſt, ſchœnanthi
Thuris, videlicet maſculi & electi
Piperis candidi
Piperis nigri
Comarum Dictamni, id eſt, foliorum & florum dictamni Cretici veri
Marrubii
Rhei, id eſt, quod hodie vocatur Rhabarbarum
Stœchadis
Petroſelini, id eſt, ſeminis eius
Calaminthæ, id eſt, Calaminthi montani tenuifolii
Lacrymæ Terebinthi Libyſtiadis
Zingiberis
Quinquefolii.i.radicum eius ana ʒ vi.
Polii, videlicet montani & albi, quod è Lugduno affertur.
Chamæpityos
Styracis, id eſt, ſtoracis calamitæ ſyncerę & electæ
Mei
Amomi racemoſi, aut ſuccedanei eius vt ſuprà
Nardi Galaticæ, id eſt, Celticæ
Rubricæ Lemniæ, id eſt, terræ ſigillatæ veræ, aut boli Armeni, vt ſuprà
Phu Pontici
Chamædryadis Creticæ, id eſt, Chamædryos veræ
Foliorum Malabathri, eius loco ponatur
Macis
Chalcitidis toſtæ

Radicis Gentiadis, id eſt, Gentianæ
Aniſi
Succi Hypociſthidis
Fructus Balſami, id eſt, carpobalſami, pro quo etiam ſuccedaneum ſumatur, ſicut ſuprà facta eſt mentio
Gummi ſplendidi
Seminis fœniculi
Cardamomi Indici, id eſt, minoris
Seſelios tenuis
Lacrymæ nigræ ſpinæ
Thlaſpios
Hyperici
Ammios
Sagapeni ana ʒ iiii.
Caſtorei
Ariſtolochiæ tenuis
Seminis Dauci
Bituminis
Liquoris panacis, id eſt, opopanacis
Centaurii, videlicet minoris
Chalbanidis pinguis, id eſt, Galbani recentis & puri ana ʒ. ii.
Confice cum vino & melle. Hactenus Andromachus.

Vini autem tantum accipias, quantum liquoribus & ſuccis diſſoluẽdis ſatis fore conieceris, vt proximè dictum eſt. Mellis verò optimi accipe lib. xiiii. ℥ iii. ita detrahis Mellis ℥ iij. de priori Theriaca, quia huic deſunt abrotoni & acori ana ʒ iiii. Confice autem & hanc Theriacam vt proximam.

TROCHISCI *Theriadi, sunt Trochisci de vi*
pra siue de Thiro, vt hodie vocant.

MAGNA *hedychroum, id est, Trochisci hedychroi, quos Auicenna vocat Alindaracaron, quorum compositionẽ in tractatu de Trochiscis inquire.*

CYANEAE, *id est, cæruleæ vel nigræ Glycyrrhizæ, seu vt hodie vocant Liquiritiæ, quæ nigrum colorem habet. Intelligit autem Andromachus succum Glycyrrhizæ.*

CROCVS *Corycius, id est, in Coryco Ciliciæ monte nati, hoc est Croci Orientalis.*

LACRYMAE *Terebinthi Libisliadis, id est, Resinæ Terebinthinæ Libycæ, in Libya Aphricæ regione natæ. eius loco nos accipere possumus laricis resinam, quæ vbique ĩ Germania Terebinthina improprie vocatur.*

MEI *loco, quo caremus, possumus accipere Seseli Creticum, id est, Bervvurtz, aut semen nigrũ & odoratum, quod hodie vocant impropriè Amomum, veteres autem Sison.*

PHV *Ponticum, non est Valeriana vulgaris, sed ea herba, quæ ĩ Hessia vocatur Theriackskraut, vel Gartenseliunck.*

MALABATHRVM *non habemus: eius loco accipe Spicæ Romanæ radiculas, vel Spicæ Romanæ & Macis ana partes æquales, vt Arabes præcipiunt: vel Cassiam ligneam veram.*

RADICIS *Gentiadis, id est, Gentianæ à Gentio Illyrici rege sic appellatæ, qui eam primùm inuenisse creditur.*

GVMMI *splendidi, id est, mundi, synceri & translucidi, videlicet Gummi Arabici cognominati.*

NIGRA *vel cærulea spina, est arbor, quæ aliâs dicitur spina Aegyptia, ex qua manat gummi*

Arabicum. Per lacrymam verò eius Andromachus intelligit succum eius, qui Acacia vocatur, & fit ex fructu siliquaceo huius spinæ. eius loco accipimus succum prunellorum agrestium.

SESELI *tenue, est Seseli Creticum, quod ex omnibus speciebus Seselios minimum & tenuissimum est, Germanicè vocatur Bervurtz, potest tamen etiam vulgare intelligi.*

DAVCVS, *id est, daucus Creticus, hoc loco eius vice, accipe semen Pimpinellæ nostratis, aut radices Seselios Cretici, nihil enim refert, quòd bis accipiatur in hanc compositionem. est autem Seseli Creticum quod Germanice vocatur Bervvrtz.*

ARISTOLOCHIA *tenuis, est illa quæ apud nos nascitur, longa cognomento, cuius radices gracilitate sua & longitudine imitantur sarmenta vitium.*

¶ Andromachus Neronis medicus, primùm condidit medicamentum hoc, eiq́; declarationem, heroicis carminibus descriptã, nuncupauit. Sed Galenus mutata forma, cõpositionem reddidit meliorem.

Theriaca Diatessaron, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Gentianæ
Baccarum lauri
Myrrhæ
Aristolochiæ rotunde ana ℥ ij.
Mellis despumati optimi lib. ii. id est, ℥ xxiii.

DIATESSARON,

DIATESSARON, *hoc est ex quatuor simplibus composita.*

ARISTOLOCHIA *rotunda non est illa radix quam nos Holvvurtz vocamus, sed alia multò maior & tuberosa, intus solida, colore buxi flauo, odore & sapore similis Aristolochiæ longæ nostrati, affertur ex Italia & Heluetia.*

¶ Teriaca antidotus Diatessaron ad affectus frigidos, tum cerebri, vt epilepsiam, paralysim, spasmum Cynicum: tum ventriculi, vt inflationem, & ab ea dolorem, tardam coctionem: tum denique hepatis, vt hydropem, cachexiam, obstructionẽ. Prętereà morsus scorpionis, & potioni veneni confert.

Mithridatium ex Democratis Græco carmine in Latinam linguam translatum.

R. Myrrhæ Arabicæ Troglodytis
Croci
Agarici
Zingiberis
Cinnamomi
Spicæ Nardi
Thuris videlicet electi
Thlaspios ana ℥ x.
Seselios
Opobalsami (aut oleum Charyophyllorũ)
Schœni, id est, Squinanthi vt hodie vocant
Stœchadis
Costi (videlicet veri & aromatici)
Chalbanæ

Terebinthinæ
Piperis longi
Castorei Pontici
Succi Hypocisthidis
Styracis bonæ
Opopanacis
Folii Malabathri recentis (aut succedanei eius) ana ℥ viii.
Casiæ nigræ (ligneæ aut succedanei eius)
Polii
Piperis albi
Scordii
Seminis dauci Cretici
Fructus balsami (aut succedanei eius)
Cypheos
Bdellii ana ℥ vii.
Nardi Celticæ purgatæ
Gummi
Petroselini, id est, seminis eius
Opii papaueracei
Cardamomi
Seminis Fœniculi
Gentianæ
Foliorum Rosarum
Dictamni Cretici ana ℥ v. boni ponderis
Anisi
Arii
Acori (siue calami aromatici)
Phu
Sagapeni ana ℥ iii.
Mei Athamantici
Acaciæ
Ventris Scinci videlicet veri

Fructus

Fructus Hyperici.i.summitatum eius ana ℥ ii. s.
Vini quantum sufficit.
Mellis mensuram conuenientem.

VINI quantum sufficit, id est, quantum satis est succis & liquoribus dissoluendis.

MELLIS mensuram conuenientem, in Græco est σύμμετρον quod idem significat. sit autem mellis optimi odorati & despumati lib.ix ℥ viii. ʒ ii.

CYPHI sunt trochischi qui ad odorem suffiuntur, eius compositio habetur in tractatu de Trochiscis.

NARDVS Celtica est Spica Romana. Purgatæ, id est, à paleis, terra & sordibus mundatæ. Radices eius tantùm debent accipi.

ARII, in Græco est Αρίυ .i. Ariu, quod nomen apud nullum alium authorem in Mithridatio scriptum inuenitur. Intelligit autem Democrates per Arion siue Arium, Aron, id est Arum, quantum ego ratiocinari possum: nam Aron egregiam facit contra venenata medicinam.

ACACIA veram caremus, accipe ergo loco eius Succum prunellorum syluestrium, diligenter spissatum, aut alium quendam, quem Doctores substituent. Nos inferius ponemus Acaciam succedaneã.

¶Mithridaticum proximum est, in qualitate, & virtute Theriacæ, & parum differunt: nisi fortè quòd theriaca est parum calidior & potentior contra venena serpentum. Curat omnes passiones capitis virorum vel mulierum, si fuerint ex frigiditate: & maximè melancholicis, & timidis, epile-

pticis & hemicranicis confert: & dolorem ſupercilii patientibus & lacrymantibus oculis,& ad omnia capitis vitia vel aurium ſubuenit: dentium doloribus & palato,& omnibus vitiis oris & maxillarum medetur, ſi ſuper locum dolentem ponatur, & iterum ad modum Emplaſtri ponatur in temporibus, vnde fit diſcuſsio. Squinantiam ſoluit. Apoplecticis, tuſsientibus aſthmaticis, hæmoptoicis peripneumonicis, & omnibus doloribus qui intra corpus humanũ fiunt, ſuccurrit. Iliacis, dyſentericis, & lientericis confert, ſi detur cum decoctione balauſtiæ. Extenſionem humerorum, tetanos ſiue ſpaſmos patiẽtes, & paralyticos ſine mora ſanat. diaphragmati & hypochondriis ſubuenit, renibus & veſicæ opitulatur. Calculos frangit, menſtrua prouocat, omniaq; vitia matricis excludit, ſchiroſim patientibus,& podagricis ſingulis prężidio eſt. Pręcipuè datur contra venena omnia: venenatos morſus, ſiue rabidi canis, ſeu cuiuſcunque reptilis, impoſitum ſiue bibitum, cum magna admiratione emendat: quotidianariis & quartanariis etiam ante horam acceſſionis cum vino tepido datum mirificè prodeſt.

Mithridatium aliud, ut ex Cleopatro & Antipatro, Galenus & Aetius exſcripſerunt.

R. Myrrhæ ʒ vii. s. ∽ iiii.

Nardi

Nardi tantundem
Croci ʒ vii. ℈ iii.
Opii ʒ iiii. ℈ ii. s
Styracis ʒ v.
Cinnamomi ʒ vii. ℈ iii.
Castorei ʒ vi. ℈ i.
Polii ʒ vi. ℈ iii.
Scordii ʒ vii. ℈ iii.
Zingiberis tantundem
Costi ʒ vi. ℈ iii.
Piperis albi ʒ v. ℈ ii.
Piperis longi ʒ vi. ℈ iii.
Seselios ʒ v.
Abrotoni tantundem
Petroselini, videlicet seminis ʒ iiii.
Seminis Dauci ʒ vi. ℈ iii.
Cassię ʒ v. ℈ iii.
Thuris ʒ vi. ℈ ii.
Succi Hypocisthidis ʒ vi. ℈ i. s.
Nardi Celticæ ʒ iiii.
Seminis Fœniculi ʒ iiii.
Nardi Indicæ ʒ iiii.
Acori (aut calami aromatici)
Phu Pontici
Sagapeni
Fructus balsami aut succedanei eius
Hyperici
Illyridis, id est, Ireos ana ʒ ii.
Rubricæ Lemniæ (loco eius Bolus leuanticus) ʒ vi.
Lumborum Scinci, videlicet veri
Cypheos ana tantundem, id est, ʒ vi.
Acaciæ
Gummi

Cardamomi
Pelecini ana ʒ ii.
Thlaspeos ʒ vi. ∽ iiii.
Gentianæ ʒ iiii.
Anisi ʒ iii.
Rosarum siccarum ʒ iiii.
Mei Athamantici tantundem
Schœni, id est, Squinanthi ʒ vi. ∽ iii.
Opopanacis ʒ vi.
Galbani ʒ vi. ∽ iii.
Opobalsami tantundem (cuius loco vt suprà oleum Charyophyllorum)
Aristolochiæ, videlicet, rotundæ veræ ʒ i.
Hyssopi ʒ iii.
Marrubii ʒ i.
Chamæpityos ʒ iii.
Libanotidis ʒ v.
Terebinthinæ ʒ vi. ∽ iii.
Mellis Attici quod sufficit.
Vinum ne addas. Hactenus Cleophantus et Antipater.

Mellis autem despumati optimi & odorati sume ad totam confectionem lb. vii. ℥ vi. ʒ vi. vinum ne addatur, præcepit, Cleophantus: ideò in aceto sunt dissoluendi liquores concreti, vt Sagapenum, Opopanax, & Galbanum. confice secundum artem.

MELLIS Attici nobis copia non fit, ideoq; aliud, quod optimum fuerit recipiendum erit.

Compositio hæc est valde mendosa in ponderibus apud Aetium, apud Galenum verò est emendatior. Rursum simplicium numero aliqua desunt apud Galenum,

[...]num, quæ ex Aetio confectioni huic restitui. Ae[...]us hunc authorem vocat Cleopatrum, Galenus [v]erò Cleophantum.

ʃ. hic Character significat obolum, est autem [o]bolus pondus ℈ s. scrupuli videlicet dimidium, [it]aque vi. oboli faciunt ʒ i.

NARDVS Indica hoc loco non significat Spi[cam] nardi Indicam, sed Malabathrum, id est, fo[l]ium Indum, quod nardi est species & in India gi[g]nitur. Aetius propterea hoc loco pro Nardo Indica [h]abet Phyllon, id est, folium Indum, cuius loco ac[ci]pe Caßiam ligneam veram, quæ Cinnamomo est [s]imilis, aut Macis & radicum Spicæ Romanæ ana ʒ ij.

ACORI, id est, radicis, quæ nunc impropriè vocatur Calamus aromaticus.

PELECINI, id est, seminis eius. in eius penu[r]ia accipe semen Nigellæ agrestis & cornutæ: est autem omnino similis veræ Nigellæ, nascitur in agris.

LIBANOTIS hic non significat Rosmarinum sed Angelicam syluestrem minorem. Nam plures sunt Libanotidis species, semen autem eius accipi debet, quod Cachrys vocatur.

Mithridatium secundum descriptionem Andromachi.

R. Glycyrrhizæ ʒ vii. s. ʃ iiii.
Opii ʒ iiii. ʃ ii.
Castorei ʒ vi.
Polii ʒ v. ʃ ii.
Costi ʒ v. ʃ ii.
Nardi Spicæ ʒ vi. ʃ ii.

Caſsiæ, videlicet veræ ʒ v. ss ii.
Thuris ʒ vi.
Seſelios ʒ v. ss ii.
Succi Hypociſthidis ʒ vi.
Acori, id eſt, calami aromatici ʒ ii.
Scordii, videlicet veri ʒ vi. ss ii.
Folii, loco eius ſumatur Macis ʒ iiii.
Gallii ʒ v. ss iii.
Cypheos ʒ vi ss ii.
Myrrhæ ʒ vi.
Croci ʒ vii. ss ii.
Cinnamomi ʒ vii. ss ii.
Styracis, videlicet optimæ ʒ vi. ss ii.
Zingiberis ʒ vii. ss ii.
Phu Pontici ʒ ii.
Petroſelini, videlicet ſeminis ʒ iiii. ss iii.
Nardi Celticæ ʒ iiii.
Seminis Fœniculi ʒ iiii.
Seminis Dauci ʒ vi. ss iii.
Nardi Indicæ ʒ iiii.
Hyperici ʒ ii.
Acaciæ ʒ ii.
Gentianæ ʒ iiii.
Aniſi ʒ iii.
Thlaſpios ʒ vi. ss. iiii.
Mei Athamantici ʒ iiii.
Roſarum ſiccarum ʒ iiii.
Gummi, videlicet Arabici ʒ ii.
Cardamomi ʒ iiii.
Schœni, id eſt, ſquinanthi ʒ vi. ss. ii.
Opopanacis ʒ vi. ss. ii.
Opobalſami ſiue olei Charyophyllorum ʒ vi. ss iiii.
Galbani ʒ vii.

Scinci,

Scinci, videlicet veri ʒ v. ii. ℈ ii.
Terebinthinæ ʒ vi. ℈ ii.
Vini Chii quod sufficit.
Mellis Attici cocti quod sufficit, hoc est, lib. vi. ℥ iii. ʒ ii.

FOLIVM *duas res significat, folium nardi videlicet, aut* Malabathrum, *quod hîc recipiendum est.*

GALLION *herba est multis minimisq; floribus, luteis & odoratis: est autem species Aspergulæ, Germanicè vocatur* Ranritzen.

NARDVS *Indica hoc loco non significat Malabathrum, id est, folium, sed radicem Indicæ nardi, nam nardi partes tres olim in vsu fuerunt, videlicet radix, folium & spica, anteà vero præcepit in hanc compositionem sumendam esse Spicam nardi, & folium, id est Malabathrum, ideò necessariò hoc loco per Indicam nardum intelligit radicem Indici nardi.*

Esdræ antidotus ex Aetio.

R. Amomi ℈ xii.
Florum Iunci odorati, id est, florum Squinanthi, eorum loco sume summitates Squinanthi ʒ ix.
Pyrethri ℈ vi.
Croci ℈ xxxvi.
Cinnamomi ℈ vi.
Myrrhæ Troglodyticæ ℈ xii.
Styracis calamitæ ℈ xviii.
Petroselini ℈ iii.
Seminis Dauci ℈ iii.

Tragacanthæ ℈ vi.
Succi Hypocisthidis ℈ ix.
Iridis Illyricæ, id est, Ireos
Abrotoni ana ℈ xv.
Seminis fœniculi ℈ vi.
Bdellij ℈ ix.
Thuris ʒ j.
Sulphuris viui ℈ vj.
Seminis Hyoscyami albi ℈ xxvij.
Casiæ ligneæ aut succedanei eius ℈ ix.
Seminis papaueris ℈ xxx.
Spicæ Nardi ℈ xij.
Seminis Rutæ ℈ iij.
Seminis Ocimi ℈ iij.
Rhois culinarij ℈ lv.
Seminis anethi ℈ vj.
Asari, id est, radicum eius ʒ j.
Seminis Cardamomi ℈ vj.
Opii ℈ xxvii.
Euphorbii ℈ vi.
Piperis nigri ℈ xxx.
Rosarum siccarum ℈ ix.
Phylli ℈ xii.
Opobalsami siue olei Charyophyllorum ℈ xxiiii.
Ventris mergi ℈ vi.
Laccæ ℈ xii.
Lycii Indici ℈ xii.
Charyophylli ℈ xii.
Stercoris reperti in aluo mergi ℈ vi.
Florum Nerij ℈ iiii. s.
Rheipontici, id est, Rhabarbari ℈ xii.
Mei Athamantici ℈ vi.
Terræ Cimoliæ ℈ xii.

Succi Artemisiæ ℈ xx.
Foliorum Seridis, id est, Cichoreæ ℈ ix.
Spicæ Celticæ ℈ xii.
Castorei ℈ iii.
Costi ℈ xii.
Gentianæ ℈ xii.
Confectiones Hedychroi ℈ ix.
Anisi ℈ vi.
Sisonis ℈ xviii.
Thymiamatis Hammoniaci ℈ xii.
Foliorum Citrei ℈ xii.

Vini veteris odorati quantū satis fuerit succis & liquoribus resoluendis. Mellis despumati optimi, ut Aëtius scribit interprete Cornario, lib. v. aut. vi. Sed nos singulis specierum vnciis ternas vncias mellis adiiciemus: itaque sume mellis despumati odorati quàm optimi lib. vi. ℥ vii. ʒ ii. s.

Arida omnium minutissimè contundito. Opium verò & myrrham, hypocisthidem, bdellium, lycium, hammoniacum in uino dissoluito. Tragacanthā deinde seorsim per se affuso vino dissoluito. Deinde omnia simul misceto, addendo etiam despumatum Artemisiæ succū. In vniuersum hanc confectionem eodem modo conficis, quo Theriacam, & eodem modo dimittēda est vt efferuescat, non omnino repleto vase.

NICOLAVS Alexandrinus duas habet Esdræ compositiones, alteram Magnæ, alteram verò Hispaniensis cognomento. Sed quia confusæ & indigestæ tantum sunt moles, & numerosis, & nulla harmonia coeuntibus simplicibus constant, ideo voluimus eas adscribere, his duabus eius receptis paulò

exactius

exactius compositis contenti.

RHOIS *culinarij, id est, Sumach videlicet pulpæ eius sine osseis seminibus.*

PHYLLI, *id est, folij, cuius loco pone Spicæ Romanæ, Macis ana ℈ vi.*

PRO TERRA *Cimolia accipe Bolum præparatum verum.*

SYSON, *id est semen illud nigrum, quod apio simile est, & vocatur improprie Amomi semen.*

THIMIAMA *Hammoniacum, id est, Gummi Hammoniacum, quod vocant ammoniacum.*

VENTRIS *Mergi, id est, stomachi auis Mergi, Germanicè vocatur ein Taucher.*

℞ NERION, *id est, arbor Oleander, pro cuius floribus accipe radices Vincetoxici. Legitur etiam in Aetio rosarum Rhododaphnis: sed idem est quod flos Nerij, ideo alterum tantùm eorum posuimus.*

¶ Mirificè cōtra lethalia venena prodest aliosque vsus multos habet, quos apud Aetium libro 13.cap.101.Paulum libro 7.cap. 11. Actuar.in lib. de composi.medicam. reperies.

Esdræ antidotus ex Actuario.

℞. Mameræ ℥ i.
Amomi, eius loco sume nostrum calamum aromaticum ℥ ii.
Iunci odorati, id est, Squinanthi ℥ s.
Pyrethri ℈ viii.
Croci ℥ i.
Myrrhæ ʒ iiii.
Styracis ℥ s. ℈ ii.

Petroselini

Petroſelini ℈ iiii.
Tragacanthæ ℥ i.
Succi Hypociſthidis ʒ iiii.
Ireos ℥ s. ℈ ii.
Seminis fœniculi ℥ i.
Folii, aut ſuccedani eius ℥ iii.
Radices Pontices, id eſt, Rhabarbari
Roſarum ſiccarum
Glycyrrhizæ
Florum ſylueſtris Punicæ
Cinnamomi ana ℥ iii.
Nardi Celticæ ʒ i.
Mellis deſpumati lib. vi. ℥ ix. ʒ vii.

Myrrham & hypociſthidem in vino diſſolue modico, tragacãtham verò per ſe etiã diſſolue, & confice ſecundum artem. Actuarius ponit abſurdum conficiendi modum, quem non ſequimur.

¶ *Mameræ loco, ſume Doronicum Romanum. Florum ſylueſtris Punicæ, id eſt, florum Balauſtiorum.*

CONDITA.

Caro Citri
Cortices Citri.
Flores Citri.
Arantia Integra.
Cortices Arantiorum.
Flores Arantiorum.
Limones. *Limones conditi frequenter pro Chebulis*

bulis conditis venduntur. Sed facile deprehenditur dolus. nam Chebuli vnum tantum magnum & lignosum habēt nucleum, Limones vero multa semina, &c.

Chebuli Myrobalani.
Bellirici Myrobalani.
Emblici Myrobalani.
Citrini Myrobalani.
Indi Myrobalani.

Omnes quinque Myrobalanorum species iam afferuntur ex India conditæ.

Nuces Muſcatæ. *integræ vt ex India afferũtur.*
Iuglandes.
Citonia.
Meſpila.
Pyra moſchatella.
Ceraſa.
Pruna ſylueſtria.
Charyophylli.
Piper *in racemis vt ex India affertur.*
Calamus *aromaticus, id eſt, verus Acorus.*
Galanga.
Zingiber.
Enula Campana.
Secacul, *id eſt, Siſer, Germanicè* GritZ*elmoren, Clingelmoren.*
Eringium.
Pimpinella *noſtra.*
Crethami *agreſtis radix.*

CERTAMVS *agreſtis herba eſt Eringÿ propemodum folÿs; Germanicè vocatur Sichelmoren & SichelKraut: naſcitur in agris pinguibus.*

Omnia diligenter Sacchar. clarificato condian

CONSERVAE.

Anthos. *id est, flos Rosmarini.*
Borraginis.
Buglossæ.
Cichoreæ.
Fumiterræ.
Lauendulæ.
Maioranæ.
Melissæ.
Menthæ.
Nenupharis.
Primulæ veris. *Primula veris, idem est quod herba paralysis.*
Rosarum.
Pæoniæ.
Violarum.
Cardi benedicti.
Liliorum Conuallium.
Florum Tiliæ.
Euphragiæ.
Sambuci.
Hyssopi.
Acetosę.
Betonicæ.
Scabiosæ.
Saluiæ.

Flores minutissimè incidantur, & singulis libris florum addantur Sacchari *albissimi libræ duæ, videlicet qui humidi mucilaginosi fuerint, vt* Borraginis, Buglossæ *&c. Siccioribus verò, quales sunt* Anthos, Lauendulæ, Maioranæ, Melissæ, Saluiæ,

Menthæ,

Menthæ, & similibus, addantur Sacchari albißimi libræ duæ & semis.

Diacitonium simplex.

R. Carnium Citoniorum vapore aquæ dulcis coctorum, & ad spisitudinem coctorum.
Sacchari albisimi despumati, & ad spisitudinem iustam cocti ana lib. viii.
Coquantur ad solidam consistentiam, & extendatur in tabulam feruens massa, refrigerata in partes incidatur. Quidam octo libris carnium Citoniorum, addunt sex libras Sacchari clarificati.

Poteris etiam ita facere.

R. Citoniorum excorticatorum & ab interioribus mundatorum lib. viii. Sacchari clarificati lib. iiii. Coque deinde Citonia super vaporem aquæ dulcis: deinde vnà cum Saccharo ad iustam spisitudinem coque.

¶ Peculiare remedium est fluxus, vel vomitus, quoniam stipticat & corroborat mébra collapsa, debilia, confortat stomachum, virtutem retentiuam & digestiuam: & summopere excitat gustum. Sed ad fluxum datur ante cibum, & ad vomitum compescendum post cibum.

Diacitonium

Diacitonium compoſitum, deſcriptione Nicolai.

R. Carnium Citoniorum comminutarum & coctura inſpiſſatarum lib. iii.
Coquantur ſimul ad iuſtam conſiſtẽtiam & poſtquàm ab igne depoſueris, antequàm refrigerentur, inſperge ſubſequentes ſpecies in tenuiſsimum puluerem contritas.

Cinnamomi		℥ i. s.
Zingiberis		℥ i.
Piperis		
Galangæ	ana	℥ s.
Charyophyllorum		
Nucis Muſcatæ	ana	ʒ iii.
Spicæ nardi		
Ligni aloes		
Macis		
Cardamomi	ana	ʒ ii.
Zedoariæ		ʒ i.

Extẽdatur tota maſſa in tabula marmorea prius roſacea aqua iniuncta in qua aliquid Moſchi diſſolutum fuerit.

Et quando vt aluum ſoluat conficere volueris, antequàm in tabula marmorea extendatur in vnã quãque lib. adde Scammoneæ ℥ s. quæ bene trita ſubigatur compoſito.

MEL *habet Nicolaus, ego potius conſulerem vt Saccharum loco Mellis adderetur.*

Quædam exemplaria habent Mellis lib. iij. Sed Nicolai exemplar quod ad meas manus peruenit,

nit, habet lib. iij. Nam necesse est etiam, vt species suum conseruatiuum habeant.

¶ Hoc est calidius & melius ad ea quę diximus, resoluit ventositates, remouet fœtorem corporis, restituit pristinum colorẽ, & magis restaurat.

Diacitonium è succo Citoniorum.

R. Succi Citoniorum despumati lib. xii.
Mellis optimi despumati
Sacchari albiss. clarificati ana lib. ii.
Coquantur simul ad iustam spissitudinem, deinde ab igne remotis & adhuc tepentibus insperge subsequentium specierum pulueres minutissimè tritos, & per cribrum excussos.

R. Cinnamomi
Nucis Muscatæ ana ℥ iiii.
Charyophyllorum
Zingiberis
Galangæ ana ℥ ii.
Radicularum nardi Celticæ
Piperis nigri
Ligni aloës
Macis
Zedoariæ
Cubebarum
Cardamomi ana ℥ i.
Confice secundum artem.

LENITIVA ET SOLVTIVA.

Flores Caſsiæ fiſtulæ ſolutiuæ.

R. Cannas ſeu ſiliquas Caſsiæ ponderoſas,& quæ non reſonant concuſſæ,aperi eas & contentam in eis pulpam ſeu medullam cum laminis & ſeminibus ſuis diligēter euacua exempta proiice ſuper inuerſum & anguſtum cribrum, ſetis equinis contextum. Cribrum deinde pone ſupra bullientis ... vaporem,& auerſo cochlearis conuex... dullam caſsiæ hinc & inde ducito,vt ... brum paulatim excernatur, & ſi quic... tum eſt, aut penetrauerit, confeſtim ... de auferto, ne plus quàm neceſſe eſt ... pore imbibat,idq́; tandiu facito,donec quã-tum voles collegeris. Porrò cùm neceſsitas requirit,ſemper recentes exprime caſsię flores, repoſitæ enim aceſcunt.

Siquis Caſsiæ flores ſiue pulpam magis ſolutiuam reddere volet, in bullientem aquam proiiciat folia Perſici aut flores Perſici, & Prunellorum ſylueſtrium, aut omnia hæc ſimul: horum enim vapor & deſtillata aqua ſoluit aluum.

¶ Mundificat ſanguinem, & compeſcit omnem acuitatem, & ſedat ſitim & pro... riè cum ſucco Endiuiæ, aut Traxaconis. in quibus aduenerit depuratio ſecundum ... te...

tem. Et ipſa quidem mūdificat ſtomachum, & educit choleram & phlegma, & operatur illud ſine nocumento & exceſſu, caret enim mordicatione. Et ipſa quidem lenit pectus & guttur, & reſoluit apoſtemata acuta in eis. Et confert calefactioni renum ſumpta cum diureticis & infuſione Glycyrrhizæ, & prohibet generationem lapidis in eis, & confert febribus calidis.

Diacaßia cum Manna.

R. Prunorum Damaſcenorum ℥ ii.
Florum violarum M i. s.
Aquæ fontanæ ℥ xviii.
Bulliant ſecundum artem vſque ad medietatis conſumptionem, cola, & in colatura diſſolue
Pulpæ Caſsiæ ℥ vi.
Pulpæ Tamarindorum ℥ i.
Mannæ optimæ Calabrinæ ℥ ii.
Syrupi violarum ℥ iiii.
Sacchari candi
Sacchari Penidii ana ℥ i.
Sacchari Violati ℥ iiii.
Confice ſecundum artem.

Pulpa Tamarindorum fit vt pulpa Caßiæ, ſiue flores Caßiæ.

¶ Eſt pro delicatis, qui habent ſtipticum ventrem: non enim eſt ingrati ſaporis, nec moleſta, ſed ſalubris: lenit viſcera, ſubducit aluum, purgat choleram, & mitigat febres.

Caßia extracta ſine folijs Senæ.

R. Prunorum numero xii.
Violarum M i.
Hordei mundi
Aniſi
Polypodii
Seminis Cartami ana ʒ v.
Capillorum Veneris
Thymi
Epithymi ana M s.
Paſſularum ℥ s.
Fœniculi ſeminis ʒ ii.
Seminis Portulacæ
Seminis Maluæ ana ʒ iii.
Glycyrrhizæ ʒ iiii.
Fiat horum decoctio in ſufficienti quantitate aquæ, colentur, in colatura diſſolue
Pulpæ Caſsiæ lib ii.
Pulpæ Tamarindorum ℥ i.
Cinnamomi ʒ iii.
Sacchari optimi lib. i.
Coquantur ad perfectionem ſecũdum artẽ.

Caßia extracta cum folijs Senæ.

R. Confectionis Caſsiæ extractæ ſine foliis Senæ lib. ii.
Pulueris foliorum Senæ ℥ ii.
Miſce ſecundum artem.

¶ Facilè ſoluit, lenit aſperitatem inteſtinorum, remouet ſtipticitatem, & ventris

onus ſubducit,& morbis cholericis & melã-
cholicis auxilia præbet.

Caßia extracta pro clyſteribus.

R. Violarum, id eſt, florum violarum
Maluæ
Mercurialis
Betæ
Parietariæ ana M i.
Fiat horum decoctio in ſufficienti aqua, cuius beneficio Caſsia extrahatur, & cannæ eius interius lauentur. Deinde
R. Pulpæ Caſsiæ cum hac decoctione extractæ & ad ſpiſsitudinem coctæ lib. i.
Sacchari lib. i. s.
Coque ad perfectionem ſecundum artem.

Quidam addunt Diagridium ſiue Scammoneam. Sed hoc nemo faciat inſciis doctoribus Medicis.

PARIETARIAE, *videlicet veræ, quæ circa macerias & muros naſcitur, ſub ſtillicidijs tectorum, & non ſylueſtris illius herbæ luteis floribus, quæ dicitur Germanicè* Tag vnd nacht.

¶ Eſt lenitiua ventris & lenis, & eſt medicina pro delicatis, carens acuitate & mordicatione, & omni exceſſu lædente.

Electuarium Lenitiuum.

R. Paſſularum enucleatarum ℥ ii.
Adianti

Adianti nigri
Violarum
Hordei mundi ana M i.
Iuiubarum
Sebesten ana numero xx.
Glycyrrhizę
Prunorum enucleatorum
Tamarindorum ana ʒ vi.
Sene
Polypodii ana ℥ ii.
Mercurialis M i. s.
Decoquantur secundum artem in sufficienti aqua, cola, & in colatura dissolue
Pulpæ Casiæ
Pulpæ Tamarindorum
Pulpæ prunorum
Sacchari optimi
Sacchari violati ana ℥ vi.
Pulueris Senæ ℥ iii. ʒ iii. s.
Confice secundum artem.

ADIANTVM nigrum, *id est, capillus Veneris verus, qui à Lugduno affertur.*

¶ Vsus eius est in febribus humoralibus & pleuresi, lenit enim & mollit intestina,& delet eorum stipticitatem, facilè soluit sine molestia & læsione choleram phlegmaticam & melancholicam.

Electuarium lenitiuum de Manna Nicolai Alexandrini.

R. Capillorum Veneris

Scolopendriæ, vel loco eius Ceterach ſic vocatæ
Hepaticæ, hoc eſt Lichenis ana ʒ iii.
Seminis Cucurbitæ
Seminis Citrulli
Seminis Melonis
Seminis Cucumeris
Violarum ana ℥ i.
Prunorum Damaſcenorum numero xx.
Coquantur in aqua ad dimidias, deinde per colentur cum expreſsione, in colato diſ-ſoluatur
Mannæ optimæ puræ
Conſeruæ violarum
Pulpæ Caſsiæ recens extractæ ana ℥ i.
Sacchari albisſimi lib. iiii.
Concoquantur ad mellis conſiſtentiam, po ſtremò ſpecies ſequentes iniiciantur.
Nucleorum Seminis Melonis
Seminis Cucumeris
Seminis Cucurbitæ
Seminis Citrulli
Florum violarum
Florum Nenupharis
Seminis Lactucæ
Seminis Scariolæ
Seminis portulacæ
Rhabarbari electi
Foliorum Senæ ana ℥ i.
His accuratè ſubactis conficiatur electua-rium.

¶ Vtile eſt ad purgandum ſanguinem, ad choleram reprimendam & melancholiam: valet

ualet; etiam ad hepar calefactum, & corpus
vniuersum perpurgat.

Electuarium de Sebeste, D. Bartholomæi Montagnanæ.

R. Sebesten sine nucleis.
Prunorum siccorum enucleatorum
Tamarindorum ana ℥ v.
Aquæ violarum lib. i.
Aquæ Ireos
Aquæ Anguriæ ana ℥ vi.
Succi Mercurialis depurati ℥ iiii.
Penidiorum ℥ viii.
Diapruni simplicis lib. i. s.
Nucleorum seminis Cucurbitæ
Cucumeris
Melonis
Citrulli ana ℥ ii.
Diagridii ʒ iii.

Caro siue pulpa Sebesten, Prunorum, & Tamarindorum minutissimè teratur & cum aquis extrahatur. Semina verò minutissimè incidantur, & reliquis misceantur, & fiat secundum artem Electuarium.

ANGVRIA *est Melon magnus, viridis, alio nomine vocatur* Abateca *siue* Batega, *&* Melon Indus. *Quidam per aquam* Anguriæ *intelligunt succum eius, & non malè, nam hic magis aluum lenit.*

¶ Confert febribus cholericis interpollatis, & continuis puris, & sedat acuitatem febrium, sitim & vigilias, & etiam amaritu-

dinem remouendo, & educit materias acutas à viis vrinalibus, & vesica.

Medulla siue pulpa Prunorum.

R. Prunorum magnorum acetosorum & vinosorum quantitatem, quam volueris, & exemptis nucleis in fictili vitreato magno coquito, deinde per cribrum setaceum exprimito, expræssam pulpam iterum lento igne ad perfectam & iustam spissitudinẽ coquito, & sine Saccharo reponito.

Medulla prunorum vinosorum, calorem & sitim in febribus mitigat, & melius est vt conseruetur sine saccharo, Cerasorum modo inspissata.

Porrò si medullam prunorum laxatiuam requiris, ex dulcibus prunis aut prunis Hũgaricis magnis exiccatis conficito.

¶ Calorem & sitim in febribus mitigat.

Diaprunum compositum non laxatiuum, D. Nicolai.

R. Prunorum Damascenorum electorum numero centum.

Coquantur in modica aqua donec emolliantur, excola, deinde decoctum eorum priuatim reponens, ipsa verò pruna super inuersum & vasi impositum cribrum ponantur, & manibus hinc & indè ducantur, & præmantur, donec omnis eorum pulpa penetrauerit, & cutis cum nucleis tantùm remaneant. Collectam deinde pulpam, & excola-

olatum eorum decoctum, in quo bulliuerit
iolarum ℥ s. lento igne ad ſpiſsitudinem
oquito. Melius eſſet ſi prunorũ pulpa per
ẽ inſpiſſaretur, & ſi cum decocto prunorum
& violarum pulpa Tamarindorum extrahe
retur. Deinde cum inſpiſſaueris,

R. Pulpæ inſpiſſatæ lib. i.
Sacchari clarificati lib. ii.
Pulpæ Tamarindorum
Pulpæ Caſsiæ ana ℥ i.

Agita omnia ſimul ſupra ignem, deinde inſperge ſubſequentium ſpecierum puluerem.

R. Sandali albi
Sandali rubei
Spodii
Rheubarbari
Cinnamomi ana ʒ iii.
Roſarum
Violarum
Seminis portulacæ
Seminis Scariolæ
Seminis Berberis
Succi Glycyrrhizæ
Tragacanthæ ana ʒ ii.
Seminis Cucurbitæ
Seminis Cucumeris
Seminis Citrulli
Seminis Melonis ana ʒ i.
Confice ſecundum artem.

Dicitur etiam hæc confectio Diadamaſcenem, à prunis Damaſcenis, quæ capit.

Quidam ponunt prunorum non numero centum, ſed lib. i. ſed malè, nam ex

Nicolao Alexandrino omnes alij hanc compositionem desumpserunt.

Quædam exemplaria non habent Cinnamoum. Sed Nicolaus Alexandrinus idipsum ponit,& nisi ingrederetur Cinnamomi pondus, confectio hæc esset manca: nam Nicolaus Alexandrinus scribit totam confectionem habere lib. iii. & s. & sic est. Impresi tamen codices mendosi sunt, habent enim lib. ii. & s. Ita pro cifra 3. posuerunt 2. facili errore, non tamen condonando.

NICOLAVS *Alexandrinus non ponit semen Cucumeris, nam si posuisset, dixisset confectionem habere lib. iij. & s. & ʒ i. Itaque ʒ i. seminis Cucumeris adiecta est à posterioribus, nihil tamen refert, cùm potius conducat.*

PER *semina Cucurbitæ, Cucumeris, &c. debet intelligi exempta eorum medulla, & hoc semper intelligendum, est cùm pulueres horum seminũ ingrediuntur in confectiones quascunque.*

¶ Datur acutas & peracutas patientibus, & maximè causoni & synocho in principio in augmento & statu ægritudinis. Et sine Diagridio potest exhiberi in omni hora diei: cum Diagridio verò, in aurora matutinali, & cum cautela, quoniam est solutiuum forte.

Diaprunum

Diaprunum compositum, laxatiuum, descriptione Nicolai.

R. Diapruni non Laxatiui adhuc recentis & calidi lib. iiii.
Scammoneæ præparatæ ℥ ii.
Misce & repone.

Medulla siue pulpa Cerasorum.

R. Cerasorum acetosorum quantum volueris, coque per se sine humore aliquo, & per cribrum setaceum manibus exprime, & ad spissitudinem iustam coque, ac sine Saccharo repone, ut medullam prunorum. Poterit qui volet etiam cum saccharo conficere.

Diamarenatum simplex.

R. Amarena Cerasa quantum libuerit, & cũ modico uino coque, coctas per cribrum manibus exprime, expressam deinde pulpã ad spissitudinem coque, & deinde
R. Inspissatæ pulpæ lib. xii.
Sacchari clarificati & inspissati lib. viii.
Confice secundum artem.

AMARENAE *sunt magna Cerasa gustu vinosa, quæ Germanicè vocantur* Amarellen, *ammerlinge, & amelber.*

Diamarenatum compositum.

R. Diamarenati ſimplicis iam confecti, & adhuc calidi lib. iiii.
Cui inſperge, ſequentes ſpecies in minutiſsimum puluerem tritas.
R. Cinnamomi
Nucis Muſcatæ ana ℥ j.
Zingiberis
Galangæ ana ʒ iiii.
Cardamomi
Charyophyllorum
Macis
Ligni aloës ana ʒ iii.
Confice ſecundum artem.
Ad hunc modum potes etiam facere confectiones ex cynosbatis & cornis, hoc eſt corni fructibus.

Diacatholicon Nicolai.

R. Pulpæ Caſsiæ fiſtulæ
Pulpæ Tamarindorum
Senæ mundatæ ana ℥ ii.
Rheubarbari
Violarum
Polypodii ana ℥ i.
Glycyrrhizæ raſæ
Penidiorum
Sacchari candi
Seminis Cucurbitæ
Seminis Citrulli
Seminis Cucumeris

Seminis Melonis ana ʒ ii.

Conterenda conterantur, & ſeminum quatuor maiorum nuclei incidantur, poſteà omnia ſimul conficiantur, cum ſubſequẽti ſyrupo.

R. Polypodii ℥ i.
Fœniculi, id eſt, ſeminis eius ʒ vi.

Fiat horum decoctio in aqua cœléſti quantum ſufficit, addendo

Sacchari optimi. lib. ii.

NICOLAVS *Alexandrinus hanc confectionẽ vocat Catholicum, è quo deſumpta eſt. Is paulò aliter eam deſcribit: ſed quia impreſſum* Nicolai *exẽplar in hac confectione valde mendoſum eſt, malui ex concordi aliorum traditione hanc adſcribere.*

¶ Confert acutis & peracutis morbis: emollit enim, alterat, roburque addit iecinoroſis & lienoſis.

Electuarium Indum maius, deſcriptione Meſuæ.

R. Cinnamomi
Charyophyllorum
Spicæ Indicæ
Roſarum
Caſsiæ ligneæ, veræ (aut ſuccedanei eius)
Macis
Cyperi, videlicet rotundi ana ʒ iiii.
Sandali Citrini ʒ ii. s.
Ligni aloës
Nucis Muſcatæ ana ʒ ii.

Turbith optimi ʒ I.
Sacchari
Penidiorum ana ʒ xx.
Galangæ
Cardamomi maioris
Cardamomi minoris
Asari
Mastiches ana ʒ i. s.
Diagridii ℥ i. ʒ iiii.
Omnia terantur, & cum oleo amygdalino dulci fricentur, & cum subsequenti syrupo conficiantur.
R. Succi Citoniorum
Succi Granatorum
Succi Apij
Succi fœniculi oĩum depuratorũ ana lib.s.
Mellis despumati optimi lib. iiii. s.
Decoquantur succi cum melle ad spissitudinem iustam secundum artem.

¶ Excrementa humorum, maximè pituitosorum ac putridorum, ventriculo & alijs nutritoriis instrumentis educit. Crassos in ijs etiam flatus dissoluit, malaq; hinc nata sanat: verbi gratia, inflationem ventriculi, colicos & renum dolores.

Electuarium Indum minus, descriptione Mesuæ.

R. Tubith optimi ʒ vi.
Sacchari tantundem
Macis
Charyophyllorum

Piperis
Zingiberis
Cinnamomi electi
Cardamomi maioris
Nucis Muſcatæ ana ℨ vii.
Scammoneæ correctæ ℨ xii.
Mellis optimi deſpumati triplum, hoc eſt lib. ii. ℥ iii. ℨ iii.

¶ Habet intentionem maioris.

Confectio Hamech maior, deſcriptione Meſuæ.

R. Myrobalanorum Citrinorum ℥ iiij.
Chebulorum
Indorum
Rheubarbari ana ℥ ii.
Agarici
Colocynthidæ
Polypodii quercini ana ℨ xviii.
Abſinthii
Thymi
Senæ ana ℥ i.
Violarum ℨ xv.
Epithymi ℥ ii.
Aniſi
Fœniculi
Roſarum ana ℨ vi.
Succi fumi terræ lib. i.
Prunorum numero lx.
Paſſularum maiorum enucleatarum ℥ vj.

Infundantur omnia in ſeri quantitate ſufficienti, & ponantur in vitro anguſti orificij bene obturato, & dimittantur per dies.

quinque

quinque. Postea ad ignem ferueant vna atq; altera ebullitione, deinde colentur.
In colatura dissolue
Pulpæ Cassiæ ℥ iiii.
Pulpæ Tamarindorum ℥ v.
Mannæ ℥ ii.
Agitentur simul, & adiiciatur
Sacchari clarificati lib. i. s.
Scammoneæ correctæ ℥ i. s.
Coquantur simul ad mellis spissitudinem, deinde aspergatur subscriptarum specierum puluis.
Myrobalanorum Citrino
Chebulorum
Indorum ana ʒ
Bellericorum
Emblicorum
Rheubarbari
Seminis fumi terræ ana ʒ iii.
Spicæ nardi Indicæ
Anisi ana ʒ ii.
Confice secundum artem.

¶ Morbis omnibus ex flaua bile & pituita salsa natis, nempe impetigini, scabiei, elephantiæ, & cancro succurrit. In summa omni fœditati cutis à biliosis & adustis humoribus procreatæ conuenit.

Confectio Hamech minor, descriptione Mesuæ.

R. Myrobalanorum nigrarum, id est, Indarum

Chebulornm
Epithymi ana ʒ l.
Fumi terræ
Abſinthii ana ʒ xx.
Thymi
Calaminthæ
Polypodii quercini
Agarici
Glycyrrhizæ
Bugloſſæ ana ʒ x.
Stichados Arabicæ
Chamædryos, videlicet veræ
Chamæpityos, id eſt, Iuæ moſchatæ
Bedeguaris (eius loco ſume carduum bene dictum)
Aniſi ana ʒ v.
Prunorum
Iuiubarum
Sebeſten ana numero lxx.
Paſſularum enucleatarum lib. i.
Decoquãtur in aqua ſufficienti vſque ad tertias, colentur, & colaturæ addantur defruti ſiue Sapæ lib. ii.
Mellis deſpumati lib. i.
Scammoneæ correctæ ℥ ii.
Coquantur lento igne vſque ad mellis ſpiſſitudinem.

¶ Purgat melancholiam,& vſtos humores alios, ob id confert maniæ, melancholiæ, vertigini, obliuioni & vitiis cutis, qualia ſunt, pſora, id eſt, ſcabies, morphea, cancer, elephantia, impetigo.

Diaphœnicon,

Diaphœnicon, descriptione Mesuæ.

R. Dactylorum Heiron enucleatorum, ac tribus diebus in aceto maceratorum ℥ ii. ℈ ii.
Penidiorum ℥ i. ℈ i.
Amygdalorum dulcium ʒ v.
Turbith ʒ vi.
Scammoneæ, id est, diagridii ʒ ii.
Zingiberis
Piperis longi
Foliorum Rutæ
Cinnamomi
Macis
Ligni aloës
Anisi
Fœniculi
Dauci
Galangæ ana ℈ i. gr. v.
Mellis despumati triplum, hoc est lib. j. ℥ iij. ʒ vi. ℈ i. s.
Fiat secundum artem Electuarium.

¶ Febribus compositis & diuturnis auxiliatur: bilem enim flauam & pituitam ducit. Colicis cruciatibus mirificè confert, item doloribus uentriculi, & alijs malis ex crudo humore ortis.

Diaphœnicon in forma solida.

R. Dactylorum infusorum in aceto tribus diebus ac noctibus, numero vj.

Seminis

Seminis Leuistici ʒ ij.
Pineorum nucleorum
Amygdalorum dulcium ana ʒ xv.
Turbith ʒ xii.
Diagridii ʒ xi.
Sacchari candi ℥ ii.
Piperis longi
Zingiberis
Foliorum Rutæ
Cinnamomi
Macis
Fœniculi
Anisi
Dauci
Galangæ
Ligni aloës ana ʒ i.
Sacchari lib. j.
Fiet confectio in rotulis, secundum artem.

ISTA *confectio solida Diaphœnicon plerisque medicis est vsui.*

Diasena, descriptione Nicolai.

R. Senæ ℥ iii.
Auellanarum tostarum numero l.
Serici tosti ʒ ii.
Lapidis Armeni loti ʒ i.
Lapidis lazuli loti ʒ iii.
Sacchari ℥ vi.
Cinnamomi ℥ i.
Charyophyllorum
Galangæ
Piperis

Spicæ nardi Indicæ
Ocimi
Foliorum Charyophyllorum
Cardamomi
Croci
Zingiberis
Zedoariæ
Florum Rosmarini
Macropiperis ana ʒ ii.
Mellis despumati lib. ii.

LAPIS *Armenus est similis lapidi Lazuli, sed non est tantopere cæruleus, sed magis viridis.*

FOLIA *Charyophyllorum, sunt similia folijs lauri, & odorem atque saporem habent Charyophyllorum, eorum loco sume Charyophyllos ipsos.*

¶Succurrit melancholicis, mania vexatis, & quartana tristitiaq; affectis, lienosis & omnibus malis ex atra bile procreatis.

Benedicta laxatiua, descriptione Nicolai.

R. Turbith electi
Sacchari ana ʒ x.
Diagridii
Esulæ
Hermodactylorum
Rosarum ana ʒ v.
Charyophyllorum
Spicæ nardi Indicæ
Zinziberis
Croci

Saxifragiæ

Saxifragriæ
Macropiperis
Amomi (ſumatur acorus verus euis loco, vel calamus aromaticus)
Cardamomi minoris
Seminis Apii
Salis Gemmei
Galangæ
Macis
Carui
Fœniculi
Seminis Aſparagi
Seminis Ruſci, id eſt, bruſci
Granorũ ſolis, id eſt, millii ſolis ana ʒ i.
Mellis deſpumati optimi triplum, hoc eſt lib. i. ℥ vi. ʒ iii.
Confice ſecundum deſcriptionem.

DOSIS *iſtius electuarij per os ſit à ʒ. iij. ad ℥ s.*

PER *ſemen Aſparagi & Ruſci intellige carnem & pulpam eius, reiectis nucleis oſſeis.*

¶ Humores pituitoſos, potiſsimùm ad articulos decumbentes, elicit. A renibus quoque & veſica purgat.

Electuarium Eleſcoph ſiue Epiſcopi, deſcriptione Meſuæ.

R. Scammoneæ Antiochenæ
Turbith optimi ana ʒ vi.
Charyophyllorum
Cinnamomi

Zingiberis

Zingiberis
Myrobalanorum Emblicorum
Nucis Muſcatæ
Polypodii ana ʒ ii. s.
Sacchari ʒ vi.
Mellis deſpumati triplũ, id eſt ℥ x. ʒ i.

¶ Bilem flauam & pituitam elicit, flatus quoque expellit, doloribus articulorum, laterisque prodeſt, itemque colicis cruciatibus, ad renes etiam & veſicam decumbentes humores expurgat.

Electuarium de Pſyllio, deſcriptione Meſuæ.

℞. Succi Bugloſſæ domeſticæ
Succi Bugloſſæ agreſtis
Succi Endiuiæ
Succi Apii, omnium coctorum & deſpumatorum ana lib. ii.
Succi fumi terræ ℥ iii.
In quibus macerẽtur per xxiiii. horas ſubſequentia.
℞. Cuſcutæ
Aniſi
Senæ ana ℥ s.
Capilli Veneris M i.
Aſari
Spicæ nardi Indicæ ana ʒ ii.
Bulliant aliquantulum adiiciendo
Violarum ℥ iii.
Epithymi ℥ ii.
Hæc poſtquàm modicè bulliuerint, colentur.

tur ,& colaturæ iniiciantur
Psyllii seminis integri ℥ iii.
Macerentur per xxiiii. horas, singulis horis agitando, deinde sume expressæ à Psyllio mucilaginis lib. iiii.
Sacchari albissimi despumati lib. ii. s.
Diagridii in cotonio malo assati ℥ iii. s.
Coquantur lēto igne ad perfectionem, Addendo puluerem
Trochiscorum Diarhodon
Rheubarbari electi ana ℥ i.
Trochiscorum Berberis ℥ s.
Confice secundum artem.

PER *Buglossam domesticam potes intelligere Boraginem, vel magnam illam* Italicam *Buglossam*.

¶Flauam bilem euocat, febribus ardentibus & curatu difficilibus auxiliatur, dolori capitis & vertigini à biliosorum humorū euaporationibus procreatis, morbo regio, & iecori supra modum calefacto.

Electuarium rosatum, descriptione Mesuæ.

R. Succi rosarum rubearum perfectarum lib. iiii.
Sacchari Tabarzet, id est, albi lib. i. s.
Mannæ puræ & recentis ℥ vi.
Scammoniæ Antiochenæ ℥ i. s.
Coquantur sensim ad ignem molliusculum, dum ad mellis consistentiam vsque densescant,

ſeſcan, deinde inſperge
Trochiſcorum de Berberis ʒ iiii.
Trochiſcorum de Spodio ℥ i.
Galliæ Moſchatæ veræ
Croci ana ʒ ii.
Reponatur in vaſe vitreo.

¶ Eſt cholagogum clemens, ob id ſalubre bilioſis affectibus, arthritidi calidæ, cephalalgiæ calidæ, vertigini, oculorum dolori, ictero.

Electuarium de ſucco roſarum, deſcriptione Nicolai.

R. Succi roſarum rubearum
Sacchari albiſsimi ana lib. i. ℥ iiii.
Diagridii ℥ i. ʒ iiii.
Sandali rubei
Sandali albi
Sandali citrini ana ʒ vi.
Spodii de Ebore ʒ iii.
Camphoræ ℈ i.
Succus roſarum cum ſaccharo ad iuſtam cõſiſtentiam coquatur, deinde tritæ ſpecies adiiciantur,
Hæc compoſitio poteſt fieri in forma ſolida.

¶ Expellit flauam bilem citra moleſtiam ad morbos articulorum ex bilioſis & calidis humoribus natos, ad feberſque tertianas confert.

Diaturbith

Diaturbith cum Rheubarbaro, descri ptione Montagnanæ.

R. Turbith optimi
Hermodactylorum ana ℥ i.
Rheubarbari ʒ x.
Diagridii ʒ iiii.
Sandali albi
Sandali rubei
Violarum
Zingiberis ana ʒ i. s.
Mastiches
Anisi
Cinnamomi
Croci ana ʒ s.
Sacchari albissimi triplum, hoc est, lib. i. ℥ ii. ʒ ii.
Potest fieri in liquida & solida substantia.

¶ Est cholagogum, phlegmagogum, & melanogogum.

Diaturbith maius.

R. Turbith optimi ℥ i.
Diagridii
Zingiberis ana ʒ iiii.
Cinnamomi
Charyophyllorum ana ʒ ii.
Galangæ
Piperis longi
Macis ana ʒ i.
Sacchari albissimi ℥ viii. ʒ v.

¶ Ducit

¶ Ducit phlegmaticos humores, & purgat, & calefacit.

Diaturbith minus, descriptione Zezaris.

R. Turbith albi & gummosi	ʒ x.
Zingiberis	ʒ v.
Masticheѕ	ʒ iii.
Sacchari albissimi	℥ vi. ʒ vi.

¶ Leuiter purgat phlegma à stomacho.

Diacartamu, descriptione Arnoldi de Villa noua.

R. Specierum Diatragacanthi frigidi	℥ s.
Pulpæ Citoniorum	℥ i.
Medullæ seminis Cartami	ʒ iiii.
Zingiberis albi	ʒ ii.
Diagridii	ʒ iii.
Turbith albi	ʒ vi.
Mannæ granatæ	ʒ ii.
Mellis rosati colali	℥ i.
Sacchari	ʒ viii.
Hermodactylorum	ʒ iiii.
Sacchari albissimi	℥ x. ʒ iii.

Fiat in liquida substantia.

Cùm autem species reseruare volueris, mel rosatum non conuenit addere. Si autem species alicui daturus es, pro viii. drachmis sacchari, impone Sacchari ℥ viii.

PVLPA *siue caro Citoniorum hîc requiritur exiccata.*

¶ Prodest

¶ Prodeſt in euacuatione cholerę & phlegmatis.

Hiera picra ſimplex, deſcriptione Galeni.

R. Cinnamomi		
Xylobalſami (aut ſuccedanei eius)		
Aſari		
Spicæ nardi Indicæ		
Croci		
Maſtiches Chiæ		ana ʒ vi.
Aloes non lotæ	ʒ	centum
Mellis deſpumati	lib. iiii. ℥ iii.	

Cùm hæc confectio magis confortatiua quàm ſolutiua eſſe debet, cum aloe lota addenda eſt.

¶ Contra ilioſos, putres, marcidoſque humores, qui os ventriculi inſederunt, remedio eſt, item ijs quorum faciem pallor decolorauit, ijs quoque quorum oculis obiecta culicum aut pilorum imagines obuerſantur, alui recrementa mediocriter mouet, ad iecur vſque progrediens: lædit eos, quibus iecur calidius exhibet negotium, & ſtomachum iuuat.

Hiera picra cum Agarico.

R. Specierum Hieræ ſimplicis ſine aloe		
Agarici trochiſcati	ana	ʒ iiii.
Aloes non lotæ		℥ i.
Mellis deſpumati		℥ vi.

Hiera picra composita, descriptione Nicolai.

R. Cinnamomi
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Schœnanthi
Asari
Xylocassiæ
Xylobalsami
Carpobalsami } quorum loco sumantur succedanea, vt suprà.
Violarum
Absinthij
Epithymi
Agarici
Rosarum
Turbith
Colocynthidis
Mastiches ana ℈ ij.
Aloës non lotæ ʒ x. ℈ ii.
Mellis despumati ℥ viii.

¶ Facit ad diuersas capitis & aurium & oculorum distemperantias, stomachum quoque optimè purgat, affectiones hepatis emendat, splenis duritiem & dēsitatem emollit & extenuat. Renibus & vesicæ prodest, & matricis distemperantiam emendat.

Hieralogodium, descriptione Nicolai.

R. Pulpæ Colocynthidis
Polypodij ana ʒ ij.

uphorbii
olij montani minoris
occognidii ana ʒ i. s. gr. vi.
bſinthii
lyrrhæ Troglodyticæ ana ʒ. i. gr. xii.
entaureæ minoris
garici
lammoniaci
olii (aut ſuccedanei eius
picæ nardi Indicæ
cillæ aſſatæ
Diagridii ana ʒ i.
Aloes
Comarum Thymi
Caſsiæ ligneæ
Chamædryos
Bdellii
Praſsii ana ℈ ii. gr. xiiii.
Cinnamomi
Opopanacis
Caſtorei
Ariſtolochiæ longæ
Leucopiperis
Macropiperis
Melanopiperis
Croci
Petroſelini Macedonici
Sagapeni ana ʒ s.
Hellebori nigri
Hellebori albi ana gr vi.
Mellis deſpumati triplum, hoc eſt, ℥. x.
ʒ vi. ℈ i. gr. iiii.

QVAEDAM exemplaria habent Colocynthidis ℥ ij. sed maximo errore. Nos itaque veram compositionem Nicolai Alexandrini sequimur, qui habet hanc proportionem.

COCCOGNIDII debent esse ʒ i. s. & gr. xij. si Alexandrinum Nicolaum sequi uolumus impressum, qui habet ʒ. xvj. & hæc compositio habet decimam partem Nicolai. Itaque si ʒ. i. s. & gr. xij. multiplicantur per decem, erunt ʒ. xvj.

NOTA ℈ ij. & gr. xiiij. sunt decima pars drachmarum nouem: in Nicolao autem Alexandrino impresso, non nouem sed undecim legitur: sed hoc factum est vitio librariorum xi. pro ix. ponentium, quamuis impressus codex pro xi. habet 11. id est vndecim per cifras scriptum. quòd autem legendum sit ix. et non xi. indicat degradatio ponderis in tota hac confectione.

¶ Exterminat diuturnas & inueteratas passiones, id est, maniā: ad omnes melācholias, epilepsias, scotomaticos, id est, vertiginosos & spumantes caducos, & qui sibi præmordent linguam, cephalalgicos, hemicranicos, & qui ita vexantur ex capitalibus commotionibus, vt videantur quasi dæmonium habere, qui appellantur spatici. Data, purgat, ne incendium aut lipotomia generetur corpori, quod suprascriptis passionibus subiacet, quibus inuitis etiam medetur. Paralyticis & tremulis subuenit: datur indigestis, cardiacis, pleuriticis, hepaticis: spleniticis: elicit menstrua, nephreticos, arteticos, & ischiadicos subleuat: venena & venenatas passiones & morsus admodum persanat,

ersanat, lepras & varias zermas emendat. Est autem sine vllo periculo, neque alias mo estias infert accipientibus, daturque de ea er in mense pondus drachmarum trium cũ nulsæ cyathis iij. & salis cochleari.

Hiera Pachij, ex descriptione Nicolai Alexandrini.

R. Stœchados
Marrubii
Chamædryros
Agarici
Colocynthidos ana ℈ x.
Opopanacis
Sagapeni
Petroselini
Mali terræ
Piperis albi ana ℈ v.
Cinnamomi
Spicæ nardi
Myrrhæ
Folii
Croci ana ℈ iiij.

Mellis despumati triplum, id est, ℈ CCLXXXV. qui faciunt lib. iij. ℥ iiij. ℈ v.

Arida omnia in tenuissimum puluerem tundito, liquores verò opopanacem, sagapenum, electa & pura in mortario tundito, deinde in feruenti mortario cum melle despumato feruenti adhuc vnito, ac reliquis misceto, cùm omnino læuigata fuerint. Cũ verò mel ad dissoluendos hos liquores acci-

pies, de suprascripta quantitate sumito, nihil addendo.

MALVM terræ, id est, radix Aristolochiæ rotundæ veræ.

SCRIBONIVS Largus mirum in modum effert huius Hieræ virtutes, quemadmodum etiam Marcellus. itaque non ab re fuerit tutò ea uti, cùm & nos eius efficaciam aliquoties experti sumus.

⋈ hæc nota significat Romanis scriptoribus denarium, est autē denarius pondus Romanum drachma paulò grauius. Nam drachmæ octo faciunt vnciam, cùm denarij septem constituant vnciam: non rarò tamen indifferenter pro drachma accipitur, sed malè.

¶ Compositio hæc sanat morbo comitiali correptos, furiosos, scotomaticos, cephalalgicos, facit ad deprauatam in vtramlibet partem. Ad tetanum, & Cynicū spasmum, præcipuè verò ad pectoris & lateris dolores prodest, ex qualibet causa factos siue latente & occulta, siue manifesta. Prætereà neruorum tensionibus mirificè conuenit, prodest & ad articularem morbum, ad spinam & totius lumborum dolorem: duritias in mammis mulierum cum dolore cōsistentes, ex toto interdum sanat. Ad stomachicos euidenter conuenit. Remediat enim eos quibus frequenter inacescit cibus, aut assiduè nauseant, aut saliua abundant, præcipuè verò melancholicis benefacit &c.

Catharticum imperiale, secundum de- scriptionem Nicolai Alexandrini.

R. Diagridii
Sacchari ana ʒ viii.
Cinnamomi
Nardi
Saxifragiæ
Polypodii ana ʒ iiii.
Charyophyllorum
Zingiberis
Celticæ, id eſt, ſpicæ Celticæ
Melanopiperis
Macropiperis
Cardamomi
Amomi, eius vice ſume noſtrum calamum aromaticum ana ʒ iii.
Mellis deſpumati lib. i. ℥ iiii. ʒ vii.

SAXIFRAGA, *quam Græci deſcribunt, mediam habet figuram & magnitudinem inter* Pulegium *&* Thymum. *Germanicè vocatur* Steinpolei.

¶ Caput optimè purgat, os bene olens reddit, de ſtomacho & toto corpore vtranque bilem deducit.

Puluis medicaminis Turbith, deſcriptione Auicennæ.

R. Zingiberis albi
Maſtiches ana ʒ x.
Turbith ſubtiliſs. puluerizati ʒ x.

Sacchari Tabarzet quantum eorum est.
Commisceantur.

¶ Purgat humores phlegmaticos, datur pueris, mulieribus, senibus; & humidis, delicatis & otiosis.

Puluis Senæ præparatæ, descriptione Montagnanæ.

R. Senæ ʒ xii.
Zingiberis
Macis ana ʒ iii.
Cinnamomi
Tartari ana ʒ i. s.
Hæc in puluerem redacta commisceantur.

¶ Purgat caput mirabiliter.
Dosis ʒ i. ante cœnam.

Puluis aut Tragea laxatiua.

R. Turbith ℥ i.
Zingiberis
Cinnamomi
Mastiches
Galangæ
Cardamomi minoris
Charyophyllorum
Anisi
Hermodactylorum
Diagridii ana ℥ s.
Foliorum Senæ ℥ ii.
Sacchari

Sacchari ℥ iiii.
Miſceantur in puluerem contrita.

¶ Purgat choleram, phlegma & melancholiam.

Puluis ſternutatorius.

R. Radicum Pyrethri ℥ i.
Caſtorei ℥ s.
Hellebori albi
Hellebori nigri ana ℥ i.
Maioranæ M i.
Miſceantur, fiat puluis lege artis.

Naſalia.

R. Calaminthæ
Maioranæ
Radicis Ireos
Seminis Nigellæ
Caſtorei
Seminis Staphiſagriæ ana ℈ i.
Hellebori albi
Pyrethri
Nucis muſcatæ
Myrrhæ rubeæ
Euphorbii ana ℈ ii.
In pulueres ſingula conterãtur, deinde cum Ladani ʒ vi. & melle modico formentur naſalia.

Species ad glandes, aut suppositoria acuta conficienda.

R. Hellebori albi
Granorum Colocynthidis ana ℥ i. s
Esulæ præparatæ
Hermodactylorum ana ℥ i.
Specierum Hieræ picræ simp. Gal. ʒ ii.
Misceantur pulverizata.

Suppositoria simplicia.

Conficiantur ex melle & sale.

PILVLAE.

Pilulæ Alephanginæ, secundum descriptionem Mesuæ.

R. Cinnamomi
Cubebarum
Ligni aloes
Calami aromatici
Macis
Nucis muscatæ
Cardamomi
Charyophyllorum
Asari
Mastiches
Schœnanthi
Spicæ Indicæ

Carpobalſami aut ſuccedanei eius ana ℥ i.
Abſinthii ſicci
Roſarum ana ℥ v.

Conterantur groſſo modo, & infundantur in aquæ libris duodecim, & coquantur lento igne in duplici vaſe vſque ad conſumptionem duarum partium, id eſt, ad remanentiam tertiæ partis. Deinde exprimantur fortiter, & colentur: in colaturæ libris duabus diſſolue Aloes Succotrinæ multoties in vitreo vaſe lotæ, cum aqua pluuiali, & iterum ſiccitate lib. i. agitentur ſimul continuè in ſole: deinde addantur pulueres Myrrhæ, Maſtiches ana ℥ v. Croci ℥ iii.

Deinde quod reliquum eſt colati decocti ex aromatibus, etiam affundito, & exiccentur ad ſolem vel in ſtufa, admiſcendo ſubinde quod denſatum eſt, liquido, & linteo puro vas obtegatur, aduerſus incidentium muſcarum & ſordium iniurias. Poſtremò reponatur maſſa, & fiant Pilulæ paruæ cùm neceſsitas requirit.

PILVLAE *Alephanginæ compoſitæ ſunt à Meſue, vt confortent potius ſtomachum & cerebrum, quàm vt aluum ducant. Propterea aloen toties lotam requirit, & nullum ſolutiuum medicamentum eis admiſcet, ſed confortantia omnia, niſi quis ſolum aſarum excipiendum eſſe contendat.*

ISTAE *pilulæ vbique ſunt in frequenti vſu, ſed rariſsimè, vt decebat, conficiuntur: nam detrahunt ponderi & numero aromatum, & augent pondus aloes: quidam etiam impuriſsimam aloen admiſcent, atque ipſius aloes ſordes. Porrò miror, cur*

Meſue iubeat vt decoquantur aromata, cùm tamen omnia aromata tenuißimis conſtent virtutibus, quæ facilè inter decoquendum reſoluuntur. Adeò etiam vt deinde ipſum decoctum aut colatura, prorſus nõ ſapiat aromata quæ incocta fuerant. Sed quia ita præparari hanc maſſam voluit Meſue, in nulla re immutabimus eius placitum.

QVIDAM confectioni huius maſſæ pilularum Alephanginarum conſulentes, dimidiam aromatum partem cum aqua decoquunt, & aloen in colatura diſſoluunt: alteram autem partem aromatum in minutißimum puluerem redactam, inter exiccandum maſſæ admiſcent, non abſurda admodum ratione, ſi aromata decoctionem ſuſtinerent.

¶ Ventriculum, cerebrum, & ſenſoria humoribus craſsis, putribus, pituitoſis purgant, & inde natum dolorem diſsipant, ventriculum roborant, & concoctionem eius iuuant.

Pilulæ Aſſaieret, ſecundum deſcriptionem Auicennæ.

R. Specierum Hieræ picræ, deſcriptione Galeni ℥ i.
Maſtiches
Myrobalanorum Citrinorum ana ℥ ſ.
Aloes optimæ ℥ ii.
Syrupi de Sthœchade q. ſ. Fiat maſſa.

¶ Bilem flauam & pituitam vacuant.

Pilulæ Arabicæ, ſecundum deſcriptionem Nicolai.

R. Aloes optimæ ℥ iiii.
Radicis Bryoniæ
Myrobalanorum Citrinorum
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Indorum
Myrobalanorum Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum
Maſtiches
Diagridii
Aſari
Roſarum ana ℥ j.
Caſtorei ʒ iii.
Croci ʒ i.
Succi Fœniculi q. ſ.
Fiat maſſa.

¶ Valent ad capitis dolorem, vertiginem, hemicraniamque, lætitiam generant, mentisque vigorem conſeruant, viſum acuunt, auditumq; amiſſum reparant, ac ſtomachum à vitioſis humoribus purgant.

Pilulæ Arthriticæ ſiue Artheticæ, deſcriptione Nicolai.

R. Hermodactylorum
Turbith
Agarici ana ʒ iiii.
Caſsiæ ligneæ veræ
Spicæ nardi Indicæ

Charyophyllorum
Xylobalſami } aut ſuccedaneorum
Carpobalſami } eorum.
Zingiberis
Maſtiches
Fœniculi
Aniſi
Saxifragiæ
Seminis Aſparagi
Seminis Ruſci, id eſt, bruſci
Roſarum
Granorum ſolis, id eſt, millii ſolis
Salis gemmei ana ʒ s.
Aloes optimæ ad pondus omnium
Succi fœniculi quantum ſufficit.
Fiat maſſa.

Ex aſparagi & Ruſci ſeminibus tantùm pulpa illa carnoſa accipi debet, abiectis corneis ſeminibus, idque ſemper eſt obſeruandum.

¶ Valent ad podagram, alioſque articulorum dolores.

Pilulæ de Agarico, deſcriptione Meſuæ.

℞. Agarici
Maſtiches ana ʒ iii.
Ireos
Praſsi ana ʒ i.
Turbith ʒ v.
Hieræ picræ ʒ iiii.
Colocynthidæ

Sarcocollæ

Sarcocollæ ana ʒ ii.
Myrrhæ ʒ i.
Sapæ quantum sufficit.
Fiat massa.

EGO *consulerem vt Hiera picra nondum melle commista acciperetur, hoc est species eius aromaticæ cum aloe tantùm mistæ: intelligenda autem est Hiera picra simplex Galeni.*

SAPA *est mustum optimum ad tertias decoctum.*

¶ Auxiliãtur asthmaticis, & aliis thoracis vitiis à crassis & pituitosis humoribus natis.

Pilulæ Aureæ, secundum descriptionem Nicolai.

R. Aloes
Diagridii ana ʒ v.
Rosarum
Seminis Apii ana ʒ ii. s.
Anisi
Fœniculi
Masticheś ana ʒ i. s.
Croci
Pulpæ Colocynthidis ana ʒ i.
Mucilaginis Tragacanthæ q. s.
Fiat massa.

¶ Caput expurgant, aciem oculorum exacuunt, flatus ventriculi & intestinorum dissoluunt, ac citra molestiam aluum deiiciunt.

Pilulæ Aggregatiuæ, ſecundum deſcriptionem Meſuæ.

R. Myrobalanorum Citrinorum
Raued Seni ana ℥ iiii.
Succi Eupatorii
Succi Abſinthii ana ℥ ii.
Diagridii ℥ vi.
Mrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Indorum
Agarici
Colocynthidis
Polypodii ana ℥ ii.
Turbith optimi
Aloes ana ℥ vi.
Maſtiches
Roſarum
Salis gemmei
Epithymi
Aniſi
Zingiberis ana ℥ i.
Electuarii de ſucco roſarum Meſuæ q. ſ.
Fiat maſſa.

RAVED *Seni, id eſt, Rhabarbarum orientale optimum.*

SVCCI *Eupatorij & abſinthij debent eſſe inſpiſſati, vt Aloe,*

PER *Eupatorium hoc loco intelligendum eſt Eupatorium quod Meſue deſcribit, quod idem eſt cum Gratiola. Germanicè vocatur vveyſaurin, copioſè naſcitur ad Albin. igitur hîc erit faciendus eius ſuccus*

¶ Valet

¶ Valent ad diuturnas febres, & vitia capitis, ventriculi, & iecinoris. Humores item biliosos & pituitosos educunt.

Pilulæ Benedictæ, descriptione Nicolai.

R. Specierum Benedictæ laxatiuæ ℥ vi.
Mellis rosati quantum sufficit.
Fiat massa.

¶ Humores pituitosos, potissimum ad articulos decũbentes eliciunt, à renibus quoque & vesica purgant.

Pilulæ Cochiæ, descriptione Rhasis.

R. Specierum Hieræ picræ Rhasis ℥ x.
Colocynthidæ ℥ iii. ℈ i.
Scammoneæ ℥ ii. s.
Turbith
Sthœcadis ana ℥ v.
Syrupi de Stœchade quantum sufficit.
Fiat massa.

STOECHAS *cùm simpliciter & indefinitè ponitur, semper est intelligenda Stœchas* Arabica.

¶ Cephalica rectius appellantur, quòd scilicet caput magna efficacia expurgent, ex eoque ac neruis humores crassos euacuent.

Hiera

Hiera picra Rhasis ad faciendum pilulas Cochias.

R. Rosarum rubearum
Spicæ nardi Indicæ
Mastiches
Xylobalsami } aut succedaneorum
Carpobalsami } eorum
Cinnamomi
Xylocassiæ veræ
Asari, videlicet radicum eius ana ℈ i. gr. vi.
Aloës ℥ vi. ℈ ii.

Pilulæ de Colocynthide, descriptione Mesuæ.

R. Pulpæ Colocynthidæ ℥ vi.
Myrobala. nigrarum, id est, Indarum
Myrobala. Citrinarum
Sagapeni
Bdellii mollis
Sarcocollæ ana ℥ v.
Aloes ℥ vii.
Nigellæ
Cymini Carmeni
Origani Persici
Nasturtii albi
Salis gemmei
Absinthii ana ℥ i.
Succi porri, quantum sufficit
Fiat massa.

CYMINUM *Carmenum, id est, orientale, ex Carmania regione.*

ORIGANUM *Persicum, idem est quod Creticum Origanum, & est Maioranæ simile.*

NASTURTIUM *album, id est, Thlaspi, Germanicæ vvegekressen, significat etiam Merretich.*

¶ Valent ad affectus pituitosos & melancholicos, ut alphos curatu difficiles, & iuncturarum dolores.

Pilulæ de Eupatorio maiores, descriptione Mesuæ.

R. Myrobalanorum Citrinarum
Succi Eupatorij Mesuæ
Succi Absinthij ana ℥ iij.
Raued Seni, id est, Rheubarbari ℥ iij. s.
Masticheses ʒ j.
Croci ʒ s.
Aloes Bonæ ℥ v.
Succi Endiuiæ quantum sufficit.
Fiat massa.

¶ Mirificè prosunt in febribus intermittentibus biliosis, morbo regio, iecinorisq; obstructionibus.

Pilulæ de Euphorbio, descriptione Mesuæ.

R. Euphorbii
Colocynthidæ
Agarici

Bdellii mollis
Sagapeni ana ℥ ii.
Aloes ℥ v.
Succi porri quantum sufficit.
Fiat massa.

¶ Ad emittédam hydropicorum flauam aquam, & materiam tumoris discutiendam valent: opem quoque afferunt lumborum doloribus, & podagræ humida causa concitatæ.

Pilulæ Fœtidæ maiores, descriptione Mesuæ.

R. Sagapeni
Hammoniaci
Opopanacis
Bdellii mollis
Colocynthidæ
Seminis Rutæ
Aloes
Epithymi ana ℥ v.
Hermodactylorum
Esulæ minoris ana ℥ ii.
Scammoneæ ℥ iii.
Cinnamomi
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Castorei ana ℥ i.
Trubith ℥ iiii.
Zingiberis ℥ i. s.
Euphorbii ℈ ii.
Succui porri quantum sufficit.
Fiat massa.

¶ Vacuant

¶ Vacuant Pituitam crassam, crudam, ob id conferunt affectibus inde natis, arthritidi, podagræ, gonagræ, dolori spinæ, & aliarum iuncturarum, uentriculi, colico, alphis, elephantiæ, & albaras.

Pilulæ Fœtidæ, secundum descriptionem Rhasis

R. Specierum Hieræ picræ Rhasis ʒ x.
Colocynthidæ interioris ʒ v.
Euphorbii ʒ ii. s.
Castorei
Piperis
Asæ fœtidæ
Sagapeni
Opopanacis
Seitaragi
Sinapis ana ʒ
Centaureæ minoris
Elaterii ana ʒ v.

Gummi, siue lacrymæ & liquores omnes densati, in succo Rutæ q. s. dissoluantur, deinde admistis reliquis fiat massa.

SEITARAGI *siue Scytari Indum, est herba similis Thlaspi maiori, id est, Merrettich, Latinis vocatur Lepidium maius, Germanicè, Roskressen, Pfefferwurtz, Romischkressen & Maurkressen, accipiendæ autem sunt radices eius aut semina.*

ELATERIVM, *id est, succus siluestris Cucumeris asinini exiccatus.*

Pilulæ

Pilulæ de Fumo terræ, deſcriptione Auicennæ.

R. Myrobalanorum Citrinarum
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Nigrarum, id eſt, Indarum ana ℥ v.
Aloes ℥ vii.
Scammoneæ ℥ v.

Succi fumi terræ clarificati quantum ſufficit, vt formetur ter hæc maſſa, nam cùm primò fuerit ſiccata maſſa, plus ſucci eſt addendum & rurſum exiccetur, idque tertiò eſt faciendum.

¶ Educunt è corpore humores bilioſos, acres & ſalſos, ideoque aduerſus omnia cutis vitia valent.

Pilulæ de Hermodactylis maiores, deſcriptione Meſuæ.

R. Hermodactylorum
Myrobalanorum Citrinarum
Aloës
Turbith
Colocynthidæ
Bdellii mollis
Sagapeni ana ℥ vi.
Caſtorei
Sarcocollæ
Euphorbii
Opopanaci

Seminis Rutæ
Seminis Apij ana ʒ iii.
Croci ʒ i. s.
Succi caulium quantum ſufficit.
Fiat maſſa.

¶ Aduerſus podagram & arthritin proſunt.

Pilulæ Indæ, deſcriptione Haly.

R. Myrobalanorum nigrarum, id eſt, Indarum
Hellebori nigri
Polypodij ana ʒ v.
Thymi
Epithymi
Stœchados ana ʒ vi.
Agarici
Lapidis Lazuli loti
Colocynthidæ
Salis Indi (aut ſalis gemmei) ana ʒ iiii.
Succi Eupatorij inſpiſſati
Spicæ Indicæ ana ʒ ij.
Charyophyllorum ʒ i.
Hieræ picræ ſimplicis Galeni ʒ xii.
Succi Apii quantum ſufficit.
Fiat maſſa.

¶ Valent ad affectus melancholicos, cancrum, elephantiam, alphos nigros curatu difficiles, melancholiam morbum, & inde ortum tumorem & mœrorem, quartanam, icterum, ſpleneticum, & ſplenis dolorem.

Pilulæ Hieræ simplicis Galeni.

℞. Aloes ℥ I.
Cinnamomi
Xylobalsami (aut succedanei eius)
Asari
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Masticheѕ Chiæ ana ʒ iii.
Mellis rosati quantum sufficit.
Fiat massa.

¶ Aduersus vitia ventriculi ex humoribus biliosis & pituitosis nata, prosunt.

Pilulæ de Hiera composita, descriptione Nicolai.

℞. Cinnamomi
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Schœnanthi
Asari
Xylocasiæ
Xylobalsami } aut eorum succedaneorum.
Carpobalsami
Violarum
Absinthii
Epithymi
Agarici
Rosarum
Turbith
Colocynthidæ

Masticheѕ

Masliches ana ℈ ij.
Aloes ʒ x. ℈ ii.
Fiat massa cum aqua Endiuiæ.

¶ Opē ferunt vitijs capitis, neruorumq́; ab humoribus pituitosis procreatis.

Pilulæ Hieræ cum Agarico.

R. Specierum Hieræ simplicis Galeni
Agarici trochiscati ana ʒ iiii.
Aloes bonæ ℥ i.
Mellis rosati quantum sufficit.
Fiat massa.

¶ Auxiliantur stomachicis, asthmaticis, & aliis stomachi & thoracis vitiis à crassis & pituitosis humoribus natis.

Pilulæ de lapide Lazuli siue Cyaneo, descriptione Mesuæ.

R. Lapidis Lazuli abluti ʒ vi.
Epithymi
Polypodii ana ʒ viii.
Scammoneæ
Hellebori nigri
Salis Indi, aut gemmei ana ʒ ii. s.
Agarici ʒ viii.
Charyophyllorum
Anisi ana ʒ iii.
Specierum Hieræ simplicis Galeni ʒ xv.
Succi Endiuiæ quantum sufficit.
Fiat massa.

¶ Valent ad affectus melancholicos, & bile vsta natos.

Pilulæ de lapide Armenio, descriptione Mesuæ.

R. Lapidis Armenii loti & præparati
Hieræ picræ ana ʒ v.
Epithymi
Polypodii ana ʒ viii.
Scammoneæ coctæ in Citonio ʒ iii.
Charyophyllorum ʒ ii.
Salis Indi aut gemmei ʒ i. s.
Cum succo Endiuiæ conficiatur massa.

¶ Melancholiam, & bilem vstam multiplicem vtranq; clementer vacuant, ob id morbis inde natis conferunt.

Pilulæ de Mezereo, descriptione Mesuæ.

R. Foliorum Mezerei præparatorum ʒ v.
Myrobalanorum Citrinarum ʒ iiii.
Myrobalanorum Chebulorum ʒ iii.
Confice cum Thereniabin & Tamarindis in aqua Endiuiæ dissolutis ana q. s.

THERENIABIN *siue Tereniabin, est Manna orientalis, quæ Græcis vocatur Drosomeli & Aeromeli,*

¶ Serosum excrementum valenter purgãt, seu aquas, ob id hydropem iuuant.

Pilulæ Lucis maiores, deſcriptione Meſuæ.

R. Roſarum
Violarum
Abſinthii
Colocynthidæ
Turbith
Cubebarum
Calami aromatici
Nucis Muſchatæ
Spicæ nardi Indicæ
Epithymi
Carpobalſami } aut eorum ſucceda
Xylobalſami } neorum.
Seſelios
Seminis Rutæ
Schœnanthi
Maſtiches
Aſari
Charyophyllorum
Cinnamomi
Aniſi
Fœniculi
Apii
Caſsiæ ligneæ, videlicet veræ
Croci
Macis ana ʒ ii.
Myrobalanorum Citrinarum
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Indarum
Myrobalanorum Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum

Raued ſeni.i.Rheubarbari ana ʒ iiii.
Agarici
Senæ ana ʒ v.
Euphragiæ ʒ vi.
Aloes ſuccotrinæ ad pondus omnium, id eſt ℥ xi. & ʒ ii.
Succi Fœniculi quantum ſufficit.
Fiat maſſa.

¶ Excrementa capitis pituitoſa educunt, viſumque roborant.

Pilulæ Lucis minores, deſcriptione Meſuæ.

R. Xylobalſami } aut eorum ſuccedaneorum
Carpobalſami } ana ʒ i,
Chelidoniæ, videlicet maioris radicum ʒ v.
Roſarum
Violarum
Abſinthii
Euphragiæ ana ʒ iii.
Senæ
Epithymi
Myrobalanorum Citrinarum
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Indarum
Myrobalanorum Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum
Agarici
Colocynthidæ
Schœnanthi
Lycii
Lapidis Lazuli loti ana ʒ ii. s.

Aloes

Aloes optimæ ad pondus omnium
Succi Fœniculi aut Chelidoniæ quantũ ſufficit. Fiat maſſa.

¶ Idem quod priora poſſunt, atram tamen bilem magis vacuant.

Pilulæ Maſtichinæ.

R. Maſtiches ℥ ii.
Aloes ℥ v.
Agarici ℥ i. s.
Infundatur Agaricus in aceto & oxymelle ſimplici per diem & noctem, & rurſum exiccetur, deinde formetur maſſa cum ſucco Artemiſiæ.

Pilulæ Maſtichinæ Petri de Ebano, ſiue Conciliatoris.

R. Maſtiches ʒ iiii.
Agarici optimi ʒ iii.
Aloes electæ ʒ x.
Confice cum ſyrupo de Stœchade.

¶ Præſeruant ſtomachum ab omni ægritudine, leniter purgant, & maximè confortant, & non permittunt humores corrumpi, & qui eis vtuntur, præſeruantur à doloribus ſtomachi, capitis, ventris, & matricis: conferunt triſtibus & melancholicis, & vitia matricis corrigunt.

Pilulæ de Aloe & Mastiche, descriptione Nicolai.

R. Aloes ℥ j.
Mastiches ℥ s.
Charyophyllorum
Rosarum rubearum ana ʒ j.
Croci
Diagridii ana ℈ ii.
Conformetur massa cum succo Fœniculi aut Absinthii.

¶ Respiciunt virtutem naturalem: purgant incolumiter stomachum à phlegmate, & à cholera.

Pilulæ de Aloe lota.

R. Aloes lotæ cum succo rosarum rubearum ℥ i.
Agarici trochiscati ʒ iii.
Mastiches ʒ ii.
Specierum Diamoschi dulcis ʒ s.
Cũ vino Maluatico cogantur in massam.

¶ Ventriculum, cerebrum, viscera reliqua, oculos, vterum putribus humoribus purgant, & roborant.

Pilulæ de Rhabarbaro, descriptionè Mesuæ.

R. Raued Seni.i.Rheubarbari ʒ iij.
Succi

Succi Glycyrrhizæ
Succi Absinthii
Mastiches ana ʒ i.
Myrobalanorum Citrinarum ʒ iii. s.
Seminis Apii
Seminis fœniculi ana ʒ iii. s.
Trochiscorum diarhodon ʒ iii. s.
Hieræ picræ simplicis ʒ x.
Aquæ fœniculi quantum sufficit.
Fiat massa.

¶ In febribus diuturnis, iecinoris obstructionibus, & aquæ inter cutem initiis conferunt.

Pilulæ pestilentiales Ruffi, quæ alias de tribus uocantur.

R. Aloes electæ ℥ ii.
Myrrhæ optimæ
Croci synceri ana ℥ i.
Confice cum vino aromatico.

¶ Mirificè aduersus pestiferæ luis contagia populatim grassantia pollent. Humores etiã ventriculo immersos educunt.

Pilulæ de Sarcocolla, descriptione Mesuæ.

R. Sarcocollæ ʒ iii.
Turbith ʒ iiii.
Colocynthidæ
Zingiberis ana ʒ i. s.

Salis gemmei ℥ i.
Aquæ Rosarum quantum sufficit.
Fiat massa

Pituitam vacuant, ob id pituitosis affecti bus commodant.

Pilulæ sine quibus esse nolo, descriptione Nicolai.

R. Aloes optimæ lotæ ℥ xiiii.
Myrobalanorum Citrinarum
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Nigrarum, id est, Indarũ
Myrobalanorum Bellericorum
Myrobalanorum Emblicorum
Rheubarbari
Mastiches
Absinthii
Rosarum
Violarum
Senæ
Agarici
Cuscutæ ana ℥ i.
Scammoneæ præparatæ ℥ vi. s.
Dissoluatur scammonea in succo Fœniculi sufficienti, & cum hac dissoluta Scammonea formetur massa.

¶ Mirabiliter purgant choleram, phlegma, & melancholiam: valent propriè ad cataractas & obscuritates oculorum, visum custo dientes: & aurium dolorem sanant, & iliosis conferunt.

Pilulæ Stomachicæ AlKindi.

R. Myrobalanorum Citrinarum
Myrobalanorum Nigrarum
Myrobalanorum Chebulorum ana ʒ iii.
Rosarum
Masticbes ana ʒ ii,
Cardamomi
Ligni aloes
Sandali citrini
Cubebarum
Charyophyllorum
Schœnanthi
Nucis muschatæ ana ʒ ii.
Raued Seni.i. Rheuba rbari ℥ s.
Turbith ʒ vii.
Aloes ad pondus omnium. Fiat massa.

¶ Cerebrum, & ventriculum corruptis humoribus purgant, ventriculum roborant, coctionem iuuant, appetentiam excitant.

Pilulæ Stomachicæ, descriptione Mesuæ.

R. Myrobalanorum Citri narum
Aloes
Turbethi ana ʒ x.
Rosarum
Spicæ Indicæ
Masticbes ana ʒ ii. s.
Anisi ʒ i. s.

Salis Indi aut ſalis gemmei
Croci ana ℥ i.
Formetur maſſa cum ſucco Abſinthii.

¶ Bilioſos & pituitoſos vacuant humores, eosq́ potiſsimùm qui caput & ventriculum obſident.

Pilulæ Imperiales magiſtrales.

R. Cinnamomi
Amomi, eius loco ſumatur acorus verus
Aniſi
Maſtiches
Cardamomi minoris
Zingiberis
Zeduariæ
Maceris
Nucis Muſchatæ
Charyophyllorum
Croci
Cubebarum
Ligni aloes
Turbethi
Tereniabin, id eſt, Mannæ.
Agarici
Foliorum Senæ
Mrobalanornm Citrinorum
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Indorum
Myrobalanorum Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum
Rhapontici veri, id eſt, Rheubarbari ad pondus omnium.

Aloes

Aloes quantum totum æquat.
Conficiantur cũ Sirupo rosato aut violato.

¶ Modicùm soluunt & plurimum confortant stomachum, & omnia intestina frigida: muniunt virtutes naturales, remouent frigiditatem, clarificant sanguinem & spiritum.

Pilulæ de opopanaco, descriptione Mesuæ.

R. Opopanacis
Hermodactylorum
Sagapeni
Bdellii mollis
Ammoniaci
Colocynthidos ana ʒ v.
Croci
Castorei
Myrrhæ rubeæ
Zingiberis
Piperis, id est, nigri
Macropiperis
Casiæ ligneæ
Myrobalanorum Citrinorum
Myrobalanorum Indorum
Myrobalanorum Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum ana ʒ i.
Scammoneæ ʒ ii.
Turbethi ʒ iiii.
Aloes ʒ xii.
Cogantur in massam cum infusione gummi in aqua caulium.

¶ Valent ad paralysim, spasmum cynicum, gonagram, podagram, & aliorum ar-

ticulorum dolores, morbosq; partium neruosarum frigidos.

Pilulæ de quinque generibus Myrobalanorum, descriptione Nicolai.

R. Quinque generum Myrobalanorum
Agarici
Diagridii
Colocynthidos
Senæ ana ʒ s.
Epithymi
Turbethi
Anisi
Marathri
Mastiches
Lapidis Lazuli præparati ana ʒ ii. gr. v.
Aloes ℥ i.
Formetur massa cum succo Absinthii.

¶ Educunt humorem cholericum, phlegmaticum, & melancholicum, & clarificant sanguinem.

Pilulæ de octo rebus siue Optomere, descriptione Nicolai.

R. Aloes
Diagridii ana ʒ ii.
Interioris Colocynthidos
Epithymi
Agarici
Masticheſ
Dauci Cretici

Myrobalanorum

Myrobalanorum Chebulorum
Abſinthi ana ʒ i.
Cum ſucco Solani conformetur maſſa.

¶ Purgant humores craſſos à capite, viſum clarificant, & cataractas oculorum prohibent.

Pilulæ de Serapino, deſcritione Meſuæ.

R. Sagapeni
Am moniaci
Opopanacis
Bdellii ana ʒ ii. s.
Seminis Apii
Ammios
Harmelæ, id eſt, ſeminis rutæ ſylueſtris
Aniſi ana ʒ i.
Acori, id eſt, calami aromatici
Caſsiæ ligneæ veræ
Calaminthæ
Spicæ Indæ
Centaurii, id eſt, minoris
Polii
Coſti
Salis gemmei ana ʒ s.
Aloes ʒ vi.
Colocynthidos ʒ v.
Cogantur in maſſam cum aqua aut ſucco Matricariæ

NOTATO, *ingreditur ſecundum Meſuæ Sata ragum Indum, ſed Clementius Clementinus loco eius poſuit Caſsiam ligneam.*

¶ Pollent

¶ Pollent ad iſchiadem, podagram, & reliquarum iuncturarum dolorem, ac etiã vteri, menſesque promouent.

Pilulæ de Bdellio maiores, Meſuæ.

R. Bdellii ℥ xii.
Ammios ℥ iii.
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Indorum
Myrobalanorum Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum
Auellanarum aduſtarum
Succini aut Karabæ ana ℥ ii. s.
Maceretur Bdellium in ſucco foliorum Porri, & conficiatur maſſa.

¶ Valent ad fluxum hæmorrhoidum & vlcerum in eis, & ad menſes immodicos.

Pilulæ de Cynogloſſa, deſcriptione Nicolai.

R. Cynogloſſæ
Opii
Seminis hyoſcyami ana iiii.
Myrrhæ Troglodyticæ ℥ vi.
Thuris maſculi ℥ v.
Charyophyllorum ℥ ii.
Cinnamomi
Styracis rubei ana ℥ ii.
Cum aqua roſarum conficiatur maſſa.

¶ Magnam vim obtinent in tenuibus ſiſtẽdis deſtillationibus, ac doloribus mitigãdis.

Pilulæ Bechiæ.

R. Pineorum nucleorum
Amygdalarum amararum ana ℥ i. s.
Glycyrrhizæ ʒ vi.
Succi glycyrrhizæ ℥ iiii.
Cum aqua roſarum conformetur maſſa.

¶ Aduerſus tuſsim veterem pollent, & gutturis ac faucium aſperitatem.

Pilulæ Alephanginæ, deſcriotione Valerij Cordi.

R. Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Citrinorum
Myrobalanorum Indarum
Myrobalanorum Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum ana ℥ ß.
Acori veri
Galangæ
Zedoariæ
Doronici Romani
Radicularum Aſari
Dictamni noſtratis radicum
Abſinthii
Roſarum ana ʒ iiii.

Contundantur omnia groſſo modo, & Myrobalani per ſe macerētur prius in aquæ clariſsimæ fontanæ lib. iiii. per horas xxiiii. deinde coquantur, donec ferè tertia pars aquæ ſit in vaporem reſoluta, poſtea coque etiam radices & aromata lēto igne in

in duplici vaſe, cũ aquæ clariſsimæ lib. vi. & affunde his antea coctas Myrobalanos cũ ſuo iuſculo, vltimò roſas addiiciendo coquantur vſque ad tertias, colentur poſteà fortiter exprimendo. hinc in colatura diſſolue

Aloes optimæ & lotæ, & rurſum exiccatæ lib. iii.

Ponãtur omnia in vitrea patina ad ſolem aut in ſtuffam, & agitentur ſæpiſsimè, vt cõcreſcens in margine Aloe, liquido commiſceatur: cùm verò mellis ſpiſsitudinem fuerint conſecuta, tunc adde ſequentium ſpecierum puluerem minutiſsimè tritum.

R. Galangæ
Cyperi
Zedoariæ
Doronici
Ligni aloes
Cinnamomi
Schœnanthi
Nardi Celticæ radicularum
Nucis Muſcatæ
Macis
Cubebarum
Cardamomi
Charyophyllorum ana ℥ iiii.
Maſtiches
Succini, id eſt, Karabe ana ʒ vi.
Myrrhæ
Croci ana ʒ iiii.

Agitentur optimè cum Aloe ſpecies, & fiat maſſa cum diligentia.

MYROBALANI *omnes hoc pondus debent habere exemptis nucleis siue lignis.*

PILVLAE *istæ Alephanginæ sunt efficaces, imò efficaciores prioribus: relinquimus tamen vnicuique liberum arbitrium, alterutram vel vtranque componendi.*

HOC *loco non debet poni* Dictamnus Creticus, *sed radices* Diptanni, *quæ vulgo in vsu sunt, & propriè cortex radicum eius. Germanicè vocatur* Aschvvurtz, *propterea quòd folia eius sunt similia* Fraxino *arbori, & hæc est vera* Fraxinella.

SIRVPI.

Sirupus de duabus radicibus.

R. Radicum Petroselini
Radicum Fœniculi ana ℥ iiii.
Aquæ quantum sufficit.
Sacchari clarificati lib. ii.
Coquantur secundum artem.

Sirupus de quinque radicibus.

R. Radicum Apii
Radicum Fœniculi
Radicum Petroselini
Radicum Rusci
Radicum Asparagi ana ℥ iiiß.
Aquæ quantum sufficit.
Sacchari lib. iiii.
Coquantur secundum artem.

¶Confert

¶ Confert febribus pituitosis & biliosis, & iis incipientibus.

Sirupus Acetosus simplex, descriptione Mesuæ.

R. Aceti vini lib. iii.
Sacchari clarificati in aqua lib. v.
Coquantur secundum artem.

¶ Est communis ad omnem materiam, digerit choleram, phlegma, & melancholiam, rationeque aceti attenuat crassos humores, incidit viscosos, duros mollit, ineptos euellit, vbique penetrat, oppilationes aperit, prouocat vrinam, putredini resistit, & corrigit malitiam humorum, idcirco in febribus pestiferis iuuat: sed ratione remissæ frigiditatis, tenues & subtiles humorum partes inspissat, adæquat, calorem refrigerat, viscera lenit, & sitim sedat.

Sirupus Acetosus compositus, descriptione Mesuæ.

R. Radicum Fœniculi
Radicum Apii
Radicum Endiuiæ ana ℥ iii.
Seminis Anisi
Seminis Fœniculi
Seminis Apii ana ℥ i.
Seminis Endiuiæ ʒ iiii.
Aquæ quantum sufficit.
Sacchari optimi lib. iii.

Acceti

Aceti acerrimi lib. ii.
Coquantur ſecundum artem

¶ Bilem craſſam & auulſu difficilem, ac pituitam incidit, terget: obſtructa hepatis, lienis, renum, aperit.

Sirupus acetoſitatis Citri, deſcriptione Meſuæ.

R. Acetoſitatis mali Citri per pannum deſtillatæ lib. vi.
Sacchari albiſsimi lib. iii.
Coquantur ſecundum artem.

RARO *habent pharma copolæ* Sirupum *acetoſitatis* Citri *verum: nam plerunque venditur pro eo* Sirupus Citreorum *conditorum*. Porrò *cùm quis bene conficere voluerit, oportet vt per filtrum aut pannum deſtilletur acetoſitas* Citriorum, *ſine vlla vi aut expreſsione, alioquin coagulatur, cùm refrixerit*, Sirupus.

¶ Aeſtum ac feruorem bilis flauæ, febriumque ardentium & peſtilentialium mitigat, ſitim quoque vehementem reſtinguit.

Sirupus Acetoſitatis Limonum.

R. Acetoſitatis limonum maturorum per filtrum deſtillatæ lib. vi.
Sacchari albiſsimi lib. iii.
Coquantur ſecundum artem.

¶ Vehementiùs infrigidat & penetrat,

quàm

quàm Sirupus acetositatis Citri : & valet contra putrefactionem, contra vermes, vehementiam caloris febrilis, & alios crudos humores.

Sirupus Aranciorum acetosorum.

R. Succi Aranciorum acetosorum per pannum aut filtrum distillati lib. vi.
Sacchari albissimi lib. iii.
Coquantur secundum artem.

AD *hunc modum potest etiam fieri ex succo Aranciorum dulcium.*

Sirupus de Agresta, descriptione Mesuæ.

R. Agrestæ lib. v.
Sacchari clarificati lib. iii. s.
Coquantur secundum artem.

AGRESTA *est succus vuarum immaturarum, qui Græcè vocatur Omphacium, & inspissatus seruatur: hoc autem loco recipienda est Agresta, nondum ad spissitudinem decocta.*

Agresta exprimi debet ex generosissimis vuis, apud nos paulò ante maturitatem.

¶ In magnis æstibus ad sitim restinguendum mirificè confert, vomitum & alui profluuium biliosum sistit, febribus biliosis succurrit, grauidarum vomitum etiam reprimit, ac ventriculum earundem firmat venenisque aduersatur.

Sirupus

Sirupus de Pomis, descriptione Mesuæ.

R. Succi pomorum dulcium
Succi pomorum acetosorum ana lib. v.
Coquantur, despumentur & colentur, deinde adde
Sacchari lib. iii.
Coquantur secundum artem.

SVCCVS *exprimendus est ex optimis pomis siue malis, qualia sunt quæ vveynlinge siue vveynseurlen vocantur, in acetosorum genere: ex dulcibus etiam sapidissima sunt eligenda.*

¶ Cor imbecillum roborat, ob id syncopen & cordis tremorem sanat.

Sirupus Granatorum dulcium, descriptione Mesue.

R. Succi Granatorum dulcium lib. v.
Sacchari albissimi lib. iii.
Coquantur secundum artem.

MALE *hodie faciunt Sirupum granatorum, indifferenter cum dulcibus acetosa granata miscentes: oportet enim vtrunque Sirupum tam acetosorum quàm dulcium granatorum seorsim conficere, nam diuersis morbis, morborumq; accidentibus medentur.*

¶ Sitim, tussim & pleuritidem iuuat.

Sirupus Granatorum acetoſorum, deſcriptione Meſuæ.

R. Succi granatorum acetoſorum lib. v.
Sacchari albiſsimi lib. iii.
Coquantur ſecundum artem.

¶ Febres bilioſas, & quæ ex pituitoſis flammam multam inuehunt, iuuat.

Sirupus Dinarij ſiue de Bizantijs ſimplex, deſcriptione Meſuæ.

R. Succi Eniduiæ
Succi Apij ana lib. ii.
Succi Lupuli
Succi Bugloſſæ domeſticæ aut ſylueſtris ana lib. i.
Succi depurentur & deſpumentur dum maneant lib. iiii.
Sacchari optimi lib. ii. s.
Coquantur con facilitate, donec fiat Sirupus.

QVIDAM differentiam faciunt inter Sirupum Dinarij & de Bizantijs, alterum ſimplicem, alterum compoſitum vocantes. Sed nos ſimplicis & compoſiti nomine diſtinguimus, vtrunque Dinarij ſiue de Bizantijs appellantes.

¶ Humores craſſos & lentos incidit atque extenuat, obſtructiones aufer, morboque regio ſuccurrit.

Sirupus de Bizantijs compositus, descriptione Mesuæ.

R. Succi Endiuiæ veræ
Succi Apii ana lib. ii.
Succi Lupuli
Succi Buglossæ domesticæ aut syluestris ana lib. i.
In Succis decoquantur
Florum rosarum ℥ ii.
Glycyrrhizæ ʒ iiii.
Seminis Anisi
Seminis Fœniculi
Seminis Apii ana ʒ iii.
Spicæ nardi Indicæ ʒ ii.
Colaturæ adde
Aceti lib. ii.
Sacchari albissimi lib. iii.
Coquantur secundum artem diligenter.

Sirupus Bizantinus compositus, est efficacior simplici.

Sirupus de Artemisia, descriptione Matthæi de Gradibus.

R. Artemisiæ M ii.
Pulegii
Calaminthæ
Origani
Melissæ
Dictamni Cretici
Persicariæ
Sabinæ, id est, Sauinæ

Amaraci,

Amaraci, hic accipe Maioranæ
Chamædryos
Perforatæ, id eſt, Hypericonis
Chamæpityos, id eſt, Iua aromatica
Comarum Matricariæ
Centaureæ minoris
Rutæ
Betonicæ
Bugloſſæ
Radicum Fœniculi
Radicum Apii
Radicum Petroſelini
Radicum Aſparagi
Radicum Bruſci
Radicum Saxifragiæ, eius loco accipiantur radices Pimpinellæ
Radicum Enulæ Campanæ
Radicum Cyperi
Radicum Rubeæ tinctorum
Radicum Ireos
Radicum Pæoniæ ana M j.
Baccarum Iuniperi
Seminis Liguſtici
Seminis Petroſelini
Seminis Apij
Seminis Aniſi
Seminis Nigellæ
Carpobalſami (aut ſuccedanei eius)
Coſti
Radicum Aſari
Radicum Pyrethri
Caſsiæ ligneæ aromaticæ
Cardamomi
Calami aromatici

Phu

Phu, id est, radicis eius ana ℥ s.
Aquæ quantum sufficit.
Sacchari lib. iiii.

Coquantur omnia magna diligentia, secundum artem, ne plus quàm necesse sit aro mata bulliant.

PRO *vulgari & falsò Dictamno hic debet poni Dictamnus Creticus, qui singulariter facit ad ea ad quæ Sirupus hic est compositus.*

SAXIFRAGIAM *Itali vocant eam herbam quam nos Pimpinellam appellamus, & huius radix hic debet accipi.*

¶ Medetur paßionibus matricis, & retinet eam in proprio loco, resoluit frigiditatem, ventositatem, & dolores, corroborat neruos, aperit poros, sanguinem corrigit, menstruis imperat, & prouocat.

Sirupus de Absinthio maior, descriptione Mesuæ.

R. Absinthii Romani lib. s.
Rosarum rubearum ℥ ii.
Spicæ Indicæ ʒ iii.
Vini clari veteris & optimi
Succi Cytoniorum ana lib. ii. s.
Macerentur in vase marmoreo aut fictili denso per noctem vnã, deinde decoquantur.
Colaturæ adde
Sacchari lib. ii.
Confice secundum artem.

Absinthium Romanum, id est, Absinthium Ponticum gustu adstringens, & arrmaticum: vulgare autem dicitur rusticum Absinthium.

¶ Ventriculum roborat & iecur, aliaq; instrumenta nutritionis, appetentiamq; excitat: contra regium morbum prodest, flatus discutit, humoresque per vrinam pellit.

Sirupus infusionis Rosarum.

R. Infusionis rosarum	lib.	v.
Sacchari clarificati	lib.	iiii.

Coquantur cum facilitate.

¶ Est conueniens ad extinguendam sitim in febribus acutis, & ad remittendum excessum caliditatis in eis, cõfortans stomachum relaxatum, & hepar supercalefactum, & cor, resistens putredini, conueniens tempore pestilentiæ & resistens venenositati.

Sirupus infusionis Violarum.

R. Infusionis violarum	lib.	v.
Sacchari clarificati	lib.	iiii.

Coquantur cum facilitate.

¶ Febribus acutis, iecinoris & cordis caloribus, asperitati gutturis, morbo laterali, tussique aridæ succurrit, sitim restringuit, aluumque emollit.

Infusio Rosarum Mesuæ.

R. Foliorum Rosarum lib. i. ponantur in vrceo anguſtiori, & infunde illis aquæ calidę lib. iii. aut quantum ſufficit vt madeât. Macerêtur per horas viii. aut xii. obſtructo fictilis orificio: deinde exprime leuiter, & excola infuſionem, abiectis roſis, & iterum inde recentes roſas, & infuſionem excolatam calefac, & infunde roſis, ac obſtructo oriſicio vrcei in calido loco dimitte per horas viii. vel xii. Poſteà rurſum excola, & colaturam infunde aliis recentibus roſis, & tertiò dimitte, & ſi efficaciorem facere volueris, etiam quartò recentes roſas in eodem diluto recalefacto macera, ac poſtremò addito ſaccharo, Sirupum facito.

Porrò quidam tundunt Roſas, quidam verò integras ponunt, & tuſæ quidem celerius vim ſuam & calorem in aquam deponunt, ac minorem locum occupant. At violæ cùm tunduntur, aliquam herbaceam & tædioſam acrimoniam acquirunt, hoc eſt Sye krigen einen gruſenden geſchmacKim mund quare conſulantur hac de re Doctores medici.

HAEC *infuſio dicitur alio nomine Muchar, & Mucharum, ſiue ex Violis ſiue Roſis fiat.*

MESVE *tantùm bis iubet Roſas infundi, melius verò eſt, vt ſæpius recentes abiectis ſubſtituantur.*

Infusio Violarum.

Infusio Violarum eodē modo fit, quo Rosarum infusio.

Sirupus de succo Fumi terræ maior, descriptione Mesuæ.

R. Myrobalanorum Citrinorum
Myrobalanorum Chebulorum ana ʒ xx.
Florum Borraginis
Florum Buglossæ
Florum Violarum
Absinthii
Cuscutæ ana ℥ i.
Glycyrrhizæ
Rosarum ana ʒ iiii.
Epithymi
Polypodii ana ʒ vii.
Prunorum numero C.
Passularum enucleatarū lib. s.
Tamarindorum
Pulpæ Cassiæ fistulę ana ℥ ii.
Aquæ lib. x.
Coquantur secundum artem ad tertias, deinde cola, & colaturæ adde
Succi Fumi terræ depurati
Sacchari albissimi ana lib. iij.
Coquantur lento igne ad iustam consistentiam, & repone.

Meum exemplar manu scriptum habet Prunorum lib. s. quemadmodum passulæ.

¶ Sirupus

¶ Sirupus Fumariæ maior, ventriculum & hepar roborat, obstructiones aperit, cutis morbos, præcipuè ab humore salso, vel vsto natos, vt psoram, lepram, impetiginem, serpiginem curat.

Sirupus de Mentha maior, descriptione Mesuæ.

R. Succi Cytoniorum muzorum
Succi Cytoniorum dulcium
Succi Granatorum acetosorum
Succi Granatorum dulcium
Succi Granatorum muzorum ana lib. i. s.
In succis macerentur per horas xxiiii. sequentia.
R. Menthæ siccæ lib. i. s.
Rosarum rubearum ℥ ii.
Coquātur deinde cum facilitate vsque ad medietatis consumptionem, colentur. & colaturæ adde
Mellis, vel
Sacchari lib. ii.
Coquantur ad perfectionem, & cùm reponis, aromatiza cum Gallia moschata trita vera, & in syndone ligata, atque ex orificio vasis suspensa.

MVZORVM, *id est, in vini saporem acescentium, nam muzus sapor de dulcedine & acetositate aliquid habet.*

NOTANDVM *est, si quis cum melle velit hunc Syrupum conficere, vt accipiat mel odoratum aromaticum, quale è Dantisco aduehitur, vel tale a-*

liud, vt est quod vocant, virgineum mel, & Saxo nes krutbonig, *quasi aromaticum mel, & non illud vulgare flatuosum.*

¶ Ventriculum frigidum ro borat, ob id nauseam, vomitum, singultum, fluorem alui sedat.

Sirupus de Mentha *minor, descriptione* Mesuæ.

R. Succi Menthæ depurati lib. i.
Succi Granatorum dulcium
Succi Granatorum acetosorum, ad medietatem coctorum
Sacchari, vel Mellis ana lib. i.
Coquantur sensim secundum artem.

I N *hoc quoque Sirupo notandum est, quod in proximo Sirupo de Mētha maiore diximus de melle.*

¶ Eandem ferè cum superiore facultatem habet.

Sirupus de Calamintha, descriptione Mesuæ.

R. Calaminthæ domesticæ
Calaminthæ syluestris ana ℥ ii.
Ligustici, id est, Seminis
Dauci (videlicet seminis eius)
Schœnanthi ana ʒ v.
Passularum enucleatarum lib. s.
Mellis lib. ii.

Aquæ

Aquæ quantum sufficit.
Coquantur secundum artem.

MEL *cùm additur huic Sirupo, tunc oportet esse optimum & aromaticum mel, vt antè etiam dixi. idq; in omnibus Sirupis & Oxymellibus obseruandum est.*

POTEST *etiam cum Sacharo fieri hic Sirupus, quia pauci optimum & aromaticum mel emere & expetere consueuerunt.*

DOMESTICA *Calamintha est quæ in agris & cultis locis nascitur, & vulgo vocatur* Kornmintze.

SYLVESTRIS *autem Calamintha est quæ in incultis locis & montibus prouenit, & appellatur Calamintha montana.*

¶ Lienosis plurimum confert, quibus durus est lien & penè irresolubilis, & his qui frigida viscera habent, & asthmate laborant, præsertim in senibus, & in habentibus antiquas tusses: siquis enim vel pectus, vel ventriculum, vel intestina crassa, tenaci & irresolubili materia plena habeat, hoc Sirupo sanatur.

Sirupus de succo Endiuiæ *simplex.*

R. Succi Endiuiæ depurati lib. viii.
Sacchari Tabarzeth lib. v. s.
Coquantur secundum artem.

ENDIVIA *vera, est herba satiua, caulibus folijsq; Cichoreæ similibus, maioribus tamen pin-*

guioribusq; , flores etiam similes sunt Cichoreæ. allatum est semen eius ex Italia, & iam multis in locis apud nos seritur.

¶ Valet principaliter ad omnes supercalefactiones hepatis & aliorum membrorum nutritiuorum, & in morbo laterali maximè conuenit.

Sirupus de Endiuia compositus.

R. Endiuiæ recentis
Borraginis
Scariolæ
Hepaticæ
Buglossæ
Melissæ
Lactucæ
Eupatorii ana M i.
Seminum frigidorum maiorum ana ℥ i.
Sandali albi
Sandali rubei ana ʒ i.
Florum cordialium ʒ iiii.

Coquantur secundum artem, in sufficienti quantitate aquæ: deinde cola, & colaturæ adde

Succi Endiuiæ depurati lib. i.
Vini Granatorum ℥ iii.
Sacchari albi lib. iiii.
Fiat Sirupus secundum artem.

¶ Valet præcipuè ad supercalefactiones hepatis, cordis, & aliorum membrorum nutritiuorum, & generaliter confert cuilibet complexioni

complexioni calidæ: & eſt aperitiuus oppilationum, & confortatiuus mẽbrorum debilitatorum à mala complexione calida: eſt etiam digeſtiuus materiarum cholericarum acutarum.

Sirupus de Cichorio cum Rhabarbaro *Nicolai* Florentini.

R. Endiuiæ domeſticæ
Endiuiæ ſylueſtris
Cichorii
Taraxacon ana M ii.
Cicerbitæ
Hepaticæ
Scariolæ
Lactucæ
Fumiterræ
Lupulorum ana M i.
Hordei non excorticati ℥ ii.
Veſicariæ, id eſt, alkeKengi
Glycyrrhizæ
Capillorum Veneris
Ceterach, id eſt, Aſplenii
Polytrichi
Adiantos ana ʒ vi.
Radicum Fœniculi
Radicum Apii
Radicum Aſparagi ana ℥ ii.

Coquantur in aqua ſufficienti, & percolentur, deinde cum Saccharo albo clarefacto fiat Sirupus, pro cuius vnaquaque libra inter coquendum adiiciantur
Rhabarbari optimi ʒ iiii.

Spicæ nardi ℈ iiii.

Colligato in linteolo raro quod ſępe exprimatur, dum Sirupus conſiſtentiam iuſtã nanciſcatur.

¶ Valet contra omnem materiam venenoſam in alterando & mundificando eam, & propriè in anthrace, & ſimilibus, valet & in febre peſtilentiali. Confortat cor & nutritiua, mundificat materias per vrinam & ſeceſſum, & facit appetere cibum, ac inducit ſomnum.

Oxyſacchara, ſimplex, deſcriptione Nicolai.

R. Sacchari albi lib. i.
Succi malorum granatorum acetoſorum ℥ viii.
Aceti. ℥ iiii.
Coquantur cum facilitate ad ignem in vaſe! ſtanneo dum Sirupi craſſamentum adſciſcat.

¶ Digerit materias cholericas phlegmati miſtas, quæ grauant ſtomechum & pręcordia, & faciunt tertianas duplas inordinatas, quas vocant erraticas, & ſimiles quartanis

Oxyſacchara compoſita, deſcriptione Nicolai Præpoſiti.

R. Capillorum Veneris

Linguæ ceruinæ, id est, Phyllitidis
Scolopendriæ, id est, Aspleni
Polytrichi
Hepaticæ
Violarum
Radicum fœniculi
Radicum Rusci
Radicum Asparagi
Radicum Graminis ana lib. i.

Hoc modo confice. In succo malorum granatorum, herbas, radices triduum macerato, quarto die parum bullire sinito, cũ forti expresione percolato, postremò addito Saccharo quod satis fuerit, ad iustã crassitiem concoquito.

¶ Concalefacta corpora potum iuuat: longis febribus, quas sanguis aut bilis creauit, & calori iecinoris auxilio est, & lienis obstructiones tollit.

Sirupus de Iuiubis, descriptione Mesuæ.

R. Iuiubarum numero lx.
Violarum
Seminis Maluæ ana ʒ v.
Capilli Veneris
Hordei mundati
Glycyrrhizæ ana ℥ i.
Seminis Cytoniorum
Seminis papaueris albi
Seminis Melonum
Seminis Lactucæ

Tragacanthæ ana ℥ iij.
Aquæ fontis lib. iiij. aut q. ſ.
Sacchari lib. ij.
Coquantur ſecundum artem.

¶ Sirupus iſte, confert raucitati, tuſsi, & pleuritidi.

Sirupus Violarum deſcriptione Meſuæ.

R. Violarum ℥ ij.
Seminis Cytoniorum
Seminis Maluæ ana ℥ j.
Iuiubarum
Sebeſten ana numêro xx.
Aquæ cucurbitæ quantum ſufficit.
Sacchari lib. j. s.
Coquantur ſecundum artem.

CVCVRBITA *debet deſtillari cùm adhuc eſt tenera, antequàm indureſcere incipiat.*

¶ Prodeſt pleuritidi & tuſsi à cauſa calida.

Sirupus de ſucco Violarum.

R. Violarum recentium iamiam lectarum quantitatem ſatis magnam & decerpe ab ijs purpurea foliola, & abiice virides eorũ cauliculos, quoniam herbaceam habent acrimoniam, & floridum colorem hebetant. Contunde deinde decerpta violarũ folia in mortario

tario marmoreo & exprime. mox

R. Expressi succi lib. ij.
Sacchari lib. iiij.

SACCHARVM *prius clarificetur, & ad instam consistentiam coquatur: amoto deinde ab igne Saccharo tepefieri sinito, & succum infundito, & rursum lento igne ad spissitudinem coquito, & emicantem in coquendo spumam continuò auferto.*

QVIDAM *spumam non auferunt, ne color pereat. Sed citò corrumpitur cum spuma repositus.*

HIC *violarum Sirupus in Misnia fit, præsertim Lipsiæ, vbi eum vocant Succum violarum.*

¶Bilis acrimoniam obtundit, ac ob lentorem thoracis vitiis est aptum.

Sirupus de Praßio, descriptione Mesuæ.

R. Prassii ℥ ii.
Glycyrrhizæ ℥ i.
Capilli Veneris
Hyssopi ana ʒ vi.
Calaminthæ
Anisi
Radicum Apii
Radicum fœniculi ana ʒ v.
Seminis Maluæ
Seminis fœnogræci
Radicis Ireos ana ʒ iii.
Seminis Lini
Seminis Cytoniorum ana ʒ ii.
Passularum enucleatarum ℥ ii.

Ficuum

Ficuum siccarum pinguium num. xvi.
Penidiorum lib ii.
Mellis lib. ii.
Aquæ quantum sufficit.
Coquantur secundum artem.

MEL *oportet esse aromaticum & optimum. potest tamen etiam cum Sacchara fieri.*

¶ Vitiis thoracis & pulmonis diuturnis, & à frigido tenacique humore excitatis, atque eradicatu difficilibus succurrit: hinc est quòd senibus & asthmaticis plurimum conducat.

Sirupus de Glycyrrhiza, descriptione Mesuæ.

R. Glycyrrhizæ rasæ ℥ ii.
Capilli Veneris ℥ i.
Hyssopi ℥ s.
Aquæ lib. iiii.
Macerentur horis xxiiii. Deinde coquantur ad dimidias. Colaturæ adde
Mellis optimi
Penidiorum
Sacchari ana ℥ viii.
Aquæ rosarum ℥ vi.
Fiat Sirupus secundum artem.

¶ Thoracem & pulmonem expurgat, ideoque diuturnæ tussi & pleuritidi auxiliatur.

Sirupus

Sirupus de Hyſſopo, deſcriptione Meſuæ.

R. Hyſſopi aridi
Radicum Apii
Radicum Fœniculi
Radicum Petroſelini
Glycyrrhizæ ana ʒ x.
Hordei mundati ʒ iiii.
Seminis maluæ
Seminis cytoniorum
Tragacanthæ ana ʒ iii.
Capilli Veneris ʒ vi.
Iuiubarum
Sebeſten ana numero xxx.
Paſſularum magnarum enucleatarum ℥ i. ʒ iiii.
Ficuum ſiccarum
Dactylorum pinguium ana num. x.
Penidiorum alborum lib. ii.
Confice ſecundum artem.

¶ Ad vitia thoracis & pulmonis efficax eſt, humoreſque excreatu difficiles extenuat, & educit.

Sirupus de Eupatorio, deſcriptione Meſuæ.

R. Radicum Fœniculi
Radicum Apii
Radicum Endiuiæ ana ℥ ii.
Glycyrrhizæ

Schœnanthi
Cuſcutæ
Abſinthii
Roſarum ana ʒ vi.
Capilli Veneris
Bedeguaris
Suchahæ
Florum aut radicum Bugloſſæ
Aniſi
Fœniculi
Eupatorij ana ʒ v.
Raued Seni, id eſt, Rhabarbari orientalis
Maſtiches ana ʒ iii.
Spicæ nardi Indicæ
Aſari
Folii, pro folio pone Spicam Romanam, ana ʒ ii.
Aquæ quantum ſufficit, aut lib. viii.
Succi Apii
Succi Endiuiæ ana lib. ii.
Sacchari lib. iiii.
Coquantur ſecundum artem.

PRO Bedeguare & Suchaha quæ hodie non cognoſcũtur, licet accipere Carduum Benedictum & Cardinam, id eſt, Cardopaciæ radicem.

Eupatorium quod Meſuæ ſemper intelligit, eſt Gratiola, vt antè etiam dictum fuit aliquoties.

¶ Frigidis iecinoris vitiis, ac eiuſdem obſtructionibus, aquæ inter cutem, maloque corporis habitui ſuccurrit: humores enim craſſos extenuat, roburque iecinori adiicit. Vrinas mouet, & hypochondriorum tenſionem demolitur.

Sirupus

Sirupus de Stœchade ſimplex.

℞. Florum Stœchadis ʒ xxx.
Thymi
Calaminthæ
Origani ana ʒ x.
Aniſi ʒ vii.
Paſſularum enucleatarum ℥ iiii.
Aquæ quantum ſufficit. Coquantur ſecundum artem. Colaturæ adde
Mellis optimi lib. iiii. s.
Condiatur cum
Cinnamomi
Calami aromatici
Zingiberis ana ʒ i. s.
Ligentur in ſindone & in Sirupo ſuſpendantur.

Sirupus de Stœchade compoſitus, deſcriptione Meſuæ.

℞. Florum Stœchadis ʒ xxx.
Thymi
Calaminthæ
Origani ana ʒ x.
Aniſi
Pyrethri ana ʒ vii.
Piperis longi ʒ iii.
Zingiberis ʒ ii.
Paſſularum enucleatarum ʒ iiii.
Aquæ quantum ſufficit.
Mellis opt mi lib. v.

¶ Coquantur

Coquantur ſecundum artem lento igne. Colaturæ adde mellis prædictas lib. v. & cùm reponis, tum condias ſequentibus ſpeciebus in ſindone rara & munda ſuſpenſis.

R. Cinnamomi
Calami aromatici
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Zingiberis
Piperis nigri
Piperis longi ana ℥ i. s.

Contundantur groſſo modo.

Ego in condiendo Sirupo de Stœchadis vtroque, pro CALAMO *aromatico mallem imponere, Schœnanthum aut Galangam, nam vero Calamo aromatico iam caremus.*

¶ Iuuat omnes affectus frigidos cerebri & neruorum, vt paralyſim, epilepſiam, ſpaſmum, ſpaſmum cynicum, tremorem, ac ventriculum firmat.

Sirupus de Epithymo, deſcriptione Meſuæ.

R. Epithymi ℥ xx.
Myrobalanorum Citrinorum
Myrobalanorum Indarum ana ℥ xv.
Cuſcutæ
Fumiterræ ana ℥ x.
Thymi
Bugloſſæ

Calaminthæ
Emblicorum
Belliricorum
Glycyrrhizæ
Polypodii
Agarici
Stœchados ana ʒ vi.
Rosarum
Fœniculi
Anisi ana ʒ ii. s.
Prunorum numero xx.
Passularum enucleatarum ℥ iiii.
Tamarindorum ℥ ii. s.
Aquæ quantum sufficit.
Sacchari lib. iii.
Sapæ lib. ii.
Coquantur secundum artem

SAPA *est mustum optimum a tertias deco-ctum.*

¶ Atram bilem, & alios humores vstos vacuat, ob id morbos ex his nascentes, elephantiam, cancrum, vlcera maligna, fistulosa, psoram, lepram præcauet, curatque.

Sirupus de Nymphea, descriptione Frā*cisci de* Pedemontium.

R. Florum Nympheæ ℥ ii.
Florum vngulæ Caballinæ aquaticæ
Psyllii integri
Acetosæ ana ℥ i.
Seminis Cucurbitæ

Seminis

Seminis Citrulli
Seminis Cucumeris
Seminis Melonis ana ʒ iiii.
Seminis Lactucæ
Seminis Endiuiæ
Seminis Scariolæ
Seminis Portulacæ ana ʒ ii.
Radicum Fœniculi ℥ i.
Aquæ Hordei quantum sufficit.
Sacchari lib. i.
Aceti albi
Succi Granatorum acetosorum ana ℥ ii.
Coquantur secundum artem, deinde aromatizentur cum
Sandali Citrini
Spicæ nardi Indicæ ana ʒ i. s.

DVAE *sunt Nymphea species, altera candidum, altera luteum florem habet, & vtriusque flores hunc Sirupum ingrediuntur. Nam autor huius Sirupi eam speciem, quæ albos habet flores vocat Nenuphar, alteram verò quæ luteos fert flores, appellat vngulam Caballinam aquaticam, à foliorum figura, & florum colore,*

SCARIOLA *est species Endiuiæ, quam nos in Germania vocamus, Endiuiam, vulgò Gensdistel, & habet spinulas in dorso foliorum,*

¶ Bilis flauæ feruorem extinguit, ideòque mirificè in ardentibus aliisque acutis febribus auxiliatur, somnum quoque conciliat.

Sirupus

Sirupus de Papauere, descriptione Mesuæ.

℞. Capita papaueris albi recentia
Capita papaueris nigri recentia ana ʒ lx.
Aquæ pluuialis lib. iiii.
Coquantur vsque quò remaneant tantùm aquæ lib. i. s. Colaturæ adde
Sacchari
Penidiarum ana ℥ vi.
Fiat Sirupus secundum artem.

¶ Valet ad catarrhum & tussim, causam insomniæ.

Sirupus de Papauere compositus, descriptione Mesuæ.

℞. Papaueris albi
Papaueris nigri ana ʒ L.
Capillorum Veneris ʒ xv.
Glycyrrhizæ ʒ v.
Iuiubæ numero xxx.
Seminis Lactucæ ʒ xl.
Seminis Maluæ
Seminis Cytoniorum ana ʒ vi.
Coquantur in lib. iiii. aquæ vsque ad duas, & cum
Sacchari &
Penidiarum ana ℥ viii.
Fiat Sirupus secundum artem.
¶ Valet ad tussim siccam, phthisin, catarrhum, insomniæ causam.

Sirupus

Sirupus de succo Myrtillorum, descriptione Mesuæ.

R. Succi Myrtillorum depurati lib. viii.
Sacchari clarificati lib. iiii.
Coquantur secundum artem.

CVRANDVM *est vt efferatur ex Italia, aut Narbonensi Gallia Myrtillorum succus, si quis volet hunc Sirupum conficere.*

¶ Sirupus Myrtarum ventriculum & viscera roborat, ob id fluorem alui antiquatum sistit, & tussim mitigat.

Sirupus Myrtinus compositus.

R. Myrtillorum ℥ xx.
Sandali albi
Sumach
Balausticorum
Berberis ana ℥ xxx.
Mespilorum ℥ centum
Succi Granatorum
Succi pomorum agrestium ana lib. ii.
Omnia in dictis succis coquantur, & fiat Sirupus cum
Sacchari lib. v. secundum artem.

Hic Sirupus sistit ventris fluorem, etiam antiquum, & screatum sanguinis.

Sirupus de ſucco Acetoſæ, deſcriptione Meſuæ.

R. Succi Acetoſæ depurati lib. iii.
Sacchari clarificati lib. ii.
Cōquantur ſecundum artem.

¶ Febribus bilioſis & peſtilentialibus ſaluber eſt, cordis & ventriculi flammeum calorem extinguit, ipſaque roborat.

Sirupus de ſucco Borraginis.

R. Succi Borraginis depurati lib. viii.
Sacchari deſpumati lib. iiii.
Coquantur aliquandiu. deinde
R. Florum Borraginis recentium lib. i.
Contundantur aliquantulum & coquantur in aquæ quantitate ſufficienti, & colaturam adfunde prædictis, & fac ſecundum artem.

SVCCVS *Borraginis prius eſt clarificandus cū albuminibus ouorum, alioquin plus ſatis mucilaginoſus fieret Sirupus.*

¶ Cor ipſum roborat, eiusq; tremorem & ſyncopen ſanat, manicos & melancholicos iuuat.

Sirupus de ſucco Bugloſſæ.

R. Succi Bugloſſæ depurati lib. viii.

Sacchari lib. iiii.
Florum Buglossæ recentium lib. i.

Flores tusi coquantur in aqua, & colatura prioribus astusa simul ad perfectionem coquatur.

Intelligo hic eam Buglossam, quæ vulgò in vsu est, non illam Italicam maiorem.

SVCCVS *Buglossæ difficulter exprimitur, nã fit mucilago dum tunditur Buglossa, ideò tusa dimittẽda est per noctem in frigido loco, & postridie exprimendus Succus, atque cum albuminibus ouorum clarificandus.*

¶ Cor confortat, lætitiamque generat.

Sirupus de Lupulo.

℞. Succi Lupuli depurati lib. iiii.
Succi fumi terræ depurati lib. ii.
Sacchari lib. vi.
Coquantur secundum artem.

POTEST *etiam hic Sirupus fieri è solo Lupuli succo, vt Mesuæ placet, in capite de speciebus volubilis, Exprimendus autem est succus Lupuli cùm adhuc teneræ sunt eius viticulæ & asparagi.*

¶ Refrigerat, & collectionum impetus lenit. Bilem regio morbo laborantibus detrahit, pituitam in aqua intercutem exigit per aluum.

Iuleb Rosatum.

R. Aquæ rosarum lib. iiii.
Sacchari clarificati lib. ii.
Fiat cum diligentia secundum artem.

¶ Febrium, thoracis, & ventriculi incendium, caloremque flammeum extinguit, sitim inexpletam sedat.

Iuleb Violatum.

R. Aquæ violarum lib. iiii.
Sacchari clarificati lib. ii.
Coque vt Iuleb Rosatum.

¶ Febres, phlegmonas, pleuritidem, asperitatem gutturis & thoracis, ac tussim mitigat.

Miua Cytoniorum simplex, descriptione Mesuæ.

R. Succi Cytoniorum depurati lib. xii.
Coquantur ad medietatem, & affunde vini veteris optimi lib. viii.
Sacchari lib. xii.
Coquantur secundum artem.
¶ Ventriculum roborat, & cibum in eo continet.

Miva Cytoniorum aromatica, descriptione Nicolai.

R. Succi Cytoniorum acetosorum lib. xx.
Vini veteris optimi lib. x.
Mellis despumati optimi lib. vi.
Potest tamen etiam cum saccharo fieri.

Coquantur ad perfectionem, & aromatizentur, in syndone ligatis, cum

Cinnamomi electi
Cardamomi maioris ana ℥ iii.
Charyophyllorum ℥ ii.
Zingiberis
Masticbes ana ℥ i. s.
Croci ℥ ii.
Xyloaloes
Macis ana ℥ i. s.
Moschi ℥ i.
Galliæ moschatæ veræ ℥ ii.
Fiat secundum artem.

¶ Ventriculum, hepar, & cætera viscera roborat, appetentiam excitat, coctionem iuuat, vomitum & lienteriam sedat.

Mel Rosatum, descriptione Mesuæ.

R. Rosarum rubearum nondum penitus apertarum lib. ii.
Mellis optimi lib. vi.
Coquantur lento igne secundum artem.

¶ Stomachum confortat & mundificat, & est digestiuum materiarum phlegmaticarum

carum in stomacho & meseraicis contentarum.

Mel Rosatum aliud efficacius.

R. Foliorum Rosarum rubearum nondum explicatarum contusorum lib. ii.
Coquantur in aquæ cœlestis lib. iiii.
Colaturæ fortiter expressæ adde
Succi rosarum rubearum depurati
Mellis optimi despumati ana lib. iiii.
Coquantur secundum artem.

Oxymel simplex descriptione Mesuæ

R. Mellis optimi despumati lib. iiii.
Aceti vini acerrimi
Aquæ clarissimæ ana lib. ii.
Mel cum aqua despumetur iterum diligenter, & cùm aqua fuerit consumpta, tunc adde acetum, & coque secundum artem.

¶ Humores crassos, lentos ac pituitosos incîdit, extenuat, & abstergit, atque adeò obstructiones aufert, sputum educit, spiritumq́ue faciliorem reddit.

Oxymel compositum.

R. Radicum Fœniculi
Radicum Apii ana ℥ iiii.
Radicum Petroselini
Radicum Rusci
Radicum Asparagi

Seminis Apii
Seminis Fœniculi ana ℥ i.
Coquantur in aquæ claræ lib. vi. aut quantum sufficit. Colaturæ adde
Aceti acerrimi lib. i.
Mellis optimi despumati lib. ii.
Coquantur secundum artem.

¶ Humores crassos & pituitosos incidit, extenuat, & abstergit: obstructiones tollit iecinoris, lienis, ac renum: vrinam mouet, sudoremque euocat.

Oxymel Scilliticum simplex, descriptione Mesuæ.

R. Mellis despumati lib. iii.
Aceti Scillitici lib. ii.
Coquantur secundum artem.

¶ Humores crassos, lentos, auulsu contumaces separat: ob in confert ventriculi, & aliorum viscerũ affectibus hos humores sequentibus, ructum acidum sanat, & vesicæ mollificationem, seu vrinæ incontinentiam.

Oxymel Scilliticum compositum.

R. Radicum Apii
Radicum Fœniculi ana ℥ iiii.
Radicum Petroselini
Radicum Rusci
Radicum Asparagi

Seminis

Seminis Apii
Seminis Fœniculi ana ℥ i.
Coquantur in aquæ lib. vi. aut quantum sufficit. Colaturæ adde
Aceti Scillitici lib. i.
Mellis optimi despumati lib. ii.
Fiat secundum artem.

¶ Id potentius multò incidit, tenuat, terget, obstructa aperit, in diuturnis quartanis, & quotidianis, quàm Oxymel compositum de radicibus.

Mel Anacardinum, descriptione Azaranij

R. Anacardos recentes. Terantur, & in aqua coquantur, donec melliginem quandã in rubeo colore fuscam remittãt: eam aquæ innatantem auferto, & reponito.

Mel Emblicorum.

Mel Emblicorum, est mel in quo Emblici Myrobalani sunt conditi.
Alii verò vocant Emblicorum decoctum ad mellis consistentiam inspissatum.

Mel Passularum.

R. Vuarum passarum lib. iiii. Infundantur eis aquæ lib. xii. aut quantum sufficit. & macerentur horis xxiiii. deinde coquantur ad remanentiam tertiæ partis. Colentur, & co

latura decoquatur ad craſsitudinem mellis, & reponatur. hoc decoctum vocatur Mel paſſularum.

ROB.

Rob de Ribes compoſitum.

R. Succi Ribes lib. iiii.
Sacchari optimi lib. ii.
Coquantur ſecundum artem.

¶ Ventriculum firmat, vomitum bilioſum reprimit, ſitim reſtinguit, aliasque excretiones bilioſas ſiſtit.

Rob de Ribes ſimplex.

R. Succi Ribes lib. viii.
Coquantur per ſe ad ſpiſsitudinem mellis, & reponatur.

Rob de Berberis compoſitum.

R. Succi Berberis lib. iiii.
Sacchari optimi lib. ii.
Coquantur ſecundum artem.

Rob de Berberis ſimplex.

R. Succi Berberis lib viii.
Coquatur per ſe vſque ad mellis ſpiſsitudinem.

¶ Rob ex oxyacantha eaſdem quas præcedens facultates obtinet.

Rob Nucum, deſcriptione Meſuæ.

R. Succi corticum viridium Iuglandium lib. iiii.
Mellis optimi lib. ii.
Coquantur ſecundum artem.

¶ Deſtillationi tenuium humorum à capite, & inflammationem excitantium confert.

Diamoron, deſcriptione Nicolai.

R. Succi Mororum Celſi lib. ſ.
Succi Mororum rubi lib. i.
Mellis optimi deſpumati lib. i.
Sapæ ℥ iii.
Coquantur ſecundum artem.

¶ Contra depaſcentia oris vlcera, ad dentium affectus & gingiuarum noxas, atque ad omnia oris vitia gargarizatus proficit.

Diamoron aliud, deſcriptione Valerij Cordi.

R. Succi Mororum rubi
Succi Mororum rubi Idæi
Succi Mororum Celſi
Succi Fragarum ana lib. ii.
Mellis deſpumati optimi lib. iii.
Coquantur lento igne ſecundum artem.

MORORVM *omnium succus exprimendus est antequàm perueniant ad maturitatem. Porrò Mora rubi* Idæi *& Fraga citiùs maturescunt quàm alia, ideò oportet vt horum Succus colligatur, & cum saccharo decoctus reponatur, donec alij maturescant. Sint autem succi vniuscuiusque lib. ij. Sacchari lib. i. ad quemuis eorum, id est, Sacchari lib. ij.*

RVBVS *Idæus est ille rubus, quem nos vocamus* Himpen. *eius mora siue fructus vocantur* Himper.

LOHOCH.

Lohoch sanum & expertum, descriptione Mesuæ.

R. Cinnamomi
Hyssopi
Glycyrrhizæ ana ʒ iiii.
Iuiubarum
Sebesten ana numero xxx.
Passularum enucleatarum
Ficuum siccarum
Dactylorum pinguium ana ℥ ii.
Fœnogræci ʒ v.
Capilli veneris M i.
Anisi
Fœniculi
Ireos
Seminis Lini
Calaminthæ ana ʒ iiii.

Coquantur secundum artem in aquę clarissimæ

rißimæ lib. iiii. ad consumptionem lib. ii.
Colaturæ expressæ adde
Penidiarum lib. ii.

Coquantur ad perfectionem, posteà insperge subsequentia minutißimè incisa & tusa.

R. Pinearum mundatarum ʒ v.
Amygdalarum dulcium mundatarum
Succi Glycyrrhizæ
Tragacanthæ
Gummi Arabici
Amyli ana ʒ iiii.
Ireos ʒ ii.
Agitentur omnia simul celerrimè, donec albescat.

¶ Tussi vocisque asperitati à frigiditate natæ auxilio est. Crassos in thorace & pulmone humores extenuat.

Lohoch de Pino, descriptione Mesuæ.

R. Pinearum ʒ xxx.
Amygdalarum dulcium
Auellanarum assatarum
Tragacanthæ
Gummi Arabici
Glycyrrhizæ
Amyli
Capilli Veneris
Ireos ana ʒ iiii.
Carnium dactylorum ʒ xxxv.
Amygadalarum amararum ℥ iii.
Mellis passularum

Butyri recentis
Sacchari Tabarzet ana ʒ iiii.
Mellis Tabarzet lib. iii. ℥ i. ʒ iiii.

Conterenda contundantur, & incidenda incidantur minutiſsimè, & cum melle excipiantur.

MEL TabarZet eſt optimum, ſynceriſsimum atque odoratiſsimum mel, quale ex Dantiſco affertur.

¶ Tuſsi diuturnæ, difficultati ſpiritus, & aſthmati ſuccurrit: humores in thorace craſſos incidit, & extenuat.

Lohoch de Papauere, deſcriptione Meſuæ.

R. Papaueris albi ʒ xxv.
Amygdalarum dulcium
Pinearum
Gummi Arabici
Tragacanthæ
Succi Glycyrrhizæ ana ʒ x.
Amyli
Seminis Portulacæ
Seminis Lactucæ
Seminis Cytoniorum ana ʒ iiii.
Croci ʒ i.
Penidiarum albarum ℥ iiii.
Sirupi de papauere lib. iii.

Omnia contundantur & incidãtur atque cum Sirupo excipiantur, ſecundum artem. Porrò iſte Sirupus de Papauere ſic fieri debet.

R. Ca-

R. Capitum Papaueris albi recentium,
Capitũ Papaueris nigri recentium ana ℥ vi.
Seminis Lactucæ
Florum violarum ana ℥ i.
Aquæ quantum sufficit, aut lib. viii.
Coquantur. & colaturæ adde
Sacchari lib. iiii.
Coquantur ad spissitudinem.

HOC *Lohoch de Papauere appellatur etiam alio nomine Diapapauer.*

¶ Iuuat tussim, & gutturis asperitatem à catarrho calido, tenui (quem sputum liquidum indicat) eum enim coquit, & crassat. Confert etiam febribus ardentibus, dolenti thoraci, pleuritidi.

Lohoch de Scilla, descriptione Mesuæ.

R. Succi Scillæ
Mellis despumati ana lib. i.
Coquantur secundum artem.

Scilla propriè succum non habet, sed mucilaginem, quæ sic est colligenda.
R. Scillas crudas tres aut quatuor eius laminas puriores, plenas & nitidas, in partes incidito cultello eburneo, deinde in pila siue mortario fictili aut lapideo siue marmoreo terito cum agitaculo ex ligno Guaiaco siue sancto facto, & deinde exprime & vtere.

¶ Eclegma de Scilla, materiam crassam, lentam, coctu difficilem in partibus respiratoriis, expelli facilem strenuè reddit, & natam inde spirandi difficultatem, & thoracis dolorem leuat.

Lohoch de pulmone uulpis, descriptione Mesuæ.

R. Pulmonis vulpini siccati
Succi Glycyrrhizæ
Seminis Anisi
Seminis Fœniculi
Capilli Veneris ana ℥ i.
Sacchari clarificati ℥ xv.

Conterantur omnia tenuissimè & cum Saccharo excipiantur.

¶ Abstergit & consolidat vlcera pectoris & pulmonis, & præferendum est aliis remediis in phthisi.

Lohoch ad asthma.

R. Scillæ assatæ ℥ s.
Radicum Ireos
Hyssopi
Prasii ana ʒ i.
Myrrhæ rubeæ
Croci ana ʒ s.
Cum mellis quantitate sufficienti fiat Lohoch.

¶ Ad asthma & tussim antiquam valet: humorem enim crassum tenuat.

TROCHISCI

TROCHISCI.

Trochisci de Vipera, descriptione Andromachi.

R. Carnis viperinæ cum anetho, sale, & aqua coctæ ℥ viii.
Panis triticei purissimi triti & cribrati ℥ ii.

Formentur trochisci cum iusculo, in quo decoctæ fuerint carnes Viperinæ, & inungantur cum Opobalsamo, aut oleo Macis, aut Charyophyllorũ, aut Nucis muscatæ: sed oleum Charyophyllorũ proprius accedit ad naturam Balsami. Siccentur in loco vmbroso, libero ventoque perflabili.

VIPERA *est serpens, quem recentiores vocant* Tirum, *Itali verò* Marassum *&* ScurZionem, *vt scribit* Nicolaus Leonicenus. *Ingrediuntur aut hi trochisci in theriacam. Apud nos verò nõ licuit videre hoc serpentum genus. Igitur ex Italia peti debent veri trochisci de Vipera.*

Trochisci Scillitici, descriptione Andromachi.

R. Scillæ assatæ lib. i.
Farinæ Orobi ℥ viii.
Formentur trochisci secundum artem.

Trochisci Hedychroi, descriptione Aetij.

R. Mari siue Maioranæ, aut loco eius Dictamni Cretici
Asari
Sampsuchi
Aspalathi, eius loco sumatur semen agni casti
Opobalsami, eius loco accipiatur oleum Caryophyllorum
Schœnanthi
Calami aromatici, eius loco sumatur Galanga
Phu pontici ana ʒ i. gr. xv.
Xylobalsami
Cinnamomi
Costi ana ʒ i. s.
Myrrhæ Troglodyticæ
Folii, aut succedanei eius
Spicæ nardi Indicæ
Croci
Casiæ ana ʒ iii. s. gr. xv.
Amomi, aut succedanei eius ℈ ii. gr. xiii.
Mastiches ʒ s. gr. vii. s.
Vini veteris odorati dulcis quantum sufficit. Formentur trochisci.

MARVM *herba est non dissimilis* Maioranæ, *eius loco accipitur* Dictamnus Creticus.

SAMPSVCHVS, *id est* Maiorana, *quidam habent* Amaracum, *quod idem est. Non enim debet hoc loco accipi* Matricaria *aut* Cotula fœtida, *quæ etiam*

etiam vocatur Amaracus.

ASPALATHVS *est cortex quidam odoratus. eius loco accipe lignum Aloes aut Sandalum citrinum odoratissimum, aut semen Agni casti.*

FOLIVM, *pro Folio sume Spicæ Romanæ radicum, Macis ana partes æquales.*

HI *Trochisci appellantur ab Arabibus Alindaracaron, à recentioribus verò vt Nicolao sunt parũ immutati, & vocantur Diacoralli.*

Trochisci Hedychroi, descriptione Galeni.

R. Corticum radicum Aspalathi, ipsius loco sumatur semen Agni casti.
Nardi Indicæ
Calami aromatici, sume eius loco Galangam
Foliorum Malabathri
Costi
Asari
Xylobalsami
Phu
Amaraci, hîc significat Maioranam
Masliches ana ℥ vi.
Schœnanthi
Cinnamomi
Amomi
Casiæ
Rheupontici, id est, Rhabarbari
Myrrhæ
Croci ana ℥ xii.

Omnia subtilissimè trita cum vino Phalerno, in trochiscos formẽtur, qui in vmbra exic-

exiccentur, & Opobalsamo aut oleo Charyophyllorum inuncti reponantur.

GALENVS *in libello de Theriaca ad Pamphilianum scripto, ad hunc modum præcipit conficiendos esse Hedychroos trochiscos. Sunt enim proximis non ignauiores.*

Pro Aspalatho, quo caremus, licet accipere semen Agni casti, aut ligni aloes, aut Sandalum citrinum odoratum. Oportet etiam diligenter aduertere, ne pro Aspalatho Asphaltum legatur aut accipiatur.

Pro Amomo vero, quo caremus, pone Carpesium, aut vocatum Calamum aromaticum.

Pro Vino Phalerno accipe aliud quoduis vinum generosißimum.

Trochisci Hedychroi alij Galeni.

R. Mari
Asari
Amaraci, id est, Maioranæ
Aspalathi ana ʒ ii.
Schœni, id est, squinanthi
Calami odorati
Phu pontici
Xylobalsami } aut succedaneorum eorum
Opobalsami }
Cinnamomi }
Costi ana ʒ iii.
Myrrhæ
Folii Malabathri, aut succedanei eius
Nardi Indicæ
Croci

Cassiæ ana ℥ vi.
Amomi aut succedanei eius ℥ xii.
Mastiches Chiæ ℥ i.
Vini Phalerni quantum sufficit.

Formentur trochisci, & in vmbra exiccentur, Opobalsamo aut oleo Charyophyllorum vncti.

Pro Maro sume Dictamnum Creticum.

ASPALATHI *loco, sume lignum Aloes, aut Sandalum Citrinum, aut semen Agni Casti, vt Galenus de succedaneis dicit.*

Pro Calamo, sume Galangam.

Pro Opobalsamo, sume oleum Charyophyllorũ.

AMOMI *loco, sume vocatum Calamum aromaticum.*

Pro Malabathro, sume Spicæ Romanæ radices, aut Spicæ Romanæ radicum, & Macis ana partes æquales.

CASSIA, *id est, Cassia lignea aromatica similis Cinnamomo.*

MASTICHE *Chia, id est, Mastix è Chio insula, quæ est optima.*

HAEC *est genuina Hedychroi compositio, vt Galenus dicit, & hæc debet ingredi theriacam Andromachi senioris.*

GALENVS *primo libro de Antidotis ad hunc modum carmine describit compositionẽ Hedychroi magmatis, vbi theriacæ compositionem docet. Non tamen diligenter distinguit pondera rerum. Nam omnia coniungit coniunctionibus copulatiuis, τὲ & καὶ, hoc est, que, &, et.*

Trochisci Cyphi, descriptione Damocratis.

R. Carnium Vuæ passæ albæ & pinguissimæ
Terebinthinæ coctæ ana ℥ xxiiii.
Myrrhæ
Schœni, id est, Squinanthi ana ℥ xii.
Calami vnguentarij ℥ ix.
Cinnamomi ℥ iiii.
Bdellii
Onychis
Nardi spicæ
Cassiæ optimæ quæ est similis Cinnamomo
Cyperi purgati
Arceuthidum maximarum & pinguissimarum ana ℥ iii.
Aspalathi ℥ ii. s.
Croci ℥ i.
Mellis optimi
Vini ana quantum satis est ad formandum & incorporandum.

MELLIS *& vini parum debet addi, vt tantùm cum his conficiantur trochisci.*

CARNES *Vuæ passæ atque Iuniperi baccas recentes & pingues minutissimè condito tunditoq; deinde* Bdellium *Myrrhamq; affuso vino diluito, postea reliqua omnia in tenuissimum puluerem redigito, ac demum adhibito modico mellis despumati optimi trochiscos formato.*

ARABES *hos trochiscos vocant* Cochion.

Per vuas passas hîc intellige eas, quas vocant vuas Cybibas, vulgò Cibeben.

TEREBINTHINAE *coctæ. quomodo coquatur resina Terebinthina ostendam inferius ĩ tractatu de præparatione medicamentorum.*

CALAMVS *vnguentarius, id est, aromaticus verus, pro quo sume Galangam, quia hodie caremus vero Calamo aromatico.*

ONYCHIS*, id est, Blattæ BiZantiæ electæ.*

CYPERVM *purgatum præcipit accipiendum, quoniam plerunque fibris sordidis sunt obsitæ radices eius.*

ARCEVTHIDES*, sunt baccæ Iuniperi, hic autem debent accipi Iuniperi magnæ grandes baccæ quoniam autem caremus ipsis, vulgaris & minoris Iuniperi baccas accipere licet.*

Pro Aspalatho sumatur semen Agni Casti, ex mente Galeni de succedaneis.

Trochisci Ramich, descriptione Mesuæ.

R. Succi Acetosæ, aut loco eius succi
Cytoniorum austerorum ℥ xvi.
Rosarum ℥ i.
Bulliant parum & colentur. Colaturæ addatur
Gallarum iamiam tritarum ℥ iii.

Coquantur denuò aliquantulum, deinde inspergatur sequentium specierum minutissimus & optimè commistus puluis.

R. Rosarum ℥ i.
Sandali machoziri ℥ i. ʒ ii.
Gummi Arabici ℥ i. ʒ iiii.

Carnium

Carnium Sumach
Spodii ana ℥ i.
Agrestæ ʒ vii.
Granorum Myrti ℥ iiii.
Ligni aloes
Charyophyllorum
Macis
Nucis Muscatæ ana ʒ iiii.

Misceantur omnia optimè, deinde exiccentur, exiccata rursus in tenuissimum puluerem terantur, & formentur trochisci subtiles cum Camphoræ aureo vno, & aqua Rosarum quantum sufficit. Exiccentur in vmbra libera, exiccati reponantur.

¶ Ventriculum, cor, hepar, imbecilla firmant, & lubrica viscera ac intestina, cholceram morbum sistunt, acrimoniam obtundunt, animum reddunt tranquillum, omnem hæmorrhagiam cohibent, ob quam naribus sanguine fluentibus flando impellitur, aliis medicamentis miscentur.

Trochisci de Cappare, descriptione Mesuæ.

℞. Corticum radicum Capparis
Seminis agni casti ana ʒ vi.
Hammoniaci ʒ iiii.
Seminis Nigellæ veræ
Calaminthæ
Succi Eupatorii, id est, Gratiolæ
Amygdalarum amararum
Foliorum Rutæ

Radicis

Radicis Ariſtolochiæ rotundæ veræ
Seminis Naſturtii ana ʒ ii.
Scolopendriæ ʒ i.

Formentur trochiſci cum Hammoniaco prædicto in aceto diſſoluto, & exiccati reponantur.

SCOLOPENDRION *eſt Ceterach, & non Lingua ceruina.*

¶ Ad ſplenis duritiem & flatus eius diſsipandos valent.

Trochiſci de Eupatorio, deſcriptione Meſuæ

R. Tereniabin, id eſt, Mannæ
Succi Eupatorii ana ℥ i.
Roſarum ʒ iiii.
Spodii ʒ iii. s.
Spicæ Nardi Indicæ ʒ iii.
Rheubarbari
Aſari
Aniſi ana ʒ ii. s.

Formentur trochiſci cum aqua Cuſcutæ, & in vmbra libera ventoque perflata exiccati reponantur.

PRO *Spodio ſumatur Ebur combuſtum.*
EVPATORIVM *Meſuæ, intelligendum eſt Gratiola.*

¶ Obſtructionem & tumorem præter naturam hepatis & lienis ſanant, ae inde natas febres

febres antiquas, & harum rigorem, ictērū, ac incipientem hydropem.

Trochiſci Diaion, deſcriptione Nicolai Alexandrini.

R. Florum Violarum ℥ xv.
Amyli ℥ ix.
Seminis papaueris albi ℥ vii.
Rhabarbari ℥ v.
Seminis plantaginis ℥ iii.
Balſami (loco eius oleum Charyophyllorum) ℥ i.
Rhodoſtagmatis quantum ſufficit.
Formentur trochiſci.

DIANI, *vel* DIAVI *aliâs vocantur hi trochiſci, ſed corrupto nomine.*

PER VIOLAS *hoc loco oportet intelligere* Violas albas, *quæ hodie vocantur* Cheyri citrini *vulgò* Gelbe Violen.

PER *Balſamum intelligitur Opobalſamum.*

RODOSTAGMA, *id eſt, aqua Roſarum.*

¶ Excalfactiones mitigant, aluumque emolliunt.

Trochiſci Diani, deſcriptione Nicolai.

R. Violarum albarum viridium ℥ v.
Amyli ℥ iii.
Papaueris albi ℥ ii. ℈ i.
Seminis Plantaginis ℥ i.
Rheubarbari ℈ i.

Opobalſami

Opobalsami (aut succedanei eius) ℈ i.
Aquæ Rosarum quantum sufficit.
Formentur trochisci.

NICOLAVS *alter, paulò aliter componit trochiscos* Diani, *vt hæc ostendit compositio.*
VIOLAE *Albæ, id est, Cheyri citrini.*

Trochisci de Lacca, descriptione Mesuæ.

R. Laccæ mundatæ
Succi Glycyrrhizæ
Absinthii
Berberis
Succi Eupatorii, id est, Gratiolæ
Rhabarbari
Aristolochiæ longæ
Costi
Asari
Amygdalarum amararum
Rubeæ tinctorum
Anisi
Apii
Schœnanthi ana ʒ i.

Formentur trochisci drachmæ pondere cum aqua Eupatorij.

Mesue intelligit suum Eupatorium, id est, Gratiolam.

¶ Trochisci Cancami, valent ad obstructiones hepatis, & lienis, & inde natas febres varias antiquas, & ascitem per vrinas mouent.

Trochisci Diarhodon, descriptione Nicolai.

R. Rosarum viridium ʒ iiii.
Spodij, id est, Eboris combusti ʒ ii.
Sandali rubei ʒ i. s. gr. vii.
Sandali albi ʒ i. gr. xii.
Croci ℈ ii. gr. vii.
Camphoræ gr. xii.
Aquæ rosarum quantum sufficit.
Formentur trochisci.

¶ Ista compositio debet administrari in magnis confectionibus ipsius Nicolai.

Trochisci de Rheubarbaro, descriptione Mesuæ.

R. Raued boni, id est, Rheubarbari ʒ x.
Succi Eupatorii, id est, Gratiolæ
Amygdalarum amararum ana ʒ iiii.
Rosarum
Spicæ Nardi Indicæ
Anisi
Rubeæ tinctorum
Seminis Apii
Absinthii
Asari ana ʒ i.
Formentur trochisci aurei vnius pondere cum aqua Cuscutæ

¶ Valent ad hepatis obstructionem, dolorem, tumores præter naturam, affectus inueteratos

ueteratos eiusdem, & hydropem, & icte-
um, & formæ corruptionem.

Trochisci de Berberis, descriptione Mesuæ.

R. Berberis ℥ ii.
Spodii
Xyloaloes
Seminis Acetosæ
Mastiches
Galliæ moschatæ veræ
Spicæ nardi Indicæ ana ℥ i.
Gummi Arabici ℥ iii.
Rosarum ℥ v.
Aquæ rosarum quantum sufficit.
Formentur trochisci.

¶ Trochisci Oxyacanthæ valent ad intemperiem calidam, fluorem alui, & hepatis dolorem.

Trochisci Galliæ Moschatæ, descriptione Mesuæ.

R. Xyloaloes crudi ℥ v.
Ambræ ℥ iii.
Moschi ℥ i.
Mucilaginis Tragacanthæ cum aqua rosarum factæ quantum sufficit.
Formentur trochisci parui.

¶ Cerebrum corque roborant, vomitum & alui profluuium sistunt, oris, at-

que adeò corporis totius odorem commendant.

Trochisci Aliptæ moschatæ, descriptione Nicolai.

R. Ladani purissimi ℥ iii.
Styracis Calamitæ ℥ i. s.
Styracis rubeæ ℥ i.
Ligni aloes ʒ ii.
Ambræ ʒ i.
Camphoræ ℈ i. s.
Moschi ℈ s.
Aquæ Rosarum quantum sufficit.
Formentur trochisci secundum artem.

STYRAX *rubea, hic non significat Thymiama, aridum illum & nigrum corticem: sed resinam Storacis quæ subruffa, aut flaua est, id est, optima Styrax.*

¶ Valent pueris patientibus asthma & constrictionem pectoris, & etiam non valentibus lac retinere: fit inde optimum fumigium & odoriferum, & assumuntur etiam ad pretiosissimas medicinas.

Trochisci de Agarico, descriptione Mesuæ.

R. Agarici electi ℥ iii.
Salis gemmæ ℥ i.
Sirupi acetosi simplicis quantum sufficit.
Formentur trochisci, & reponantur in calido siccoque loco.

¶ Purgant

¶ Purgant ex cerebro & capite phlegma crassum cum cholera mistum. Et præcipuè educunt ex pectore crassos humores, putridos, & viscosos.

Agaricus Trochiscatus, descriptione Mesuæ.

R. Agarici electi ℥ iiii.
Vini infusionis zingiberis quantum sufficit.
Formentur trochisci.

Trochisci de Caraba, descriptione Mesuæ.

R. Carabæ aureos vi.
Cornu cerui vsti
Gummi Arabici assati
Corallii rubei vsti
Tragacanthæ
Acaciæ
Hypocistidis
Balaustiorum florum
Mastiches
Laccæ
Papaueris nigri assati ana aureos ii.
Thuris
Croci
Opii ana aureum i. s.
Mucilaginis Psyllii quantum sufficit.
Formentur trochisci.
Fiunt & hi trochisci sine opio.

¶ Trochisci ex Succino, inuenti sunt ad constringendũ sanguinẽ vndecunque fluentem,

tem, menstrua, sputum, fluxum sanguineum, & hæmorrhoidalem, & consolidant vlcera pectoris & pulmonis.

Trochisci de Myrrha, descriptione Rasis.

R. Myrrhæ ʒ iii.
Lupinorum ʒ v.
Foliorum Rutæ
Menthastri
Pulegii Ceruini
Cymini
Rubeæ tinctorum
Assæ fœtidæ
Sagapeni
Opopanacis ana ʒ ii.
Succi Artemisiæ quantum sufficit.
Formentur trochisci secundum artem.

MENTHASTRVM *est syluestris Mentha pilosis & hirsutis foliis.*

PVLEGIVM *Ceruinum, id est, Dictamnus Creticus.*

¶ Prouocant menstrua, & sedant passiones quæ ex retentione menstruorum proueniunt.

Trochisci de AlkeKengi, descriptione Mesuæ.

R. Fructus AlkeKengi ʒ iii,
Seminis Citrulli

Seminis

Seminis Albatechæ
Seminis Cucurbitæ ana ʒ iii. s.
Boli Armeniaci
Gummi Arabici
Thuris
Sanguinis Draconis
Papaueris albi
Amygdalarum amararum
Succi Glycyrrhizæ
Tragacanthæ
Amyli
Pinearum ana ʒ vi.
Seminis Apii
Carabæ
Terræ ſigillatæ (aut Boli armeni leuantici)
Hyoſcyami
Opii ana ʒ ii.
Succi Alkekengi quantum ſatis fuerit ad formandum trochiſcos.

Fiunt & hi trochiſci ſine opio.

ALBATECHA *ſiue Batega, eſt Melon magnus Indus viridis & ſubniger.*

¶ Trochiſci Halicacabi valēt ad renum & veſicæ vlcera, & natam inde dyſuriam.

Trochiſci de Roſis, deſcriptione Raſis.

R. Roſarum ʒ iiii.
Ligni aloes ʒ ii.
Maſtiches ʒ i s.
Abſinthii

Cinnamomi
Spicæ nardi Indicæ
Casfiæ ligneæ (aut succedanei eius)
Florum Squinanthi ana ℨ i.
Vini veteris quantum ad formandum trochiscos satis fuerit.

¶ Sunt efficaces ad multos affectus, præsertim ad ventriculi dolorem, malam coctionem, febres antiquas, hydropem incipientem, & illos maximè, quibus forma corrumpitur.

Trochisci de Camphora, descriptione Mesuæ.

R. Rosarum ℨ iiii.
Spodii
Glycyrrhizæ ana ℨ ii.
Seminis Cucurbitæ
Seminis Citrulli
Seminis Cucumeris
Seminis Melonis
Tragacanthæ
Croci
Gummi Arabici
Spicæ nardi Indicæ ana ℨ i.
Sandali citrini ℨ ii. s.
Ligni aloes
Cardamomi
Amyli
Camphoræ ana ℈ ii.
Sacchari Tabarzet
Tereniabin, id est, mannæ ana ℨ iii.

Mucilaginis

Mucilaginis Psyllii cum aqua Rosacea factæ quantum sufficit. Formentur trochisci.

¶ Trochisci Camphoræ, conferunt ad febres ardentes, bilis & sanguinis feruorem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & ab his sitim inexpletam: ictérum quoque, ac phthisim & hecticam curant.

Trochisci de Terra sigillata, descriptione Mesuæ.

R. Sanguinis Draconis
Gummi Arabici assati
Trochiscorum Ramich
Rosarum rubearum
Seminis Rosarum
Amyli assati
Spodii
Acaciæ
Lapidis Hæmatitis
Hypocistidis
Florum balaustiorum
Boli armeniaci
Terræ sigillatæ, vel Boli armenij
Corallii rubei
Carabæ ana ʒ ii.
Margaritarum
Tragacanthæ
Papaueris nigri ana ʒ i. s.
Seminis Portulacæ assati
Cornu cerui vsti
Thuris

Gallarum Cypressi
Croci ana ℥ ii.
Aquæ Arnoglossæ quantum sufficit.
Formentur trochisci.

SPODII. *pro Spodio sume Ebur combustum præparatum.*

SEMEN *Rosarum hic significat Antheram, id est, luteos apices qui sunt in rosis, hi exiccati rubescunt.*

GALLAE *Cypressi etiam vocantur nuces Cypressi.*

¶ Sunt admodum efficaces ad sputũ sanguinis cum aqua plantaginis poti: ad fluorem verò sanguinis è naribus, fronti illiti: ad menses immodicos, vtero iniecti, vel pubi illiti: ad mictum sanguinis, in vesicam iniecti: & ad alias hæmorrhagias, parti sanguine fluenti impositi.

Trochisci de Spodio, descriptione Mesuæ.

R. Rosarum rubearum ℥ xii.
Spodii ℥ x.
Seminis acetosæ ℥ vi.
Seminis Portulacæ
Coriandri præparati
Pulpæ Sumachi ana ℥ ii. s.
Amyli
Florum balaustiorum
Baccarum Berberis ana ℥ ii.
Gummi Arabici assati ℥ i. s.
Agrestæ quantum sufficit.
Formentur trochisci.

¶ Valét ad febres biliosas cum alui fluore. Inflammationem ventriculi, & hepatis, & sitim continuam sedant.

Trochisci de Absinthio, descriptione Mesuæ.

R. Rosarum
Absinthij
Anisi ana ʒ ii.
Raued, id est, Rhabarbari
Succi Eupatorij, id est, Gratiolę
Asari
Seminis Apii
Amygdalarum amararum
Spicæ nardi Indicæ
Masticheſ
Folij ana ʒ i.
Succi Endiuiæ quantum sufficit.
Formentur trochisci secundum artem.

Pro Folio, accipe radices Spicæ Romanæ, aut radicum Spicæ Romanæ, & Macis ana partes æquales.

¶ Obstructiones ventriculi & hapatis, & & ab his dolorem, & febres antiquas tollunt: dictas partes, reliquasque nutritorias roborant, ac appetentiam excitant.

Trochisci Alhandali, descriptione Mesuæ.

R.. Pulpæ Colocynthidis ℥ x.

Incidantur minutissimè, & fricentur cum
olei Rosacei ℥ i.
Deinde sume
Tragacanthæ
Gummi Arabici
Bdellii ana ʒ vi.

Macerentur hæc in aqua Rosacea, donec liquefiāt & dissoluantur: deinde cum parte resolutarum lacrymarum formētur ex prædicta Colocynthide trochisci, qui siccētur, & cum fuerint siccati, contundantur minutissimè, & rursum formentur trochisci cum reliquo diluto lacrymarum, atque reponantur.

¶ Trochisci Colocynthidos in hieram Hermetis, & compositiones alias iniiciendi loco Colocynthidos, sunt salubriores quàm ipsa Colocynthis.

Trochisci Bechij *albi*.

R. Sacchari albissimi lib. i.
Sacchari Candi optimi
Sacchari Penidii ana ℥ iiii.
Ireos ℥ i. ʒ vii.
Amyli ℥ i. s.
Mucilaginis Tragacanthę albissimæ cum aqua Rosacea factæ quantum sufficit.
Formentur trochisci parui, & signentur.

¶ Auxiliantur tussiculosis, & difficulter spirantibus.

Trochisci Bechij nigri.

R. Succi Glycyrrhizæ ℥ iiii.
Styracis Calamitæ ℥ i. s.
Sacchari Candi ℥ ii. s.
Specierum Diaireos Salomonis
Specierum Lohoch ſani ana ℥ s.
Sacchari Penidij lib. s.
Sacchari albiſsimi lib. ii. ℥ iii.
Mucilaginis Tragacanthæ cum aqua Hyſſo pi factæ, quantum ſufficit.
Formentur trochiſci & ſignentur.

¶ Abſciſſæ vocis iacturam reſarciunt, & proſunt his qui patiuntur tuſsim calidam & ſiccam: leniunt pectus, & facilitant ſputum.

EMPLASTRA.

Emplaſtrum Diachylon ſimplex, deſcriptione Meſuæ.

R. Mucilaginis Fœnogræci
Mucilaginis ſeminis lini
Mucilaginis radicum Altheæ ana lib.i.
Olei veteris clari lib. iii.
Lithargyrii lib. i. s.
Coquantur ſecundum artem, & fiat emplaſtrum.

DIACHYLON *vocatur hoc Emplastrum à succis viscosis siue mucilaginibus. hodie corrupto nomine dicunt Diaquilon.*

MVCILAGINES *istæ debent esse spissæ & viscosæ, ideoq; oportet vt quantitas seminum & radicum sit satis magna, vnde fieri debent mucilagines.*

¶ Scirrhos hepatis, lienis, ventriculi, & aliarum partium, ipsas etiam chœradas & duritìes reliquas emollit, & iuuat.

Emplastrum Diachylon compositum.

R. Mucilaginis radicum Altheæ
Mucilaginis seminis Lini
Mucilaginis Mediani corticis vlmi
Mucilaginis Fœnogræci ana ℥ iiii.
Olei Chamæmelini
Olei Liliorum
Olei Anethini ana ℥ i.
Hammoniaci
Galbani
Opopanacis
Sagapeni ana ℥ s.
Ceræ nouæ ℥ xx.
Croci ʒ ii.
Terebinthinæ ℥ ii.

Gummi siue lacrymæ resoluantur in vino optimo, & conficiantur secundum artẽ.

Porrò hyeme licet oleorum & terebinthinæ pondus augere.

VLMVS *arbor est quæ vocatur Germanicè Ylmen*

men & Rusteru. Cortex eius medius est similis cortici Tiliæ, Gleich wie ein bast. ex eo debet fieri Mucilago.

CHAMAEMELVM *vulgò vocatur Camomilla.*

¶ Maturat apostemata & mollit duritïes, partim resoluit, & partim digerit, abstergitque saniem ruptorum apostematum, & sanat phlegmones.

Emplastrum Diachylon magnum, descriptione filij Zachariæ.

R. Lithargyrii mūdi tenuissimè triti & per cribrum excussi ℥ xii.
Olei Irini
Olei Chamæmelini
Olei Anethini ana ℥ viii.
Mucilaginis seminis lini
Mucilaginis Fœnogræci
Mucilaginis ficuum pinguium
Mucilaginis passularum
Succi Ireos
Succi Scillæ
Oesypi
Glutinis Alchanach ana ʒ xii.
Terebinthinæ ℥ iii.
Resinæ Pini
Ceræ citrinæ ana ℥ ii.
Conficiatur secundum artem emplastrū.

SVCCVS *Scillæ est mucilago ex trita Squilla expressa.*

OESYPVS

OESYPVS *eſt pinguedo lanarum ſuccidarum, cuius faciendi modum in vltimo tractatu indicabimus. vulgò vocatur in pharmacopolijs Hyſſopus humidus.*

GLVTEN *Alchanach ſiue* AlZ*anach eſt Ichthyocolla, id eſt, gluten ſiue colla piſcium: vulgo, Hauſenblaſen.*

HOC *Emplaſtrum debet habere conſiſtentiam & ſpiſsitudinem Ceroti.*

¶ Reſoluit & maturat omnes durities & inflammationes.

Emplaſtrum Diachylon paruum, deſcriptione Meſuæ.

R. Lithargyrii ℥ vi.
Olei veteris clari lib. i.
Mucilaginis Pſyllii ℥ iiii.
Mucilaginis Hyoſcyami ℥ i. s.
Mucilaginis ſemini Lini
Mucilaginis radicum Maluæ ana ℥ ii.
Conficiatur ſecundum artem Emplaſtrũ Ceroti alicuius ſpiſsitudine.

¶ Tumores calidos digerit & maturat.

Emplaſtrum de Meliloto, deſcriptione Meſuæ.

R. Meliloti ℥ vi.
Florum Chamæmeli
Fœnogræci
Baccarum Lauri

Radicum

Radicum Altheæ
Absinthii ana ʒ iii.
Seminis Apii
Cardamomi
Ireos
Cyperi
Spicæ nardi Indicæ
Casiæ ligneæ
Ammios ana ʒ i. s.
Sampsuchi, id est, maioranæ ʒ iii.
Hammoniaci, id est, armoniaci
Styracis Calamitæ
Bdellii ana ʒ v.
Terebinthinæ ℥ i. s.
Ficuum pinguium numero xii.
Seui Hircini
Resinæ ana ℥ ii. s.
Ceræ ℥ vi.
Olei sampsuchini
Olei Spicæ ana quantum sufficit.

OLEI *Sampsuchini compositio inferius traditur in tractatu de Oleis.*

Per Oleum Spicæ Mesuæ intelligit oleum Spicæ Nardi siue oleum Nardinum. Mesuæ enim nusquã meminit Lauandulæ maioris quæ hodie Spica vocatur, neque eius olei quod vocant oleum Spicæ.
Confice Emplastrum sic.
R. De Meliloto prædicto ℥ *v.* ʒ *ii.*
Fœnogræci.
Chamæmeli seorsim præter prædicta ana ℥ *iiij.*
Coquantur in lib. iiij. aquæ aut quantum sufficit, donec remaneat lib. i. deinde omnia arida cum reliquis vi. drachmis Meliloti subtilissimè pulueri-
zentur

Zentur. in decoctione autem colata ſecundum artem diſſeluantur Hammoniacum *&* Bdellium*: diſſolutis addantur ficus per ſe minutiſſimè inciſæ & contuſæ & optimè miſceantur, poſteà ad ignem ſimul liqueſiant* Terebinthina, *Seuum hircinum,* Cera, *&* Reſina *pini, & addatur* Olei *Spicæ* Nardi, Olei *Sampſuchi ana circiter* ℥ v. *Cùm deinde omnia ſunt miſta, addantur pulueres triti & fiat ſecundum artem* Emplaſtrum.

Porrò potes etiam ſequēti ratione cōficere ℥ vi. *ingredientis* Meliloti, *vnà cum reliquis aridis tundito, & iiſdem permiſceto. poſteà* R. *ad decoctionem priuatim* Meliloti M. iiij. *& Gummi videlicet* Hammoniacum *atque* Bdellium *in vino diſſoluito. Olei verò Sampſuchini atque olei* Nardini *accipere tum oportet ana circiter* ℥ vj. *aut* viij. *& conſice ſecundum artem* Emplaſtrum.

¶ Emollit omnem duritiem quæ in iecinore, liene, & ventriculo exiſtit. Dolorem item vehementer ſedat, hypochondriaque tenſa ſanat.

Emplaſtrum Triapharmacum, deſcriptione Meſuæ.

R. Lithargyrij ſubtiliſsimè triti
Aceti vini ana lib. j.
Olei veteris lib. ij.
Fiat ſecundum artem Emplaſtrum.

¶ Facit naſci carnem in vulneribus, & conſolidat ea

Emplastrum Oxycroceum, descriptione Nicolai.

R. Ceræ
Picis
Colophoniæ
Croci ana ℥ xii.
Terebinthinæ
Galbani
Hammoniaci
Myrrhæ
Libani, id est, thuris
Mastiches ana ℥ iiii.
Aceti phialam vnam.

Galbanum & Hammoniacũ in aceto sufficienti quantitate dissoluantur, & rursum ad lentorem coquantur, donec acetum in vaporem euanuerit: tum addantur liquefactis simul Ceræ, Pici, Colophoniæ & Therebinthinæ: postquàm omnia sunt commista, inspergito etiam Myrrham, Libanum, & Mastichem, subtilissimè trita: ad vltimũ verò etiam Crocum per se in tenuissimum puluerem redactum. Et fiat secundum artem Emplastrum.

OXYCROCEVM *dicitur hoc Emplastrum, ab ingredientibus Croco & Aceto.*

NICOLAVS *Alexandrinus secundum hunc modum tradit Oxycrocei confectionem. Alij autem qui ex eo hoc Emplastrum exscripserunt, tertiam eius partem describunt, & cum ℥ iiij. in tres partes diuidere conarentur, tertiam earum partem*

tem ſtatuerunt ℥ i. ʒ iij. itaque reſultat ʒ i. Nam ter tria nouem faciunt. quapropter nos maluimus ex fonte haurire huius Emplaſtri confectionem.

¶ Prodeſt oſsibus fractis, item partibus, quæ dolore aliquo affliguntur, duritiem denique omnem emollit, & diſcutit.

Emplaſtrum Apoſtolicon, deſcriptione Nicolai.

R. Lithargyrii ℥ vi.
Ceræ fuluæ
Colophoniæ ana ℥ ii.
Propoleos
Viſci quercini ana ʒ i.
Hammoniaci
Lapidis Calaminaris ana ʒ vi.
Maſtiches
Olibani ana ʒ iiii.
Mumiæ
Terebinthinæ
Bdellii
Galbani
Myrrhæ
Aeris vſti
Squamæ æris
Viridis æris
Sarcocollæ
Dictamni Cretici
Ariſtolochiæ rotundæ
Opopanaci ana ʒ iii.
Olei veteris lib. i.

Vini

Vini clari quantum Galbano, Hammoniaco & Opopanaco diſſoluẽdis ſatis fuerit. Confice ſecundum artem & diligéter Emplaſtrum.

PROPOLIS, non eſt ſordes alueariorum apum, ſed eſt cera odorata, qua apes ante hyemem foramina aluearıorum obturant. Germanicè vocatur Bet *&* Nebenvvax. *eam apes colligunt ex oculis* Populi *&* Betulæ *arborum.*

VISCVM Quercinum hîc non ſignificat lignum viſci quercini, ſed gluten illud lentum ex viſco quercino extractum, quo capiuntur aues, hoc eſt, der Vogelleym auß Eichenmiſtell gemacht.

SQVAMA Aeris eſt duplex, vna eſt craſſa, quæ vocatur Germanicè Kupfferſchlag, altera farinæ modo tenuis et ruffa, hæc vocatur Keſſelbraum & eſt efficacior, & hîc debet poni.

¶ Valet ad dolores ceruicis, potiſsimum & renum, ſagittas ac ſurculos corpori infixos extrahit.

Emplaſtrum Apoſtolicon, deſcriptione Nicolai Alexandrini.

R. Lithargyrii		ʒ	xviii.
Ceræ rubeæ			
Colophoniæ	ana	ʒ	vi.
Propoleos			
Viſci Quercini	ana	ʒ	iii.
Hammoniaci			
Lapidis Calaminaris			
Thuris	ana	ʒ	ii.

Maſtiches

Maſtiches
Mumiæ ana ʒ j. s.
Terebinthinæ
Galbani
Bdellij
Myrrhæ
Chalcucecacumeni
Sarcocollæ
Lepidos Chalci
Opopanacis
Dictamni Cretici
Ariſtolochiæ
Praſij viridis ana ʒ i.
Olei veteris quantum ſufficit.
Vel lib. s. ideſt, ℥ vi.

Nicolaus Alexandrinus non ponit olei pondus aut menſuram, mihi autem videntur ſufficere vnciæ vi.

Coquatur Lithargyrium *ſecundum artem in* Oleo, *donec fiat maſſa purpurea, & non adhæreat manibus dum refrigerata tractatur, quod Græci vocant* Amolintum*: deinde omnia ſigillatim ſecundum artem injciantur,* Galbanum *&* Opopanacum *in uino diſſoluantur, reliqui Gummi terantur & inſpergantur,* Dictamnus Creticus *verus ſolus vltimo addatur.*

CHALCVCECAVMENOS, *id eſt,* Aes *vſtū*

LEPIS CHALKV, *id eſt, ſquama* Aeris. *Germanicè* kupfferſchlag *vel* Keſſelbraum. *& efficacior eſt altera eius ſpecies quæ* Keſſelbraum *vocatur.*

PRASIVM *viride hîc ſignificat* Aeruginem, *id eſt, viride* Aeris.

¶ Ad

¶ Ad omnia vulnera recentia siue antiqua, & ad neruos præcisos vel musculos, ad puncturas vel morsum terrestrium animalium vel maritimorum peculiariter cõgruit: educit ab eis humores & putredines intimè immersas, & concauitates earum pura carne replet: repletisque cicatricem absque detrimento inducit. Sagittas, calamos, & similia altius membris infixa, sine dolore extrahit.

Emplastrum album coctum.

R. Olei	lib.	ii.
Cerussæ	lib.	i. s.
Ceræ albæ	℥	iii.

Coquantur secundum artem, & fiat Emplastrum.

¶ Opitulatur excoriatis à calciamentis, scapellatione, vel ab alia causa.

Emplastrum Griseum, de lapide Calaminari.

R. Lapidis Calaminaris præparati	℥	i.
Lithargyrii	℥	ii.
Cerussæ	℥	s.
Tutiæ	ʒ	i.
Terebinthinæ	ʒ	vi.
Ceræ albæ	℥	i. s.
Seui Ceruini	℥	ii.
Thuris electi	ʒ	v.
Masticηes	ʒ	iii.

Myrrhæ

Myrrhæ ʒ ii.
Camphoræ ʒ i. s.
Confice ſecundum artem.

¶ Deſiccat, replet & cicatrizat vlcera.

Emplaſtrum uiride.

R. Ceræ nouæ
Reſinæ
Terebinthinæ ana ℥ iiii.
Olibani
Maſtiches
Viridis æris ana ʒ iii.
Confice ſecundum artem.

Emplaſtrum Baſilicum magnum.

R. Ceræ albæ
Reſinæ Pineæ
Seui Vaccini
Picis naualis
Terebinthinæ
Olibani
Myrrhæ ana ℥ i.
Olei quantum ſufficit, fiat Emplaſtrum.

¶ Vlcera phlegmone carentia, præſertim partium neruoſarum, terget, & carne implet.

Emplaſtrum de cruſta panis Montaɀnanæ.

R. Maſtiches
Menthæ
Spodii
Corallii rubei
Sandalorum rubeorum
Sandali albi ana ʒ i.
Cruſtæ panis toſtæ & maceratæ in aceto per horam mediam ℥ ii.
Olei de Maſtiche
Olei Cytoniorum ana ℥ i.
Farinæ hordei, quantum ſufficit.
Fiat Emplaſtrum.

¶ Valet in vomitu puerorum, & his qui cibum retinere non poſſunt.

Emplaſtrum de baccis Lauri, deſcriptione Meſuæ.

R. Thuris
Maſtiches
Myrrhæ ana ℥ i.
Baccarum Lauri ℥ ii.
Cyperi
Coſti ana ℥ s.
Mellis colati quantum ad cogendum ſatis eſt.

SI *verò triplum Cyperi & ſtercoris vaccarum aut caprarum ſicci ad pondus omnium accipiatur, erit*

erit efficacius ad hydropiſin, & inflationes diſcutiendas.

¶ Ventriculi, inteſtinorum, hepatis, renum, veſicæ, vteri, & partium aliarum dolorem à flatibus aut intemperie frigida ortum placat.

CAEROTA.

Cærotum infrigidans Galeni, ex Meſuæ.

R. Ceræ albæ ℥ ii.
Olei roſati Omphacini ℥ iii.

Conquaſſentur ſimul cum modico albi & clari aceti. Oleum verò Omphacinum antequàm roſas recipiat, ſæpius eſt lauandum cum aqua fontis gelidiſsima, deinde confice ſecundum artem.

¶ Refrigerat febres ardentes, calorem hepatis, & ſedat dolores capitis, circum tempora, ſuper hepar, & per ſpinam dorſi linitum.

Cærotum Sandalinum, deſcriptione Meſuæ.

R. Roſarum ʒ xii.
Sandali rubei ʒ x.
Sandali albi

Sandali

Sandali citrini ana ʒ vi.
Boli armeniaci ʒ vii.
Spodii ʒ iiii.
Camphoræ ʒ ii.
Ceræ albæ ʒ xxx.
Olei Rosati lib. i.

Confice secundum artem.

OLEVM *Rosatum debet fieri ex oleo acerbo, id est, ex immaturis oliuis expresso.*

¶ Phlegmonas & intemperaturas omnes calidas ventriculi, hepatis, & partium aliarum potentissimè extinguit.

Cærotum Stomachale Galeni, descriptione Mesuæ.

R. Rosarum rubearum ʒ xx.
Foliorum Absinthii ʒ xv.
Mastiches ʒ xx.
Spicæ nardi Indicæ ʒ x.
Ceræ mundæ ℥ iiii.
Olei rosacei lib. i. s.

Cera & oleum aliquoties ex aqua Rosarum lauentur, & excolata omni aqua rursus ad lentum ignem resoluantur, deinde alia omnia in subtilissimum puluerem trita, inspergantur.

¶ Ventriculum & hepar roborat, horum dolorem à frigido lenit, appetentiam excitat, coctionem iuuat.

VNGVENTA.

Vnguentum Agrippæ Regis, descriptione Nicolai.

R. Radicum Bryoniæ lib. ii.
Radicum Cucumeris asinini lib. i.
Scillæ lib. s.
Ireos ℥ iii.
Radicum Filicis
Radicum Ebuli
Tribulorum aquaticorum ana ℥ ii.
Ceræ albissimæ ℥ xv.
Olei albissimi lib. iiii.

Radices omnes istæ recentes incisæ & cõtusæ macerentur in oleo per dies octo, deinde coquantur, posteà exprimantur: & in colato oleo & expresso, resoluatur cera, & fiat vnguentum secundum artem.

Apud Nicolaum Alexandrinum inuenitur idem vnguentum, sed impreßi codices non habent radices Filicis & Ebuli, & Tribulos.

Oportet omnes istas radices & tribulos esse recentes, quòd si neceßitas vrgeat, & non sint ad manus recentes, tunc sume siccatas & affunde vini optimi lib. iiij.

TRIBVLI *Aquatici siue marini sunt vvassernusse, & ipsi fructus accipi debent.*

¶ Hydropicis, omnibusq; corporis œdematis succurrit. Neruorum mala sanat, vrinam

vrinam mouet extrinſecus illitum, ventrē ſubducit, doloriq́ue renum vtile.

Vnguentum Apoſtolicon, deſcriptione Auicennæ.

R. Terebinthinæ			
Ceræ albæ			
Reſinæ			
Hammoniaci	ana	℥	xiiii.
Ariſtolochiæ longæ			
Thuris maſculi			
Bdellii	ana	℥	vi.
Myrrhæ			
Galbani	ana	℥	iiii.
Opopanacis			
Floris æris	ana	℥	ii.
Lithargyrii		℥	ix.
Olei lib. ii. ſi fuerit æſtas, in hyeme autem lib. iii.			

Aceti quantum ſatis eſt ad Hammoniacum, Galbanum & Opopanacum diſſoluenda. Confice ſecundum artem.

FLOS *Aeris propriè ſignificat grana quædam parua, quæ à partibus æris proſiliunt, cùm refrigerantur affuſa aqua partes æris, hoc tamen loco ſolet poni viride æris.*

¶ Eſt efficax contra vulnera & vlcera difficilia & fiſtulas, conſumit carnem mortuā, & conſumptam reſtaurat, duram mollit, & plagas ſanat.

Vnguentum Arogon, deſcriptione Nicolai.

R. Roſmarini
Maioranæ
Radicis Iari
Serpylli
Rutæ
Rad. Cucumeris aſinini ana ℥ iiii. s.
Foliorum Lauri
Saluiæ
Sabinæ ana ℥ iii.
Pulicariæ maioris
Pulicariæ minoris ana ℥ iiii.
Radicum Bryoniæ ℥ iii.
Laureolæ ℥ ix.
Foliorum Cucumeris aſinini
Nepetæ ana ℥ vi.
Maſtiches
Olibani ana ʒ vii.
Pyrethri
Euphorbii
Zingiberis
Piperis ana ℥ i.
Adipis Vrſini
Olei Laurini ana ℥ iii.
Olei moſchelini ℥ s.
Petrolei clari ℥ i.
Butyri ℥ iiii. aut quantum ſufficit.

Herbæ & radices Maio menſe collectæ in oleo macerentur diebus ſeptem, deinde coquantur & colentur.

Colato

Colato oleo adiice reliqua, atque adde
Ceræ lib. i. ℥ iii.

OLEVM *debet esse purum & vetus*. Porrò *autores non ponunt certam mensuram Olei, quidam iubent accipi lib. v. vel quantum sufficit*. Sed *tantum herbarum & radicum pondus & quantitas, non potest bullire in lib. v. olei, ideò accipe olei lib. medicinales vi. & affunde aquæ etiam aliquot libras, & coque ad consumptionem aquæ, & cola.*

IARVS *est vera serpentaria, pro qua ponitur Aron recenter effossum.*

PVLICARIA, *id est*, ConyZa, *Germanicè vocatur* DurvurtZ, *& est similis* Enulæ *campanæ in folijs, caulibus & floribus*. Sed *multò minor nascitur humidis locis & exiccatis aquis circa stagna.*

LAVREOLA, *est planta similis* Thymelææ, *id est, planta in qua nascitur* Coccognidium. *eius loco sume radices vel folia* Coccognidij.

OLEVM *Moschellinum inferius describetur.*

¶ Prodest malis corporis frigidis, conuulsionibus, resolutionibus partium: item dolori colico, renum, articulorumque.

Vnguentum Martianum, descriptione Nicolai.

R. Ceræ albæ - lib. ii.
Olei lib. viii. aut quantum sufficit.
Rosmarini
Foliorum Lauri ana ℥ viii.
Rutæ ℥ vii.

Tamarisci, foliorum scilicet ℥ vi.
Maioranæ
Sabinæ
Balsamitæ
Saluiæ
Ocimi
Polii, videlicet veri
Calaminthæ
Artemisiæ
Enulæ
Betonicæ
Brancæ vrsinæ
Spargulæ
Herbæ venti
Pimpinellæ
Agrimoniæ
Absinthii
Herbæ Paralysis
Herbę sanctæ Mariæ
Cimarum Sambuci
Herbæ Crassulæ
Millefolii
Semperuiuæ
Chamædryos
Centaureæ
Centumneruiæ
Fragulæ
Tetrahit
Quinquefolii ana ℥ iiii. s.
Radicum Hibisci, id est, Althææ
Cymini
Myrrhæ ana ℥ iii.
Fœnogræci ℥ i. s.
Butyri ℥ i. ʒ ii.

Vrticæ

Vrticæ
Violarum
Papaueris nigri
Menthæ Saracenicæ
Menthæ crispæ
Lapathioli
Polytrichi
Carduncelli
Matris syluæ
Maturellæ
Herbæ moschatæ
Alleluiæ
Linguæ Ceruinę
Crispulæ
Camphoratæ
Styracis Calamitæ
Medullæ Ceruinæ ana ℥ s.
Adipis vrsini
Adipis gallinacei
Mastiches
Thuris ana ℥ i.
Olei nardini ℥ ii.

Herbæ omnes in Maio mense colligantur, & incisæ macerentur in vino odorifero per dies septem: octauo deinde die coquantur donec ferè consumatur vinum: posteà cola, & colaturæ expressæ adde oleum, & coque donec consumatur vinum, mox adde Ceram & reliqua secundum artem.

In hoc vnguento multa sunt herbarum nomina, quæ apud probatos autores nusquam inueniuntur: ideoq; aliquis non facilè eas interpretabitur.

NICOLAVS *Præpositus loco Maioranæ habet*

Esbrium, alij autem habent vtrunque. Sed non constat quid sit Esbrium, alij enim dicunt Maioranam esse, alij Saluiam, sed vtrunque ingreditur hoc vnguentum tam Maiorana quàm Saluia.

BALSAMITA, id est, Mentha aquatica.

BRANCA vrsina vera, quæ Romana cognominatur, accipi debet, quæ habet radices longas multas, glutinosas, sapore Tragacanthæ. Et alio nomine vocatur Acanthus: quæ verò Germanicè vocatur Bernklavv, & habet Anethi vmbellam et semina odore & sapore Cymicum, & nihilo minus est quàm Branca vrsina: nam semper illam Romanam Brancam vrsinam intelligunt autores omnes. est autem vrbana & hortensis herba Branca vrsina vera.

SPARGVLA, id est, Gallion, Germanicè vocatur RanriZen & Sprengelblum, herba est denso, numeroso & conferto, & odorato flore.

PIMPINELLA, quam autor intelligit, est Sanguisorba, Germanicè Blutßdropfflem vocatur.

HERBA Paralypsis, id est, Himelschlussel.

HERBA sanctæ Mariæ secundum interpretationem omnium est Persicaria.

HERBA Crassula pinguia habet folia, nascitur in muris & tectis, Germanicè vocatur, Fettehenne, siue Donnerkraut.

CENTVMNERVIA, id est, Plantago maior.

TETRAHIT, id est, herba Iudaica, quam dicunt esse Orobum.

LVMINARIS maioris autor, Ioannes Iacobus Manlius, pro Cymino & Myrthæ habet Cimarum Myrthi. Sed nescio quàm benè, non tamen improbo. Porrò Nicolai Alexandrini impressum exemplar

plar habet Cymini et Myrthæ, sed Nicolaus Præpositus pro Myrtha habet Myrrham, sed malè.

LAPATHIOLVM, id est, acetosa.

POLYTRICHON herba est ex speciebus capilli Veneris.

MENTHA Saracenica Germanicè vocatur Vnserfravven mintze. Herba habet folia oblonga, Lapatio minora, in summis caulibus aureos flores in corymbis dispositos ferè vt Tanacetum, tota odoratißima est.

CARDVNCELLVS. i. herba Turcha, quam nos in Germania vocamus Carduum benedictum.

MATRISSYLVA est periclymenum, Germanicè vocatur Spekelilien, ascendit arbores vt Vitis, flores habet longos, reflexos & odore Lilij. Nurembergæ in hortis colunt, cùm alibi proueniat sponte in syluis.

MATVRELLA, id est, Phu, id est, Valeriana maior, impreßi codices Nicolai Alexandrini non habent Maturellam sed Marathrum, id est, Fœniculum, sed malè.

ALLELVIA, id est, Trifolium acetosum, Germanicè Buchampfer vocatur.

CRISPVLA quæ sit herba, non constat recentioribus, alij enim Buphthalmum, alij herbam Cancri: sic vocant, nec indicant figuram herbæ Cancri: ego autem ponerem eius loco Buphthalmum, id est, Cotulam maiorem, non fœtidam.

HERBA Moschata duas habet species, vna habet veluti acus longas, & est rostrum Ciconiæ, altera est parua, & non habet acus: sed est herba admodum parua, folia habet similia concauæ radici, id est, Holvvurtz, odorem habet in Maio mẽse Musci. nascitur vmbrosis locis iuxta concauam radi-

cem, id est, Holvvurtz, in Maio tantùm reperitur. Germanicè vocatur Bisem Kraut.

CAMPHORATA *est Abrotonum, quia odore accedit ad Camphoram. quidam dicunt esse Abrotonum syluestre siue album, sed perinde est, efficacius tamen est vulgare Abrotonum.*

NICOLAVS *Alexandrinus paulò aliter describit hoc vnguentum, vt codices impreßi ostendunt. ideoq; & eius modum subiungemus, nam variatur ponderum ordo & quantitas.*

¶ Aduersus frigida corporis mala, resolutionem coxendicum, nephritim, conuulsionem, & id genus alia valet: tumores reprimit, durities emollit, liuoremque cutis emendat.

Vnguentum Martianum magnum, descriptione Nicolai Alexandrini.

R. Ceræ albæ lib. ix.
Olei sextarios vi.
Rosmarini
Foliorum Lauri ana lib. ii. s.
Amaraci
Esbrii
Sabinæ
Balsamitæ
Ocimi
Elelsphaci, id est, Saluiæ
Polii, scilicet veri
Calaminthes
Artemisiæ
Enulæ

Betonicæ

Betonicæ
Brancæ vrſinæ
Herbæ venti
Pimpinellæ
Argemoniæ
Abſinthii
Herbæ paralyſis
Herbæ ſanctæ Mariæ
Cimarum Sambuci
Herbæ Craſſulæ
Semperuiuæ
Millefolii
Chamædryos
Centaureæ
Centumneruiæ
Fragulæ
Quinquefolii
Herbæ Tetrahit ana lib. i. s.
Radicis Euiſci
Cymini
Myrthæ ana lib. i.
Fœnogræci — lib. s.
Butyri ℥ v.
Vrticæ
Violarum
Papaueris rubei
Menthæ Saracenicæ
Menthæ alterius, id eſt, Menthæ criſpæ ſatiuæ
Lapathioli
Polytrichi
Carduncelli
Matris ſyluæ
Marathri

Herbæ Moschatæ
Alleluiæ
Linguæ Ceruinæ
Crispulæ
Camphoratæ
Styracis
Medullæ Ceruinæ
Adipis Vrsini
Adipis Gallinacei ana ℥ iii.
Thuris ℥ ii.
Olei Nardini ℥ i.

Confice hoc modo. Herbas omnes atque radices in fine Maij mensis, vel circa Solstitium æstiuum collectas minutim incisas in vini sufficienti quantitate macerato per dies septem. octaua deinde die coquantur lento igne donec propemodum vinum sit consumptum, posteà cola & exprime, & affunde colaturæ expressæ, olei prædictas lib. viii. & ℥ iiii. & iterum coque donec omnis aqueus herbarum succus cum vino in vaporem resolutus fuerit: deinde adde ceram in partes confractam, & paulò pòst Adipes, Butyrum, atque oleum Nardinum, ad vltimum verò Storacem, Calaminthам atque Thus in minutissimum puluerem trita: melius tamen esset optimam & electam Styracem, & puram instar resinæ alicuius. vnà cum cera indere, nam liquescit in oleo. Sed talis Styrax Calamita rarissimè ad nos affertur. Porrò miror in hoc vnguento quòd tam parum olei, tot herbarum libris addatur, præterea etiam optimæ vires aromaticarum herbarum in co ctura euanescunt.

Ita se habet vnguenti huius compositio secũdum impressum Nicolai Alexandrini exemplar.

SEXTARIVS

SEXTARIVS *mensura est Romana quæ capit mensurales vncias viginti olei, pondere verò habet olei vncias sedecim, drachmas quinque, scrupulum vnum. Sex autem Sextarij olei, faciunt in hoc vnguento lib. viij. ℥ iiij.*

ESBRIVM *quidam dicunt esse Maioranam, quidam flores Saluiæ: ego autem acciperem pro Esbrio Maioranæ capitula, summitates, & flores.*

AMARACVM, *ego hîc non credo significare Matricariam, quam etiam Maioranam possumus intelligere, nam vtraque amaracus vocatur: si autem Maioranam inieceris, multò odoratius vnguentum fiet, quàm si Matricariam addideris.*

HERBA *venti, id est, parietaria vera.*

PIMPINELLA, *hîc non significat Germanicam Pimpinellam acri radice, quam Itali vocant Saxifragiam: sed eam, quam Itali vocant Sanguisorbam, Germani Blutstropffleyn. Radicem habet rubram Tormentillæ sapore. nascitur in pratis vna eius species, altera in montibus, & Itali acetarijs miscent, habetq; Cucumeris odorem.*

QVIDAM *non habent Cyminum, sed Cymas Myrthæ: est autem Myrtha idem quod Myrthus. Alij habent Myrrham, sed malè.*

PRO *Papauere rubeo habent alij Papauer nigrum: est autem rubeum Papauer idem quod agreste Papauer in agris nascens.*

MARATHRVM, *id est, Fœniculum. Porrò ego hunc locum Nicolai Alexandrini credo esse corruptum, & censeo pro Marathro legendum esse Maturellam, id est, Phu maius, cuius radices accipi debent.*

Lingua Ceruina est herba, quæ hodie impropriè Scolopendria nominatur.

¶ Ad

¶ Ad frigiditatem & dolorem capitis, pectoris & stomachi, ad scliron hepatis & splenis, ad ilii dolorem, ad paralyticos, arthriticos, ischiaticos, nephreticos, & podagricos, & ad omnes dolores, ad tumores, duritiem, spasmum, & febrientes, & ad ignem vel solem inunctum.

Vnguentum Martianum paruum, descriptione Nicolai Alexandrini.

R. Foliorum Lauri lib. iii.
Rutæ lib. ii. s.
Amaraci, id est, Maioranæ lib. ii.
Rosmarini lib. i. s.
Foliorum Myrthæ lib. i.
Esbrii (accipe summitates Maioranæ pro Esbrio)
Balsamitæ
Ocimi ana ℥ vi.
Butyri ℥ v.
Styracis
Medullæ Ceruinæ
Adipis Vrsini
Adipis Gallinacei ana ℥ iiii.
Mastiches ℥ iii.
Thuris ℥ ii. s.
Olei Nardini ℥ i.
Olei Oliuæ
Ceræ mundissimæ ana quantum sufficit.
Ego Olei acciperem lib. vi.
Ceræ verò lib. iiii.

Si verò duriusculum fit, detrahe aliquid de Cera. Porrò hoc quoque vnguentum

conficies

conficies vt proximum.

MYRTHA, *id est, Myrthus: sunt autem accipienda folia veræ Myrthi, quæ ex Italia afferuntur, & non eius plantæ, quam vocamus Germanicè Heydelber.*

¶ Ad podagram frigidam siue calidam, paralyticos, arthriticos, nephreticos, ischiadicos, & ad omnia vitia & dolores neruorum valet.

Vnguentum album.

R. Cerussæ in aqua rosarum lotæ ℥ xviii.
Lithargyrii albi loti ℥ i. s.
Olei Rosati lib. ii. ℥ iiii.
Ceræ albissimæ ℥ vi. aut circiter.
Confice secundum artem.

Quidam alia ratione componunt hoc vnguentū, nam alii addunt albumina Oui, alii non addunt Lithargyrium, alii non Ceram sed Tragacanthum admiscent.

¶ Pollet aduersus ulcera, scabiem, et adustionem.

Vnguentū Dialthææ simplex, descriptione Nicolai.

R. Radicum Althææ lib. ii.
Seminis Lini
Seminis Fœnogræci ana lib. i.
Olei lib. iiii.

Ceræ

Ceræ lib. i.
Terebinthinæ ℥ ii.
Resinæ ℥ vi.

Radices & semina contusa macerentur tribus diebus in aquæ lib. viii. aut quantum sufficit: quarta die coquantur donec remittant crassam & viscosam mucilaginem, eam deinde exprime. mox

R. Expressæ mucilaginis lib. ii. & coque cũ oleo: cùm deinde aquosum illud in mucilagine consumptum fuerit, ceram addito, & fac secundum artem.

¶ Emolliẽdi vim habet, calefacit, & humectat.

Vnguentum Dialthea compositum, descriptione Nicolai.

R. Radicis Altheæ lib. ii.
Seminis Lini
Seminis Fœnogræci ana lib. i.
Scillæ recentis ℥ vi.
Olei lib. iiii.
Ceræ lib. i.
Terebinthinæ
Gummi Hederæ
Galbani ana ℥ ii.
Coloponiæ
Resinæ ana ℥ vi.

Radices & Lini semen contusa macerentur tribus diebus in sufficienti quantitate aquæ, deinde coquantur donec crassescat mucilago.

mucilago. Posteà
R. Mucilaginis expressæ lib. ii. & adde reliqua, & fac secundum artem vnguentum.

¶ Valet propriè ad dolorem pectoris ex frigiditate & pleuresi, & super pectus inunctum sanat omnia loca, infrigidata callefacit, mollificat, & humectat.

Vnguentum Aegyptiacum, descriptione Mesuæ.

R. Aeruginis ℥ v.
Mellis optimi ℥ xiiii.
Aceti fortis ℥ vii.

Coquantur omnia simul donec fiat vnguentum spissum & colore purpureum.

AERVGO *est viride æris.*

¶ Confert ad vulnera antiqua, fistulasq́; extergit, carnis excrescentiæ medetur, vehementerq́; exiccat.

Vnguentum Aureum, descriptione Mesuæ.

R. Ceræ citrinæ ℥ vi.
Olei boni lib. ii. s.
Terebinthinæ ℥ ii.
Resinæ
Colophoniæ ana ℥ i. s.
Thuris
Masticbes ana ℥ i.
Croci ʒ i.

Confice secundum artem.

¶ Vulnera

¶ Vulnera certò & salubriter glutinat.

Vnguentum Citrinum, descriptione Nicolai.

R. Boracis	℥	ii.
Camphoræ	ʒ	i.
Corallii albi	ʒ	iiii.
Amenti dulcis	ʒ	i.
Vmbilici marini		
Tragacanthæ albissimæ		
Amyli		
Crystalli		
Enthalii		
Dentalii		
Thuris albissimi		
Nitri ana	ʒ	iii.
Marmoris albi	ʒ	ii.
Gersæ serpentariæ	ʒ	i.
Cerussæ	ʒ	vi.
Axungiæ porcinæ recentis non salitæ, sed præparatæ & mundatæ	lib.	i. s.
Sæpi Caprini præparati	℥	i. s.
Adipis Gallinacei præparati	℥	i.

Confice sic. Axungiam porcinam atque adipem Gallinaceum liqua simul, & impone tepidis adhuc, corticum Citrei mali satis magnam quantitatem, & macerentur per mensem vnum. Posteà eximito cortices & eliquati porcini adipis, R. vt dictum est lib. i. s. Adipis Gallinacei ℥ i. & adde Seuum Caprinum, deinde addantur reliqua tenuissimè trita, vltimo verò insperge Camphoram subtilissimè tritam.

Notandum

Notandum est in hoc vnguento non concordare exemplaria in ponderum characteribus. Nam quidam pro ℥ ponunt ʒ & e contra.

BORAX *est nitri species, qua aurum ferruminant auri fabri.*

AMENTVM *dulce est Gypsum, quod in capillatas venas scinditur.*

VMBILICI *Marini, lapilli sunt inuenti in littore maris, figura Fabarum magnarum. Germanicè vocantur Merbonen.*

ENTHALIVM *testaceum quiddam est marinum, Fistulæ modo longum & concauum, foris strictum longitudine digiti parui.*

DENTALIVM *conchula marina est parua, dentatam rimam habens.*

NITRVM *est Sal petræ.*

GERSA *Serpentaria, est radix Serpentariæ veræ præparata, vt infrà ostendemus.*

¶ Faciei maculas emendat, scabiē in quacūque corporis parte exterit, cicatrices extenuat, ruborem oculorum aufert, & ea quę aspera sunt læuigat.

Vnguentum populeum, descriptione Nicolai.

℞. Oculorum Populi arboris recentium lib. i. s.

Axungiæ porcinæ præparatæ lib. ii.

Oculi populi contundantur & macerentur in axungia, donec sequentes herbæ colligi queant æstatæ.

℞. Foliorum Papaueris agrestis

Foliorum

Foliorum Mandragoræ
Cimarum Rubi tenerrimarum
Foliorum Hyoſcyami
Solatri
Vermicularis
Lactucæ
Semperuiuæ maioris
Bardanæ
Violariæ
Scatuncelli ana ℥ iii.

Herbæ contundantur & miſceantur oculis Populi; & axungiæ, & dimittantur per dies x. deinde coquantur ſupra lentum ignẽ in vini odorati ſufficienti quantitate, donec vinum conſumatur: poſteà colentur & exprimantur, & expreſſum vnguentum reponatur.

MANDRAGORAE *folia vbique haberi non poſſunt, ideò duplex pondus foliorum* Hyoſcyami *ſumendum eſt.*

VERMICVLARIS *vera eſt Semperuiua minor, linguam non mordicans.*

BARDANA, *id eſt, Lappa maior, cuius radicem præcipit eſſe accipiendam* Nicolaus Alexandrinus.

SCATVNCELLVM, *re vera eſt vmbilicus* Veneris *ſeu Cymbalaris, & non* Kreutz kraut. *Folia habet pinguia concaua vt Cymbalum, radicem* Aroni *ſimilẽ, perquàm pauci eam cognoſcunt.*

¶ Contra nimium calorem valet,& tem poribus illitum ſomnum conciliat.

Vnguentum Fuſcum, deſcriptione Nicolai.

R. Olei lib. i. s.
Ceræ nouæ ℥ iiii.
Colophoniæ
Picis naualis
Sagapeni ana ℥ ii.
Maſtiches
Galbani
Thuris
Terebinthinæ ana ℥ i.
Confice ſecundum artem vnguentum.

¶ Sanandi vim habet & extrahendi.

Vnguentum Diapompholygos, deſcriptione Nicolai Alexandrini.

R. Olei Roſacei
Ceræ albæ ana ℥ vi.
Succi fructus vuæ lupinæ quantum ſufficit
Ceruſſæ ℥ ii.
Plumbi vſti & loti
Pompholygis
Thuris puri ana ℥ i.
Confice ſecundum artem.

DIAPOMPHOLYGOS, *id eſt, de Nihili albo. Nam Pompholyx eſt Nihili album, id eſt, Gel meiſlug.*

VVA LVPINA, *id eſt, Solanum, ſiue Solatrum.*

¶ Ad

¶ Ad exiccanda eryſipelata, vulnera ſordida, & ad ſananda tibiarum vlcera, aliorumque locorum concaua vel diſsipata replet, refrigerat, & cicatrizat.

Vnguentum Comitiſſæ, deſcriptione Gulielmi de Varignana.

R. Corticum medianorum Caſtanearum
Corticum medianorum Glandium
Corticis mediani Quercus arboris
Myrtillorum
Caudæ Equinæ
Gallarum
Corticum Fabarum
Acinorum Vuarum;
Sorborum immaturorum ſiccorum
Meſpilorum immaturorum ſiccatorum
Foliorum Pruni ſylueſtris
Radicum Chelidoniæ ana ℥ i. s.

Contundantur aliquantulum & coquantur in aquæ plantaginis lib. viii. aut quantum ſufficit, donec media pars conſumpta fuerit, deinde in colatura lauentur ſequentia, nouem vicibus ſemper recentem aquam decoctionis affundendo quotieſcunque laueris.

R. Ceræ nouæ ℥ viii. s.
Olei Myrtillorum
Olei Maſtichini ana lib. i. s.
Poſtea inſperge ſequentium rerum tenuiſsimum puluerem
R. Corticis mediani Caſtanearum
Corticis mediani Glandium

Corticis

Corticis mediani Quercus arboris
Gallarum ana ℥ i.
Cineris oſsium cruris bubuli
Myrtillorum
Acinorum Vuarum
Sorborum ſiccorum ana ℥ s.
Trochiſcorum de Charabe ℥ ii.

Confice ſecundum artem vnguentum.

ACINI *hic ſignificant lignea ſemina, quæ ſunt in vuis.*

SORBA *ſunt fructus ſimiles Meſpilis*, Germa- *nicè vocantur* Sporling, Sporbirn, Sporepfel & DreckſecKe.

PRVNVS *Sylueſtris, id eſt,* Schlehendorn.

¶ Inceptum abortum prohibet, hæmorrhoides ſiſtit, ac laxatos renes conciliat.

Vnguentum de Artanita maius, deſcriptione Meſuæ.

R. Succi Artanitæ lib. iii.
Succi Cucumeris aſinini lib. i.
Olei Irini lib. ii.
Butyri Vaccini lib. i.
Pulpæ Colocynthidæ ℥ iii.
Polypodii ℥ vi.
Euphorbii ℥ s.

Arida omnia contundantur & macerentur in ſuccis per dies viii. affuſo etiam oleo in vaſe vitreo diligenter obturato, nona deinde die coquantur lento igne aliquandiu, poſteà colentur. Colaturæ adde.

Saga-

Sagapeni in aceto diſſoluti aureos v.
Myrrhæ aureos ii.
Coquantur iterum vſque ad conſumptionem ſuccorum. poſtea adde
Ceræ ℥ v.
Fellis Taurini aureos v.

Ferueant ſimul donec liqueſcat Cera. poſteà inſperge ſequentium rerum tenuiſsimũ puluerem.

R. Scammoneæ
Aloes
Mezereon
Colocynthidæ ana aureos v.
Euphorbii aureos ii.
Salis gemmæ aureos iii.
Turbith aureos v.
Piperis longi
Zingiberis
Camomillæ ana aureos ii.

Confice ſecundum artem.

Omnia ferè exemplaria habent Colocynthida ana aureos v. meus autem manu ſcriptus Meſuæ habet aureum i. quod magis probo, ſed textum nolui immutare.

ℳ ARTANITA *eſt Cyclamen ſiue Cyclaminus: quidam malè vocant panem porcinum. Si radices eius non adſunt recentes, tunc accipe radices eius ſiccatas circiter lib. vi. contundantur & coquantur in aqua & eliciatur ſuccus, vt ex Glycyrrhiza fit.*

¶ Illitum ſtomacho, vomitum purgat: hypogaſtrio autem inũctum, aluum deiicit, ob id

ob id hydropicos mirè iuuat, ſeorſum excrementum largè vacuando, vermes quoque necat, & educit: adhibetur non potentibus ſumere medicamentum purgans.

Vnguentum de Artanita minus, deſcriptione Meſuæ.

R. Succi Artanitæ
Viſcoſitatis quæ exprimitur è radice filicis
Succi Cathengit ana ℥ ix.
Succi extremitatum Tamariſci ℥ ii.
Oeſypi humidæ ℥ v.
Olei Irini lib. ii.
Bdellii
Hammoniaci ana ℥ i. s.
Aceti quantum ſatis eſt ad hammoniacum diſſoluendum.
Ceræ citrinæ ℥ vi.
Corticum radicum Capparis ℥ i. s.
Spicæ ʒ iii.
Confice ſecundum artem vnguentum.

FILIX *non ſignificat* Polypodium, *ſed eam herbam quæ Germanicè vocatur vvaltfaren & CreutZ faren.*

CATHENGIT *ſignificat* Ebulum, *eſt autem vocabulum valde corruptum in plurimis exemplaribus.*

OESYPVS, *id eſt*, Hyſopus *humida, & eſt pinguedo lanarum ſuccidarum.*

¶ Splenis humores etiam ſcirrhoſos diſſoluit, & ſtrumas.

Vnguentum potabile.

R. Butyri recentis sine sale lib. iii.
Rubeæ tinctorum
Castorei
Spermatis Ceti
Tormentillæ ana ℥ i.

Bulliant simul in vino odorifero ad vini consumptionem, ac fiat vnguentum secundum artem.

¶ Datur ad consolidandum casum ex alto.

Vnguentum Rosatum, descriptione Mesuæ.

R. Axungiæ porcinæ recentis quantitatem quam volueris, & lauetur in aqua calida, & tantundem cum aqua frigida lotione vltima: deinde teratur cum ea rosarum rubearum æquum pondus, dimittantur marcescere per dies septem, posteà coquantur cum facilitate ac percolentur, & rursus tantundem rosarum rubearum teratur & dimittatur per alios dies septem marcescere, atque adfundatur succi rosarũ pars dimidia, olei Amygdalini partes vi. & rursum concoquantur cum facilitate dum succi euanescant. quòd si parum Opii in aqua rosarum coliquatũ inter decoquendum iniicitur, fit efficacius.

¶ Phlegmonas, erysipelata, herpetas, sedat: cephalalgiam calidam & ventriculi ac hepatis intemperiem calidam mitigat.

Vnguentum

Vnguentum pectorale.

R. Mucilaginis ſeminis Pſyllii
Tragacanthæ
Gummi Arabici
Seminis Lini
Fœnogræci ana ʒ j.
Adipis Gallinæ
Medullæ Vituli
Butyri recentis loti cum aqua violarum ana ℥ j. s.
Olei Violati
Olei amygdalarum dulcium ana ℥ j.
Ceræ albæ quantum ſufficit. fiat vnguentū.

¶ Mitigat dolores pectoris & tuſsim: digerit, maturat, facilitat ſputum, & reſoluit pleureſim.

Vnguentum album Caphuratum.

Olei roſati lib. j.
Ceræ albæ ℥ iii.
Ceruſſæ ℥ xii.
Albi ouorum numero vi.
Caphuræ diſſolutæ cum aqua roſarum ex arte ʒ ii.
Fiat vnguentum ſecundum artem.

Vnguentum rubeum Caphuratum.

R. Olei roſati lib. i. s.
Lithargyrii ℥ ii.

Minii ℥ iii.
Cerussæ ℥ j. s.
Tutiæ
Caphuræ ana ʒ iii.
Ceræ ℥ ii. in æstate: sed in hyeme ℥ i.

Fiat vnguentum in pila plumbea cum pistillo plumbeo.

OLEA.

Oleum ex ligno Iuniperi.

Fictile vas in foueam ponatur, supra id aliud fictile angusti orificij inuersum ponatur, recentibus Iuniperi lignis minutimq; incisis plenum, cui subducatur lamina ferrea foraminibus peruia, vt destillet liquor, & ne ligni segmenta delabantur: bene autem aptentur & luto sapientiæ circumlinantur fictilium orificia, ne quidquam expiret. Posteà inferius fictile vsque ad collum superioris obruito terra, & facto pauimento ignem circà & supra fictile superius accēdito, atque ardere sinito aliquot horas. Postremò liquorem qui destillauit, auferto. Cuius vsus est in purgandis sordidis vlceribus.

¶ Emēdat cutis infectiones, serpiginem, cancrum, vlcera maligna, qualia quæ in tibiis, & cruribus quorundam: malum mortuum recentiores vocant.

Oleum

Oleum ex Iuniperi baccis.

Oleum è Iuniperi baccis elicitur per artem destillandi, vt vinum sublimatum: quia verò minoris emitur, quam vt ab aliquo pharmacopola præparari queat, confectionem eius non indicabimus.

Oleum Nardinum simplex, descriptione Mesuæ.

R. Spicæ nardi aromaticæ ℥ iii.
Vini
Aquæ ana ℥ ii. s.
Olei Sesamini lib. i. s.

Coquantur in duplici vase donec vinum & aqua in vaporem resoluantur, coletur deinde oleum, & colatum reponatur abiecta Nardi spica.

VAS duplex, Græcè vocatur DIPLOMA *constat duobus crateribus, altero alteri imposito, ita in vnum aromata & oleum conijciantur, in alterum verò aqua fundatur, quæ subiectis prunis calefacta suo tempore, vnguenta & olea decoquit: est autem hoc notandum in omnibus aromaticis oleis, quæ decoquuntur.*

¶ Calefacit, tenuat, digerit, modicè adstringit proinde affectus omnes frigidos & flatulentos cerebri, ventriculi, hepatis, lienis, renum, vesicæ, vteri, magnoperè iuuat: naribus iniectum caput purgat, corporis colorem & odorem commendat.

Oleum Nardinum compositum, descriptione Mesuæ.

R. Spicæ Indicæ ℥ iii.
Sampsuchi, id est, Maioranæ ℥ ii.
Xyloaloes
Enulæ
Folii Indi
Calami aromatici, eius loco sumatur Galanga
Foliorum Lauri
Cyperi
Schœnanthi
Cardamomi ana ℥ i. s.

Contundantur omnia grosso modo. deinde affunde illis
Aquæ fontanæ
Vini ana quantum sufficit, id est, circiter ℥ xiiii. ana.
Olei Sesamini lib. iiii.

Macerentur per noctẽ, deinde coquantur in Diplomate, id est, duplici vase, secundum artem.

Pro Folio Indo, recipe Spicæ Romanæ radicum Macis ana ʒ vi.

Oleum Costinum, descriptione Mesuæ.

R. Costi optimi & veri ℥ ii.
Casiæ, aut succedanei eius ℥ i.
Summitatum Sampsuchi ℥ viii.

Vini quantum sufficit.
Olei Sesamini lib. iii.

Macerentur duabus noctibus, deinde coquantur in duplici vase secundum artem.

CASSIA *Aromatica vera & Cinnamomo similis accipi debet.*

¶ Calfacit, obstructa aperit, neruosum genus roborat, vt neruos, musculos, tendones, ligamenta, ventriculum. Præter hæc, hepar & capillos, canitiem ob id moratur, & corporis colorem ac odorem commendat.

Oleum de Piperibus, descriptione Mesuæ.

R. Macropiperis, id est, longi
Melanopiperis, id est, nigri
Leucopiperis, id est, albi ana ℥ iii.
Myrobalanorum Chebulorum
Myrobalanorum Belliricorum
Myrobalanorum Emblicorum
Myrobalanorum Indarum ana ʒ v.
Radicum Apii.
Radicum Fœniculi ana ʒ iii. s.
Sagapeni
Opopanacis
Hyoscyami albi ana ʒ ii. s.
Turbith albi ʒ xii.
Zingiberis ʒ iii.
Caulis foliorum recentium
Thymi viridis

Rutæ viridis ana M. i.

Coquantur secundum artẽ in aquæ quantitate sufficienti ad tertias. Colaturæ adde olei de Cherua lib. ii. & iterum coque ad consumptionem aquæ.

¶ Iuuat morbos neruorum frigidos, vt paralysim, spasmum, spasmum cynicum, tremorem, epilepsiam: adhæc ischiadem, & cæteras arthritidis differentias, & vteri, coli, renum, vesicæ affectus frigidos, quia calefacit, tenuat, terget: ob id obstructiones aperit, calculum frangit.

Oleum Mandragoræ, descriptione Nicolai.

R. Olei communis lib. ii.
Succi pomorum Mandragoræ ℥ iiii.
Succi Hyoscyami albi ℥ ii.
Succi capitum Papaueris nigri ℥ iii.
Succi Violarum
Succi Cicutæ tenerrimæ ana ℥ i.
Opii
Styracis Calamitæ ana ℥ s.

Succi cum oleo decem diebus ad solẽ macerentur, deinde coquantur secundum artem ad consumptionem aquei.

Non habentur apud nos Mandragoræ poma, ergo loco succi Mandragoræ pomorum accipe infrà scriptam decoctionem. R. *Radicum Mandragoræ, id est, Corticum radicum eius lib.* i. *contundantur & coquantur in aqua sufficienti, & colatum*

tum decoctum succis adde.

NICOLAVS Alexandrinus paulò aliter describit hoc oleum, vt Latini impreßi codices ostendunt, ideò etiam eius placita adscribere visum est.

¶ Ad nimios dolores capitis valet, & phreneticis malè dormientibus fronti illitũ, & naribus iniectum vehemẽter opitulatur: pulsibus brachiorum & plantis pedum illitũ quocunque modo vigilijs fatigatum, celerrimè obdormiscere facit.

Oleum Mandragoræ, descriptione Nicolai Alexandrini.

℞. Olei lib. v.
Succi malorum Mandragoræ ℥ viii.
Succi capitum Papaueris hortensis ℥ vi.
Succi Hyoscyami albi ℥ iiii.
Succi Violarum
Succi Cicutæ tenerrimæ ana ℥ ii.
Opii
Styracis ana ℥ i.

Confice sic. misce simul omnes succos oleo atque in vitreo vase obstructo orificio, soli exponito per decem dies, vndecimo die coquantur in duplici vase vsque ad consumptionem succorum, deinde vbi refrigerari cœperit, cola, & colato oleo adde Styracem & Opium, & confice secundum artem.

STYRAX quidem syncerus & purus facilè in oleo dissoluitur.

OPIVM *verò syncerum in oleo dissolui non potest, igitur tenuißimè tritum inspergatur oleo & sæpe misceatur, nam si in aqua aut vino dissoluatur, non commiscebitur oleo.*

Oleum Mastichinum, descriptione Mesuæ.

R. Olei Rosacei ℥ xii.
Vini odoriferi ℥ iiii.
Masticbes electæ ℥ iii.

Coquantur secundum artem vsque ad cõsumptionem vini.

¶ Cerebrum, neruos, iuncturas, ventriculum, hepar corroborat: tumores duros lenit, dolores sedat.

Oleum de Euphorbio, descriptione Mesuæ

R. Euphorbii ℥ s.
Olei Cheyrini ℥ v.

Vini odoriferi tantundem, coque secundum artem, vsque ad consumptionem vini.

¶ Iuuat maximè frigidos cerebri & neruorum affectus, cephalalgiam, hemicraniã, lethargum, naribus immissum: articulorum quoque & hepatis, & splenis dolores, illitum iuuat.

Oleum Castorei, descriptione Iacobi de Manlijs.

R. Castorei
Styracis calamitæ
Galbani
Euphorbii
Casiæ ligneæ veræ
Croci
Opopanaci
Carpobalsami (aut succedanei eius)
Spicæ nardi Indicæ
Costi ana ʒ ii.
Cyperi
Schœnanthi
Macropiperis
Melanopiperis
Sabinæ
Pyrethri ana ʒ ii. s.
Olei lib. iii.
Vini odoriferi lib. ii.

Confice sic: Galbanum & Opopanacum in vino seorsim dissolue: deinde reliqua omnia contusa cum oleo & vini lib. ii. coquito ad consumptionem vini in duplici vase, posteà cola & dissolutum & expressum Galbanum cum Opopanaco oleo adfunde, & iterum coque ad consumptionem vini, & repone sæpius miscẽs in posterum vt Galbanum & Opopanacum in vasis fundo subsidens, oleo commisceatur.

¶ Est optimum contra omnes ægritudines frigidas, præsertim neruorum & iũcturarum:

rarum, medetur paralysi, spasmo, tetano, & sedat acerrimos rigores, & frigora febriū, si spina dorsi liniatur.

Oleum Scorpionum simplex, descriptione Mesuæ.

R. Scorpiones numero xxx.
Olei Amygdalarum amararum lib. ii.

Macerentur in vase vitreo stricti orificii per dies xxx. caniculares ad solem, vel aliâs tota æstate calidissimis diebus, posteà colatum ad usus repone.

¶ Lapidem renum & vesicæ frāgit & expellit, lumbis, pubi, perinæo illitum, aut per meatum vrinarium iniectum.

Oleum Scorpionum compositum, descriptione Mesuæ.

R. Radices Aristolochiæ rotundæ
Gentianæ
Cyperi
Corticum radicum Capparis ana ℥ i.
Olei Amygdalarum amararum lib. i. s.

Macerentur in oleo contusæ radices ad solem feruidum diebus xx. deinde coquantur aliquantulum in duplici vase iniectis ad vltimum scorpionibus numero xv. postea iterum serenis diebus xxx. ad solem macerentur, postremò excolatum oleum reponatur.

ARISTOLOCHIA *rotũda non eſt Holvvrtz, ſed radix lutei coloris, odore & ſapore Ariſtolochiæ longæ, affertur ex Italia.*

¶ Valet contra venena, & peſtilentiam.

Oleum Formicarum, deſcriptione Nicolai.

R. Formicarum alatarum quantum uis,
Olei quantum ſufficit.

Macerentur æſtate ad ſolem diebus XL. poſteà excolatum oleum repone.

¶ Valet ad confortandum coitum.

Oleum Lumbricorum terreſtrium.

R. Vermium terræ lib. s.
Oleum Oliuarum lib. ii.
Vini ℥ ii.

Bulliant omnia ſimul, & fiat oleum, deinde percoletur & reſeruetur.

¶ Neruos infrigidatos confortat, & vtile eſt doloribus iuncturarum.

Oleum Vulpinum, deſcriptione Meſuæ.

R. Vulpem detracta pelle, & abiectis interaneis, incidatur in partes & coquatur in
Aquæ Fontanæ
Aquæ Marinæ ana lib. i. s.

Olei

Olei veteris clari lib. iii. ℥ ix.
Salis ℥ iii.
Inter coquendum adiice
Anethi
Thymi ana lib. i. boni ponderis.
Coquantur autem quousque ab ossibus recedat caro, & aqua consumatur, deinde coletur oleum, & excolatum ad usus suos reseruetur.

Qui prope mare non habitant, sumant aquam salsam, id est, Muriam, siue aquam fontium salsorum, vbi salinæ fuerint. Porrò ad coquendam vulpem non sufficiunt lib. iij. ideo accipe quantum abundè satis fuerit, & fortiter vltimò oleum exprime.

¶ Ad podagras, reliquasque arthritidis species, ac dorsi, renumque dolorem est efficacissimum.

Oleum de Cappare.

R. Corticis radicum Capparis ℥ i.
Corticum Tamarisci
Foliorum Tamarisci
Seminis Agni casti
Scolopendriæ, id est, asplenii
Cyperi ana ʒ ii.
Rutæ ʒ i.
Aceti
Vini optimi ana ℥ ii.
Olei maturi lib. i.
Coquantur in duplici vase vsque ad consumptionem vini & aceti.

¶ Valet

¶ Valet duritiei, oppilationi, & dolori ſplenis, ac omni eius ægritudini.

Oleum de Lateribus, deſcriptione Meſuæ.

R. Laterem aut tegulam ruſſam antiquiſsimam ex ruffo luto ductam, eam confringe in fruſtra mediocria, & in prunis vrito donec tota excanduerint, deinde è prunis exēpta fragmenta reſtinguito in oleo claro veteri, & dimittito quouſque ſe oleo impleuerint: poſtea oleo exempta in tenuiſsimum puluerem contundito, atque in Retortam aut Cucurbitam vitream indito, & ſecundū artem luto chymiſtico iuncturas vitrorum claudito, & ſubtus accenſis prunis oleum elicito & elicitum reponito.

¶ Conuenit omnibus morbis frigidis. Eſt enim calidum penetratiuum, reſolutiuum: mollit dura, & diſcutit tumida: opitulatur his qui patiuntur epilepſiam, vertiginem, obliuionem, paralyſim, ſpaſmum, dolorem dorſi, genuum, podagram, vel alios iuncturarum & neruorū morbos: medetur ſpleni, veſicæ & renibus.

Oleum Terebinthinæ.

R. Reſinę Terebinthinæ aut Laricinæ, quā in Germania Terebinthinam vocamus lib. iiii. eam pone in capacem Retortam, ſiue Cucurbitam vitream, & per artem deſtillatoriam

toriam elice eius oleo, ita vt Cucurbita aut Retorta arenæ imponatur. primò autẽ cum aqua exibit oleum tenue & clarum, ſecundò aurei coloris, vltimò fuſcum & craſſum: horum vnumquodque per ſe auferto & reponito.

¶ Confert omnibus ægritudinibus frigidis, & maximè neruorum.

Oleum Tartari.

R. Tartari puri lib. iiii.

Pone in ollam & vre in fornace cum lateribus aut tegulis aut fictilibus, vel per ſe donec omninò excandeſcat Tartarum. Postea impone in ſacculum laneo panno factũ, & ſuſpende in cellario, tum deſtillabit ex eo clarus quidam liquor, quem repone. Porrò re vera hic humor non eſt oleum, ſed acerrima aqua.

¶ Valet ad faciem tergendam, & erugandam.

Oleum Citoniorum, deſcriptione Meſuæ.

R. Citoniorum non excorticatorum quantum ſufficit, id eſt partes conuenientes, videlicet quantum libuerit.

Succi Citoniorum quantum ſufficit.

Incidito Citonia & impone in vas vitreũ, & affunde ſuccum. Affunde etiam oleũ Omphacinum,

phacinum, hoc eſt immaturum, vt excedat eius quantitas ſucci menſuram. Poſtea ſtringe vaſis orificium, & ad Solem omnia macera aut in æſtuario diebus quindecim: deinde coque in duplici vaſe, & abiice poſthac Citonia & adde recentia, & rurſum macera & coque: inde etiam tertiò recentia Citonia impone, & prædicto modo omnia perage, tum repone diligenter obſtructum, ne expiret.

☞ Hodie tanta diligentia non fit hoc oleum. igitur rogo vt maiorem diligentiam impendant.

¶ Eſt optimum contra debilitatem ſtomachi, vomitum & fluxum: ſiſtit ſudorem, reſtaurat reſolutionem, lapſas uires, corroborat neruos, & uires, conſortat digeſtiuam.

Oleum Sampſuchinum.

R. Foliorum Sampſuchi M iiii.
Serpylli M ii.
Foliorum Myrti M i.
Abrotoni
Siſymbrii ana M ſ.
Caſsiæ ligneæ veræ ℥ ii.
Olei Omphacini quantum ſufficit.

Concidito & contundito omnia, & impone in vitrum, et infunde oleum vt ſupra ſpecies emineat, tum obſtructo vaſis orificio macera ad ſolem vel in æſtuario diebus octo. Poſtea exprime, & expreſſum

ſum oleum infunde recentibus ſpeciebus, & hoc etiam tertio facito.

Folia veræ Myrti accipi debent, quæ ex Italia & Narbonenſi Gallia afferuntur.

SISYMBRIVM, *id eſt,* Mentha *aquatica. eſt & aliud Siſymbrium in montibus naſcens, multò odoratius, quod melius eſſet ſi vbique haberi poſſet.*

OMPHACINVM, *id eſt, ex immaturis oliuis expreſſum.*

¶ Laſsitudini vtile eſt, & morbis cerebri & neruorum prodeſt: ob id in balneo inunctum paralyſim iuuat, & ſpaſmum cynicũ, vulgò torturam oris, naribus iniectum: & auribus immiſſum, à flatu tinnitum diſsipat, menſes ciet, ac morſui ſcorpionis prodeſt.

Oleum Vitellorum ouorum.

R. Oua recentia numero centum, coquito donec penitus indurentur. Poſtea vitellos eorum exime, & comminutos aſſa in ſartagine, donec ruffeſcant, & pinguedinem quandam remittant: deinde offam feruentẽ inde in ſacculum pilis contextum & exprime, quodque expreſſum fuerit oleum repone.

¶ Experiẽntia plurima probatum eſt cutim expurgare, impetiginem, ſerpiginem, & alia cutis vitia perſanare, capillos regignere, & vlcera maligna & fiſtuloſa curare.

Oleum Hyperici.

℞. Summitatum Hyperici iamiam maturescentis ℥ iii.

Macerentur in vino odorifero diebus iii. bulliant deinde in vase duplici obturato orificio vasis: postea exprime, & recentis Hyperici par pondus iniice, & iterum macera & coque, & exprime: tum eam tertiò recẽs Hypericum adde, & si vinum minuetur, adde aliquid. Postea

℞. Terebinthinæ claræ ʒ iii.
Olei veteris clari ℥ vi.
Croci ℈ i.

Coquantur in duplici vase vsque ad consumptionem vini, postea exprime, & à sedimento purgatum oleum repone.

¶ Calidum est & siccum, stipticum: ob id consolidat vulnera incisorum neruorum, & combustionem ignis, sedat dolores femoris & vesicæ, & prouocat vrinam.

Oleum Irinum.

℞. Olei lib. vi.
Vini lib. i.

Lauetur oleum ter in aqua calida, deinde effusa aqua adde vinum, & insperge

Macis ℥ iiii.
Cardamomi
Zedoariæ ana ℥ ii.

Macerentur in loco aliquo calido obstru

cto

cto vasis orificio per dies octo, postea in duplici vase coquito vsque ad consumptionem vini dimidij. Postea exprime oleum, & insperge ei puluerem subtilem.

Iridis Illyricæ lib. ii.

Macera vt priùs diebus viii. deinde exprime oleum, & recentis Iridis contusæ par pondus iniicito, tunc rursus ad solem aut loco calido diebus viii. macerato, & rursum exprime. Postremò etiam tertiò exprime, & aliam Iridem adde, & similiter omnia perage, deinde in duplici vase oleum vnà cum vltimò inspersa Iride aliquandiu coquito, ad vltimum deinde exprime & repone oleum, cumque videris subsidere ad fundum vasis Iridis puluerem, leuiter cola.

Cùm ita permutatur crebrò Iris, oleo singulis vicibus aliquid decedit, ideò boni ponderis lib. vi. olei accipiantur.

¶ Attenuat, resoluit, maturat, & digerit malos humores phlegmaticos pectoris & pulmonis, facilitat sputum & anhelitum, sedat tussim & frigidos dolores hepatis, splenis & maximè matricis, resoluit dura apostemata & mollit durities, & confert spasmo, doloribus iuncturarum, aurium, & fœtori narium.

Oleum Irinum, *descriptione* Nicolai *Alexandrini*.

℞. Olei sextarios x.

Aquæ ſextarios iii.
Radicum Iridis lib. iii. ℥ iiii.
Crini domeſtici radicis ℥ xv.
Cyperi viridis radicum ℥ vj.
Helenii ℥ iii.
Anchuſæ ℥ ii.
Cinnami
Aſæ
Spicæ ana ℥ i.

Contundantur radices & aliæ ſpecies, & macerentur in oleo & aqua diebus quinque ad ſolem vel loco calido, obſtructo vaſis orificio: poſtea ſupra lentas prunas in duplici vaſe coquito donec aqua conſumpta fuerit, deinde refrigerare ſinito, vltimò exprimito, & cùm aliquid ſubſederit, ſenſim excolato oleum.

NICOLAI *Alexandrini latinum & impreſſum exemplar ita tradit huius olei confectionem.*

SEXTARIVS *Romanus menſura eſt quæ habet olei vncias ponderales xvi. ʒ v. ℈ i.*

CRINON *domeſticum, id eſt, lilium odoratum album, quod in hortis plantatur.*

Non vbique habentur radices Cyperi virides: ideò aridas ſume, & vino aſperge tritas.

HELENII, *id eſt,* Enulæ *Campanæ, videlicet radicum eius.*

ANCHVSA, *eſt Bugloſſa ſylueſtris, rubra radice, quam aliqui hodie non rectè Alcannā vocant, tinguntur ea radice vnguenta, & cera.*

CINNAMVM, *idem eſt quod Cinnamomum.*

ASAE, *ego hîc non dulcem Aſam ſed fœtidam ponerem, licet tamen vtriuſque ℥ s. accipere.*

¶ Vſurpatur

¶ Vſurpatur ad diuturnum catarrhũ naribus illitum. Ozænas & putredines nariũ aufert, tinnitum aurium cum aceto & ruta ex amydalis amaris commiſtum & auribus iniectum tollit, aſthmaticis gargariſmo adhibito opitulatur, hæmorrhoidas veteres inunctum ſiue colo iniectum educit.

Oleum Moſchelinum, deſcriptione Nicolai.

R. Olei puri lib. viii.
Aquæ lib. iii.
Folii (aut ſuccedanei eius)
Spicæ nardi Indicæ
Coſti odorati & veri
Maſtiches ana ℥ iii.
Styracis Calamitæ
Croci
Myrrhæ Troglodyticæ
Xylocinnamomi (in eius abſentia, corticis cinnamomi)
Caſsiæ ligneæ veræ ana ℥ i. s.
Carpobalſami (aut ſuccedanei eius)
Charyophyllorum
Bdellii ana ℥ i.
Moſchi ʒ vj.
Nuces Indicas numero iiii.

Confice ſic. Folium aut eius ſuccedaneũ, Myrrham, Caſsiam, Carpobalſamum & Bdellium tere, & per biduum in aqua & oleo macera: poſtea coque ſupra lentum ignẽ in duplici vaſe vſque ad conſumptionem aquæ: deinde reliqua omnia in tenuiſsimum puluerem

pulverem redacta insperge excolato & expresso oleo, & iterum macera & coque paulumper: vltimò deinde Moschum admisce, & repone, & patere vt aromata subsidant, ea interdum oleo commisce, agitato vase.

Ex Nicolao Alexandrino desumptum est hoc oleum, apud quem non puri sed Punici olei legitur, id est, in Aphrica nati, quod omnium optimum & dulcißimum existit.

Pro Folio, sume radicularum Spicæ Romanæ, Macis ana ℥ i. s.

Pro Xylocinnamomo, sume Cinnamomum electum.

NVX *Indica hic non significat grandem illam nucem, quæ vbique Indica nux uocatur, sed nucem muscatam. Nam veteres Græci eam appellant Caryon siue Carydion Indicon, id est, nux siue nucula Indica: vocatur etiam Caryon Myrepsicon, id est, nux vnguentaria siue odorata, & Moschocaryon, hoc est, Muscata nux, quod diligenter in hoc oleo notandum est.*

¶ Est optimum ad omnem frigiditatem corporis, potissimùm ventriculi, & ad dolorem lateris foris inunctum. Stranguriosis, & colicis, & ad omne neruorum vitium illitum optimè facit. miscetur epithematibus & emplastris, quæ ad stomachi & renum affectiones asciscuntur.

Oleum Rutæ.

℞. Rutæ recentis incisæ & contusæ quantum

tum libuerit, pone in vaſe vitreo, & affunde olei veteris clariſsimi ſufficientem menſuram, & macera ad ſolem, aut in loco calido aliquo diebus quindecim: deinde in duplici vaſe coquito, & abiecta Ruta recentem iniicito, & iterum quindecim diebus macerato: poſtea ſimili modo coquito & exprimito, & tertiò recentem Rutam iniice, macera quoque & cola.

Ita debet præparari oleum hoc & aliquot ſequentia.

Eſt calidum, aperitiuum, reſolutiuum, & mitigatiuum dolorum, calefacit renes, veſicam, matricem, & ſedat dolores eorum, & maximè colicam, ſi venter vngatur, & fiat ex eo ſolo clyſter: præterea opitulatur neruis, confert ſpaſmo, & expellit frigidos humores.

Oleum Anethinum.

Oleum Anethinum fit ex floribus et folijs Anethi, & oleo veteri claro eodem modo quo Rutaceum oleum.

¶ Sedat dolores, aperit poros, & reſoluit vapores, & apoſtemata, tumores & durities: mitigat dolores & rigores febrium, prouocat ſomnum & ſudorem.

Oleum Chamæmelinum.

Oleum Chamæmelinum siue Chamomillæ (vt vocant) fit ex floribus Chamæmeli, id est, Chamomillæ & oleo veteri claro, vt Rutaceum oleum.

¶ Valet ad plura, aperit poros, resoluit vapores, sistit fluentes humores, corrigit malas qualitates, confert neruis & membris neruosis & apprimè mitigat dolores.

Oleum Lilinum.

Oleum Lilinum siue Liliorum fit ex Lilijs albis odoratis recentibus, & oleo veteri claro, vt oleum Rutaceum.

¶ Sedat frigidos dolores pectoris, renum, vesicæ, matricis, & colicam: est enim calidum, resolutiuum, mitigat tußim, & efficaciter resoluit, & citius maturat apostema.

Oleum Narcißinum.

Oleum Narcißinum fit primo vere ex recentibus florib. albi Narcißi, qui vocatur Germanicè Mertzenblum, vveyß hornungßblum, vveyßaprillenblum, vveyß Iosepßßlebe; vt Rutaceum.

¶ Valet ad emolliendas vuluæ duritias, præclusionesque.

Oleum Liguſtrinum, deſcriptione Meſuæ.

Oleum Liguſtrinum, quod Græci vocant Cyprinum, Arabes autem oleum de Alcanna, fit ex floribus recẽtibus Liguſtri florente vite, aut paulò pòſt & oleo veteri clariſsimo ad modum Rutacei olei.

Eſt autem Liguſtrum arbuſcula ſalicis ferè folio, floribus paruis candidis, veluti ſpumoſis & muſcoſis, Germanicè vocatur Reynvveyden & Muntholtz. Naſcitur copioſè ad Renum, & in Myſnia, Heſsia, Sueuia Vvitembergenſi, Thuringia, & circa Nurembergam non longè à Kalckreut.

Partes neruoſas roborat, & capillos à canitie vindicat.

Oleum Sambucinum.

Oleum Sambucinum fit ex floribus Sambuci & oleo veteri clariſsimo, quemadmodum etiam oleum Rutaceum.

¶ Lenit, abſtergit, & mundificat cutim: medetur icteritię, & maximè hepati infirmo, oppilato, & plurimum confert doloribus iuncturarum.

Oleum Iaſminum.

Oleum Iaſminum, quod Arabes vocant Ieſeminum & oleum de Zambach, fit ex floribus Iaſminis, ſiue Iaſeminus ſiue Zambachi, & oleo veteri claro

aro, vt oleum Rutaceum.

Est autem flos similis Violis aut Cheyri admodum odoratus, nascitur in frutice, qui multis viticulis ascendit pergulas: & concamerationes, vt vitis. Colitur in Italia & Gallia.

¶ Opitulatur corporibus, quæ calefactionem, laxationemque desiderant.

Oleum Cheyrinum.

Oleum Cheyrinum fit ex Leucoijs luteis, hoc est, ex Cheyris citrinis, & oleo veteri claro, vt Rutaceum oleum. Cheyri autem Germanicè dicuntur Gelbe Violen.

¶ Dolores neruorum, aliarumque partium corporis mitigat, eaque quæ in thorace, renibus & vesica sunt, discutit.

Oleum Myrtillorum.

Oleum Myrtillorum fit ex Myrtillis, hoc est baccis veræ Myrti, & oleo Omphacino, hoc est immaturo, eodem modo quo Rutaceum: quoniam verò Myrtus vera apud nos non nascitur, neque habemus semper virides Myrtillos, sed aridos, vt plurimum ex Italia afferuntur, ideo necesse est vt vino odorato aspergantur.

¶ Refrigerat & adstringit, ideoque cœliacis affectibus subuenit, sanat igne ambusta, pustulas erumpentes illitu emendat, attritos hyeme concitatos, & intertrigines il-

litum corrigit. Sedis rimas, condylomata, laxatos artus persanat, & sudores coercet.

Oleum Myrtinum.

Oleum Myrtinum fit ex folijs veræ Myrti, & oleo Omphacino, id est, immaturo, quemadmodum oleum Myrtillorum.

Quoniam verò Myrti veræ recentia folia apud nos haberi nequeunt, ideò sume folia Myrti veræ, quæ ex Italia & Narbonensi Gallia, & Candia afferuntur denuò, & asperge ea contusa vino veteri odorato, vt dictum est proximè in oleo Myrtillorum.

¶ Cerebrum, neruos, cor & ventriculum roborat.

Oleum Menthæ.

Oleum Menthæ fit ex Mentha crispa satiua & oleo Omphacino, id est, immaturo, eodem modo quo Myrtinum aut Rutaceum oleum.

¶ Ventriculum refrigeratum & imbecillum calefacit: firmat nauseam, vomitumq; reprimit, appetentiam excitat, coctionéq; iuuat.

Oleum Absinthij.

Oleum Absinthij fit ex Absinthio Pontico, & oleo Omphacino claro, quemadmodum oleum Rutaceum. Porrò Absinthium Ponticum nos non habemus,

mus, quod videlicet non adeo calidum eſt, ſed [illegible]auioris odoris & valde adſtringens. Noſtrum ve[illegible] Abſinthium ſiue ruſticum Abſinthium calidius [illegible]t, & nihil ferè adſtringit, vt etiam Galenus ſcri[illegible]it: ideò corrigendum eſt cum Roſis, quæ dimidium [illegible]ius pondus æquent.

¶ Calefacit ac roborat ea quæ ſunt refri[illegible]gerata, potiſsimum verò ventriculum, ex[illegible]citat appetentiam, obſtructiones aufert, lũ[illegible]bricosque enecat.

Oleum Roſaceum.

Oleum Roſaceum ſiue Roſarum fit ex Roſarum rubearum nondum penitus apertarum decerptis folijs & oleo Omphacino, id eſt, immaturo, eodem modo quo Rutaceum oleum.

¶ Refrigerat & adſtringit, inflammationibus præſidio eſt, æſtuantem ventriculum reſtinguit, eroſiones inteſtinornm clyſteribus inditum, & dolores dentium, ſi eo colluantur, ſanat.

Oleum Violaceum.

Oleum Violaceum, ſiue Violarum, fit ex floribus Violarum, & oleo Omphacino, id eſt, immaturo, quemadmodum Rutaceum & Roſaceum.

¶ Refrigerat, incandeſcentibus inflammationum feruoribus vtile eſt.

Oleum Nenupharis albi.

Hoc Oleum fit ex recentibus floribus Nenupharis, quæ albos flores producit, & oleo Omphacino quemadmodum Violaceum.

¶ Nymphæatum oleũ, vires habet Violati, refrigerat tamen magis quàm Violatũ, & minus quàm Papauerinum: hypnoticis, & intemperaturam partium, vt renum, calidam ſanantibus vtiliter miſcetur, & veneris tentiginem prohibet genitali inunctum: ſomnum etiam conciliat.

Oleum Nenupharis Citrini.

Hoc oleum fit ex luteis, ſiue citrinis Nymphææ hoc eſt, Nenupharis floribus, & oleo Omphacino, vt Violaceum oleum.

Oleum Populinum.

Populinum oleum fit primo vere ex oculis Populi arboris contuſis & oleo veteri claro, loto in aqua calida aliquoties, eodem modo quo Rutaceum aut Anethinum oleum.

Oleum Populinum, deſcriptione Nicolai Alexandrini.

R. Olei ℥ lxxxvj. faciunt lib. vij. ℥ ii.
Vini lib. iiij.

Gemmarum Populi arboris recentium veris initio collectarum lib. iii.

Gemmæ Populi diutiſsimè terãtur & macerentur in vino & oleo diebus ſeptem, & quotidie ſæpe agitentur: octaua deinde die ſuprà lentas prunas in duplici vaſe coquito, vſque ad conſumptionem vini, deinde exprimatur oleum & reponatur.

Porrò hoc oleum efficacius erit ſi ſecundo, & tertio recentes Populi gemmæ addantur.

GEMMAE *Populi, id eſt, oculi Populi.*

¶ Expedit ad capitis dolorem, arthriticis, nephreticis, & podagricis, & vbicunque dolor ſit.

Oleum Amygdalarum dulcium.

R. Amygdalarum dulcium ſiccarum non tamen rancidarum. Contundantur minutiſſimè, poſtea in ſartagine aliquantulum torrefacias affuſo aquæ Roſaceæ modico, poſteà prælo exprime.

¶ Lenit aſperitates pectoris, gutturis, & pulmonis, duritiem & ſiccitatem iuncturarum: eſt ſuaue in cibis, & confert hecticis & phthiſicis: impinguat, auget ſperma, ſedat tuſsim & ardorem vrinæ veſicę & vuluę excoriatæ, cum fiſtula iniectum.

Oleum Amygdalarum amararum.

Fit hoc oleum eodem modo quo ex dulcibus Amygdalis.

¶ Aperit oppilationes, & diſcutit ventoſitates & vapores, ſed potiſsimum medetur ſurditati, ſibilo & dolori aurium, lenit duritiem neruorum, & delet maculas faciei.

Oleum Balaninum.

Oleum Balaninum fit ex Balano Myrepſica, id eſt, glande vnguentaria, quam Arabes vocant granum Ben: fit autem ex tuſo, aſſatoq́; affuſa Roſacea aqua fructu iſto. Porrò fructus ipſe Auellanæ magnitudinem habet, colorem candicantem, & figuram vt plurimum triangularem. Cortice tenui claudit pinguem quendam nucleum fungoſa & alba tunica inuolutum. affertur ex Syria & Arabia.

¶ Oleum Balaninum repurgat maculas, varos, lentigines, cicatricum nigritias, fucos, aluum ſoluit, ſed ventriculo aduerſatur, dolores aurium emendat. Item ſi ſonant aures, vel ſtrepitum, aut ſibilum edunt, cum adipe infuſum auxiliatur.

Oleum de Cherua.

Oleum hoc fit ex pingui quodam ſemine, quod Arabes Cherua, Græci Crotona, Latini Ricinum vocant, fit autem eodem modo quo oleum Amygdalarum.

arum. Planta verò quæ semen hoc producit, vocatur a recentioribus Cataputia maior, ab Italis palma Christi, & Mirasolis, à Germanis vvunderbaũ, Zeckensame, & Heydnisch Sprinck Korner.

¶ Prodest psoris, vlceribus capitis erumpentibus, sedis inflammationibus, vuluis quæ occlusæ conuersæque strangulant, cicatricibus fœdis, aurium doloribus: potu aluum ciet, quæ aquis grauatur, lumbricos eiicit.

Oleum Papaueris.

E semine vtriusque Papaueris tam albi quàm nigri exprimitur oleum, eodem modo quo ex Amygdalis, Balano Myrepsica, & Cherua.

¶ Impinguat, asperam arteriam lenit, febrium ardorem mitigat, & insomnium.

Oleum Hyoscyami.

Hoc oleum exprimitur ex Hyoscyami semine eodem modo quo ex Papauere.

Oleum Spicæ.

Oleum Spicæ fit per destillationem ex maiori Lauendula quæ Spica vocatur. apud nos maioribus sumptibus fit quàm in Gallia Narbonensi, ideò potius emendum est à mercatoribus qui illud è Gallia afferunt.

Oleum Laurinum.

Oleum Laurinum apud nos non facilè fieri poteſt: quoniam verò in magna copia affertur ex Italia & aliunde, ideò facilè emitur à materialiſtis.

¶ Calidum eſt & aperitiuum, mitigat colicam, & frigidos dolores ventris, ſtomachi, capitis, hepatis, ſplenis, renum, matricis, neruorum, iuncturarum: denique omnibus ægritudinibus frigidis confert.

Oleum Seſaminum.

Oleum Seſaminum exprimitur è Seſami ſemine affertur autem ex Alexandria Aegypti Venetias, vbi ematur ſyncerum: nam adulteratur oleo Nucum & Papaueris, ſed odore & ſapore facilè deprehenditur à peritis dolus.

¶ Oleum Seſaminum impinguat, auget ſperma, lenit guttur, & omnem aſperitatem & duritiem, & clarificat vocem.

Petroleum flauum.

Petroleum clarum, quoddam eſt album, quoddam verò aurei coloris, defluit autem ex petris in Italia & pleriſque alijs locis, vnde ad nos affertur.

¶ Calefacit, ſiccat, eſſentiæ tenuitate in altum penetrat, digerit, proinde materiam omnem excrementoſam conſumit: ob id epilepſiæ,

epilepsiæ, paralysi, vertigini, obliuioni, & lienis, renum, vesicæ, vteri, neruorum, articulorum omnium, & reliquarum partium neruosarum, doloribus frigidis maiorem in modum confert.

Petroleum nigrum.

Petroleum nigrum siue Naphta nigra crassius est quàm flauum. gignitur autem in agro Borchdorpiano & Brunsuicensi in Saxonia.

PETROLEVM, *id est, Naphta.*

PRAEPARATIONES QVORVNDAM simplicium.

Modus abluendi Aloen cum Aromatibus.

R. Aloes purissimæ & cribratæ lib. i.
Cassiæ ligneæ
Spicæ nardi Indicæ
Asari
Schœnanthi
Carpobalsami } aut succedaneorum
Xylobalsami } eorum.
Cinnamomi
Ligni aloes
Croci

Maſtiches
Laccæ ana ℥ iii.

Decoquantur aromata in aquæ quantitate ſufficienti, ſecundum artem in duplici vaſe, deinde colentur. in colatura diſſolue Aloen continuè agitando, & pone ad ſolem in vitrea aut vitreata patina donec exiccetur. Oportet autem patinam linteolo puro tectã ſoli apponere ne aliquid incidat: quòd ſi hyeme lauanda eſt Aloe, in æſtuarium ad fornacem ponatur. oportet etiam fundo vaſis inſidentes arenas & ſi quæ ſunt aliæ ſordes diligenter auferre.

Modus abluendi Aloen ſimplex.

R. Aloes puriſsimæ & tritæ lib. ii.
Aquæ cœleſtis quantum ſufficit, aut lib. vi.

Miſceantur in patina vitrea ita vt aqua calefacta priùs infundatur, deinde ſubſidere ſinito ſordes & calculos, & purã pinguemq; aquam cui ſe pura Aloe miſcuit ſenſim excolato, & ſordes in fundo abiicito, poſteà colaturam tectam linteolo in ſole exiccato.

Modus abluendi Laccam.

Modus abluendi Laccam, *qui paßim à ſcriptoribus traditur, admodum abſurdus eſt, & qui eum primus inuenit aut tradidit,* Laccæ *naturam penitus ignorauit: nam quicquid purum, ſyncerum & efficax eſt in* Lacca, *illud aquæ miſcetur, eam illi dicunt abyciendam eſſe, & quod remanet in* Tro-

chiſcos

[Tro]chiscos formandum, hoc est calculos, ligna & sor[d]es. Nos verò rectiùs modum tLademus.

℞. Aristolochiæ longæ,
[S]chœnanthi ana ℥ ii.

Decoquantur in aquæ lib. iiii. aut [q]uantum sufficit, donec remaneant lib. iii. [C]olaturæ insperge
[L]accæ integræ lib. i. ℥ iiii.

Decoquatur Lacca deinde lento igne, do[n]ec aqua fiat coloris sanguinei, & quidquid in Lacca boni fuerit dissoluatur, tum per filtrum aut laneum pannum cola, & remanentes sordes abiice: excolatam verò & sanguinei coloris aquam lentis prunis in duplici vase vsque ad mellis spissitudinem coquito, & tepidam massam in Trochiscos fingito: hic itaque uerus est modus abluendi Laccã.

Modus lauandi plumbum.

℞. Mortarium plumbeum, in eum infunde aquam cœlestem, & agitato aliquot horas aquam in mortario, donec aqua colorem acquirat liuidum, & crassescat in modum limi. istum limum per linteum exprime & exiccatum repone.

Præparatio limaturæ ferri, quam quidam Scoriam uocant.

℞. Limaturam Ferri optimi, aut Chalybis, aut squamam, hoc est, Batituram eius. purga eam ab omnibus immunditiis, hoc modo,

do, proiiciatur in aquam clarissimam, & fricetur manibus, posteà sordidam aquam effunde totam, deinde impone limaturam in vitream patinam, & affunde modicum aceti vt tantùm humectetur, nec emineat acetum, posteà macera diebus xxx. vltimò tere & repone.

Scammoneam præparandi modus.

R. Scammoneæ optimæ ℥ iiii.

Contere in subtilissimum puluerem, deinde insperge illi olei Violati optimi modicum, vt fiat massa: deinde excaua aliquot Cytonia mala magna, & in cauitatem eorũ impone massam Scammoneæ, & cooperi foramina Cytoniorum: posteà assa in fornace, cum pane, donec Cytonia perfectè sint assata: deinde exime Scammoneam, & impone sequenti diluto.

R. Carnium Myrobalanorum Citrinarum ℥ i.
Succi Cytoniorum ℥ iiii.

Conterantur Myrobalani & misceantur cum calefacto Cytoniorum succo, & stent in infusione horis xxiiii. deinde leuiter cola, colaturã verò infunde Scãmoneæ & optimè simul misce, vltimò in loco calido exicca, & exiccatam repone Scammoneam.

Colocynthidis præparatio.

R. Colocinthidæ pulpæ lib. i.
Bdellii

Tragacanthæ

Tragacanthæ ana ℥ xii.

Incidatur Colocynthis minutiſsimè, Tragacãthum verò & Bdellium diſſolue in aqua Roſarum quantum ſufficit, & diſſoluta inſperge inciſæ Colocynthidi & fac Trochiſcos, quos in ſicco aliquo loco ſiccabis, exiccatos deinde Trochiſcos iterum ſubtiliſsimè terito, & reforma Trochiſcos adhibita Maſtiche in oleo Roſaceo diſſoluta.

Squillæ præparatio.

R. Squillam magnam recentem, neque putridam, neque gelu flaccidam, abiice eius exteriores aridas tunicas, inuolue deinde eam maſſæ ſiue paſtæ piſtorum vnde panis fit, aſſato poſtea in furno cum panibus, donec panes percocti fuerint, hinc è furno exime Squillam & ſigillatim omnes tunicas detrahe, & funiculo traiectas in calido loco exiccato, abiicito verò medium ſquillę cor, vnde germen enaſci ſolet. Porrò ſquilla nõ eſt incidenda ferreo aliquo cultro: ſed è ligno ſolido aliquo facto, nam contrahit à ferro venenoſam quandam rubiginem.

Mezerei præparatio.

R. Foliorum Mezerei quantum libuerit, ea macera in aceto vini horis xxiiii. Poſteà exiccentur: cûm verò vti iis voles, contere, & in contundendo abiice eorum venas & neruos.

Eſulæ

Esulæ præparatio.

Esula tam maior quàm minor, præparatur eodem modo quo Mezereon.

Gersam serpentariæ faciendi modus.

R. Radices serpentariæ veræ, vel loco eius radicum Ari, id est, Aronis ℥ iii. Terantur subtilissimè, & infunde eis aquæ Rosaceæ ℥ iiii. deinde exiccentur ad solem in vitrea patina, linteolo tecta. Postea secundò tantum aquæ Rosaceæ infundito, & simili modo exicca: tertiò modo eodẽ aquæ Rosaceæ quantitas inspergatur, & vltimò siccatam farinam cum vino odorato in Trochiscos siue orbiculos finge & repone: ingreditur autem hæc Gersa, vnguentum Citrinum, & reliqua quæ ad nitorem cutis cõficiuntur.

Spodium præparandi modus.

R. Eboris in partes secti lib. i.

Pone id in nouum & nondum crematum fictile, & crudo operculo tegito, & iuncturam luto figulino diligenter oblinito, postea in fornacẽ figuli mitte, & cremari sinito donec fictilia percocta sint: deinde exemptũ ebur in tenuissimum puluerem terito, & cribrato, & infunde ei in patina vitrea aquæ Rosarum lib. ii. & exiccari sinito: deinde secundum terito, & alias ii. lib. aquæ

Roſaceæ affundito, atque ſimiliter exicca. Tertiò etiam terito & admiſce aquæ Roſarum libram vnam, in qua diligenter diſſolutæ ſint Cãphoræ tritæ, & ſubtiliſsimæ ℥ iiii. Tere omnia in tabula marmorea duriſsima, & finge Trochiſcos, quos repone in denſo vaſe aliquo ne expirent. Porrò ſi ebur habere non poteris, loco eius ſume cornu ceruinum, & ſimiliter præpara: eſt enim hoc quoque efficax medicamentum ad multa, præſertim contra venena.

Ebur crematum, melius eſt vt operto fictili fiat, aliâs enim non candidum ſed nigrum fit.

Pulmonis Vulpini præparatio.

℞. Pulmonem vulpis recentem, extrahe ex eo arteriam ſiue fiſtulam, & laua in vino odorato calefacto, mox ollæ impoſitum exicca in tepido furno, deinde exiccatum repone in loco ſicco, & inuolue Abſinthio ne putreſcat.

Hepatis Lupini præparatio.

Hepar lupi eodem modo pręparatur, quo pulmo vulpis.

Sanguinis Hircini præparatio.

Hircum mediocris ætatis domi alito & per menſem nihil aliud dato præter Pimpinellam, Apium, Petroſelinum, Leuiſticum, & ſimilia,

& similia, deinde sanguinem eius qui ex arteriis fluxit excipito, & concrescere sinito, atque aqueum illud effunde, grumos verò sanguinis in furno exicca. Mactandus autem est hircus veris exitu, id est, principio æstatis cùm Sol Cancrum ingressus est.

Adipum uel pinguedinum præparatio.

R. Adipem vel pinguedinem cuiuscunque animalis, & laua in aqua aliquoties, donec pura defluat aqua, & non amplius saniosa aut crueta appareat, deinde incisam liqua in duplici vase, & eliquatā in frigido loco repone sine sale.

Medullarum præparatio.

Medullas ex ossibus auferto Autūni initio, & laua, & liqua in duplici vase secundū modum, qui traditus est in Adipum siue Pinguedinum præparatione.

Oesypum faciendi modus.

R. *Lanæ succidæ, hoc est nondum purgatæ, ex collo, fœminibus & fœmoribus ouium detonsæ, quantitatem satis magnam, infunde ei aquam feruidam, & laua diligenter, quousque omnem suam pinguedinem in aquā deposuerit. Postea expressam lanam sepone, & aquam illam pinguem & sordidam vasculo aliquo diutissimè ex alto fundito & refundito, donec spumosa fiat: tum sinito spumam subsidere & collige aquæ innatantem pinguedinem,*

terumq; aquam refundito donec ſpumet, & ſubſidentem pinguedinem auferto, & rurſus refundito donec non amplius ſpumet, & nulla concreſcat ſupra aquam pinguedo. Tum collectam pinguedinem inungito, & in aqua lauato manibusq; diducito, donec pura fiat & aqua clara defluat & albeſcat & linguam admota non mordeat, tum repone in fictili denſo, loco frigido. Porrò hic Oeſypus hodie vocatur corrupto nomine Hyſopus humida, ſed non bene præparatus habetur in Pharmacopoiys.

Modus coquendi Terebinthinam reſinam.

R. Reſinę Terebinthinę aut eius loco Laricinam reſinam, quam Terebinthinam hodie vocant, lib. i. affunde ei aquæ lib. xxiiij. & coque in magno uaſe donec odorē amittat & inſpiſſetur, adeò vt refrigerata digitis in puluerem teri queat, hoc modo, vſta reſina ingreditur in quædam vnguenta, olea, & in trochiſcos Cyphi, qui pertinent ad Mithridatium.

Acaciæ Succedanea.

Acacia vera apud nos non poteſt confici. eius autē loco ſumunt noſtri Pharmacopolæ, totius ferè Europæ, ſuccum Prunorum ſylueſtrium, id eſt, Schlehenſafft. Sed hæc, quam deſcribemus, propius ad veræ Acaciæ vires accedit.

R. Seminum Tamarindorum
Sumach ana lib. ij.

Contundantur,

Contundantur, & affunde eis aquæ cœle stis lib. viii. aut quantum sufficit. Macera deinde per horas vigintiquatuor. Postea coque donec tertia pars aquæ rema neat: excolatam deinde aquam, cum albuminibus ouorum clarifica & despuma, despumatam deinde iterum coque supra lętas prunas ad spisśitudinem iustam, deinde repone, vt Acaciam ex prunellis syluestribus factam.

Finis eorum, quæ Valerius Cordus Nurembergensi Senatui exhibuit.

APPENDIX EX SCRIPTIS D. IACOBI Syluii Medici Parisiensis, pro instructione Pharmacopolarum.

DE SINGVLORVM MEDICAMENTORVM SIMPLICIVM exacto Delectu, Collectionis tempore legitimo, Repositione commoda, & Duratione eorum.

DE RADICIBVS.

ADICES euellendæ sunt, cùm medicamentosæ sunt maximè. Quæ dos omnibus eodem nō inest tempore, sed aliæ alio vegetæ magis sunt: quanquam sunt qui putēt omnes radices legendas Autumno, vbi folia deciderūt: alij Veris initio, priusquàm in folia aut caulem erumpant. Omnes tamen integræ sunt, si fieri potest, vellendæ, & vnaquæque in solo & cœlo naturæ ipsius maximè familiari, bene nutritæ, bene habitæ, non præ alimenti copia enormes, neque ob inopiam strigosæ, tenues, rugosæ: mox aqua lauandæ, & radiculis

portionem

portionem quandam alimenti repetentibus, & stolonibus etiãdum trahentibus, purgandæ: pòst (nisi vtendi recentibus aliqua incesserit vel commoditas vel necessitas) siccandæ: quædam vmbra & vento, vt apij, fœniculi, iridis, & quæ aliæ sunt vel minores, vel sicciores, vel rariores, quarum vires sol ceu ignis promptè dissipet: quædam contrariæ dictis sole & vento, vel igni siccantur, si cœlum est nubilum, aut hyems: & sæpè versandæ, ne mucidæ aut putridæ fiant, vt bryoniæ, gentianæ, mandragoræ, rhei pontici. Si vero siccatis citò est opus, patellæ ignitæ impositas sæpe versando siccabis. Quædam item integræ siccantur, vt gentianæ: aliæ in taleolas dissectæ, vt iris: aliæ lignosa matrice (sic enim cor plantarum Gaza ex Theophrasto vocat) adempta, vt fœniculi, petroselini, apij. Deinde reponuntur loco non insolato, non infumato, non humido, non puluerulento, sed sublimi, puro, sicco, aut septentrionem, aut potiùs meridiem spectante, præsertim quando hunc plantæ quædam adhuc humidiores requirunt, modò non flent austri. Eædem quamdiu vegetæ adhuc sunt seruandæ, paruæ scilicet ac tenues & raræ, vt asari, asparagi anno tantùm: quamuis elleborus vterque etiam triennio seruari possit, vt magnæ & crassa essentia præditæ, bryonia rheon ponticum, aristolochia, gentiana. Hæc autem tria, colligendi tempus legitimum, repositio commoda, & duratio, non in radicibus solis obseruanda sunt, sed etiam in alijs plantarum partibus, atque adeò quibusdam animalium aliquorum partibus, vt sanguine hircino, hepate lupi, pulmone vulpis, vesica apri. Propterea chamæpityn, chamædryn, thlaspi, centaurium, polium, hypericum, aliaq; florentia

*piebat Galenus, theriacen, vel aliud medicamen-
m compositurus, non sole æstiuo siccata, neque
um fructus eorum adhuc crudi et imperfecti sunt.
ıbet idem continua speculatione cognoscendum,
ıando fructus sunt futuri, quando eduntur, quan-
ı augentur, quando denique vigent. Quo tempo-
e potissimùm eos commodè decerpas, & in siccis
omunculis repositas custodias, ne à solis radijs
rantur, neque humiditate à tecto, vel muris ma-
efiant. Ob id domo non vult subterranea eos re-
oni, nec alijs vicina, neque sub tegulis, sed ho-
um media, quæ ostia meridiem spectantia habeat:
ropè quæ tamen medicamenta ne reponas. Omnia
gitur legenda, quando summarum sunt virium,
& accusandi tum mercatores, tum herbarij, qui
adices, liquores, succos, flores, germina, fructus
xtra anni tempus carpunt, & in vrbes conferunt.
n quibusdam & astrorum obseruatio valere puta-
tur. Pæoniæ enim radix ad epilepsiam legenda de-
crescente luna quibusdam videtur, & Alysson sub
æstu caniculæ vult legi Galenus, vt Aeschiron can-
cros fluuiatiles capi contra rabiem, vnde est herbæ
nomen tanquam vis quædam illis contra rabiem à
sydere accedat, rabiem canibus afferente. Plantas
item calidas ex calidis regionibus, & ex harum
editis & siccis locis, vt Cretæ montibus, præfert
Galenus.*

DE HERBIS.

QVAE *prius in radicibus dicta sunt de col-
lectione, repositione, duratione illarum, ad her-
bas etiam transferri possunt, nisi quod his ferè re-
centibus vtimur, quibusdam omnino, vt portula-*

ca,

ca, lactuca, buglossa, atriplice, beta, brassica, acantho, nasturtio, helxine, mercuriali, viola nigra, intybo, fumaria, hyoscyamo, mandragora, & alijs permultis. Quibusdam verò recentibus vtimur, quando his mitioribus opus est, vt ruta, mentha, absinthium, abrotanum, recentes minus calent ob mistam humiditatem excrementosam, siccatæ verò calidiores sentiuntur, & fumaria recens minùs aluum subducit, magis sicca.

Colliguntur ferè cùm floribus herbæ, aut seminibus, sic benedictus carduus acanthium putatus, centaurium paruum, calaminthæ, chamædrys, chamæpitys, daucus, fumaria, maiorana, polium, pulegium, origanum, serpillum, thymus: aut saltem cùm vigent folia magnitudine, odore, colore, præsertim quæ cacumini sunt propiora.

Siccantur in vmbra magis, nisi si quæ scapo sunt crassiore, aut folio humidiore, & ob id apto putrere. Vbi probè sunt siccatæ, reponuntur vti radices, sed minus diu seruari possunt, ob id quotannis mutandæ.

DE FLORIBVS.

FLORES vt plantarum partes reliquæ legantur, cùm maximè vigent, vt capparis in gemma, rosa expandi cœpta, reliqui ferè aperti. Sed haud ita pridem & ex quibus vis, nondum exhalauit, siccantur sole magis, minùs, pro varia ipsorum natura: quidam siccandos volunt, donec ex ponderibus decem vnicum supersit. Reponuntur, vt alia, quotannis mutentur, quamuis schœnanthos etiam decennium efficax seruari poßit: chamæmelum itē diu

diu vegetum est, ob fortem partium suarum mistionem.

¶ *Flores & omnia quæ iucundum odorem efflant, arculis tiliaceis nullo situ obductis reponuntur.*

DE SEMINIBVS.

LEGENDA *sunt semina, cùm sunt matura, & fructus quibus includuntur maturi. Semina vero quotannis mutare præstiterit, etiam si pleraque diutius seruari possint.*

¶ *Vt aptè perennent, charta aut folijs aptè inuoluantur.*

DE FRVCTIBVS.

FRVCTVS *vt maturi decerpantur necesse est.*

DE CORTICIBVS.

CORTICES *vt recondantur eximere conuenit, cùm herbæ suis folijs exuuntur. siccantur etiam expurgatæ inibi, locis aspergineni non redolentibus, sed cùm luto aut puluere sunt obsitæ, aqua elui debent.*

DE SVCCIS.

Χυλὸς, *id est, succus ex plantis totis, vel plantarum partibus concisis & tusis, torculari vel manu, vel aliter expressus, aqua interdum*

aspersa, aut vino, aut liquore alio, vel recens vsurpatur, vel vase, aut luculamento aliquo reponitur, hicq; vel liquidus, vel siccus. Liquidus item aut per se seruatur, vt vinum, acetum: aut misto sale, vt omphacium, oleum: aut superfuso phialæ oleo, vt succus rosarum, granatorum, limonum, cidoniorum, sambuci, ebuli, & similium: aut sole, vetustate vel aut igni per se siccatur, vt succus glycyrrhizæ, opus Cyrenaicus, scammonium: aut coctione cum melle, vel sacchara ad iustam craßitiem facta sole vel igni, vt in plurimis syrupis audies. Qui verò succi sine melle aut sacchara reponuntur, plurimùm corrumpuntur, nisi igne diutius cocti, aut sole æstiuo usque ad mediocrem craßitiem siccati fuerint. Iidem temporis spatio sicciores euadunt, pluribusq; anni seruati, eò siccitatis veniunt, vt balaustiicis similiter deuigari poßint (quales sunt succus hypocisthidis, vuæ acerbæ, glycyrrhizæ, centaurij, & alij propè omnes) qui verò ex his lentorem quendam natura habent, dilatantur magis, quàm læuigentur, nisi siccioribus multis mista horum parua portio. Portulacæ, semperuiui, cotylidonis, & aliarum similiter glutinosarum succus, præ lentore nimio per se non potest exprimi, cum omphacio probè trita herba exprimitur: alij tritas igni lento calefaciunt: alij tritas loco frigido, vt cella vinaria, vimineo vasi impositas in catinum subiectum destillare permittunt. χυλὸς etiam, id est, succus, sæpe cum humore aliquo extractus ex partibus plantarum, vt semiae psyllij, cydoniorum, lini,

ni fœnogræci, lentorem, aut velut cremorem & muccorem significat, vnde dictum est emplastra διὰ χυλῶν, *id est, de glutinosis quibusdam succis, diuersum tamen ab eo, quod est de mucilaginibus, vt in compositis leges.*

¶ *Liquidis medicaminibus densior materia argentea, vitrea, aut cornea conuenit. Fictilis etiam, si modò rara non sit, accommodatur, & lignea, præsertim è buxo, sed ænea vasa ocularijs medicamentis liquidisq́;, & c.*

DE LACRYMIS.

Δακρυον, *id est, lacryma seu humor ex planta sponte sua defluēs, siue in gummi aqueares concrescat, siue in resinam liquescat, oleagina eius substantia. Arborum partibus præsertim truncis à germinatu incisis & scarificatis, etiam resinas elicimus. Accensis autem arboribus resinosis, vt pinu, picea, larice, terebintho, teda, cedro, ex resinosa substantia igni parum siccata fit pix liquida, cui quod supernatat, pissanthum tenui consistentia & facultate est astringente, ob id caniciem sine vlla noxa tardat, vt pisselæum, id est, pix liquida cum oleo mista. Galen. lib. 1. comp. ph. part. Pissalsphaltus autem est Mumia Serapionis. Si pix iterum coctione siccetur, Palimpissa dicitur, sicca adeò vt pulueri Zari posit, qualis est Græca, etiam Colophonia, & Hispana, & Gallica dicta* πίσσα βρύτια, *lib. 8. comp. ph. part. & Dioscoridi probatur & Lycia. Est etiam Dioscoridi ex ijsdem arboribus resina liquida et*

 sicca.

ſicca. Reſina omnis calefacit, ſiccat, tenuium eſt partium, magis minus.

DE ANIMALIBVS, & eorum partibus.

SANGVIS *hirci quadrimi, bene habiti, aliquandiu nutriti vino albo, fœniculo, ſeſeli, lauro, & cæteris calculum frangentibus, Augusto menſe iugulati, medius effluens (nam primus tenuior, poſtremus craſsior putatur) vaſe vitreo receptus, tectus linteo raro, ſole ſiccatus, etiam cum myrrha, folijs lauri, & ſimilibus, calculum potenter frangere dicitur* Tralliano, *Auicennæ, & cæteris practicis.*

¶ *Adipem & medullam ſtanneis vaſis recondi conuenit.*

¶ *Medulla loco ſicco & edito, & ſeptentrionem ſpectanti reponitur, cum folijs lauri ſiccis, vt p[illegible]reſcant, aut ſitum ducant, quæ iniuria in locis humidis meridiem ſpectantibus eis accidit. ſunt qui reponant bifariam, adipum modo.*

ADVLTERIA Simplicium Medicamentorũ.

ACACIA *ſucco & carne prunorum agreſtium repræſentatur dolo parũ malo, cùm vtraque viribus conueniant.*

Aloes craſſæ partes & impuræ lotione ſeparatæ aqua marina & croco Meſuæ adulterantur: ſed croci odor dolum aperit. Alij acacia, alij gummi immiſcendo adulterant, tuncq; minus

ius est ad minima friabilis, & odor & sapor
st alius.

Ambra puluere ligni aloes, styracis, ladani
ambræ largioris moscho in aqua rosarum solu-
to. Sed hæc manuum attritu multo ceu cera mol
lescit, vera non mollescit. Platearius.

Amomum planta amomide simili, sed inodo-
ra, ex Armenia delata: seminis dissimilitudo
vitium detegit.

Asphalium, id est, bitumen pice mistum Di-
oscoridi, licet adulterari non posse, vt neque car
pobalsamum, neque xylobalsamum, scribit Ga
len. lib. 1. antid.

Aerugo multis modis adulteratur Dioscoridi:
sed hodie syncerior videtur, si adulteratum su-
spiceris, notas ex eo repete.

Aeris flos delimata æris scobe.

BDELLIVM adulteratur gummi: sed ita
vitiatum minus est amarum, & suffitu odora-
tum, Dioscorid.

Balsamum, id est, opobalsamum, vitiatur
terebinthina pauco opobalsamo mista, vel sine
hoc croco orientali & succo foliorum citri, vel
oleo nardino. De quo in opobalsamo plura le-
ges.

Bitumen adulteratur pice, vt in Asphal-
to dixi.

CASTORIVM variè adulteratur: vitium
autem facilè deprehendes attentus notis quas in
vero & laudatiore castorio diximus in partibus
animalis medicamentosis.

Costus radice prædura Helenij Comagenij, sed odor Helenij minus vehemens, neque caput tentans, & sapor minus acer quàm costi.

Crocus misto crocomagmate tunso, flore cneci, vel oleo & puluere bersilij, vt vocant, qui fricando dolum detegit: vel sapæ sublitu & litharg yro, vel plumbagine ad pondus augendum vtrũque minus odore vegetum est: prætereà hoc est puluerulentum. Adulterati quoque croci color & odor celeriter euanescunt, veri diu permanent. Gal. 1. antid.

Caßia odorata, corticibus capparis & radicis tamaricis mistis.

Caphura, gummi Iuniperi: sed hoc est minus odorum & durius: illa est friabilis, & odore valentiore. Platearius.

Charyophylli vetustate exanimati vino puluerem optimorum charyophyllorum habẽte irrigãtur, siccantur, foris solum charyophyllos olent, & vix ad dies decem: molliores sunt integris.

Carpobalsamum adulterari semine hyperici simili, quod Petra Palestinæ oppido affertur, author est Diosc. adulterari tamen non posse, affirmat Gal. lib. 1. antido.

EVPHORBIVM *lacte hœdino, sarcocollæ, & glutini mistione conspurcatur: experientia veri est difficilis, nam Euphorbium leui gustu os diu accendit, ita vt omnia gustata euphorbium resipiant. Idem iniectum igni odorem edit fastidiendum. Diosc.*

Ebur vstum (quod cur spodium vocet vulgus non video) oßibus canis vstis vel albo marmore vsto:

vsto: id verò grauitate proditur, illud forma ossis & linearum desiderio.

GALBANUM mutatur resina, farina fabarum excorticatarum, hammoniaco, Diosco. ex cuius notis syncerum deprehendes.

Galanga acris cypero europeo insipido, vel salso, vel bistortæ (vt vocant) radice austera: si verò dictæ radices aceto puluerem veræ galangæ & piperis habente biduò macerentur, foris solùm galangam referunt. Platearius.

LADANUM stercore caprino & puluere nigro: id autem tractando non mollescit, sed in puluerem abit, modo ladani vetustate exucti. Viribus præterea & odore ladani caret, quod sic vitiatum est.

Laser omne antequàm siccescat adulteratur sagapeno, aut fabæ lomento: sed maleficium deprehenditur colore, odore, sapore, dilutione. Diosco.

Lycium quibusdam amurca, succo absinthij, felle tauri: sed id à viribus synceri multum recessit.

Lemniam terram sic adulterant, vt nemo veram à falsa possit secernere, sic & Lycium Indicum, & plurima alia, vt verorum notæ à falsorum notis non exactè discerni possint.

Ligustici semen adulteratur semine quodam simili: quod facilè gustu discernitur, amarum enim est: alij semen fœniculi aut seseleos admiscentes ligusticum dolo vitiant.

Lentiſcina reſina, id eſt, maſtiche thuris & reſinæ pineæ nucis miſtura.

MOSCHVS pelliculis inciſis puluere carnis columbinæ ſiccatæ, ſanguine hœdino, pane aſſo. Si eius certum pondus pelui madenti impoſitum aliquandiu fit grauius, eſt legitimum: ſi priſtinum pondus ſeruat, ſuppoſititium.

Manna Arabum ſaccharo & folliculis ſenæ.

Myrrha adulteratur gummi macerato in aqua, in qua myrrha maduerit. Dioſco.

NARDVS adulteratur ſtimmi, ſeu ſtibio cum aqua aut palmeo vino inſpiſſationi ponderisq́; cauſa inſpirato.

Nardus Celtica adulteratur impoſita herba ſimili, quæ hirculus ab odoris grauitate vocatur: ſed herba candidior ſine cauliculo, minoribus folijs, radice nec amara nec odorata, vti vera nardus eſt.

OPI omnes adulterantur addito ſagapeno, antequàm inareſcant: colore, odore, ſapore dolus deprehenditur, & quia cùm aqua vel ſaliua non mox ſoluuntur adulterata. adulterantur etiam furfure & farina præcipuè καυλίας, id eſt, qui ex caule defluit, quia dilutior: ῥιζίας verò, id eſt, qui ex radice perlucidior & purior. Quauis enim radice inciſa aut caule, quod effluit craſſum & lentum ὀπὸς, id eſt, liquor dicitur, lib. 6. ſimpl.

Opium, ſemine lactucæ agreſtis.

Opopanax, hammoniaco aut cera: tunc in aqua si digitis teratur, non soluitur, nec latescit vti syncerum, Diosc.

Os ex corde cerui cartilaginosum, simili ex maiorum animalium corde.

Opobalsamum tam variè adulterant & astutè, vt eius adulteria etiam exercitatissimos fallant. Hæc verò adulteria inuulganda non censeo, ne maligni etiam vitient à nobis edocti. Vitiatur misto vnguento terebinthino, lentiscino, Cyprino, balanino, susino, metopio, melle, vel Cypria cera liquida. Sed maleficium facilè deprehenditur. Nam verus liquor in vestem laneam fusus maculam non facit, & post lotionem notam non relinquit, cùm vitiatus inhæreat. Adhæc merus, lac si instillatur coagulat, & in aqua aut lacte celerrimè liquatur, & colore lactescit. Alias quasdam notas apud eundem & Simeonem si libet, legeris potius, quàm apud barbaros hoc seculo adhuc legi solitos, profunda hominum ignorantia, & magno mortalium incommodo.

PIPER longum fraudulenter præparatum, est herba quædam flaua, quæ à Xene affertur, aspectu quidem, non autem gustu macropiperi similis: hæc autem aqua irrigata soluitur, natiuum macropiper insolubile permanet, Galen. lib. 1. antidotorum. Piper longum verum ex Barbaria affertur: adulteratum verò duplex est, alterum, quod in Alexandria maximè conficitur, alterum herbæ cuiusdam germen. Quod factitium est, si per diem totum i humore maceretur,

illico liquatur ac ſoluitur. lib. 4. ſanit. tuend. Illud fortè ex maZa ſubacta aqua, in qua diſſolutum aut maceratum ſit piper, & in formas effictas, coniecta, poſt ſiccata. Vidi etiam adulteratum ex germine & velut nucamento betulæ & coryli.

Paſtili theriaci ex radice pentaphylli, id eſt, tormentillæ, Venetijs malè componuntur, non ex viperarũ carne. Hermolaus in Corall. *Muſa.*

Phu radice ruſci admiſta vitiatur: ſed maleficium facilè deprehenditur, quia hæc dura eſt, frangi contumax, & ſine vlla odoris gratia.

Pompholyx, taurino glutine, ouillo vel marino pulmone, aut groſsis vel quibuſdam alijs crematis.

Pentapetalon, Pentaphyllon, Polium, nihil ſimile habent in plantis, ob id non adulterantur.

R

RHA *Ponticum, radice centaurij magni.*

Rha barbarum exanimatur maceratũ aqua diebus quinque. poſtea ſiccatum idem minus in crocum tingit, intus nigricat, varietatem in fracturis amiſit, denſius eſt, aſtringit magis: ex aqua vero illa ſiccata trochiſci fiunt regibus.

Ρῆον cùm viget ac integrum eſt, valenter aſtringit, denſum eſt ac contractum tota ſubſtantia, tamen celeriter perforatur. Incolæ regionis in qua gignitur, coctione vires eius in aquam trahunt, deinde rheum ſiccatum tanquàm integrum ſit, nec coctum tranſmittunt, ſed id rarius eſt & laxius integro, nullam aut minimam aſtrictionem retinens. Quantum alijs

notis

notis rheon à rha barbaro differat, alibi diximus.

SAGAPENVM succo lasaris & galbano, Diosc. id non liquescit, sed verum vino vel aqua affusa statim dissoluitur. Gal. lib. 1. antid.

Sarcocolla pulueriZata est suspecta adulterij, Diosc. à quouis puluere misto, integra eligatur.

Styrax modis multis Dioscoridi adulteratur: sed dolus facilè deprehenditur notis ab eo dictis.

Sandala lignis alijs, rubrum bersilio inodoro: flauum & album ligno cedrino odoratiore linguam calfaciente.

Scammonium lacte tithymali & sarcocolla, vel erui farina, tunc linguam minus valenter pungit & mordet.

Saccharum intus fæculentum aut spuma succi cannæ eius auctum, tunc in ore vanescit, & fractum nigricat.

TVRBITH, gummi dissoluto quibusdam radicibus extremis illito: verum autem si frangitur, gummosum est intus.

Tamar Indi, prunis adulterati non splendēt, humidiores sunt, sapore & nucleo prunorum, multum à semine Tamar Indorum diuerso.

Thus, pini resina & gummi: suffitum autem gummi flammam non edit, resina autem in fumum vanescit, thus statim ardet: odore etiam maleficium proditur.

Thuris cortex, pini aut nucis pineæ cortice:

horum tamen index ignis, nam reliqui cortices suffiti, quanquam incenduntur, sine odore fumant. Thuris verò cortex ardet, & odorum fumum edit.

Thuris manna adulteratur cribrata pini resina, aut polline aut cortice thuris contuso: sed hæc igne deprehenduntur.

Hæc abundè fuerint ei, præsertim qui veras simplicium syncerorum notas, ex libro primo accuratè didicerit. Nam cùm rectum sui & obliqui sit index, vt initio huius docuimus, & in vnoquoque rerum genere quod perfectißimum est, idem sit simplex ac vnicum. Id si cognoueris, alia ei congeneria aut etiã arte affinia nullo negotio secreueris.

SIMPLICIS ALICVIVS NOMIne absolutè scripto, quid accipiendum.

IAM *tradamus simplicis alicuius nomine scripto absolutè & sine determinatione sexus, coloris, magnitudinis, figuræ, loci, temporis, vel notarum probitatis aliarum, vel partis eius simplicis, radicum, foliorum, florum seminum, &c. quódnam sit eligendum: nam pro varijs scopis varia, sed in scopos efficaciora deligimus. Quã in rem te iuuabit nostra simplicium per locos communes descriptio. Quæ enim radicibus solis sunt efficaces plantæ, illarum nomine radices veniunt: quæ folijs, floribus, fructibus, seminibus, cortice, ligno, liquore, succo, gummi, sunt vtiles ac medicamentosæ magis, dum plantæ nomen effertur, partem eius vsurpari solitam elige: quum verò pluribus suis partibus ad res etiam varias valent, quibus sit opus, coniecta ex partium illarum facultate & affectus natura, & medicamenti constituendi forma, vt ammi, anisum, apium, carum, cnicus, cuminum, gith, libysticum, nasturtium, psillium, seseli, staphis agria, semine sunt præstantiora, idq; solum il-*

larum

larum nomine intelligendum, in alijs multis similiter.

Anisum, Cretense lib. 4. sanit. tuend.

Agnus, id est, flos eius aut semen, licet folia etiam sint vtilia.

Agaricus, albus & fœmineus.

Aloe, id est, succus eius, aloe Indica libr. 9. simplicium in diphryge.

Alumen, scilicet scissile, quia præstantissimum. lib. comp. pharm. gen. primo.

Acetum, ex vino non hydromelite vel cereuisia.

Aristolochia pro re proposita explicanda est, rotunda enim cùm multum tenuare crassum humorem, tergere vlcera, digerere ex vtero: longa autem cùm mitiora hæc volumus. Clematitis autem quia fragrantior in vnguentis expetitur.

Amomum, Scythicum lib. 8. comp. ph. part.

Ammi, Illyricum lib. 9. eiusdem, Aegyptium alij laudant.

Balsamum, opobalsamum potiùs intelligendum quàm carpobalsamum aut xylobalsamum lib. 2. comp. phar. part.

Bryonia, alba, quia efficacior quàm nigra.

Buglossum vtrunque folijs et flore efficacius, radice tamen non inutile.

Casia vel Cassia in libris Græcorum. Casia syrinx optima, et cinnamomo viribus & toto habitu finitima. In libris Arabum eadem lignea dicitur, altera verò fistula his dicta ponitur, cùm medicamentum est purgatorium.

Cardamomum, maius.

Capparis,

Capparis, cortex radicis.

Centaurium, minus in purgantibus medicamentis, in cæteris maius dictum à facultate multiplici & efficaciore.

Calaminthe, montana, quia efficacior quàm domestica.

Costus, amarus, cùm subamarus & valde acer solùm nominetur: dulcem tamen nescio quem Arabes inuexerunt.

Cypressus, id est, nuces eius in astringentibus medicamentis, lignum aut folia in diureticis.

Cinnamomum, optimum, de quo in simplicibus abundè.

Corallium, rubrum.

Cuminum, Aethiopicum, lib. 4. sanit. tuend.

Daucus, agrestis, nam satiuus pastinaca est est alimentum verius, quàm medicamentum.

Elleborus, niger Mesuæ, quia salubrior, albus Galeno, Aph. 1. lib. 5. Obserua igitur, an compositio sit Arabica aut Græca. Elleborus vterque & helenium ex locis editis præstant.

Eruca, syluestris, quia efficacior hortensi.

Epithymum, Atticum melancholiam ex ventriculo purgat, id in Græcis compositionibus vsurpandum, in Arabicis Arabicum.

Fœniculus, semen, sed in collyrijs succus foliorum aut radicum.

Galla, solida efficacior quàm perforata.

Gummi, Arabicum, id enim omnium perfectissimum vel Plinio authore.

Gluten, mastiche, cæteris glutinis efficacius, vt vitrum etiam glutinet, quibusdam intelligitur:

tur: alijs ichthiocolla, alijs taurocolla magis placet glutinis nomine.

Hyssopus montanus hortensi melior, vt calaminthe montana efficacior domestica. Hyssopum *Cilicium* Diosc. *Creticum verò* Archigenes, *apud* Gal. *lib.* 8. *comp. pharm. part.*

Hyoscyamus, albus, seu album eius semen, quod tamen interdum exprimitur, frequentiùs tacetur.

Iris, radix ireos Illyricæ *veteribus, nunc pharmacopolarum ignauia* Florentina *vsurpatur, cùm illa per* Venetos *facilè haberi queat.*

Lupinus amarus, nam dulcis esculentus est, vt ille amaritudine per macerationem in aqua deposita.

Lactuca, semen, præterquàm in victus ratione, vbi herba potiùs intelligitur.

Lapathum, oxylapathum efficacius rotundo.

Lithargyros, auri: tamen lithargyros chrysitis aliquoties in lib. comp. ph. Gal. *legitur.*

Mastiche, Chia *lib.* 7 *.meth. & alibi passim.* Aegyptiam *tamen ac recentem ob id pinguissimam laudat lib.* 2. *ad* Glaucon.

Marrubium, album præstantius nigro.

Mel apum, alterum, aeromeli seu mel aerium & rosidum.

Margaritæ, solidæ meliores perforatis, nisi etiam sint flauæ, obscuræ, solidis pares.

Medulla si non additur cuius animalis, & valens futurum est medicamentum, ceruina miscenda valentior quàm vitulina, lib. 6. comp. pharm. part.

Nuclei, pini, oliuæ: dactyli autem Auicennæ.

Oleum,

Oleum, oliuum ex oliuis expressum.

Opium, Thebaicum Gal. lib. 7. simp. & post eum omnes.

Petroselinum, Macedonicum, et in hoc Astreoticum, & huius semen maxime in vsu est lib. 8. comp. ph. part.

Pruna, si aluus deijcienda est, Damascena, & Hispana seu Iberica hodie Augustana & Cathalaunica Italis dicta, sunt multò præstantiora, vel si qua his similiter sunt pinguia, dulcia: si ad cohibendum & astringendum sit medicamentum, Damascena immatura, vel potiùs quæ Iorana nobis dicuntur. S. Iuliani & Turonica.

Papauer, album semen.

Piper, album, quia acrius, & linguam magis pungit quàm nigrum, à quo per adustionem vis exhalauit, Gal. lib. 8. simp. sed album id maturum intellige. Nam album ex macropipere in racemum granatim dehiscente, recens factum, minus est acre, & macropiperi facultate proximum, quale apud Serapionem est accipiendum.

Pix liquida in suppurantibus & tergentibus: sicca, in siccantibus vnguentis epuloticis & glutinantibus. Gal. lib. 7. simp.

Pæonia, mas seu eius radix, vel semen, Manardus ætatis nostræ medicus longè doctissimus in epistolis.

Polypodium, quernum vulgò vsurpatur: murale & à saxis prætulerim cum Narbonensibus quibusdam, quod frequentissimum, & pro querno omnes venditant, nisi si quando astrictione opus est, qua ratione hederam quoque quernam nonnullis expeti audio.

Quatuor

Quatuor emollientia, malua, althæa, viola nigra, acanthus.

Quatuor ſemina
- Frigida
  - *Maiora, melonum, cucumeris, cucurbitæ, citrulli.*
  - *Minora, lactucæ, portulacæ, intybi, cichorij.*
- Calida
  - *Maiora, cumini, carui, aniſi, fœniculi.*
  - *Minora, apij, dauci, ameos, amomi.*

Quinque radices vrticæ, apij, petroſelini, aſparagi, graminis, ruſci.

Reſinarum, primas non iniuria meruit lentiſcina, id eſt, maſtiche. inter alias verò præfertur terebinthina, quia melior quàm colophonia, & phrycta dicta, aut illius loco ponitur larix dicta, terebinthinæ propè ſimilis, Galen. lib. 1. comp.ph.gener. Recentioribus verò pinea intelligitur.

Ruta, folia rutæ agreſtis, Græcis verò folia rutæ domeſticæ. Illam verò & illius ſemen, moly vel beſanum, uel beſaſa, vel cum Syris, apud quos naſcitur, Hermola ferè vocant.

Roſa, rubra recens in purgantibus, ſicca in aſtringentibus.

Rhaphanus, ſylueſtris.

Roſmaris, folia, interdum flos, quem neſcio cur hodie vulgus ἄνθος*, id eſt, florem abſolutè appellet.*

Rhus, cortex fructus ſumach dicti.

Stæchas, ſtæchados Arabicæ flos.

Styrax

Styrax, calaminthes, nam liquidus vulgò dictus est myrrha stacte, si verus sit.

Santalum, flauum.

Spica, nardi Indicæ.

Sulfur, ἄπυρον, id est, ignem non expertum seu viuum, est nobilissimum, ad quædam extinctum ceu nobis familiariùs præfertur.

σχοῖνος, id est, iuncus, pro schœnu anthos.

Tres flores cordiales, violarum, buglossi vtriusque.

Thymum, Atticum aut ex editis locis & siccis, lib. 4. sanit. tuendæ.

Viola, nigra seu purpurea, vulgò Martia & quadragesimalis, quòd in ea tempora flos ferè incidat, & eadem recens si haberi potest, nam sicca inefficax.

Zizipha, id est, iuiubæ recentia & bene matura, aut saltem integra, non putria aut vetustate exucta, quod illis post sextum mensem ferè accidit.

Sic quæ singula in singulis regionibus sunt præstantissima & laudatissima.

Alumen Mlesium.

Agaricus Pionticus Andromach. iuniori in theriaca,

Mysi Cyprium.

Nitrum Berenicium,

Sinon Syriacus.

Cuminum Hispanum, alibi Aethiopicum, melius Aegyptio.

Anisum & Thymum & alia plurima Cretica, lib. 4. sanit. tuend. in diatrion piper. & diacala.

Meon

Meon Hispanum & Macedonicum.

Aristolochia Pontica, & hac melior Cretica, lib. 10. comp. ph. part.

Phu Ponticum, Castorium Ponticum.

Daucus Creticus, semine & radice bonus, cæteri solo semine.

In Dicearchia quæ nunc vocatur Puteolli, ærugo, cerussa, æs, squama æris, & alia nonnulla, Romæ argenti spuma fit optima: ex Sicilia, item magna Libya & Creta quotannis multò præstantißima Romam afferebantur.

QVID PRO QVO.

ANτιβαλλόμενα, hoc est, simplicia quæ aliorum facultate similium penuria supponi possunt Medici consilio: quæ nomine Galeni circunferuntur, & à Paulo ad verbum propè citantur. Galeni non esse hinc liquet, quòd statim ipso initio Galenum citat. Adhæc anacardij fructus mentionem facit, qui Galeno ignoratus fuit. Postremò multa supponit absurdißima, vt loco agarici, euphorbium: pro serpyllo, potamogitona: vice gallæ, sordes gymnasiorum: in locum polypodij, radicem chamelææ aut chamæleontis: pro polytricho, absinthium, & alia eius generis plurima viribus dißimilia. Tamen quæ recipienda magis sunt, tum ibidem, tum ex Galeni libris, tum etiam ex Arabibus vtcunque proferemus: vt pro

Aqua pluuia, supponi potest aqua fontana pura, & ab omni mistione syncera, Galenus lib. 1. comp. pharm. part. in diacodio.

Acacia, succus & caro prunorum agrestiũ, vel hypocisthis, Auic. 2. canon.

Asaro, acori par pondus & dimidium. Carpesium quoque pro asaro & cum asaro, libro 2. comp. ph. part.

Absinthio, cum Gal. abrotanum: & contrà pro abrotano absinthium.

Acanthij semine, lychnis & contrà ἀντιβαλλομένον author.

Acantha Arabica seu Aegyptia herba (quæ sucaba Serapioni dicitur) acantha leuce nostras, eidem dicta bedegar.

Alicacabo, semen solani.

Asphalto, pix liquida, brutia.

Aethiopicæ oleæ lacryma, lacrymarum Acaciæ partes duæ, seu pro gummi elemmi, gummi Arabicum.

Acoro ad flatus & hepar ac lienem iuuandum, cumini par pondus, & tertia pars aristolochiæ. Aui.

Anchusa, hyacinthus.

Arsenico, sandaracha.

Amylo, sicca farina.

Amygdalis amaris, absinthium.

Aristolochia quauis, vna ex tribus aristolochijs, quamcunque habueris, Gal. lib. 3. comp. ph. part.

Adipe vulpis, vrsinus.

Adipe ceruino, anserimus.

Alumine, sal foßitius.

Pro Balaustio, malicorium.

Buccinis, ostrea vsta.

Balsami liquore, myrrha stacte.

Pro Cinnamomo casiæ aut Amomi duplum ad odoris gratiam, Gal. lib. 5. comp. ph. part. in dentifricio. Pro cinnamomo, duplum optimæ casiæ, vel cum Quinto medico duplum, vel multum carpesij, vel certè non paucior casia, Gal. lib. 2. 3. & 8. comp. ph. part. & lib. antid. Quidam carentes cinnamomo in vicem eius ponunt æquale pondus ex semine cardamomi, Damocrates in Cyphi. lib. 2. antidotorum Gal.

Casia cinnamomum, Galen. lib. 2. comp. ph. part.

Casiæ cortice, nardus Indica vel malobathri folium, vel contrà, lib. 6. comp. ph. part.

Chamæmeli floribus, duplum foliorum, & radicum.

Costo hodie rarissimo, pyrethri dimidium, vel baccæ cedri, vel radix helenij, vel ireos.

Cimolia terra ex Cimolo vna Cycladum, retrimentum ferri & molæ simul attritorum.

Struthio, in sternutamentis elleborus albus.

Cardamomo maiore, minus, & contrà.

Calaminthæ omnis, menthastrum, pulegium sunt similia facultatibus, ob id inuicem sunt antiballomena.

Pro Croco, crocomagma.

Cypero, iuniperus maior.

Cumino, semen rutæ vel agni.

Clinopodio, helitropium.

Colocynthide, semen ricini.

Capparis radicis cortice, cortex radicis tamaricis vel ericæ.

Cicutæ semine, coriandrum.

Pro Dictamno, elelisphacus vel nepitha.

Doronico,

Doronico, dimidiũ seu duæ tertiæ charyophyl lorum, Auic.

Damasonio, eryngium.

Pro Elaterio, succus foliorum cucumeris agrestis.

Ebeno, lignum Guaiaci, & contrà. Nam quas vires hodie in ligno Guaiaci experimur, ebeno tribuit Galenus lib. 6. simp.

Eupatorio Mesuæ, absinthij & asari ana dimidium pondus eius, vt ambo simul mista æquent pondus eupatorij Mesuæ, ab Eupatorio Græcorum diuersi.

Pro Folio, folium charyophylli, nardus Indica si inuenitur, caßia, id est, vulgare cinnamomum, macis. Auicenna. 2. canone.

Ferrum, ferrugo, squama ferri, idem propè pollent, & pro se mutuo ponuntur.

Fimo palumbis, fimus columbæ.

Felle suillo, vel perdicis, vel piscium.

Pro Gentiana, asari & radicis capparis ana dimidium.

Gongilide heliotropium.

Glycyrrhizæ succo, æquale radicis eius. Andro. in arteriacæ 15. apud Gal. lib. 7. comp. ph. part.

Gnidio cocco, semen lathyridis, & contrà

Galbano, sagapenum.

Pro Hammoniaco, propolis.

Hermodactylo, in doloribus iuncturarum folia anchusæ & dimidium bdellij.

Hederæ gummi, gummi persici.

Hyacintho, flos Isatidis.

Pro Iride Illyrica, helenium odoratum.

Pro

Pro Lapide Asio, lapis gagates.

Pro lapide Magnete, lapis Phrygius.

Lapide Phrygio, pyrites lapis vel argyrites.

Libystico, semen staphilini, id est, pastinacæ, præsertim agrestis.

Lepore marino, cancer fluuiatilis.

Lanariæ radice, radix veratri nigri.

Lycio, succus radicis centaurij magni. lib. 7. simp. alijs succus baccarum periclymeni, author libelli Dynameôn, Galeno malè adscripti.

Pro Melle, mel aerium vel saccharum.

Malabathro, casia, vel nardus Indica.

Myrrha troglodytica, calamus odoratus.

Myrrha, Smyrnium, & contrà, Diosc. in Smyrnio.

Pro Nasturtij semine, folia eius sicca.

Nuce muscata, par spica.

Nardo Syriaca, iuncus odoratus.

Pro Opopanace, hammoniacum, vel galbanum, vel sagapenum, vel bdellium, libro 2. ad Glauconem in curando scirrho.

Ocimo charyophyllato, melissa in affectibus cordis.

Oleo laurino, pix liquida, licet illo inferior, vel oleum cedrinum, vel cicinum, vel vetus, vel oleum ex lucerna cum Hera, Gal. libr. 1. comp. ph. part. vel coctum (sic enim tenuius fit, & veteri ac cicino simile) vel sordes lucernarum luti craßitie. Ibidem.

Oleo rosato, violatum, nymphææ: amygdalinum autem loco rosacei boni, id est, ex multis rosis cum oleo omphacino insulso facti, lib. 3. comp. phar. part. initio.

Oleo

Oleo ricinino seu cicino, raphaninum.

Opobalsamo, opocarpa sum. Gal. vel myrrha lacte, vel liquor myrti.

OryZa, hordei farina.

Oesypo, medulla ceruina.

Omphacio, succus rhois, vel vinum austerũ.

Pro *Pipere longo, album: pro albo, nigrum optimum, id est, gratissimum: & contrà 4. sanit. tuend.*

Periclymeni fructus drachmis tribus, radicis eiusdem drachmæ tres. lib. 9. comp. ph. part.

Phœnicobalanorum pinguium carnis drachmis tribus, palmulæ seu dactyli tres, aut sex. Gal. lib. 7. comp. pharm. part. in arteriace. 15. Andromachi.

Psyllio, lens palustris.

Petroselino Macedonico in theriaca, alterius regionis petroselinum, Gal. lib. 1. antid.

Pro *Resina phrycta, pix, aut pix brutia. Gal. lib. 9. comp. pharm. part.*

Rubigine, scoria ferri.

Raphani seminis drachmis decem, succi eiusdem cyathus vnus, Gal. lib. 9. comp. ph. part.

Rosis, flos rosarum, vel contrà, Gal. lib. 6. comp. pharm. part.

Rhoe coriario, rhus obsoniorum, & contrà, Gal. lib. 6. comp. pharm. part.

Pro *Staphide agria, pyrethrum.*

Spodio Græcorum, cinis super fornacem aurariam iuuentus melior quàm ebur vstum, quod nescio, cur hodie Barbari spodium vocent,

Styrace, castorium.

Sale Indo, saccharum candefactum.

Sagapeno, gummi cedri, hammoniacum, resina picea sicca.

Spuma nitri, nitrum molle, vel aphronitrũ, Gal. lib. 3. comp. pharm. part.

Sulfure viuo, flauum vel vstum & purgatum.

Satyrio, semen erucæ, vel scincus, vel contrà.

Sinapi, cardamomum vel cardamum.

Scammonio, ricinus.

Stibio contuso, squama æris, stannum vstum

Sepiæ osse, pumex.

Serapiade, pæoniæ radix.

Scilla bulbus.

Pro Terebinthina larix dicta resina, ei propemodum similis, Gal. lib. 1. comp. phar. gen.

Thapsiæ succo, chamæleontis nigri succus, vel nasturtium, vel nasturtij aut erucæ seminis pondus æquale, licet illa sint multò inferiora thapsiâ, Gal. lib. 1. comp. pharm. part.

Tamaricis succo, succus sambuci, Gal. lib. 9. comp. pharm. part.

Pro veratro albo, nigrum.

Visco querno, chamæleon niger.

Vino phalerno, aliud quoduis colore fuluum substantia tenue, vt perluceat, & sit odorum vehementer, vt Ariusium ex Chio, Lesbium ex Mitylene, Cresso, Methymna & Tmolites, Galen. lib. 1. comp. pharm. gen.

Pro Zedoria, aristolochia,

Gingibere, pyrethrum.

Ἀντιβαλλόμενα, vel horum aliqua vel alia, potest quæuis regio noua, desideratis facultate affiniæ

ffinia facere, doctorum medicorum consilio: nam si Arabibus & Græcis pro sinapi cardamomum fortè ipsis frequentius licet substituere, quidni pro cardamomo frequentissimum nobis sinapi vsurpabimus? præsertim cum vt pro cinnamomo casiam, sic contrà pro casia cinnamomum assumi probauimus: idemq; in alijs faciendum puto. Ob id Galen. lib. 7. simplicium, melissophyllum (inquit) marrubio facultate simile, sed ipso multò imbecillius, ob id melissophyllo vtitur nemo. Nam absurdum fuerit, præsente vbique terrarum magno marrubij prouentu vti melissophyllo. Si cui verò ad manum non fuerit marrubium, melissophyllo vti poterit, ob seruata eius præ illo imbecillitate, vt ob id quantitas eius augeatur: hæc Galenus. qua ratione pro cinnamomo duplum casiæ optimè miscemus medicamentis, vt quãtitate qualitatis imbecillitatem redimamus.

Quæ igitur apud singulas gentes sunt copiosa, modo sint facultate proxima his quæ desiderantur, quia faciliora sunt paratu, ponantur, vt in Asia in frigidis capitis affectibus, aut in declinatione calidorum, rustici cedrio dicto vtuntur: eius penuria pisselæo, id est, pice & oleo mistis liquida forma: interdum etiam cedrio & pisselæo simul magis & minus mistis, prout vires eius intendere student: hoc autem liniunt sinciput, nares, frontem, aures, & quibusdam plantam & sedem, Galenus libro 2. comp. pharm. part.

Sed videmur antiballomenis non egere, qui magna cura iam simplicia generis omnis in prõ-

ptu habeamus: imò maximè egemus, cùm multa simplicia veteribus laudatißima (vt Theriaces *compositio docebit) hodie nobis parum sint cognita. Quæ vbi certa erunt, his vtendum potius quàm antiballomenis. Vt enim pluris est equo domini oculus, quàm equisonis industria: pluris agro domini vestigium, quàm villici stercoriZatio: pluris familiæ paterfamilias, quàm procurator: pluris prætor, consul, rex, pastor, quàm proprætor, proconsul, prorex, mercenarius: sic plus tribuendum puto his, quæ maiores magno delectu & ratione optima in compositiones cooptauerunt, quàm quæ illorum loco coacti adoptamus. Hæc hactenus ex* Iacobo Syluio.

QVALEM VIRVM Pharmacopolam esse conueniat.

AGNVN præsidium humanæ ĩbecillitati in medicina sitũ est, vt Homerus oĩum poetarũ pręstãtissimus, Medicũ non sine cã πολλῶν ἀντάξιον ἄλλων pronutiasse videatur. Verum huius laudis, vt nũc quidẽ medicina administratur, non exiguã partem Pharmacopola sibi vendicat, cùm sit medici, quasi dextera manus, periclitetur q; ipsius culpa sæpè, nõ solùm ægri valetudo, verùm etiam Medici, quantũuis pręstantis, fama, & existimatio. Quum ea quę Medicus rectè præscribit, parũ dextrè exequitur, aut materia vtitur exoleta, aut adulterata. Inde enim frequenter accidit, vt æger vel non iuuetur omninò, vel quod multò peius est, etiam lædatur. Medicus autem, præterquàm quòd pro imperito habetur, etiam in errorem ducitur, dum se aut de morbo non rectè iudicasse, aut non debitam medicinam administrasse suspicatur. Quare non temerè quemlibet ad huius muneris functio-

nem admittere deberent, qui ad gubernacula rerum publicarum sedent. Verùm illi vt volent, suo fungantur officio, nos idoneũ Pharmacopolam paucis delineabimus, vt ineptos & improbos à fũctione tã periculosa submoueamus, idoneos autẽ ad hoc munus capessendum alacriores reddamus.

Principiò, Latinæ linguæ nõ vulgariter tantùm, sed ad mũdiciem & proprietatem vsque peritum esse oportet, vt ea quæ eruditi Medici, vel in genere, vel in specie ipsi præscribunt, rectè & exactè intelligere possit. Neque confidat se satis instructum esse, si semel vulgarem quandam viam functionis suæ, quasi artificiũ manuarium perdidicerit. Nã cùm multa quotidie noua cõficiendarum medicinarum ingenia inueniãtur, multa etiam veterum, obliuione sepulta, iterũ in lucem eruantur, noua illi itidem quotidie discẽda erunt, neq; semper habere poterit aliquem, qui ea ipsi quasi per manus tradat, & ad oculum demonstret, ex eruditorum virorum descriptionibus ea vt discat necesse est. Quare si Latinæ linguæ probè peritus non fuerit, fructu nouorum ingeniorum, aut omninò, aut magna ex parte expers manebit.

Deinde opus est illi etiam cognitione rerum minimè vulgari, aut protrita, earum præsertim, quæ propriè ad functionem eius pertinent, cuiusmodi sunt simplicia

plicia omnia, quorum descriptiones ex prȩstantissimis authoribus petitas, ad res ipsas conferre debet, donec exactam illorum cognitionem hauriat, & prorsus imbibat. Cognita verò, viso, gustu, olfactu, tactu, & aliis debitis modis sæpe ac diligenter examinet, non solùm vt falsa à veris & adulterata à synceris, verùm etiam vt prȩstantissima à mediocribus, & mediocria à degeneribus discernere consuescat.

Est & alia causa, cur tam diligenti examine opus sit: quædam enim alioqui grata, & salubria, ob insignem tamen acrimoniam, in vasculis æreis decocta, aut instrumentis ferreis diu tractata, tam tetrum ac horribile virus inde contrahunt, vt gustu fiant abominanda, & quouis valenti ventriculo intolerabilia. Quare hoc quoque scire debet, quo genere vasculorũ, & instrumentorum, vnaquæque medicina sit coquenda, tractanda, & conseruanda.

Hanc curam, alia quasi huic connexa sequitur, scilicet, vt herbas, flores, fructus, semina, radices, debito tompore colligat, & ritè reponat, ne vel parum efficacia sint, vel putrescant, aut nimis arefacta, virtutem omnem amittant.

Habeat etiam ædes salubri loco sitas, ac variis reponendis conseruandisq; accommodas: nonnulla enim humido, pleraque calido, quædam sicco, quæda etiã frigido loco rectiùs conseruantur, quam

varietatem

varietatem non quælibet domus præsta re potest.

Diuitiæ quoque saltem mediocres adesse oportet, in primis autem animus liberalis, ab auaritia sordibusque alienus. Diuitiæ enim hoc præstare poterũt, vt commodè habitet, & medicinas quæ emendæ sunt, suo tẽpore quàm optimas coemat. Animus autem liberalis, minimeq; auarus, cauebit, ne compendii, aut lucri sui causa, deteriores vili pretio libentius, quàm præstantissimas, paulò largiore, comparet.

Iam simplicibus medicinis omnibus diligenter collectis, coemptis, & repositis, succedit industria compositarum ritè dispensandarum, vbi eum in primis vigilantem & circũspectum esse oportet. Nec temerè cõfidet ingenio suo, in succedaneis eligendis, sed peritum medicum cõsulet. Quem etiam omnino in conficiendis Opiatis, & similibus præstantibus ac magni momenti medicinis, vt præceptorẽ & iudicem adhibebit: cui adiunget, si commodè fieri poterit, vnum & alterum bonum atque doctum virum, vel Senatorii ordinis, vt eos habeat veluti testes suæ diligentiæ, industriæ, ac fidei. Deinde quamque medicinam, sic ritè præparatam, debito ac præscripto tempore, fermentari sinat, antequàm eam in vsum publicum expẽdat.

Nec minor in eo fides requiritur, in reiiciendis simplicibus atque compositis, quàm

quàm in ijsdem reponendis & componendis. Debet enim singulis mensibus, aut sępius etiam, omnia lustrare, & diligenter cōsiderare, vt corrupta, putria, muccosa, exoleta, & quouis modo inutilia, vel inefficacia reddita, reiiciat, bona fide, nec in iis quærat suum lucrum, quibus ægroto crearetur vitæ periculum: sed sit, vt diximus, animo liberali, & magno, cogitetq;, paruum illud damnum, fide sua iam perspecta, maioris sibi lucri causam fore.

Hæc omnia cùm indefessàm diligentiā & animum sibi semper præsentem requirant, hoc quoq; obseruare cōuenit, ne sit aleæ, aut similibus ludis deditus, ne compotationibus gaudeat, aut alioqui vinosus vel ebriosus, neque fœdis amoribus implicatus teneatur. Alea enim neglientiam parit: ebrietas errores, obliuionē, & stuporem inducit: turpis verò amor, etiā veneficia illi extorquere posset. Quare omnino si fieri potest, maritus sit, cui cum vxore rectè conueniat, liberosque habeat, quos honestè educare studeat: huiusmodi enim pignoribus obstrictus, vagas libidines detestabitur, neque illis fomenta sciens subministrabit, & posteritati suæ consulens, bonam conscientiam seruare adnitetur, nec metu, nec gratia, nec prece, nec pretio, ad vllum veneficium impelletur.

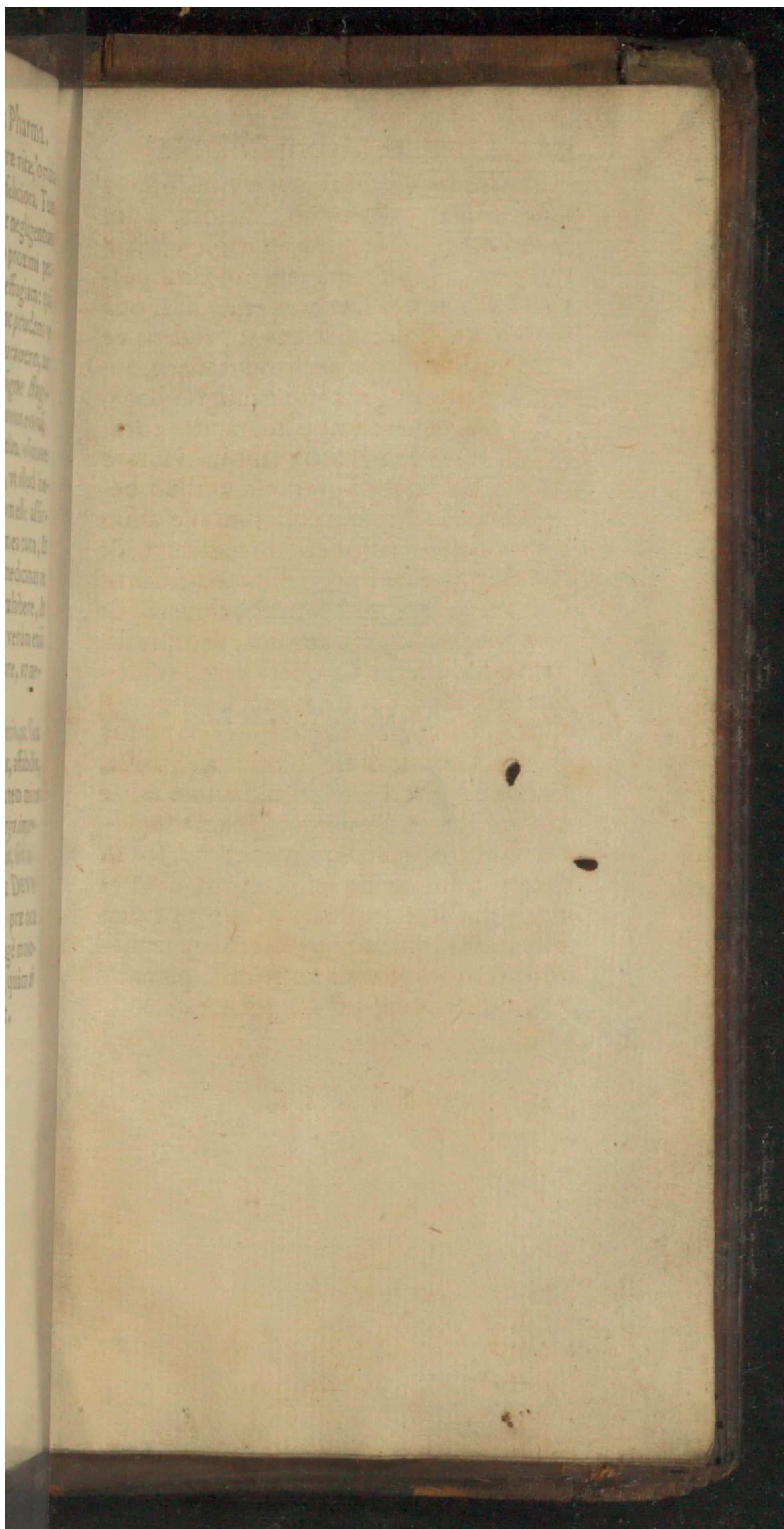
Quòd si accesserit vera pietas, hoc est timor Dei, & fides in Cristum, charitas

erga

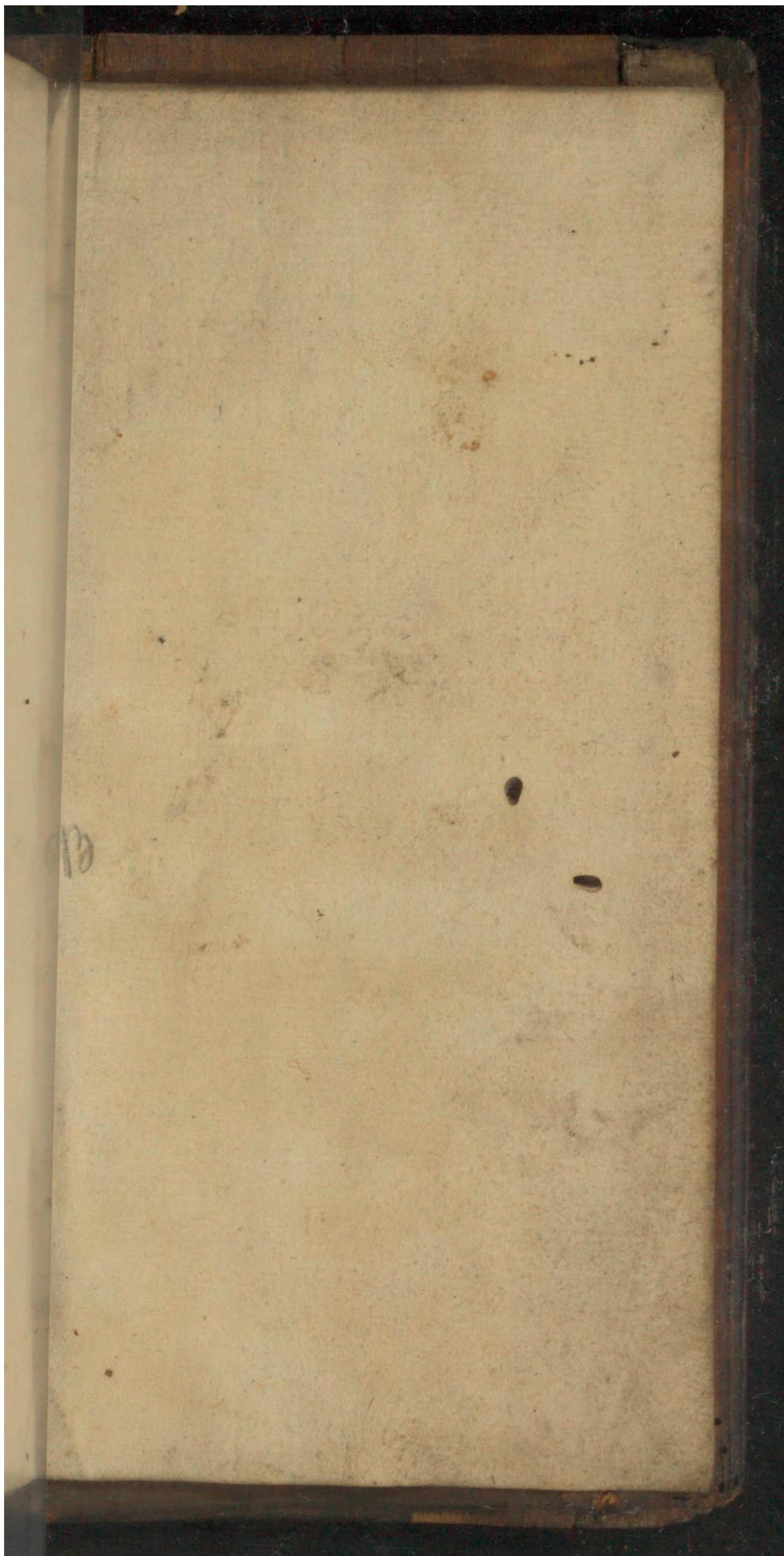
erga proximũ,& spes futuræ vitæ,'omnia erũt tutiora,illustriora,& feliciora. Tum enim cogitabit: Si quid per negligentiam in vitam, aut valetudinem proximi peccauero,iudicium Dei non effugiam: quãtò minus effugiam,si sciens ac prudens venenũ dedero, aborsum procurauero, aut aliquod aliud ingens atque insigne flagitium designauero? Et si humanitas eorũ, qui infirmos & ægrotos tantùm visitare solent, Cristo adeò grata est, vt illud beneficium, in se ipsum collatum esse affirmet: quantò gratior erit illi mea cura, & sollicitudo,dum studeo illis medicinas rectè componere, tempestiuè exhibere, & non propter lucrum tantùm, verùm etiã humanitatis respectu operã dare, vt melius habeant & conualescant?

Hæc & similia si cogitabit,vltrò,ac sua sponte, erit humanus, placidus, affabilis, benignus, alacris, in primis autem mitis erga pauperes, & commodus erga imperitos: non enim in eorum ineptias, sed in necessitatem ægroti respiciet, ac DEVM omnium inspectorẽ ac iudicem præ oculis habebit, qui rectè agenti longè maiora & beatiora præmia largietur, quàm ab vllo mortalium persolui possint.

FINIS.

VIN
CENT

Virtus præstantior.

auro

Ars vicit naturam

omnia vincit amor
et nos cedamus amori